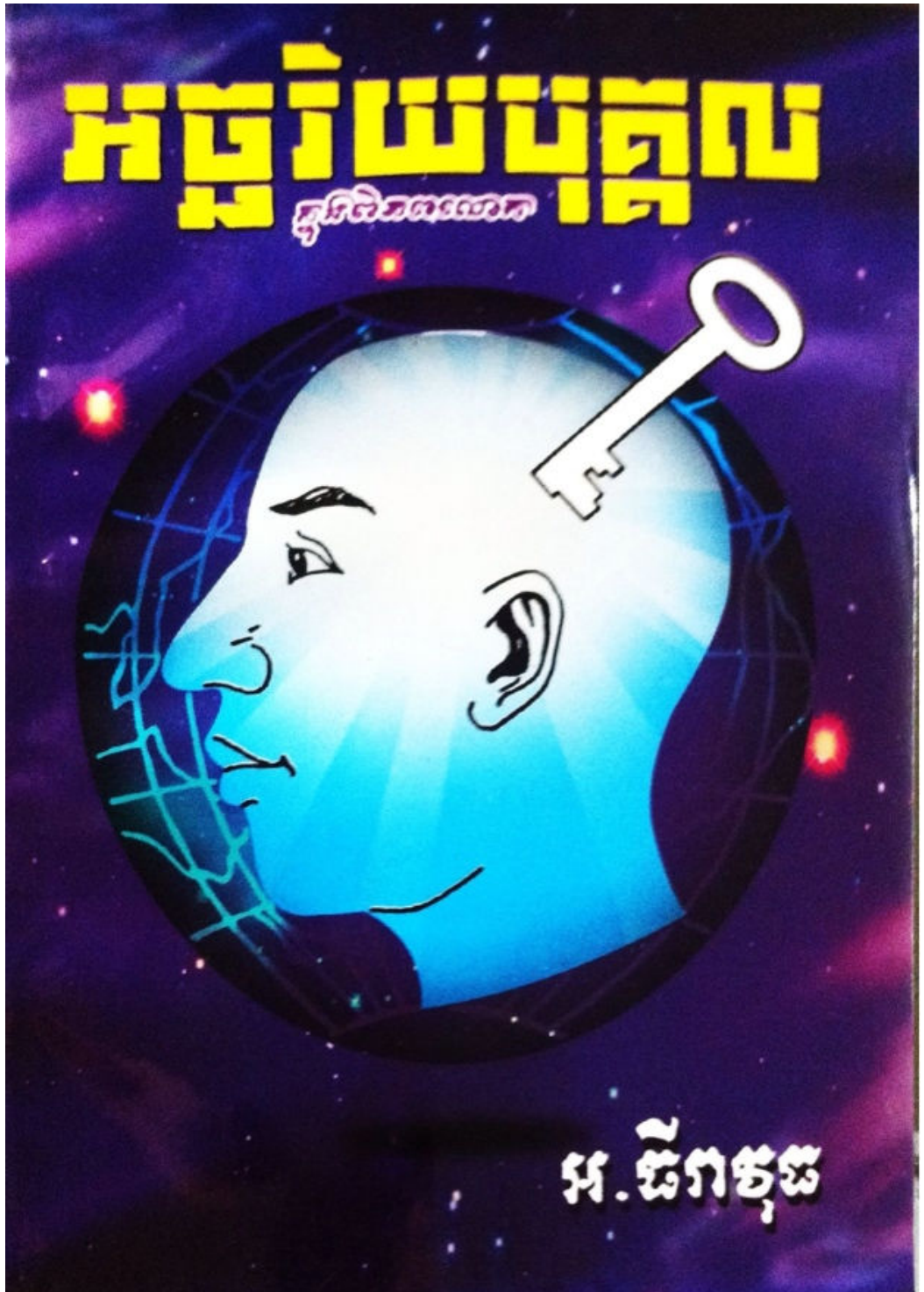

សៀវភៅនេះជាការវាយបញ្ជូលរបស់ខ្ញុំឆាន ថែ ប៊ុនតាយ សម្រាប់ជាធម្មនាម

អក្ខរកិច្ច អក្ខរកិច្ច អក្ខរកិច្ច

វាចាខ្ញុំអ្នកវាយអត្ថបទ

ខ្ញុំព្រះករុណាខ្ញុំបាទសូមថ្វាយបង្គំព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ និងព្រះសង្ឃជាទីពឹង ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតលើលោក និងបងប្អូនមិត្តភក្តិទាំងអស់ ដោយហេតុចង់ ចេះដឹងរឿងចិត្តវិទ្យាខ្លាំងពេក ក៏ចិត្តនោះបញ្ហាឲ្យមានកម្លាំងខ្លាំង នឹង មានព្យាយាម អត់ធន់ក្នុងវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រដើម្បីជាធម្មទាន និងដើម្បីងាយស្រួលក្នុងអានផងដែរ។

ដោយអំណាចនៃបុណ្យកុសលនេះ ក៏សូមឧទិសបុណ្យកុសលទាំង អស់ជូនដល់អ្នកនិពន្ធសៀវភៅ **អ.ធីនតុប** សូមឲ្យលោកបានរួចផុតចាក ទុក្ខទាំងពួង និងបាននូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុតទុក្ខ។ និងសូមឧទិសបុណ្យ ដល់អ្នកមានគុណទាំងពីរ ឪពុក **ថែ គីបណាត** និង មាតា **ដាត់ ឡេង** និងបងប្អូន មិត្តភក្តិទាំងអស់ទទួលនៅបុណ្យកុសលដែលជាធម្មទាននេះ គ្រប់គ្នា សូមអនុមោទនាបុណ្យ។

ពីខ្ញុំបាទ **ថែ ប៊ុនឆាយ**

ភ្នំពេញថ្ងៃ ទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ គ.ស ២០១៣។

បទទី១

មនុស្ស និង សេចក្តី

១) សេចក្តីសម្រេចរបស់មនុស្សនៅទីណា?

ក្នុងយុគបច្ចុប្បន្ននេះ មនុស្សគ្រប់រូបនាំគ្នាយកចិត្តទុកដាក់តែក្នុងការសម្រេចផល ផ្សេងៗដែលឧប្បត្តិការណ៍ឡើងនឹងមនុស្សទូទៅ។ ក្នុងទស្សនៈផ្លូវហោរាសាស្ត្រ មនុស្សពួក នេះមានការចូលចិត្តថាសេចក្តីចម្រើនរុងរឿង និង សេចក្តីវិនាសទ្រុឌទ្រោមរបស់មនុស្ស នីមួយៗរហូតដល់វាសនារបស់ប្រទេសផង តែងតែនៅក្រោមអំណាច អាណាចក្រនៃដួង តារា ឬ ក៏ព្រហ្មលិខិត។ ជីវិតរបស់មនុស្សនឹងខ្ពស់ឬទាប ល្អ ឬអាក្រក់ លិច ឬអណ្តែត ចម្រើន ឬអន់ថយក៏ស្រេចតែអាណត្តិនៃព្រហ្មលិខិត ឬ ជោគជាតានឹងកំណត់ផ្លូវអោយ។ ជោគជាតា របស់មនុស្សរមែងបិតនៅលើស្នាមនៃបាត ដៃ ឬ ដួង។ កាលណាដួងមិនល្អស្នាម លើបាត ដៃក៏មិនល្អ។ មនុស្សនោះនឹងល្អទៅមិនបានជាដាច់ខាត។ នេះជាទស្សនៈរបស់ពួកហោរា សាស្ត្រដែលតែងតែយល់ថា ក្រោមមេឃលើដីនេះគ្រប់យ៉ាងតែងបិតនៅក្រោមអាណត្តិនៃ ព្រហ្មលិខិត គឺព្រហ្មលិខិតបានកំណត់វិថីជីវិតរបស់មនុស្ស និងពិភពលោក ស្រេចសព្វគ្រប់ ទាំងអស់។ តាមការពិតទ្រឹស្តីរបស់ហោរាសាស្ត្រនឹងមានការពិតយ៉ាងណា-បែបណា-ត្រឹម ណា-ក៏ដោយតែបើយើងពិនិត្យពិចារណាមើលអោយត្រឹមត្រូវហើយ ក៏នឹងរកការពិតមិនបាន ពិសោធន៍មិនឃើញ។ ហេតុដូចម្តេចជីវិតមនុស្សយើង ទើបធ្លាក់នូវក្រោមអាណត្តិនៃព្រហ្ម លិខិត។ ហើយក៏ព្រហ្មលិខិតនៃជីវិតនោះ តើនៅឯណា? មានកំលាំង និង ឥទ្ធិពលយ៉ាង ណា? ដែលអាចបណ្តាលជីវិតមនុស្សអោយមានការប្រែប្រួលផ្លាស់ប្តូរទៅបានផ្សេងៗ ដូច្នោះ។

ចំណែកទស្សនៈនៃចិត្តវិទ្យាវិញនោះ។ អ្នកប្រាជ្ញចិត្តវិទ្យា បានមូលមតិយល់ស្របគ្នា ថាអាណាចក្រនៃពិភពលោក។

គ្មានឥទ្ធិពលយ៉ាងណាទេ ដែលអាចនឹងបណ្តាលអោយជីវិតមនុស្សប្រែប្រួលផ្លាស់ ប្តូរទៅបានទោះបីក្នុងផ្លូវល្អ ឬអាក្រក់យ៉ាងណាក៏ដោយ។ ការប្រែប្រួលផ្លាស់ប្តូរ របស់មនុស្ស លោកនេះទោះបីសេចក្តីប្រែប្រួលនោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ ឬ នាមធម៌ក៏ដោយ។ សេចក្តី ប្រែប្រួលតែងតែឧប្បត្តិការណ៍ឡើង ដោយអាណាចក្រនៃកម្លាំង សេចក្តីគិតនេះមួយដោយ អាណាចក្រនៃធម្មជាតិនេះមួយ។ មានសច្ចៈសូត្រមួយពោលទុកថា ក្រោមដួងព្រះអាទិត្យ នេះ មិនមានអ្វីដែលមិនប្រែប្រួលទេ (កលវិធីរំដោះទុក្ខដោយ អ.ធីរាវុធ) ប្រាកដការណ៍នៃ

សេចក្តីសន្និដ្ឋាននេះជាការវាយបញ្ជាក់របស់ខ្ញុំឯង ថែម ម៉ែនសាយ សម្រាប់ជាធម្មនាម

ការផ្លាស់ប្តូរត្រូវប្រព្រឹត្តទៅតាមធម្មជាតិជានិច្ច។ ខ្ញុំបាទបានកំណត់សំដៅយកវត្ថុគ្រប់យ៉ាង ដែលត្រូវតែមានការប្រែប្រួលទៅតាមសភាពលក្ខណ៍ធម្មជាតិ។ ដូចសេចក្តីប្រែប្រួលរបស់ សង្ខាររាងកាយ សេចក្តីរលត់បាត់ទៅនៃជីវិត សេចក្តីអន់ថយ សេចក្តីចំរើន សេចក្តីវិនាស ។ល។ វត្ថុទាំងនោះធម្មជាតិ ទេតើដែលទ្រទ្រង់នូវឥទ្ធិពល ធម្មជាតិទេតើ ដែលអាច បណ្តាលអោយមនុស្ស និង សត្វរួមទាំងព្រឹក្សាជាតិនានា ប្រព្រឹត្តទៅតាមសភាពរបស់វា។ ទាំងនេះបានសេចក្តីថា យើងនឹងទទឹងរឹងរូសនូវធម្មជាតិមិនបានជាដាច់ខាត។ ដូចសេចក្តី ចាស់ជរាសេចក្តីស្លាប់ជាដើមយើងនឹងរឹងរូសទទឹងមិនព្រមចាស់ជរាមិនព្រមស្លាប់យ៉ាងម្តេចបាន ។ វាតែងតែប្រព្រឹត្តទៅតាមលក្ខណៈនៃធម្មជាតិ។ ម្យ៉ាងទៀតគឺ “អាណាចក្រនៃសេចក្តីគិត” ។ ពាក្យថា អាណាចក្រនៃសេចក្តីគិតនេះ ខ្ញុំបាទសំដៅយកសេចក្តីគិតរបស់មនុស្សនានា ទាំងដែលជាប្រយោជន៍ដល់លោកទាំងដែលជាទោសដល់ពួកមនុស្ស។

សេចក្តីគិតដែលជាប្រយោជន៍ គឺបានដល់សេចក្តីគិតរបស់អ្នកប្រាជ្ញ អ្នកបញ្ញាវន អ្នកនយោបាយ អ្នកសាសនា អ្នកនិពន្ធ អ្នកប្រឹកស្តី ។ល។ ជាគំនិតផ្នែកកុសលកម្មឬសេចក្តី គិតរបស់អច្ឆរិយៈ ក្នុងផ្លូវបណ្តុះបណ្តាលជាគុណប្រយោជន៍ដ៏សំខាន់។ ចំណែកសេចក្តីគិត ដល់ជាទោស គឺការក្បត់ ការចលាចល ការបោះបោរ ការរដ្ឋប្រហារ ការបដិវត្តន៍ ការសង្គ្រាម ការទំលាយ ការកាប់សម្លាប់គ្នា កាដិជាន់ទារុណកម្ម ជាគំនិតផ្នែកអកុសលកម្ម ឬសេចក្តីគិតរបស់អច្ឆរិយៈក្នុងផ្លូវអំលាយ ជាសេចក្តីគិតដែលជាទោស។ អាណាចក្រនៃ សេចក្តីគិតទាំងពីរប្រការនេះ អាចបណ្តាលអោយស្រុកប្រទេសតូចធំក្តៅក្រហាយ ឬ ត្រជាក់ ត្រជុំរមនា ក៏ស្រេចតែសភាពរបស់សេចក្តីគិតដូចពោលមកនេះ។

សេចក្តីគិតរបស់មនុស្ស ជាផ្នែកមួយនៃបញ្ហាផ្លូវចិត្តវិទ្យា (Psychology) ។ ចំណែក ចិត្តវិទ្យានោះ ខ្ញុំបាទបាន កំណត់សំដៅយកចិត្តវិទ្យា ដែលបានកំណត់ផែនការទុកជាមុន ឬ ចិត្តវិទ្យារបៀបថ្មីនោះឯង។ មុនដែលយើងនឹងត្រូវ ដឹងដល់គោលចិត្តវិទ្យារបៀបថ្មីនោះ។ យើងគួរតែដឹងដល់ ចិត្តវិទ្យាក្នុងយុគអាណាចក្រនៃធម្មជាតិជាមុនសិន។ មានសេចក្តីពិត ម្យ៉ាងគឺ “អច្ឆរិយៈ” “អច្ឆរិយៈ” រមែងមិនបានសំដៅយកពាក្យថា “ធម្មជាតិ” ទេ ។ ធម្មជាតិ ក៏ មិនអាចបណ្តុះបណ្តាលស្លឹកស្លាងអោយនរណាជា “អច្ឆរិយៈ” ឡើងមកបានឯងៗនោះ ឡើយ។ តែធម្មជាតិតែងតែគាំទ្រ ឬ ទ្រទ្រង់នូវ ភាពជាអច្ឆរិយៈបានខ្លះ ដូចមនុស្សមានអវៈ យវៈពិការគឺ ៖ ខ្វាក់ ខ្លិន គ ។ល។ មកពីកំណើត។ ធម្មជាតិក៏បានទ្រទ្រង់ ឬ គាំទ្របំពេញ តម្លៃព្រលឹងអោយ ឬ ដូចបណ្តាលអោយមានដួងអាទិត្យ ដួងតារា ដួងច័ន្ទ បណ្តាលអោយ មានសេចក្តីក្តៅ សេចក្តីត្រជាក់បណ្តាលអោយមានសេចក្តីគិត សេចក្តីសង្កេត មានសេចក្តី ចាំ មានសេចក្តីក្រោធ។ ព្រមទាំងបណ្តាល អោយមនុស្សបានប្រើសតិបញ្ញាការពារខ្លួនឯង។

ក្រៅអំពីនេះ ធម្មជាតិក៏បានប្រសិទ្ធិប្រសាទអោយមនុស្សមានសញ្ញាតិញ្ញាណ នៃសេចក្តីស្រវាស្រទេញសញ្ញាតិញ្ញាណនៃសេចក្តីមេត្តា សញ្ញាតិញ្ញាណនៃសេចក្តីស្មោះសញ្ញាតិញ្ញាណនៃការសន្សំប្រមូល សញ្ញាតិញ្ញាណនៃកាមរណ៍ សញ្ញាតិញ្ញាណនៃសេចក្តីក្លាហាន នេះគឺធម្មជាតិបានស្ថិតស្ថាន បណ្តុះផ្សំមកអោយមនុស្សតែគ្រប់ៗ រូបដូចៗគ្នា

អាណាចក្រនៃចិត្តវិទ្យានេះហើយ ដែលធម្មជាតិបានស្ថិតស្ថានហុចឲ្យមនុស្សគ្រប់រូប។ ទោះបីមនុស្សនោះជាស្នូម យាចក វិនិច្ឆ័យ ឬ ចក្រពត្រាមហារាជអ្វីក៏ដោយ។ ធម្មជាតិបានសាងមនុស្សអោយមាន “អាណាចក្រនៃចិត្តគំនិត” ដូចគ្នាទាំងអស់ដោយមិនរើសមុខ។ កាលបើយើងដឹង នៅសភាពធម្មតារបស់មនុស្សតាមគោលការនៃធម្មជាតិ ដូច្នោះហើយ ពាក្យថា “អច្ឆរិយៈ” ដោយធម្មជាតិក៏រមែងមិនមាន។ អច្ឆរិយៈនឹងកើតឡើងមកបាន ក៏ដោយប្រាកដការណ៍នៃវត្ថុពុំទូទ្រោម។ ហើយក៏តោងមានគោលដៅសម្រាប់បណ្តុះផ្សំសាងវាឲ្យកើតមានឡើង។ វត្ថុដែលយើងបណ្តុះផ្សំសាងឲ្យកើតមានឡើងនោះក៏គឺ “ចិត្តវិទ្យារបៀបថ្មី” នោះឯង។ ចិត្តវិទ្យារបៀបថ្មីនោះ គឺចិត្តវិទ្យាកំណត់សំដៅយកសេចក្តីត្រូវការ សេចក្តីសង្កេត សេចក្តីចាំ សេចក្តីខ្លះខ្លែង សេចក្តីស្រវាស្រទេញ សេចក្តីក្លាហាន សេចក្តីស្មោះត្រង់ មនោភាព សមាធិ ចិត្តានុភាព នោះឯង ឬមិនដូច្នោះទេ “ចិត្តគំនិតនៃភាពជាអច្ឆរិយៈ” អាចនឹងកើតឡើងដោយហេតុការណ៍ផ្សេងៗក៏បាន។ ព្រោះតាមធម្មតា អច្ឆរិយៈរបស់មនុស្សម្នាក់ៗតែងតែមានទៅនឹងខ្លួនឯងស្រេចទៅហើយដោយធម្មជាតិ។

បើសិនយើង មិនបានបណ្តុះផ្សំអំណាចបែបនេះឲ្យកើតឡើង (សមាធិ ចិត្តានុភាព មនោភាព ។ល។) អំណាចដូចពោលមកហើយនេះ ក៏មិនអាចស្នើស្នងឲ្យដល់នរណាបានឡើយ។ ឬបុគ្គលដែលចេះប្រើអំណាចដ៏ពិសេសអស្ចារ្យនេះក៏អាច ឬ ក្លាយទៅជាអ្នកធំសម្បើមក្នុងផ្លូវនយោបាយ ក្នុងផ្លូវពាណិជ្ជកម្ម និងក្នុងផ្លូវផលិតកម្មក៏បានយើងហៅថា “អច្ឆរិយបុគ្គល”។ ចំណែកបុគ្គលដែលខុសបំណង ឬ ក៏អស់សង្ឃឹមក្នុងនាករជីវិតក្នុងអនាគតនោះមានតែសេចក្តីងងឹតងងុល អន្តការ អស់សេចក្តីព្យាយាម ខូចកម្លាំងចិត្ត មានតែសេចក្តីផុត

ទ្រាន់ ទុក្ខ ទោមនស្ស។ល។ ក៏គឺបុគ្គលដែលមិនចេះប្រើកម្លាំងអំណាចដ៏
ពិសេសអស្ចារ្យ ដែលធម្មជាតិបានប្រសិទ្ធិប្រសាទឲ្យមកគ្រប់ៗគ្នាហើយនោះ។
សូម្បីតែមនុស្សយើងមិនអាចបណ្តុះផ្សំអំណាចបែបនេះ ឲ្យកើតឡើងមកបាន
ក៏ដោយ តែគាប់ជួនអំណាចអច្ឆរិយៈដ៏ពិសេសអស្ចារ្យនេះ ក៏រមែងតែងតែកើត
ឡើងបានក៏មានដែរ ដូច្នេះសេចក្តីខ្លាច យ៉ាងខ្លាំងហួសពេក? សេចក្តីជឿយ៉ាង
មុតមាំ ឧបាទាន ឬ សេចក្តីមេត្តាករុណារឹងបឹងបំផុត ទាល់តែធ្វើឲ្យចក្រព័ត្ត
កម្លោះនៃ “សិទ្ធត្ថកុមារ” មិនអាចនឹងអត់ទ្រាំគ្រប់គ្រងអំណាច “ចក្រត្រាធិរាជ”
នៅតទៅបាន។ តោងលះបង់ចោលទ្រព្យសម្បត្តិដ៏មហាសាល រួមទាំងប្រពន្ធ
កូន និងបរិវារជាទីស្នេហា ដើម្បីស្វែងរកគោលសច្ចធម៌ប្រោសសត្វលោក។
ចំណែកសេចក្តីក្លាហាន ក៏អាចសាងភាពជា “អច្ឆរិយៈ” ឲ្យដល់ចិត្តគំនិតបាន
ដូចគ្នាដែរ ដូចសេចក្តីក្លាហានរបស់ហ្សានដាក វីរស្រ្តីជាតិបារាំងសេសជា
ដើម។ តែសូមឲ្យចូលចិត្តជាមុនថា “អច្ឆរិយៈ” មិនចាំបាច់តោងជា “អច្ឆរិយៈ”
ក្នុងផ្លូវសាងជាដរាបទៅទេ អាចជា “អច្ឆរិយៈ” ក្នុងផ្លូវទំលាយក៏បានដែរ។ តែ
ក្នុងទីនេះ ខ្ញុំបានកំណត់សំដៅយកតែ “អច្ឆរិយៈ” ក្នុងផ្នែកចំពោះផលល្អនៃ
អានុភាព របស់ចិត្តគំនិតដែលមានកម្លាំង និង អំណាចលើដួងចិត្ត នៃធម្មជាតិ
តែមួយយ៉ាងប៉ុណ្ណោះ។

សូមលើកតួយ៉ាង ការពិតក្នុងរឿងសេចក្តីខ្លាចមួយ ដើម្បីបញ្ជាក់ឲ្យ
ឃើញជាក់ច្បាស់ទាំងដើម្បីជាគោលការណ៍ក្នុងការប្រៀបធៀបពិចារណា ។
យូអង្វែងណាស់មកហើយក្នុងជនបទនៃប្រទេសអង់គ្លេស (ទស្សនាវដ្តីឈ្មោះ
Evening Post) បានកើតឡើងនេះយ៉ាងទ្រលោមក្នុងផ្ទះមួយ ។ ហើយភ្លើងក៏
បានឆាបឆេះរាលដាលតៗ ទៅដល់ជិតខាងយ៉ាងកំណាចសាហាវ។ អ្នកផ្ទះ
ទាំងនោះ បាននាំគ្នាជញ្ជូនទ្រព្យសម្បត្តិនានា ចេញពីផ្ទះយ៉ាងតោក្រហលជ្រួល
ជ្រើមតែរៀងរាល់ខ្លួនជាទីបំផុត។ នៅផ្ទះខ្នងចុងគេបំផុតនោះ មានកំលោះម្នាក់
ដេកឈឺយ៉ាងទំងន់ ដោយសន្លាក់ដៃ និង ជើងហើមឈឺចាប់ជាខ្លាំងប្រើការមិន
បាន ក្រោកដើរទៅណាមកណាពុំរួចជាយូរឆ្នាំណាស់មកហើយ សូម្បីតែទៅ
បន្ទោរឧប្បារបស្សាវៈក៏តោតមានគេជួយគ្រាទៅទើបទៅរួច។ ហើយជាការគាប់

ជួនពិតៗ ក្នុងថ្ងៃដែលភ្លើងឆេះផ្ទះនោះ ញាតិសន្តានបងប្អូនមិននៅត្រូវមានកិច្ច
ធុរៈទៅក្រៅផ្ទះនោះអស់។ គង់ឲ្យគេដេកចាំផ្ទះតែម្នាក់ឯងប៉ុណ្ណោះ នៅទីបំផុត
ភ្លើងក៏ឆេះរាលដាលជាលចូលមកដល់ផ្ទះដែលអ្នកកំលោះដេកឈឺនោះ។ ក្នុង
វេលានេះអ្នកកំលោះកំពុងតែក្រវល់ក្រវាយ អន្ទះសាររកអ្វីប្រៀបធៀបពុំបាន ។
ព្រោះតែសេចក្តីខ្លាចគេបានស្រែកយ៉ាងអឹងកងរំពង ដើម្បីអង្វររកឲ្យអ្នកជិត
ខាងមកជួយ តែមិនមាននរណាអាចមកជួយគេបានឡើយ។ ក្នុងទីបំផុតភ្លើងក៏
បានឆេះរាលដាលជាលចូលមកដល់ក្នុងផ្ទះដោយសេចក្តីនឹកខ្លាចថា ភ្លើងនឹង
ឆេះឆាប់ដល់រាងកាយរបស់គេ បានបង្កើតឡើយយ៉ាងខ្លាំងបំផុត។ អ្នកកំលោះ
ពិការ នោះក៏រួមកម្លាំងខ្លាំងក្លា (Will Power) ក្រោករត់ចេញមកក្រៅផ្ទះដោយ
ឆាប់រហ័សដូចខ្យល់ព្យុះ ។ អាការឈឺចាប់ និងអាការខ្លិនដើរមិនរួចសោះជាយូរ
ឆ្នាំនោះក៏វិនាសអន្តរធានបាត់ទៅយ៉ាងគួរអស្ចារ្យ។ ហើយជាពិសេសជាងនេះ
ទៅទៀត បុគ្គលនេះក៏បានប្រើអំណាចយ៉ាងអាថ៌កំបាំងក្នុងខ្លួន ដែលធម្មជាតិ
បានប្រសិទ្ធិប្រសាទទុកឲ្យមក ដើម្បីតស៊ូក្នុងនាករជីវិតយ៉ាងក្លាហានទាល់តែ
ឥឡូវនេះ គេក៏ក្លាយទៅជាអ្នកមានរាងកាយរឹងប៉ឹងមាំមួនមានអំណាចកំលាំង
ចិត្តក្លាហាន ដែលអាចធ្វើឲ្យប្រជាជនរាប់អានគេ យ៉ាងច្រើនជាអតិបរមា។

លោកអ្នកអានជាទីគោរព លោកនឹងថាខ្ញុំបាទយ៉ាងណាក៏ដោយ ខ្ញុំបាទ
យល់ឃើញថាក្រោមមេឃលើដីនេះមិនមានអំណាចអ្វីដែលមានឥទ្ធិពលធំជាង
“អំណាចដួងចិត្ត” ឬក៏ “ចិត្តវិទ្យារបៀបថ្មី” នេះទេ។ ការសាងបុគ្គលិកលក្ខណៈ
របស់ខ្លួនដើម្បីសេចក្តីសម្រេចផលរមែងបិតនៅក្រោមអាណាចក្រនៃ ចិត្តវិទ្យា
របៀបថ្មីនេះច្រើនជាងអំណាចនៃដួងតារា អំណាចនៃជោគជាតា ឬ ឥទ្ធិពលនៃ
ព្រហ្មលិខត។ សេចក្តីសម្រេចផលទាំងក្នុងផ្លូវលោក និងផ្លូវធម៌រមែងបិតនៅ
ក្រោមតណ្ហាចិត្តវិទ្យាទាំងអស់។ ទោះបីសេចក្តីសំរេចរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជា
ម្ចាស់ ឬ សេចក្តីសំរេចព្រះយេស៊ូ ព្រះមហាមាត់ ណាប៉ូលេអុង លិនខល័ន
។ល។ ក៏រមែងរួមចូលក្នុងចិត្តវិទ្យាទាំងអស់។ លោកចង់បានសេចក្តីសម្រេចនូវ
ចិត្តវិទ្យារបៀបថ្មីនេះទេ? លោកចង់មានកិត្តិសព្វល្បីល្បាញដូចមហាត្នះគន្ធី
ទេ? លោកចង់បានកេរ្តិ៍ឈ្មោះដូចអិដីស័ន ទេ? លោកចង់មានទ្រព្យសម្បត្តិ

យ៉ាងស្តុកស្តម្ភជាសេដ្ឋីដូចអែនដ្រូហ្គានេគីយ៍ទេ? បើលោកចង់បានជាមនុស្ស មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញដូចយូលីអុសហ្ស៊ីហ្សារ រិហ្ស៊ីរឺលីរ ដិស្សារអេលី ក្លែត ស្តោនហ្គារី អ្នកស្រីពងការរេយ៍ ។ល។ លោកត្រូវតែសាកសួរខ្លួនលោកសិន ថា លោកមានមនោគតិ (Idea) អ្វីខ្លះឬទេ? លោកមានឧត្តមគតិ (Ideology) អ្វីខ្លះឬទេ? លោកមានសេចក្តីស្រវាស្រទាញ (Ambition) ខ្លាំងក្លាត្រឹមណា ហើយឬទេ? លោកមានចិត្តានុភាព (Will power) ទៀងទាត់មាំមួនឬទេ? លោកមានសមាធិចត្តិ (Concentration) ហ្នឹងហ្នឹងចេរឬទេ? លោកតក់ស្លុត ចំពោះឧបសគ្គផ្សេងៗឬទេ? លោកបង្ហាបបញ្ហាខ្លួនលោកបានហើយឬទេ?

លោកអ្នកអានជាទីគោរព គុណសម្បត្តិដែលបានពោលយ៉ាងសង្ខេប ខាងលើនេះ មាននៅក្នុងខ្លួនលោកគ្រប់គ្រាន់ហើយឬទេ? បើសិនគុណសម្បត្តិ ទាំងនោះមាននៅក្នុងខ្លួនរបស់លោកគ្រប់គ្រាន់ហើយ។ ខ្ញុំបាទអាចធានារ៉ាប់រង បានថា លោកត្រូវតែជាបុគ្គលសំខាន់យ៉ាងពិតប្រាកដទោះបីដួងជាតា និង វាសនារបស់លោកដុនដាប អាក្រក់សែនអាក្រក់យ៉ាងក៏ដោយ។

ខ្ញុំបាទបានពោលពីរឿងអាថ៌កំបាំងនៃការសាងភាពជា “អច្ឆរិយៈ” ជូន លោកអ្នកអាន ជាទីគោរពមកហើយ ដូច្នេះសូមឲ្យលោកចូលចិត្តថា អាថ៌ កំបាំងក្នុងការសាងភាពជា “អច្ឆរិយៈ” នោះ មានសេចក្តីសំខាន់ក្នុងបញ្ហានៃការ កសាងជីវិតយ៉ាងណា? ការស្ថាបនាស្ថិតស្ថានខ្លួនឯងដើម្បីសេចក្តីរុងរឿងថ្កុំ ថ្កើនក្នុងបច្ចុប្បន្ន និង អនាគតនោះ។ បញ្ហាសំខាន់បំផុតរមែងបិតនៅនឹង “ចិត្ត វិទ្យា” ឬ “អាណាចក្រនៃសេចក្តីគិត” ។ ជាការពិតណាស់ទៅហើយដែលជា បុគ្គលណាបើប្រាសចាកបុគ្គលិកលក្ខណៈ ឬ នៅពុំទាន់ស្គាល់ខ្លួនរបស់ខ្លួនឯង ទេ។ ចិត្តានុភាព សមាធិ មនោភាព និងឧត្តមគតិ ក៏នៅមិនអាចចូលដល់ចិត្ត ឬ មិនអាចយល់លក្ខណៈដ៏សំខាន់ដែលកើតមានឡើងដល់ខ្លួនឯងបានឡើយ ។ ខ្ញុំបាទអាចពោលថា “បុគ្គលនោះ ឬ អ្នកណាក៏ដោយក៏មិនអាចនឹងមានជីវិត រស់នៅដោយជាស្តុកបានក្រោមមេឃលើដីដែលមានតែការតស៊ូ និងប្រណាំង ប្រជែងគ្នាស្ទើរតែគ្រប់ច្រកល្អក នៃជីវិត។ ហើយក៏ពុំមានប្រយោជន៍អ្វីឡើយ ដែលយើងនឹងត្អូញត្អែរ អន្ទក់អន្ទេញ សោកសៅនូវការខុសបំណងក្នុងនាករជីវិត

ក្នុងសេចក្តីអភ័ព្វអប្បជោគ រួមទាំងសេចក្តីច្រណែន និង ទ្វា ដែលឃើញអ្នកដទៃ គេរុងរឿងចម្រើនជាង។ យើងនឹងតូចចិត្តទៅធ្វើអ្វី? កាលបើធម្មជាតិក៏បាន បណ្តុះផ្សារវត្ថុទាំងនោះមកឲ្យយើងស្មើគ្នា ដោយមិនរើសមុខ។ តែយើងទេតើ ដែលមិនចេះប្រើវត្ថុដែលធម្មជាតិបានស្ថិតស្ថានទុកឲ្យដល់ខ្លួនឯង អ្នកណា ដែលមិនអាចឈានឡើងកាន់ឋានៈខ្ពស់ត្រដែតបាន ក៏ព្រោះគេទៅមិនទាន់ ចូលជិត ឬស្គាល់ខ្លួនឯងយ៉ាងពិតប្រាកដ នៅពុំទាន់មានជំនឿខ្ជាប់ខ្ជួនក្នុងខ្លួន ឯង នៅបង្កាប់បញ្ជាខ្លួនឯងពុំបាន ព្រមទាំងនៅពុំទាន់យល់ច្បាស់នូវ សភាព ការប្រព្រឹត្តិទៅរបស់មនុស្សលោកដូច “មហាគ្នះគន្ធិ” ដែលមានការតស៊ូក្នុង ភាពជឿយ៉ាងជោគជាំមុននឹងសំរេចផលដ៏គួរស្ងប់ស្ងែងអស្ចារ្យ។ បុគ្គលសំ ខាន់ៗ ដូចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធម្ចាស់ ព្រះយេស៊ូ ព្រះយេស៊ូ ព្រះមហាម៉ាត់ លិន ខល័ន ហ្សឺហ្សារ អាឡិកសាន់ដឺរ អិដិស័ន ហេនរីហ្វដាល។ ក៏បានតស៊ូក្នុងវិថី ជីវិតដ៏កំសត់ទុរគិត។ ជួនកាលលោកទាំងនោះខ្លះក៏បានទទួលសេចក្តីពិបាក សែនទារុណ ដោយត្រូវជាប់គុកជាប់ច្រវាក់ត្រូវនិរទេស ជាហេតុឲ្យព្រាត់ប្រាស់ ប្រពន្ធកូន យ៉ាងហិនហោចខ្លោចផ្សាជាទីបំផុត។ សូមឲ្យលោកពិនិត្យពិចារ ណាមើលនូវការតស៊ូរបស់លោក “មហាគ្នះគន្ធិ” ដែលជាបុរសដ៏ធំ ឆ្លើម ក្នុង រដ្ឋឥណ្ឌា។ លោកនេះ មានការតស៊ូរហូតទាល់តែជីវិតត្រូវវិនាសយ៉ាងគួរឲ្យ អាណោចអាធម៌ជាទីបំផុត។ តែកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់លោកក្រអូបឈ្ងុយឈ្ងប់សោ យស្តុយ៉ាងក្រៃលែងជាងរដ្ឋបុរសណាៗទៅទៀតក្នុងសាកលលោក។ សូម លោកសាកលរូងធិសោធន៍មើលថាតើមានឥទ្ធិពលយ៉ាងហ្ន៎ ដែលជួយជំរុញ លោកនេះឲ្យទៅដល់គោលដៅចុងចប់ដ៏គួរឲ្យប្រាថ្នាបាន។ កម្លាំងជំរុញចិត្ត របស់លោកនោះ ក៏គ្មានសភាពផ្សេងគ្នានឹងបុគ្គលសាមញ្ញណាមួយក៏ទេដែរ។ ធម្មជាតិនិងព្រះអទិទេព (បើសិនមាន) ក៏មិនបានជួយស្ថិតស្ថានឲ្យលោក មហាគ្នះគន្ធិ ជាមហាបុរសបានទេ។ តែដោយសារតែខ្លួនរបស់លោកទេតើ (កម្លាំងនៃមេត្តាធម៌) ដែលចេះប្រើអំណាចធម្មជាតិ សឹងមាននៅក្នុងខ្លួនរបស់ លោកហើយ។ លោកនាំវាយកប្រើឲ្យកើតជាប្រយោជន៍ គឺមិនព្រមបណ្តោយឲ្យ វាបាត់បង់ទៅព្រមនឹងពេលវេលា ដែលកំពុងតែកន្លងទៅគ្រប់វិនាទីនោះ។

២. បុគ្គល ៣ ជំពូកក្នុងមនុស្ស: លោក ប៉ាឡូហ្វ

លោក “រ៉ូស្សូ” អ្នកទស្សនៈវិទូដ៏កំសត់ទុរគត់ នៃជាតិបារាំងសេសបាន ពោលថា “សេចក្តីផ្សេងគ្នា ក្នុងភាពរបស់មនុស្សនោះ មិនមាននៅក្នុងសង្គម មនុស្សទេ”។

លោក ប៉ាឡូហ្វ សាស្ត្រាចារ្យជាតិរុស្ស៊ី បានពោលទុកថា “មនុស្សដែល ចេះគ្រប់គ្រងខ្លួនឯងប៉ុណ្ណោះ ចាត់ជាអ្នកតស៊ូក្នុងនាករជីវិត ឲ្យសម្រេចប្រយោ ជន៍ដល់ខ្លួនឯងបាន” លោកនេះបានបែងចែកបុគ្គលទុកជា ៣ពួក។ ខ្ញុំបាទ នឹង នាំមកពោលចំពោះតែពួកទី១ ប៉ុណ្ណោះ។ ចែណែក ២ពួកទៀតឃើញថា មិន សូវសំខាន់ណាស់ទេ ទើបមិនគួរនឹងនាំមក ពោលក្នុងទីនេះ។ ពួកដែលល្អផ្តាច់ ឬពួកទី១ នោះលោកប៉ាឡូហ្វពោលថា “មហាបុគ្គលិកលក្ខណៈ” គឺ លក្ខណៈដ៏ ធំ សម្បើម របស់បុគ្គលនោះឯង។ លក្ខណៈរបស់បុគ្គលដូចពោលមកនេះជា លក្ខណៈរបស់ចិត្តគំនិត ដែលអាចគ្រប់គ្រងខ្លួនឯងបានដោយពិតប្រាកដ ហើយទាំងអាចគ្រប់គ្រងសម្បជញ្ញៈចិត្ត (Conscious mind) រួមទាំងបរិវារចិត្ត (Subconscious mind) ឲ្យដំណើរទៅបានដោយត្រឹមត្រូវ តាមទ្រឹស្តីនៃតក្ក វិទ្យា។ បុគ្គលក្នុងរូបលក្ខណៈដូចពោលមកនេះ រាប់ថាជាអ្នកមានចិត្តានុភាពរឹង ប៉ឹងបំផុត មានគោលបំណងមិន ចេះប្រែប្រួលមានសេចក្តីអត់ធ្មត់យ៉ាងកំពូល ជាងមនុស្សធម្មតាសាមញ្ញ មានសេចក្តីស្រវាស្រទាញ មិនចេះអស់មិនចេះ ហើយមានឧត្តមគតិ ឬមធ្យោបាយវិសេសវិសាល មានសេចក្តីតស៊ូពុះពារ មិន ចេះធុញទ្រាន់ជាមនុស្សមិនខ្លាចស្លាប់ ឬឃ្នកក្នុងការតស៊ូនូវឧបសគ្គរារាំងគ្រប់ យ៉ាង ជាអ្នកមានមនោភាពមើលឃើញ និង ដោយហេតុការណ៍វែងឆ្ងាញនៃ ពិភពលោកបានដោយត្រឹមត្រូវជាអ្នកមានផែនការណ៍ ល្អិតសុខុមរៀបរយ ទាំង ព្យាយាមធ្វើជាកម្មកក្នុងផែនការណ៍របស់ខ្លួននោះ ដោយមិនចេះស្គាល់នឿយ ហត់ និង ធុញទ្រាន់សោះឡើយ។ បុគ្គលទាំងនេះហើយដែលលោកសាស្ត្រា ចារ្យ “ប៉ាឡូហ្វ” លើកតម្កើតថា ជាមនុស្សសំខាន់របស់ពិភពលោកជាអ្នកមាន អំណាចធំសម្បើម ជាប្រមុខក្នុងផ្លូវការរដ្ឋ ជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដែលលោកពុំអាច បំភ្លេចបានជាអ្នកនិពន្ធ ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញជាប់នូវនឹងបបូរមាត់មនុស្ស

អ្នកអានទូទៅនរណាក៏បានដែរ បើសិនមានមហាបុគ្គលិក លក្ខណៈក្នុងផ្លូវចិត្ត វិទ្យាដូចពេលមកហើយនេះក៏អាចនឹងជំរុញ រុញច្រានជីវិតរបស់ខ្លួនឯង ឲ្យជួប ប្រទះនូវសេចក្តីសម្រេចដ៏គួរសប្បាយរីករាយជាទីបំផុត។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធម្ចាស់ ជាបុគ្គលដំបូងបង្អស់ដែលនឹងត្រូវលើកមកពោលគឺព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គនេះ ជា ប្រជាពលលោក រមែងជ្រាបក្នុងពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះអង្គ។ ព្រោះអ្នក ណាក៏ដោយក៏តែងតែធានារាប់រងដោយទូទៅថា សាសនាព្រះពុទ្ធជាសាសនា ដែលមានអត្ថរស-អត្ថន័យ។ល។ ល្អិតសុខុមរិសេសវិសាលជាងសាសនាណា ៗទាំងអស់ ក្នុងពិភពលោក។ ការដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធម្ចាស់បានកន្លងផុត វិស័យ បុព្វជនក្លាយទៅជាអច្ឆរិយបុរសដូច្នោះក៏អាចនឹងពោលបានថា ព្រះអង្គ ជាអ្នកមាន “មហាបុគ្គលិកលក្ខណៈ” ខ្ពស់ជាងនរណាទាំងអស់។ តែមិនបាន សំដៅថា ព្រះពុទ្ធជាមនុស្សវិសេសវិសាលជាងមនុស្សធម្មតាក៏ទេដែរ (ព្រោះថា ព្រះពុទ្ធម្ចាស់ក៏មានសញ្ញាតិ ញាណជាមនុស្សដែរ)។ ព្រោះខ្ញុំបាទបានពោល មកហើយថា “ធម្មជាតិ” មិនបានស្អិតស្អាងនរណាឲ្យជា “អច្ឆរិយៈ” នោះទេ។ បុគ្គលតែម្នាក់ៗប៉ុណ្ណោះទេតើ ដែលបានស្អិតស្អាងអច្ឆរិយៈរបស់ខ្លួនឯងឡើយ មក។ ហើយប្រការមួយទៀត អច្ឆរិយៈអាចនឹងកើតពីសភាពពុទ្ធឡោម របស់សង្គមមនុស្សក៏បាន។ ព្រោះថាសង្គមមនុស្សលោក ក្នុងយុគបច្ចុប្បន្ននេះ តែងបិតនៅក្នុងរបបសង្គមប្រជាធិបតេយ្យ (Individualism) ។ របបគ្រប់គ្រង បែបនេះ រមែងពេញទៅដោយការប្រណាំងប្រជែងការឈ្នះឈាស់លំតែ ប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន (អត្តទត្តបុគ្គល) ការរំលោភ ការបៀតបៀនគ្នាដោយគ្មាន សីលធម៌ ការកោសរូសដើម្បីប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ការប្រមែប្រមូលដើម្បី ប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ដោយមិនបានគិតដល់សេចក្តីទុក្ខវេទនារបស់អ្នកដទៃ? ការ ដណ្តើមប្រណាំងប្រជែងគ្នាក្នុងផ្លូវនយោបាយ ការតំកើងខ្លួនជាធំ និង សញ្ញាតិ ញាណនៃការសម្តុក។ ព្រឹត្តិការណ៍បែបនេះតែងពោរពេញទៅដោយ មនុស្ស ច្រើនជំពូក ពោលគឺមានទាំងសេដ្ឋី កម្មករ អ្នកស្នូម ជាដើម។ ការរិបបាត់គ្នាក្នុង ផ្លូវសេដ្ឋកិច្ច ធ្វើឲ្យវត្ថុពុទ្ធឡោមទាំងនេះជួយឲ្យ កើតអំណាចផ្ទុះផ្ទើរនៃចិត្ត គំនិតស្លាប់ ស្លុងទៅក្នុងរង្វង់នៃអច្ឆរិយៈលក្ខណៈ។ សេចក្តីទីទុំលក្រនិងការត្រូវ

ជិះជាន់នេះឯងជាមនុស្សមួយ ដ៏វិសេសដែលអាចបណ្តុះផ្សំបុគ្គលសំខាន់ៗក្នុង
លោកឲ្យកើតប្រាកដមកនាសព្វថ្ងៃនេះ។ ក្រៅពីសេចក្តីទីទំលក្រហើយ?
សេចក្តីប្រាថ្នានៃកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់មនុស្សក៏ជាកម្លាំងមួយដ៏សំខាន់ ជួយរុញច្រាន
ឲ្យមនុស្សទាំងនោះ ក្លាយទៅជាមនុស្សធំដុំ ឬ សំរេចផលក្នុងកិច្ចការងារបាន
ដូចគ្នា។

បើសិនយើងបានសិក្សាជីវប្រវត្តិនៃសេចក្តីថ្កុំថ្កើន រុងរឿងរបស់រដ្ឋបុរស
ល្បីឈ្មោះ អ្នកនយោបាយនាមឧត្តមស័ន អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ អ្នកប្រតិបត្តិ រហូតអ្នក
សាសនា ដែលមានគោរពពេលទាំងផ្ទៃនៃសាកលលោក។ ខ្ញុំបាទមានជំនឿ
យ៉ាងមុតមាំថា បុគ្គលសំខាន់ៗ ក្នុងពិភពលោកដូចជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធម្ចាស់
ព្រះយេស៊ូ ព្រះមហាម៉ាត់ ណាប៉ូឡេអុងប៉ូ ណាប៉ាឡេ ហ្សាលម៉ាន់ ព្រះចៅ ពិទីរ
មហារាជ ហ្សឺហ្សារ អាឡិកហ្សនដឺរ អិដិស័ន រ៉ូលទេរ រ៉ូស្សូ វិល្លិយ៉ាម ហ្វីត
ឌីស្រាអិលី មហាត្មៈគន្ធី។ល។ បុគ្គលដូចពោលមកនេះ បានឈានឡើងកាន់
ជីវិតក៏ធំដុំ ឬបានឈានឡើងកាន់លោកីយសម្បត្តិ ឬលោកុត្តរសម្បត្តិបានក៏គួរ
តែមានអ្វីម្យ៉ាង ឬច្រើនយ៉ាងរួមគ្នាជាមពលដ៏វិសេស ជួយរុញច្រានឲ្យលោក
ទាំងនោះ ត្រូវជួបប្រទះនូវសេចក្តីសម្រេចបាន។

ម្យ៉ាងទៀតការដែលបុគ្គលទាំងនេះ បានសម្រេចតាមគោលដៅ នៃជីវិត
របស់ខ្លួននោះក៏តោងអាស្រ័យថាមពល នៃអំណាចយ៉ាងណាមួយ ដូចនឹងបាន
ជំរាបដោយខ្លីៗតទៅក្នុងសៀវភៅនេះ។

៣. អំណាចនៃមេត្តាធម៌

ពាក្យថា “ថាមពលនៃមេត្តាធម៌” ខ្ញុំបាទបានកំណត់សំដៅរកសេចក្តីថា
កម្លាំង ឬអំណាចរបស់សេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ខ្លាំងក្លា ដែលអាចជួយឲ្យអ្នកដទៃបាន
សេចក្តីសុខ។ សេចក្តីសុខដែលពោលមកនេះ អាចជាសេចក្តីសុខដែលកើត
ពីផ្លូវការរដ្ឋ ផ្លូវសាសនា ផ្លូវវិទ្យាសាស្ត្រ ផ្លូវការពេទ្យ ឬ ក៏សេចក្តីមេត្តារវាងបិតា
និងបុត្រ រវាងបុត្រ និងមាតា ឬ ដែលកើតឡើងដោយករណីណាមួយក៏ដោយ
ក៏រាប់ថាជាមេត្តាធម៌ តាមន័យដូចពោលមកនេះទាំងអស់។

តទៅនេះ ខ្ញុំបាទនឹងពោលពីអំណាចរបស់មេត្តាធម៌ខ្លះថា “តើមេត្តាមានអំណាចឥទ្ធិពលយ៉ាងណាដែល អាចនឹងជម្រុញច្រានបណ្តាលឲ្យកើតអំណាចចិត្ត មានប្រសិទ្ធិភាពខ្លាំងក្លាឡើងបាន?”។

មេត្តាធម៌ ជាសញ្ញាតិញ្ញាណនៃមនុស្ស ដែលធម្មជាតិបានបណ្តុះផ្សំឲ្យដល់មនុស្ស និងសត្វលោកទូទៅ។ សេចក្តីមេត្តាប្រណី ទើបជាតួអង្គជួយជំរុញបណ្តាលឲ្យចិត្តមនុស្សមានសេចក្តីអន្លែង ស្ទុះស្ទាវ ចង់ជួយសង្គ្រោះ ពពួកមនុស្ស ឲ្យមានសេចក្តីសុខដូចសម្តេចឪវរបស់យើងសព្វថ្ងៃនេះ ព្រះអង្គតែងមានព្រះទ័យមេត្តាដល់កូនចៅ ដោយមិនមានរើសមុខជាដើម។ សេចក្តីមេត្តាមានឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងណាស់ ដែលធ្វើឲ្យមនុស្សត្រូវលំបាកលំបិន ធ្វើការដោយសេចក្តីក្លាហានអង់អាច និងដាច់ខាត។ ព្រោះអំណាចនៃមេត្តាធម៌ដល់ពពួកមនុស្សនេះ ទោះបីសេកច្តីមេត្តារវាងបុគ្គល និងបុគ្គល បក្សពួក និងបក្សពួកឬក៏ក្នុងផ្ទៃប្រទេស ក្រៅប្រទេសក៏ដោយ ។ មេត្តានុភាព ដូចពោលមកនេះ ត្រូវធ្វើឲ្យមនុស្សកើតសេចក្តីអាណិតអាសូរ យ៉ាងជាប់ចិត្តដិតថ្លើម ចង់តែជួយសង្គ្រោះបុគ្គល ឬប្រជាជនទូទៅឲ្យមានជាសុខភាព។ មេត្តាធម៌ ទើបជាឈ្នួនអុជឋាមពលនៃអំណាចចិត្ត ឲ្យបង្កើតភាពជា “អច្ឆរិយៈ” ឡើង។ បុគ្គលដែលមានមេត្តាធម៌ប្រចាំចិត្ត តែងតែប្រកបទៅដោយការប្រើគំនិតយ៉ាងធ្ងន់ ហើយអាចកំណត់ផែនគ្រោងការណ៍ ដែលអាចជួយស្រោចស្រង់អ្នកដទៃដោយមិនរំភើបញាប់ញ័រខ្លាចក្រែងឥទ្ធិពលយ៉ាងណាទាំងអស់។ បុគ្គលដែលមាន មេត្តាធម៌នេះបើសិនជាគ្រូពេទ្យ គេក៏ត្រូវប្រិតព្រៀង ពិនិត្យពិចារណា ស្រាវជ្រាវនូវការរក្សារោគដើម្បីទំលុះទំលាយ បំផ្លិចបំផ្លាញអំណាចមេរោគ (ពាចតវិ) ឲ្យសាបសូន្យវិនាសអស់ទៅដូចហុយប៉ាស្ទ័រ ខ្លួននៃណេទិងគីលជាដើម។ បើសិនជាអ្នកនយោបាយវិញ គេក៏ត្រូវធ្វើគ្រប់មធ្យោបាយដើម្បីប្រជាជាតិរបស់គេទាំងស្រុង ដោយមិនខ្លាចក្រែងសេចក្តីស្លាប់ដូច សម្តេចឪវរបស់យើង លិនខលំនមហាត្មៈគន្ធី ជាដើម។ បើគេជាអ្នកសាសនា គេក៏តោធ្វើការស្រាវជ្រាវរកទ្រឹស្តីដ៏ត្រឹមត្រូវបរិបូណ៌ មកអប់រំប្រៀនប្រដៅមនុស្សទូទៅដោយមិនរើសមុខឲ្យផុតពីសេចក្តីទុក្ខ ហើយឲ្យកើតសន្តិសុខ ដូចការស្រាវជ្រាវរកគោលចារិកនៃធម៌

ខ្ញុំខ្ពស់របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះយេស៊ូ ខុងដី និងព្រះមហាហ្គាត់ជាដើម ។ ខ្ញុំបាទមានទស្សនៈផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ខ្ញុំថា៖ ឋានពលនៃសេចក្តីមេត្តា ធ្វើឲ្យលោកដូចពោល មកហើយខាងលើនោះក្លាយភាពជា “អច្ឆរិយៈបុគ្គល” បានដោយពិតប្រាកដ។ ការដែលរុស្ស៊ីមានការបដិវត្តន៍កាល គ.ស ១៩០៧ ១៩០៨ ១៩១៧ ខ្ញុំគិតថា ក៏ដោយសារមេត្តាធម៌ អាណិតអាសូរ ក្នុងសភាពការរស់នៅរបស់មនុស្សដែល ពោរពេញទៅដោយសេចក្តីអត់ឃ្លានសែនវេទនាដែលឧប្បត្តិការណ៍ឡើងក្នុងប្រទេសរុស្ស៊ី ។ អំពីទារុណកម្មនៃព្រះចៅ ហ្សារ និង រាជបរិពារដែលកោសរូស ជិះជាន់សង្កត់សង្កិនរាស្ត្រទូទៅ ដោយប្រាសចាកមនុស្សធម៌នោះឯង ជាមូលហេតុកើតការបដិវត្តន៍ក្នុងប្រទេសករុស្ស៊ីយ៉ាងទារុណកម្មបំផុតក្នុង គ.ស ១៩១៧ ។ បើសិនជាជនជាតិរុស្ស៊ីភាគច្រើនមិនបានកុម្មុនីស្តដូចសព្វថ្ងៃនេះ ក៏បាន។

លោក រ៉ូតរ៉ូ វីលស័ន ប្រធានាធិបតីនៃសហរដ្ឋអាមេរិច ដែលបានសាងសន្និបាតជាតិក្រោយសង្គ្រាមលោក គ.ស ១៩១៤ ក៏ព្រោះតែមានចេតនាដើម្បីសន្តិភាព និង សន្តិធម៌នៃមនុស្សលោក ។ ទាំងនេះរមែងកើតដោយកម្លាំង និង អំណាចនៃមេត្តាធម៌ទាំងអស់។

៤) អំណាចស្នេហា និង កាមារម្មណ៍

ស្ត្រីដែលយើងស្រឡាញ់គាប់ចិត្ត ប្រៀបធៀបនាងថាដូចជាបុប្ផាជាតិដ៏ល្អស្រស់ ទាំងមានក្លិនក្រអូបគួរឲ្យអភិរម្មណ៍ មានសម្រស់គួរឲ្យថ្នាក់ថ្នមបបោសអង្អែល ជាទីនិយមរាប់រកនៃពលលោក ជាដួងព្រលឹងនៃជីវិត ជាកំពូលនៃសេចក្តីស្នេហា ជាទេពធីតានៃដួងវិញ្ញាណ ឬ និងប្រៀបស្ត្រីដែលយើងស្រឡាញ់គាប់ចិត្តថា ជាអ្វីក្នុងសេចក្តីអភិរម្មណ៍ក៏ដោយ។ តែបើពោលតាមសេចក្តីពិត ហើយកាមារម្មណ៍ ឬសេចក្តីស្នេហា នេះហើយដែលជាកម្លាំងដ៏សំខាន់ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលជម្រុញឲ្យមនុស្សក្លាយទៅជា “អច្ឆរិយៈ” បាន។ ព្រោះថាមនុស្សនឹងមានសមិទ្ធិយ៉ាងជោគជាំក្នុងកាមារម្មណ៍ ឬ សេចក្តីស្នេហាបានត្រូវតែជាអ្នកមានអំណាចវាសនាធំដុំក្នុងសង្គមមនុស្សជាមុនសិន។ កាល

ណាបានគ្រប់គ្រងភាពជាតិស្បុរៈជនហើយ។ កាមារម្មណ៍ ឬ សេចក្តីស្នេហា ក៏ជាគ្រឿងបំណាច់វង្វាន់ផ្តល់ឲ្យគេយ៉ាងជោគជ័យសម ប្រាថ្នាគ្រប់បែបយ៉ាង។

យើងអាចយល់បានថា ស្ត្រីក៏ជាកម្លាំងដ៏សំខាន់ដែលនឹងជម្រុញឲ្យបុរស ក្លាយទៅជាបុគ្គលមានអំណាចវាសនាធំដុំបាន។ តាមការពិត អ្នកនាងចូលចិត្ត តែបុរសដែលមានចិត្តគំនិតជាហ៊ីរ៉ូ (Hero) អ្នកនាងចូលចិត្តតែបុរសដែលមាន អំណាច ឬ មានកិត្តិយស។ បើសិនជាអ្នកនយោបាយ ក៏តោងជាអ្នកនយោ បាយថ្នាក់ ហិរ៉ូ ឬ លិនខល័ន ។ល។ បើសិនជាអ្នកប្រដាល់ក៏ត្រូវជាអ្នកប្រ ដាល់ថ្នាក់ ចូហ្គុយ យ៉ែកដេមហ្សេ យីនត័ន្តី។ល។ បើសិនជាអ្នកនិពន្ធក៏តោង ជាអ្នកនិពន្ធថ្នាក់ សេវ៉ាន់តេសនៃប្រទេស អេស្បាញ ធិកស្តារ ឬ អិតចិវ៉ែលនៃ ប្រទេសអង់គ្លេស រ៉ូលទែរនៃប្រទេសបារាំងសែស បើសិនជាសេដ្ឋីក៏តោង ជា សេដ្ឋីថ្នាក់ រីក គីហ្វលឡើរ ឬ ហេនរិហ្វរដ ។ល។ បើសិននរណាអាចសាងខ្លួន ឯងឲ្យ មានវាសនាជាអ្នកធំដុំ ឬ អ្នកមានទ្រព្យដ៏ស្តុកស្តម្ភ ដូច្នោះហើយ ក៏មិន ជាក្រអូទេ ដែលសេចក្តីស្នេហា ឬ កាមារម្មណ៍ត្រូវតែជាគ្រឿងបណ្តុះការតប ស្នូងក្នុងសេចក្តីឧស្សាហ៍ព្យាយាមរបស់គេ ។ បុគ្គលសំខាន់ៗ ក្នុងលោកដូច ណាប៉ូ ឡេអុង-ប៉ូណាបាត។ល។ ក៏បានអាស្រ័យសេចក្តីស្នេហា ឬ កាមារម្ម- ណ៍ជាគ្រឿងផ្ទុះផ្តើមសមត្ថភាព និង ព្រលឹកភាព នៃសេចក្តីសម្រេចរបស់គេ មិនមែនតិចតួចឡើយ។ កាលបើកាមារម្មណ៍ ឬ សេចក្តីស្នេហា មានអំណាច និងថាមពលដ៏គួរអស្ចារ្យដូច្នោះ។ ក៏ជាការធម្មតាដែលកាមារម្មណ៍ ឬ សេចក្តី ស្នេហា ជាជំនួយក្នុងការផ្ទុះផ្តើម ឲ្យសសម្រេចផលដ៏អស្ចារ្យដល់មនុស្ស លោក។

ដោយហេតុនេះ ខ្ញុំបាទទើបពោលបានថា កាមារម្មណ៍ ឬ សេចក្តីស្នេហា ក៏ជាគ្រឿងឧបករណ៍ ផ្ទុះផ្តើមឲ្យមនុស្សមានអំណាចវាសនាជាអ្នកធំដុំ ហើយក៏ ក្លាយទៅជា “អច្ឆរិយៈបុគ្គល” ក្នុងផ្លូវលោកីយសម្បត្តិបាន។

កាមារម្មណ៍ ឬ សេចក្តីស្នេហាទើបជាឥទ្ធិពលមួយដ៏អស្ចារ្យ ដែលជា ជំនួសឲ្យមនុស្សក្លាយទៅជាបុគ្គលសំខាន់ៗ ឬ ជាអច្ឆរិយបុគ្គល ដូចអត្ថន័យ ដែលបានរៀបរាប់ជំរាបមកហើយនេះ។

៥) ចង់ឲ្យជីវិតមានសេចក្តីសុខ

ការដែលមនុស្សធ្វើការយ៉ាងយ៉ាប់យឺន ត្រូវតស៊ូនឹងសេចក្តីលំបាក ទី ទំលក្រដីសែនវេទនា សាច់ឈាមស្ទើរខ្ចាយ ភ្នែកស្ទើរលៀន ក៏មានសេចក្តី ប្រាថ្នាតែមួយ គឺសេចក្តីសុខរបស់ជីវិត។ មិនដែលមានរណាម្នាក់សោះក្នុង លោកនេះ ដែលមិនប្រាថ្នានូវសេចក្តីសុខកាយសប្បាយចិត្តនោះទេ។ បើសិន គ្រប់ៗ គ្នាត្រូវការសេចក្តីសុខសប្បាយដូច្នោះ ក៏ជាធម្មតាដែលគេទាំងនោះត្រូវ តែព្យាយាមខ្វល់ខ្វាយ និងខ្លះខ្លះស្វែងរកសេចក្តីសុខសប្បាយ ឲ្យដល់ខ្លួនឯង តាមសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ឬ តាមដែលខ្លួនអាចនឹងធ្វើបាន។ បើយើងគ្រប់គ្នាចង់ បានសេចក្តីសុខ សេចក្តីសប្បាយដូច្នោះ យើងក៏ត្រូវតែព្យាយាមធ្វើ ព្យាយាម អត់ធន់គ្រប់កម្មវិធីគ្រប់មធ្យោបាយ ដើម្បីសេចក្តីចម្រើនរុងរឿងឲ្យដល់ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ននឹងអនាគត។ ចាប់តាំងពីកម្មករ រកព្រឹកស៊ីល្ងាច រកល្ងាចស៊ីព្រឹក ដរាបដល់រដ្ឋបុរសដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញក្នុងពិភពលោក។ បុគ្គលទាំង នេះ សុទ្ធតែបានព្យាយាមខ្វល់ខ្វាយស្វែងរកសេចក្តីសុខ? សេចក្តីសប្បាយ? ឲ្យដល់ ខ្លួនឯងដោយប្តូរផ្តាច់នឹងដោយពេញសមត្ថភាព។ នរណាអង្គុយឱបដៃ ឬ រង់ចាំតែជោគវាសនា និង ភព្វសំណាង ឬ នរណាចាំតែបន់ស្រន់សូមឲ្យ ទេវតា ឥន្ទ្រព្រហ្ម ឬ ព្រះអាទិទេព ព្រះជាម្ចាស់ជួយនោះ ជារឿងត្អូកកំប្លែងគួរឲ្យ អស់សំណើចពន់ពេកណាស់។

ខ្ញុំបាទ អាចហ៊ានពោលថា មនុស្សដែលបានក្លាយទៅជាអ្នកធំ ជាអ្នក សម្បើម ឬ ក្លាយទៅជាមនុស្សសំខាន់ៗ មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញពេញក្នុង សាកលលោកដូច អឡិកហ្សាន់ដឺរមហាវាជចក្រពត្តិណាប៉ូឡេអុង-ប៉ូណាបាត យ៉ែដ ស្ទឺវេនស័ន បេនហ្សាមិន ហ្វ្រែងគ្លិន។ល។ ក៏ព្រោះគេទាំងនោះអាស្រ័យ កម្លាំងជំរុញនៃចិត្ត ដែលកើតមានមកពីសេចក្តី ប្រាថ្នានូវសេចក្តីសុខសេចក្តី សប្បាយដើម្បីខ្លួនឯងមែន ឬទេ? ។ ក្រោមឧត្តមគតិរបស់មនុស្ស ក្នុងរបបសេរី និយម (Liberalism) មនុស្សគ្រប់រូបត្រូវជួយខ្លួនឯងធ្វើទៅដើម្បីខ្លួនឯង រក សេចក្តីសុខក្សេមក្សាន្តឲ្យដល់ខ្លួនឯង។ អ្នកណាដំអត់ទំរន់ អ្នកណាខ្វះសមត្ថ ភាព អ្នកណាមិនអត់ធន់ឲ្យមុះមុតអ្នកណាខ្ជិលច្រអូស អ្នកណាមិនតស៊ូ ក៏ត្រូវ

បានទទួលសេចក្តីលំបាកវេទនារហូតជីវិត។

កាលបើសេចក្តីសុខ ជាសេចក្តីប្រាថ្នា ជាសេចក្តីត្រូវការរបស់មនុស្ស ទូទៅដូច្នោះហើយ។ ទស្សនៈនៃជីវិតក៏គឺ “ត្រូវធ្វើគ្រប់កម្មវិធី និង គ្រប់មធ្យោបាយ ដើម្បីស្ថេរភាពដល់ជីវិតខ្លួនឯង”។

សេចក្តីប្រាថ្នានៅសេចក្តីសុខ ទើបជាឥទ្ធិពលមួយជួយប្រានឲ្យ មនុស្ស ឧស្សាហ៍វិយភាពខ្លាំងក្លាបំផុត ក្នុងការធ្វើការងារ។ ដោយហេតុនេះហើយ ទើបខ្ញុំបានហ៊ានពោលថា “សេចក្តីប្រាថ្នានូវសេចក្តីសុខក្នុងឆាកជីវិត “ក៏ជាមន្ត ឱសថមួយ ជួយជម្រុញរុញប្រានឲ្យមនុស្សបោះជំហានទៅមុខបាន ឬ ន័យ មួយទៀតថា “សេចក្តីប្រាថ្នានូវសេចក្តី សុខនៃឆាកជីវិតនេះហើយ ចាត់ជាឋាន ពលជួយជម្រុញឲ្យកើតភាពជា “អច្ឆរិយបាន” ។

៦) ត្រូវការមានអំណាច

សង្គមនៃមនុស្សសម័យបុរាណ កុំថានឹងក្រឡេកមើលក្នុងប្រភេទសត្វដ៏ ប្រសើរគឺ ពពួកមនុស្ស ឬ សត្វដែល ថោកទាបជាងមនុស្ស ចុះទៅទៀតដូច សត្វតិរច្ឆាន។ ចំណែកសត្វតិរច្ឆានដោយសញ្ញាតិញ្ញាណវាក៏ស្វែងរកអំណាច ឲ្យដល់ខ្លួនឯងទាំងអស់ ដូចសុនខ្លះវាសំដែងអំណាចរបស់វាដោយលក្ខណៈ នៃការសង្កត់សង្កិនគ្នាក្នុងពេលវាដែលដណ្តើម អាហារគ្នាស៊ី។ ចំណែក មនុស្សយើង ក្នុងសម័យបុរាណវិញ ការស្វែងរកអំណាច ក៏មិនផ្សេងគ្នាដោយ ឡែកពីមនុស្សក្នុងសម័យបច្ចុប្បន្ននេះប៉ុន្មានដែរ។

កាលបើសង្គមមនុស្សមានវិវឌ្ឍនាការដោយអារ្យធម៌ វប្បធម៌ ដូចសព្វថ្ងៃ នេះ ការដែលមនុស្សនឹងដណ្តើមអំណាចគ្នាតាមអំពើចិត្ត ដូចសម័យបុរាណ នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅមិនបាន។ ព្រោះថាសង្គមមនុស្សយើងមានវិវឌ្ឍនាការ ជឿនលឿនទៅមុខមកទល់សព្វថ្ងៃនេះហើយ។ ការប្រើអំណាច ក៏តោងប្រព្រឹត្ត ទៅតាមគោលវិវឌ្ឍនាការ នៃអារ្យធម៌ វប្បធម៌ដ៏ល្អរបស់សង្គមមនុស្ស។ មនុស្សសព្វថ្ងៃនេះ ត្រូវការណាស់នូវអំណាចទាំងនោះ ក៏ព្រោះអំណាច ជា គ្រឿងក្លែងក្លាងក្នុងសង្គមមនុស្សនាបច្ចុប្បន្ននេះ។ អំណាចជាឧបករណ៍ដ៏

សំខាន់បំផុតក្នុងការមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ អំណាច ជាឧបករណ៍ដ៏ឆើតឆាយបំផុត ដែលអាចធ្វើឲ្យសង្គមមនុស្សគោរពកោតក្រែង។

កាលបើអំណាចជាភាគមួយ ដែលអាចធ្វើឲ្យមនុស្សក្លាយទៅ ជាមនុស្ស អ្នកធំអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ អ្នកមានវេសនា អ្នកសម្បើមឡើងដូច្នោះ។ ក៏មិនជាការ ប្លែកអស្ចារ្យអ្វីសោះដែលមនុស្សសព្វថ្ងៃនេះ កំពុងតែដណ្តើមយក ភាពជាអ្នកធំ ជាអ្នកសម្បើម ដោយចង់គ្រប់គ្រងលោកទាំងមូល ដោយគ្មានមនុស្សធម៌។ ការ ដែលមនុស្សគ្រប់រូបស្វែងរកអំណាចព្រមទាំងសំដែងប្រតិកិរិយាផ្សេងៗ ក្នុង ការប្រើឥទ្ធិពលនានា ក៏ព្រោះសញ្ញាតិញ្ញាណ នៃការអំនួតនេះ។

សូមឲ្យលោកអ្នកអានជាទីគោរព ងាកនៅមើលសហរដ្ឋអាមេរិច រុស្ស៊ី ឬមហាប្រទេស ដទៃៗ ដែលកំពុង តែដណ្តើមគ្នាសាកល្បងបរមាណូក្នុងដី ក្នុង ទឹក លើគោក លើអាកាស ដែលមិនខ្ចីរវល់ឈឺក្បាលនឹងសម្រែកក្អកក្អែក របស់ មនុស្សនិងប្រទេសដែលត្រូវទទួលគ្រោះថ្នាក់នោះៗ តើមិនព្រោះតែអំនួតនៃ អំណាចរបស់ខ្លួនទេឬ?

៧) ចង់មានកេរ្តិ៍ ឈ្មោះ

ពាក្យថា “កេរ្តិ៍ឈ្មោះ” នោះគឺអ្វី? ខ្ញុំបាទយល់ថា លោកអ្នកអានជាទី គោរព អាចជ្រាបបានដោយងាយ។ កេរ្តិ៍ឈ្មោះ ទើបជាអំណាចចម្បែកអស្ចារ្យ មួយ ដែលមនុស្សគ្រប់រូបត្រូវការពុំចេះឆ្អែតឆ្អន់សោះ។ សូមឃើញ វិនិច្ឆ័យ រហូតដល់អ្នកធំសម្បើមៗ ក្នុងលោកនេះក៏តែងតែព្យាយាមយ៉ាងអស់សមត្ថ ភាព ដើម្បីស្តិតស្តង់បណ្តុះបណ្តាលកេរ្តិ៍ឈ្មោះឲ្យដល់ខ្លួនឯង។ ទោះបីការ សាងកេរ្តិ៍ឈ្មោះនោះ នឹងពោរពេញទៅដោយឧបសគ្គនានា យាត់យ៉ាង រាវរាំង ឬភយន្តរាយយ៉ាងណាក៏ដោយ។ តែបុគ្គលដែលចង់មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះទាំងនោះ ក៏រមែងមិនមានសេចក្តីរុញរាជុញទ្រាន់យ៉ាងណាសោះឡើយ។ រឿងនេះយើង អាចសង្កេតបានថាអ្នកនយោបាយដែលព្យាយាមសាងខ្លួនឯងដោយសេចក្តី តស៊ូ ពុះពោរ តាមឧត្តមគតិរបស់គេយ៉ាងក្រៀមមាត់ស្ងួតក្រពះ ដូចអាប៉ារ៉ាហ៊ីម លិនខល័ន មហាគ្នះគន្ធិជាដើម។ ការដែលបុគ្គលដូចពោលមកហើយទាំងនេះ

គេធ្វើទៅដូច្នោះ តើគេចង់បានអ្វី? មិនមែនចង់បាន “កេរ្តិ៍ឈ្មោះទេឬ?”។ ក្នុងការ តស៊ូដែលពោរពេញទៅដោយ ការផ្សំរយរបស់គេគ្រប់បែបយ៉ាងនោះ។ គេ មានគោលបំណងតែនឹងសាងអនុស្សាវរីយ៍នៃកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ទុកក្នុងការកត់ចាំនៃ ប្រជាពលលោក។ គេត្រូវការឲ្យពិភពលោកកត់សំគាល់គុណសម្បត្តិ សេចក្តី ល្អរបស់គេចុះ ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃជាតិ និង ពិភពលោក។ ទាំងនេះដើម្បីកេរ្តិ៍ ឈ្មោះតែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ។ មហាត្មៈគន្ធី ទើបបានត្រូវបញ្ចប់ជីវិតរបស់ខ្លួនទៅ ដោយទារុណបំផុតក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃប្រទេសឥណ្ឌា។ តែសេចក្តីល្អរបស់ លោក មហា ត្មៈគន្ធី នោះត្រូវធ្វើឲ្យប្រជាជាតិឥណ្ឌាទាំងមូល តោងសោក សង្រេង និង ស្រោចសម្រក់ទឹកភ្នែក បូជាសេចក្តីល្អ របស់លោក ពេលទាំងផ្ទៃ ប្រទេស។ កេរ្តិ៍ឈ្មោះទើបជាសារៈសំខាន់មួយ ដែលមនុស្សគ្រប់រូបតែងតែត្រូវ ការ។ អ្នកណាក៏ដោយ បើត្រូវការកេរ្តិ៍ឈ្មោះត្រូវការឲ្យគេកោតសរសើរ ត្រូវការ ឲ្យគេលើកតម្កើងក៏តោងសាងសេចក្តីល្អគ្រប់យ៉ាងឲ្យមានឡើងយ៉ាង ច្រើន បំផុត ដែលអាចនឹងធ្វើទៅបាន។ ចង់សាងកេរ្តិ៍ឈ្មោះជាអ្នកនយោបាយបែប មហាត្មៈគន្ធី នៃឥណ្ឌា ឬបែប ម៉ែ-ពួងការរេយ៍នៃបារាំងសេស បែបអាប៉ាហ្គីម លិនខល័ននៃសហរដ្ឋអាមេរិក ឬ វិលីយ៉ាមភិត (បុត្រ) នៃអង់គ្លេសក៏បាន ចង់ សាងកេរ្តិ៍ឈ្មោះបែប ហ្គុយប៉ាស្ទ័រ នៃបារាំងសេស ឬ ជេម៉េសអិដីស័ន នៃអាមេ រិកក៏បាន ឬ ចង់សាងកេរ្តិ៍ឈ្មោះជាអ្នកនិពន្ធបែប ហ្សេរ៉ាន់តេស នៃអេស្បាញ ឬរ៉ូលទែរនៃបារាំងសេសក៏បាន ជាអ្នកកងទ័ពបែប ណេលស័ន ឬ ជាអ្នកតន្ត្រី មានឈ្មោះល្បីល្បាញបែប ប៊ីធើហ្វិនក៏ស្រេចតែសេចក្តីប្រាថ្នា និង ការយល់ ឃើញរបស់លោកអ្នក ព្រោះថាកេរ្តិ៍ឈ្មោះជាតួនិមិត្តរូបដ៏ប្រសើរ ដែលអាចជួយ ឲ្យមនុស្សបំពេញករណីយកិច្ចដល់សង្គមមនុស្សបាន។ ការដែលអ្នកនយោ បាយត្រូវប្រហារជីវិត? ត្រូវលបលួចធ្វើយាដ? ត្រូវជាប់គុក? ជាប់ច្រវាក់? ត្រូវ និរទេស? ក៏ព្រោះសេចក្តីប្រាថ្នា ចង់មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ បោះសម្លេងក្នុងសង្គម មនុស្សលោកជាបច្ច័យ ដ៏សំខាន់បំផុត។

បុគ្គលសំខាន់ៗ ក្នុងលោកទាំងអស់ជាអ្នកបដិវត្តន៍ អ្នកទស្សនៈវិទូ អ្នកវិទ្យា សាស្ត្រ អ្នកនយោបាយ ជាអាទិ៍ ដូចជា មហាត្មៈគន្ធី រ៉ូលទែរ អាប៉ាហ្គីម-លិន

ខល័ន ណាប៉ូឡេអុង-ប៉ូណាបាត ។ល។ បុគ្គលទាំងនេះ សុទ្ធតែប្រកដោយ ចេតនារម្មណ៍របស់ខ្លួនយ៉ាងខ្លាំងក្លា អត់ធ្មត់បំផុត តស៊ូបំផុត នោះ មិនមែន ព្រោះប្រាថ្នា សេចក្តីត្រូវការ នូវកេរ្តិ៍ឈ្មោះនោះទេឬ។ កេរ្តិ៍ឈ្មោះនេះហើយ ទើបជាឈ្នួនអុចឲ្យថាមពលនៃភាពជា អច្ឆរិយបុគ្គលផ្ទះឧប្បត្តិឡើង។

៨) ចង់ឡើងត្រដែតក្នុងសង្គម

ការសង្គម ត្រូវចាត់បានថា ជាសញ្ញាតិញ្ញាណមួយចំណែករបស់មនុស្ស ។ លោក អែហ្សែកនិវត័ន អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ ឈ្មោះលឿពោលទុកថា “សត្វតិរច្ឆាន នៅចេះសមាគមគ្នា ឬ រូបរួមគ្នាជាពួកជាក្រុម ទាំងការសង្គមរបស់សត្វពួកខ្លះ កាល បើវាបានរួមគ្នាជាក្រុមហើយ វាក៏ព្យាយាមលើកតម្កើងខ្លួនរបស់វាខ្ពស់ឲ្យ ជាងសត្វដទៃ។ នេះជាការគូសបញ្ជាក់ឲ្យឃើញច្បាស់ថា ក្នុងការសម្តែងរបស់ សត្វតិរច្ឆាន វាចេះព្យាយាមលើកខ្លួនវា ឲ្យចម្អើងលេចឡើងដែរ។

ចំណែកមនុស្សយើង ក៏មានទំនងប្រហែលគ្នានឹងសត្វ។ តែក្នុងសម័យ បច្ចុប្បន្ននេះមិនមែនអនាឃ្យយុគឬ យុគថ្មទេ។ ការលើកខ្លួនឲ្យចម្អើងក្នុងសង្គម ក៏តោងមិនមែនដូចសត្វ។ ការដែលមនុស្សយើង អាចសាងខ្លួនឲ្យចម្អើង រុង រឿងបាននោះ ត្រូវតែបណ្តុះផ្សារុញប្រានខ្លួនឯងឡើងមកក្នុងផ្លូវល្អ ឬ ក្នុងផ្លូវ ណាមួយ ដែលជាប្រយោជន៍សាធារណៈដើម្បីឲ្យគេនិយមសេចក្តីអង់អាចក្លា ហាន និងសេចក្តីល្អផ្សេងៗរបស់ខ្លួន។ បុគ្គលណាក៏ដោយនឹងមានឈ្មោះ សម្តែងត្រដែតឡើងក្នុងសង្គមមនុស្សបាននោះ ក៏ព្រោះសេចក្តីស្រវាស្រទេញ (Ambition) ក្នុងការចង់ចម្អើង ចង់មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្អ។ បើសិនមនុស្សយើងគ្រប់ រូបមានសេចក្តីស្មោះស្មាស្រវាស្រទេញក្នុងដួងចិត្តហើយ គេទាំងនោះក៏អាចបង្ខំ រុញប្រានចិត្តឲ្យកើតអំណាចខ្លាំងក្លា (Will power) ឡើងដូចជំនឿខ្ជាប់ មនោ ភាព សមាធិ ចិត្តានុភាព។ល។ កាលបើគេបានសាងបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់ ខ្លួន ឲ្យចម្អើងរុងរឿង មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះដូច្នោះហើយខ្ញុំបាទយល់ថា សេចក្តីត្រូវការ ចង់ផ្តើមឲ្យមនុស្សនោះក្លាយទៅជា “អច្ឆរិយបុគ្គល” បានដោយមិនបាច់ សង្ស័យឡើយ។

៩) ឧត្តមភតិណនយោធាយ

បញ្ហានយោបាយជាបញ្ហាសំខាន់ មានមនុស្សភាគច្រើន ឬ សឹងតែទាំងអស់យល់ថាជាទស្សនៈតែមួយប៉ុណ្ណោះ ក្នុងការដែលនឹងបោះជំហានឡើងទៅកាន់ភាពជាអ្នកធំដុំ ជាអ្នកមានអំណាចវាសនា។ល។ នយោបាយទើប ជារឿងរបស់មហាជន ជារឿងរបស់អ្នកនយោបាយជារឿងរបស់អ្នកស្វែងរកអំណាចជារឿងរបស់អ្នករកកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ជារឿងរបស់អ្នកស្វែងរកទ្រព្យសម្បត្តិដ៏ស្តុកស្តម្ភជារឿងរបស់ប្រយោជន៍សាធារណៈ។ ដូច្នោះ ការនយោបាយទើបជាទីយកចិត្តទុកដាក់របស់មនុស្សទូទៅក្នុងសាកលលោក ដែលនឹងស្វែងរកសេចក្តីសុខហើយនឹងអំណាចរបស់ខ្លួន។ ដោយហេតុតែនយោបាយជារឿងរបស់ការស្វែងរកសេចក្តីសុខ ហើយនឹងអំណាចរបស់ខ្លួន។ ដោយហេតុតែនយោបាយជារឿងរបស់ការស្វែងរកអំណាច និងសេចក្តីស្តុកស្តម្ភនៃព្រឡសម្បត្តិទើបជាហេតុមួយធ្វើឲ្យ មនុស្សទូទៅទាំងសាកលលោកមានសេចក្តីស្ទុះស្ទាវស្រវាស្រទេញ (Ambition) ដោយគោលគំនិតដ៏ខ្លាំងក្លាបំផុត (Will power) ចង់លេងនយោបាយ។ ហើយគេទាំងនោះ ក៏ព្យាយាមប្រឹងប្រែងបាចសាចប្រាក់មាសដើម្បីប្រណាំងប្រជែង ជ្រើសរើសការបោះឆ្នោត ដោយពុំបានគិតដល់ហាយនៈភាពដែលអាចនឹងឧប្បត្តិការណ៍ឡើង។ មនុស្សខ្លះមិនអាចនាំខ្លួនឯងឡើងកាន់ភាពជាអ្នកនយោបាយបាន ទោះបីនឹងដោយបុព្វហេតុយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ព្យាយាមធ្វើគ្រប់វិធីដូចការបដិវត្តន៍ ឬ រដ្ឋប្រហារ។ល។ ដើម្បីដណ្តើមយកភាពជាអ្នកធំក្នុងនយោបាយ។ ទាំងនេះព្រោះ ភាពជាអ្នកនយោបាយគេតែងប្រកាន់ថា “ជាកិត្តិយស ជាការបំពេញប្រយោជន៍ដើម្បីប្រទេសជាតិដើម្បីសាធារណៈប្រយោជន៍”។ អ្នកណាក៏ដោយ ដែលបំពេញខ្លួនជាអ្នកនយោបាយរមែងរកកេរ្តិ៍ឈ្មោះបានដោយរូសរាន់ជាងវិធីដទៃទាំងអស់។ ក្រៅអំពីជាអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះហើយមនុស្សនៅកោតសរសើរទូទៅពេលទាំងផ្ទៃប្រទេស ព្រមទាំងសម្បូណ៍ហូរហៀរទៅដោយអំណាចវាសនាផ្សេងៗទៀតផង។

ខ្ញុំបាទបានធ្លាប់ពោលមកហើយថា “បំណាច់រង្វាន់របស់អ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ និងអំណាចក៏គឺកាមារម្មណ៍ និងសេចក្តីសុខសប្បាយនៃជីវិត។ ព្រោះ

បុគ្គលទាំងនោះរមែងរាប់បានថាតែងតែ ស្តាប់ស្តល់ដោយលោកីយវិស័យយ៉ាងជោគជាំហើយទាំងពេញទៅដោយកិត្តិយសយ៉ាងខ្ពង់។ សូម្បីតែលោកទាំងនេះ នឹងចាស់ជិណយ៉ាងណាក៏ដោយក៏អាចមានសេចក្តីសុខសម្បូណ៍ហូរហៀរដោយផលនៃកិត្តិយសដែលខ្លួនបានបំពេញមកអំពីអតីតកាល។ ឧត្តមគតិនៃនយោបាយ ទើបជាមាមពលមួយដ៏សំខាន់ ជួយរុញច្រានឲ្យលោកទាំងនោះក្លាយភាពជា “អច្ឆរិយៈ” បានដូចជំរាបសព្វគ្រប់ មកហើយខាងលើនេះ។

១០) ឧត្តមគតិនៃសេចក្តីខ្សត់

សេចក្តីទីទំលក្រ និងសេចក្តីក្រខ្សត់ ខ្ញុំអាចហ៊ានពោលដោយមិនខ្លាចខុសថា “សេចក្តីទីទំលក្រជាឧត្តមគតិមួយដ៏សំខាន់ ដែលអាចធ្វើឲ្យមនុស្សរួចផុតពីសេចក្តីស្រេកឃ្លាន និងសេចក្តីខ្វះខាតបានយ៉ាងគួរឲ្យស្ងើច ណាស់” “សេចក្តីទីទំលក្រ ជាអំណាចមួយដ៏មហាស្វារ្យដែលធម្មជាតិបានស្នើស្នង ឲ្យដល់បុគ្គលក្នុងការស្ទុះស្ទាខ្ទះខ្ទង់ដល់ដំណើរនៃជីវិត។ សេចក្តីទីទំលក្រ នោះជាឥទ្ធិពលដ៏ចម្រើក ដែលស្ថិតស្ថានឲ្យមនុស្សត្រូវមានសេចក្តីព្យាយាមពុះពារ និង ខ្ទះខ្ទង់យ៉ាងខ្លាំងបំផុត ក្នុងការតស៊ូនៃជីវិត ក្នុងការមានជីវិតរស់នៅក្នុងពិភពលោក។ ព្រោះសេចក្តីទីទំលក្រខ្វះខាតជា មន្តជួយផ្គុតផ្កើមសមត្ថភាព និងប្រសិទ្ធិភាពរបស់មនុស្សទោះបីក្នុងផ្លូវតក្កវិទ្យា ឬផ្លូវចិត្តវិទ្យា ពោលគឺឧត្តមគតិ សមាធិ មនោភាព ចិត្តានុភាព និង ជំនឿខ្ជាប់ខ្ជួន ។ សេចក្តីទីទំលក្រ ទើបអាចស្ថិតស្ថានបណ្តុះបណ្តាលភាពជា “អច្ឆរិយៈ” ឲ្យដល់មនុស្សយ៉ាងគួរអស្ចារ្យណាស់។ អាទិទេពនៃសេចក្តីទីទំលក្រ អាទិទេពនៃសេចក្តីជិះជាន់មើលងាយអាទិទេពនៃ សេចក្តីខ្វះខាត អាចបណ្តុះបណ្តាលឲ្យស្ថាប័ននៃចិត្តគំនិតមានប្រសិទ្ធិជាពន្លឺខ្ពង់ខ្ពស់ឡើង រួមទាំងបណ្តុះបណ្តាលឲ្យមនុស្សបង្កើតបុគ្គលិកលក្ខណៈគួរឲ្យឆ្ងល់ណាស់។ បើសិនយើងព្យាយាមសង្កេតពិនិត្យមើលបុគ្គលសំខាន់ៗក្នុងពិភពលោកហើយយើងក៏អាចនឹងឃើញបានភ្លាមភ្លាមថា មនុស្សទីទំលក្រ មានឱកាសសាងសេចក្តី រុងរឿងថ្កុំថ្កើង ឲ្យពិភពលោកមិនមែនតិចតួចឡើយ ។ ព្រោះសេចក្តីទីទំលក្របានធ្វើឲ្យមាមពលនៃភាពជា “អច្ឆរិយៈ”

បដិសន្ធិឡើង។ សេចក្តីទីទំលក្រ ទើបជាមន្ត្រីវិសេស ជាឱសថដ៏សក្តិសិទ្ធិជា
អាវុធសំខាន់ដែលអាចនឹងសាងភាពជា “អច្ឆរិយៈ” ឲ្យដល់មនុស្សបាន។ ខ្ញុំ
ទើបហ៊ានពោលបានថា អាទិទេព នៃសេចក្តីទីទំលក្រនោះឯងបានសាង ណា
ប៉ុឡេងអុង អាប៉ារ៉ាហ៊ីមលិនខល័ន ចេហ្វីស័ន មុស្សូលីនី ហិក្លែរ អិដីស័ន។ល។
ឲ្យក្លាយទៅជាមនុស្សធំដុំ ជាមនុស្សមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញ ពេញទាំងផ្ទៃនៃ
សាកលលោក យើងហៅថាជា អច្ឆរិយបុគ្គលដូចពោលមកហើយ។

អាយុជីវិតនៃខេមរជន
គឺ ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

បទទី២

ចូរសាងគោលដៅនៃជីវិត

១. គោលដៅនៃជីវិតគឺអ្វី?

បើយើងបានសិក្សានូវជីវប្រវត្តិរបស់មនុស្សសំខាន់ៗ ក្នុងលោកហើយ យើងអាចជ្រាបបានថាបុគ្គលសំខាន់ៗ ទាំងនោះមាន Aim ឬ គោលដៅនៃជីវិតយ៉ាងម៉េចខ្លះ។ ពាក្យថា “គោលដៅនៃជីវិត” ខ្ញុំបានសំដៅយកការតាំងមនោបណិធាន ឬ សេចក្តីប៉ុនប៉ងប្រាថ្នាដ៏ទៀងទាត់ពិតប្រាកដក្នុងនាករជីវិត។ គឺមានសេចក្តីប្រាថ្នាជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដ៏មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញប្រាថ្នា ជាសិល្បករក្នុងក្នុងលោក ប្រាថ្នាជាអ្នកនិពន្ធដ៏មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះក្នុងលោកនៃការនិពន្ធដូចហ្សេរ៉ាន់តេស រ៉ូលទែរ។ល។ ឬប្រាថ្នាយ៉ាងណាមួយក្នុងនាករជីវិត ដូចសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ អាប៉ារ៉ាហ៊ីម លិនខលីន នៃសហរដ្ឋអាមេរិកដែលតាំងចិត្តប្រាថ្នាឲ្យបានធ្វើជាប្រធានាធិបតី ហ្គារ៉េនអ៊ីតាលី មានសេចក្តីប្រាថ្នា ចង់រួបរួមអាណាចក្រនៃអ៊ីតាលីឲ្យទៅជាឯកភាពតែមួយ។ ណាប៉ូឡេអុង-ប៉ូណាបាត មានសេចក្តីប្រាថ្នាជា មហាចក្រព័ត្តគ្រងទាំងពិភពលោក។ ឱស្សារ៉ាអេលី នៃអង់គ្លេសមានសេចក្តីប្រាថ្នាជាអគ្គមហាសេនាបតីទាំងដែលប្រជាជាតិ អង់គ្លេសស្អប់ខ្ពើមគេជាទីបំផុត។ តែ ឱស្សារ៉ាអេលីព្យាយាមជាអគ្គមហាសេនាបតីទាល់តែបាន។

២. គោលដៅនៃបុគ្គលសំខាន់ៗ

ចាកទស្សនៈ និងឧទាហរណ៍ដូចពោលមកហើយនោះ បានគូសបញ្ជាក់ឲ្យឃើញច្បាស់ថា “មនុស្សដែលឈាន ឡើងទៅកាន់ភាពរុងរឿងក្នុងនាករជីវិតបាននោះ សុទ្ធតែជាអ្នកមាន “Aim” ឬគោលដៅនៃនាករជីវិតដូចគ្នាទាំងអស់។ បានសេចក្តីថា បើសិនជាគេបានតាំងគោលដៅយ៉ាងណាមួយក្នុងនាករជីវិត

ហើយ គេក៏ត្រូវតែព្យាយាម ពុះពារ ទំលុះទំលាយនូវឧបសគ្គគ្រប់បែបយ៉ាង តទៅ ដោយសេចក្តីមានៈ តស៊ូ អត់ធន់ ជាទីបំផុត។ ទោះបីគោលបំណងនៃ ឆាកជីវិត របស់គេនឹងពោរពេញទៅដោយឧបសគ្គ និង មហន្តរាយស្អាតមុខ ស្អាតក្រោយច្រើនយ៉ាងណាក៏ដោយ។ បុគ្គលខ្លះៗ ទាំងនោះក៏ព្យាយាមធ្វើ តទៅដោយមិនព្រមផ្លាស់ប្តូរប្រែប្រួលគោលដៅនៃជីវិត ដែលខ្លួនបានតាំង សេចក្តីប្រាថ្នាទុក ហើយនោះជាដាច់ខាត។ ក្នុងសច្ចៈសូត្រនៃទស្សនៈរបស់ចិត្ត វិទ្យា មានពោលទុកថា “ជំហានទៅមុខរបស់បុគ្គលទាំងនោះទៅនឹងការសាង គោលដៅ នៃជីវិតឲ្យទៀងទាត់ ពិតប្រាកដតែប៉ុណ្ណោះ” (សូមអានជំហានជីវិត ដោយអ.ធីរាវុធ) ។ លោកត្រូវការយកកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញក្នុងផ្លូវណាគឺលោក ត្រូវការជាអ្នកនយោបាយ ដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញ ដូចលិនខល័ន ម៉េ- ព្យុងការេយ៍ មូស្កូលីនី វិន ស្ត័នឈីវឈិល ។ល។ ឬ លោកត្រូវការ ជាអ្នកនិពន្ធ ដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះកក្រើកក្នុងលោកនៃការនិពន្ធដូច វ៉ែលទែរ ហ្សេរ៉ាន់តេស។ ឬ លោកត្រូវការជាអ្នកប្រតិស្ឋដែលមាននាមឧឆ្មោស ដូចហេនរីហ្វរត អិដិស័ន ។ល។ ឬ លោកនឹងមានចំណងនៃឆាកជីវិតយ៉ាងណាក៏ដោយ។ គឺគោល បំណងក្នុងឆាកជីវិតរបស់លោកនេះហើយ ដែលជាឱសថដ៏សក្តិសិទ្ធិមន្តដ៏ វិសេស អាវុធដ៏សំខាន់ អាចជំរុញកម្លាំងចិត្តរបស់លោកឲ្យកើតឋាមពលខ្លាំងក្លា ឡើងបាន ព្រមទាំងស្ថិតស្ថានជីវិតចិត្តថ្លើមរបស់លោក ឲ្យកើតស្វាហាប់ជា ពិសេស។ ហើយទាំងអាចបណ្តុះបណ្តាលឲ្យ កើតសមត្ថភាព និងប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការប្រកបការងារដែលពោរពេញទៅដោយសេចក្តីតស៊ូ អត់អន់ និង រឹងប៉ឹង បំផុត។ ការសាងគោលដៅនៃជីវិតអាចធ្វើឲ្យឋាមពលនៃខួរក្បាលរបស់លោក កើតប្រតិកិរិយា ជាពិសេសរឹតតែខ្លាំងក្លាឡើង។ នេះហើយគឺសមិទ្ធភាពរបស់ លោក ដែលអាចនឹងបោះជំហានទៅមុខរបស់មនុស្សបិតនៅនឹងការសាង គោលដៅ នៃជីវិតឲ្យទៀងទាត់ពិតប្រាកដថា “តើលោកនឹងយកកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ល្បីល្បាញក្នុងផ្លូវណា”។ គោលដៅនៃជីវិតនេះហើយ អាចជាអាវុធដ៏វិសេស អាចជាមន្តដ៏អស្ចារ្យ អាចជាឱសថដ៏សក្តិសិទ្ធិ ដែលនឹងបណ្តុះបណ្តាលចិត្ត គំនិតរបស់លោក ឲ្យមានកម្លាំងនៃការតាំងផ្តើមក្នុងការប្រកបកិច្ចការងារនា

បច្ចុប្បន្ននិងអនាគត។ ទាំងអាចបណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាពនិងប្រសិទ្ធភាពក្នុង ការ ធ្វើការងាររបស់លោកឲ្យ ពោរពេញទៅដោយភាពរឹងប៉ឹងមុះមុត។ ចូរសាង គោលដៅ នៃជីវិតឲ្យពិតប្រាកដទៀងទាត់ ទើបអាចធ្វើឲ្យចិត្តគំនិតរបស់លោក កើតសមាធិ កើតចិត្តានុភាព កើតមនោភាព រួមទាំងកើតសេចក្តីស្រស់បស់ ប្រិមប្រិយគ្រប់យ៉ាង។ បុគ្គលដែលមិនមានគោលដៅនៃជីវិត ភាគច្រើនៗតែជា បុគ្គលរើរវាយ ប្រិមច្រុំ ទាល់ច្រក សំឡឹងឃើញជីវិតរបស់ខ្លួនឯង ដែលពោរ ពេញទៅដោយ សេចក្តីល្ងិតល្ងង់ និងដោយការអស់សង្ឃឹម។ ហើយគេក៏ បណ្តែត បណ្តោយជីវិតរបស់ខ្លួនឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមតែយថាកម្មតាមតែជោគ វាសនា។ វាជានាទីនៃសេចក្តីងងឹតងងុល អន្ធការបំផុតរបស់គេ។ គេក្រឡេក ឃើញសេចក្តីចំរើន រុងរឿងចម្អិនរបស់អ្នកដទៃរឹងប៉ឹងជាង ថ្លៃថ្នូរជាង ដោយ សេចក្តីច្រណែន ឬស្យា និងធុញទ្រាន់។ គេអស់សេចក្តីរាប់អានទុកចិត្តខ្លួនឯង គេអស់សេចក្តីជឿមាំក្នុងខ្លួនឯង គេដាក់ទោស ទៅលើជោគជាតាវាសនានៃ ជីវិតរបស់គេ ដោយអាងព្រហ្មលិខិតនិង ព្រះអាទិទេព។ គេមិនបានគិតថា បុគ្គលទាំងនោះគេក៏មានសភាពជាមនុស្សដូចគ្នា នឹងមនុស្សគ្រប់ៗរូបបើនឹង មានផ្សេងគ្នាខ្លះ ក៏គឺសេចក្តីឆ្លៀវឆ្លាតក្នុងកលឧបាយនៃជីវិតតែប៉ុណ្ណោះ។ ការ មិនមានគោលដៅនៃជីវិត ក៏ជាការគូសបញ្ជាក់ឲ្យយើងឃើញច្បាស់ថា បុគ្គល ទាំងនោះដូចនាវាអត់ចង្កូត ឬដូចត្រីស្លាប់អណ្តែតទៅតាមទឹក។ ជីវិតរបស់គេ ហាក់ដូចជារកសេចក្តីសម្រេចអ្វីគ្មានសោះ ។ ជាងនេះទៅទៀត បុគ្គលទាំង នេះនឹងមិនមានសង្ឃឹម អាចនាំជីវិតឲ្យរុងរឿងចម្អិនទៅមុខ ទាំងក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងអនាគត បានជាដាច់ខាត។

ធន្និស័ន អ្នកទស្សនៈវិទូបានពោលទុកថា “គ្រាន់តែមានសេចក្តីប៉ុនប៉ង ដ៏មុតមាំត្រឹមតែមួយប៉ុណ្ណោះ ក៏អាចធ្វើ ឲ្យមនុស្សជាមនុស្សបាន “។ លោក រូបីតខស្ស័ន អ្នកទស្សនៈវិទូនៃអង់គ្លេស បានពោលទុកក្នុងអត្ថបទរបស់លោក ថា “អ្នកអស់សង្ឃឹម គឺអ្នកគ្មានបច្ចុប្បន្ន នឹងអានគតសោះឡើយ”។

អាថ៌កំបាំងនៃសេចក្តីចំរើនទៅមុខ អាថ៌កំបាំងនៃការតស៊ូក្នុងនាកជីវិត ក៏គឺចូរសាង “គោលដៅនៃជីវិត” ឲ្យម៉ឺងមាត់ទៀងទាត់ប្រាកដ។ គោលដៅនៃ

ជីវិតត្រូវតែសាងចូលក្នុងផែនការណ៍ ត្រូវតែមានកម្មវិធីនឹងមធ្យោបាយ។ ហើយព្រមជាមួយគ្នានោះលោកត្រូវតែបដិវេទចិត្តគំនិតរបស់លោកឲ្យ គួរគាប់នឹងសង្គមមនុស្ស ឲ្យគួរគាប់នឹងគោលបំណងនៃជីវិតរបស់លោក។ លោកត្រូវតែកំចាត់លក្ខណៈដែលទំនាស់ដល់សេចក្តីចម្រើនដូចជាសេចក្តីខ្លាច សេចក្តីអៀនខ្មាស ការមានទិដ្ឋិមានៈ ការភ្លេចភ្លាំង ការស្ទើរស្លាក់ ការសង្ស័យ ការរើរវាយ។ល។ ឲ្យអស់ពីដួងចិត្ត។ គង់ឲ្យនៅសល់ តែប្រតិកិរិយាដែលអាចនឹងធ្វើឲ្យគោលដៅនៃជីវិតរបស់លោក ជួបប្រសព្វតែជោគល្អ ទាំងប្រទះតែការទទួលបដិសណ្ឋារៈដ៏ថ្លៃថ្នូរ។ ហើយក្នុងវេលាជាមួយគ្នានោះទៀត លោកត្រូវតែមានការបដិវេទសមត្ថភាពក្នុងខ្លួនរបស់លោក ឲ្យមានប្រសិទ្ធិភាព ខ្លាំងក្លាឡើង។ គ្រាន់តែមានគោលដៅនៃជីវិតក៏មិនអាចកើតប្រយោជន៍អ្វីក្នុងការបោះបង់ ជំហានឈានទៅមុខទេ។ កុំអាលភ្លេចគោលការណ៍ថា “មនុស្សជាសត្វរដ្ឋ” តាមដែលទស្សនៈវិទូ អរិស្សតូតិល បានពោលទុកមកនោះ។ មនុស្សត្រូវតែនៅរួមជាមួយគ្នាជាពួក ជាក្រុម តាមសេចក្តីចម្រើនរបស់វត្ថុពុទ្ធឡើម ការសិក្សាលទ្ធិសាសនា។ល។ ដូច្នោះជាដើម។ តែមួយពួកៗនោះក៏មានសេចក្តីចេះគិត សេចក្តីឈ្វេងយល់ឧត្តមគតិ ចរិតប្រពៃណី និង ពិធីការ ផ្សេងៗមិនដូចគ្នា។

សេចក្តីគិតឃើញ និងការឈ្វេងយល់របស់មនុស្សម្នាក់ៗ ក៏រមែងតែងប្រព្រឹត្តទៅតាមឧត្តមគតិរបស់គេ។ កាលបើគោលដៅនៃជីវិតរបស់យើង មានសម្ព័ន្ធភាពទាក់ទង និង មហាជនទូទៅដូច្នោះហើយ យើងត្រូវតែព្យាយាមផ្ទុះផ្តើមកិរិយាមារយាទឲ្យទន់ភ្លន់ (តែមិនទន់ខ្សោយ) សមរម្យព្រមទាំង ឱភាព្រាស្រ័យឲ្យគួរគាប់ តាមសេចក្តីប៉ងប៉ងរបស់យើង។ សូមជ្រាបថាមិនមាននរណាអបអរសាទរជួយទំនុកបម្រុងយើងទេ កាលបើយើងសំដែងខ្លួនជាបដិប័ក្សនឹងគេជិះជាន់គេ ទំនាស់នឹងគេ សំដែងកិរិយាមិនសុភាពរាបសានឹងគេ ឬ មើលងាយលទ្ធិដែលជាទីគោរពរាប់អានរបស់គេ។ យើងត្រូវតែមានការសង្រួមទុកជានិច្ច យើងមិនត្រូវបណ្តោយខ្លួនឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមតែអារម្មណ៍ ឬនឹងពោលតាមន័យម៉្យាងទៀត ក៏គឺយើងនឹងធ្វើអ្វីក៏ដោយត្រូវតែប្រើសម្បជញ្ញៈចិត្តជានិច្ច កុំធ្វើទៅដោយប្រាសចាកសតិសម្បជញ្ញៈជាដាច់ខាត។ បុគ្គលដែលបានសំរេច

ក្នុងកិច្ចការផ្សេងៗរាប់ថា ជាបុគ្គលមានចេតនារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំងក្លាបំផុតរាប់ថា បុគ្គល នោះជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាខ្លាំងខ្លួន ស្ថាពរក្នុងគោលដៅនៃជីវិតរបស់ ខ្លួន។ ទោះបីខ្លួនគេនឹងធ្លាក់ទៅក្នុងភាពដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ឬ ហេតុការណ៍ដ៏អាក្រក់យ៉ាង ណាក៏ដោយ ឬ នឹងត្រូវនិរទេស ត្រូវជាប់គុក ឬ នឹងខុសបំណងភ្លាំងភ្លាត់ប៉ុន្មាន ដង ប៉ុន្មាន គ្រាក៏ដោយ។ តែគោលដៅនៃជីវិតរបស់គេ ពុំមានថ្ងៃនឹងទ្រុឌទ្រោម ឱនថយទៅបានជាដាច់ខាត។ ហេតុផលទាំងនេះ ហើយដែលធ្វើឲ្យមនុស្សក្នុង សាកលលោក បានពឹងប្រទះនូវសេចក្តីចម្រើនរុងរឿងថ្មីថ្មោង រហូតមកទល់សព្វ ថ្ងៃនេះ។

៣. គោលដៅរបស់លិនខល័ន

មានថ្ងៃមួយ លោក អាប៉ារ៉ាហ៊ីម លិនខល័ន បានមានប្រសាសន៍នឹង លេខាធិការីនីរបស់លោកថា “ខ្ញុំធ្លាប់បាន ប្រាស្រ័យទាក់ទងនឹងអ្នកធំៗមកជា ច្រើន តែខ្ញុំមិនដែលឃើញថាមនុស្សទាំងនោះ “នឹងផ្សេងគ្នាពីមនុស្សធម្មតា សាមញ្ញ យ៉ាងណាបន្តិចបន្តួចសោះ”។

ការពិនិត្យពិចារណារបស់ លិនខល័ន ក្នុងទស្សនៈដែលទាក់ទងនឹង វឌ្ឍនភាព របស់មនុស្សថា សេចក្តីផ្សេងគ្នារវាងមនុស្ស មិនបាននៅនឹងការគ្រប់ គ្រងជីវភាពដែលខ្ពស់ ឬ ទាបជាងគ្នានោះទេ។ តែតាមការពិត វាបិតនៅនឹង ការគ្រប់គ្រងជីវភាពដែលខ្ពស់ ឬ ទាបជាងគ្នានោះទេ។ តែតាមការពិត វាបិត នៅនឹងការកសាងសេចក្តីចម្រើនវិវឌ្ឍនាការឲ្យដល់ខ្លួនឯងច្រើន ឬ តិចដោយ ឡែកទេតើ។ លោក លិនខល័ន ជាអ្នកមានគោលដៅ នៃជីវិតយ៉ាងដាច់ខាត ពិតប្រាកដ សូម្បីតែជីវិតរបស់លោក នឹងពោរពេញទៅដោយសេចក្តីទីទំលក្រ តោកយាកសែនវេទនាយ៉ាងណាក៏ដោយ។ តែគោលដៅនៃជីវិត ដែលគេមាន ចេតនារម្មណ៍ដិតនៅយ៉ាងខ្លាំងក្លានោះ មិនមានការផ្លាស់ប្តូរសោះឡើយ។ គេ ប្រើពេលទំនេរទាំងអស់ ស្រាវជ្រាវនិងស្វែងរកចំណេះវិជ្ជា ដោយការអានសៀវ ភៅពីព្រលឹមទល់ប្រលប់រាល់ៗថ្ងៃ។ ពេលណាដែល លិនខល័ន សំរាកពី ការងារ គេត្រូវតែចាប់សៀវភៅអានភ្លាម ពេលមិនធ្វើការ គេអាចមានសៀវភៅ

ជាប់ដៃជានិច្ច។ ពេលឈប់សំរាកធ្វើការ ដែលដំណក់ញើសនៅជោកទាំង រាងកាយគេក៏អានសៀវភៅដោយសេចក្តីពេញចិត្តជាទីបំផុត។ ការអានរបស់ គេជាការអានដូចអ្នកសិក្សាគឺអានយកសេចក្តីចូលចិត្តជាគោល ឃើញមានអ្វី សំខាន់ៗ គេក៏ទន្ទេញចងចាំទុកដំរាបដល់ជក់ចិត្ត។ ជួនកាល លិនខល័ន តោង ធ្វើដំណើរពីទីលំនៅរបស់ខ្លួនទៅផ្លូវឆ្ងាយដើម្បីសុំខ្ចីសៀវភៅគេមកអាន។ ទោះ បីជីវិតលិនខល័ន នឹងត្រូវដុះដាច់ទៅដោយសេចក្តីទីទំលក្រ ខ្វះខាតយ៉ាងណា ក៏ដោយ ទោះបីខ្លួនឯងនឹងមានការក្រខ្សត់ខ្សោយ ដោយប្រាក់កាសយ៉ាងណា ក៏ដោយក៏គេនៅតែពុះពារកសាងគោលដៅនៃជីវិតរបស់គេជានិច្ច គេចង់គ្រប់ គ្រងតំណែងជាប្រធានាធិបតេយ្យដូច យ៉ំជីវីសស្សិងត័ន នៃសហរដ្ឋអាមេរិក។

មានគ្រាមួយ លិនខល័ន បានទៅសុំខ្ចីសៀវភៅរឿង “ជីវិតវីស្សិងត័ន” មកអាន។ លោកលិនខល័ន បានអានរួចក៏បញ្ចេញគោលដៅនៃជីវិតរបស់ លោក ដោយចេតនារម្មណ៍ដ៏ខ្លាំងក្លាថាខ្ញុំត្រូវតែជាប្រធានាធិបតីដូច “វីស្សិងត័ន” ឲ្យបាន។ នាង គ្រហ្វីត ស្ត្រីដែលធ្លាប់តែមានសេចក្តីមេត្តាប្រណី ដល់ លិនខល័ន ក្នុងការខ្វះខាតជានិច្ចទើបចំអន់លេងថាអ្នកអាចជាប្រធានា ធិបតីដែលល្អៗ ទៅដោយឧបាយកល និង ត្អក់កំប្លែងគួរឲ្យអស់សំណើច ណាស់។ លិនខល័ន បានឆ្លើយតបទៅដោយសេចក្តីទុកចិត្តយ៉ាងមាំក្នុងខ្លួន ឯងថា “បានខ្ញុំបានប្រុងប្រៀបស្រេច ហើយរង់ចាំតែឱកាសនឹងមកដល់តែ ប៉ុណ្ណោះ”។

លិនខល័ន បានសាង និងជម្រុញខ្លួនឯងឡើងមកដោយគោលដៅនៃ ជីវិតយ៉ាងមុះមុតបំផុតគេមានសេចក្តីប្រាថ្នាប៉ុនប៉ងនូវតំណែងជាប្រធានាធិបតី ដូចលោក វីស្សិងត័ន។ គេក៏មានសមត្ថភាពអាចធ្វើទៅបានយ៉ាងពិតប្រាកដ គេមានគោលបំណង និង លើកលែងនូវទាសភាពដ៏ទារុណ អាក្រក់ ប្រាសចាក មនុស្សធម៌ ។ គេក៏អាចលើកលែងទាសភាព នោះទាល់តែបានទោះបីអាមេរិក កាំងទាំងប្រទេស នឹងកើតចម្បាំងកាប់សម្លាប់គ្នាឯង ព្រោះតែហេតុនេះអស់ វេលាដល់ ទៅ៤ឆ្នាំ ក៏ដោយ។

លោកអ្នកអានជាទីគោរព មនុស្សយើងគ្រប់ៗរូបត្រូវតែសាងគោល ដៅ

នៃជីវិតឲ្យទៀងទាត់ពិតប្រាកដ។ កាលបើមានគោលដៅនៃជីវិតឧប្បត្តិឡើងមក ហើយអំណាចម្យ៉ាងប្លែកពិសេសក៏នឹងបដិសន្ធិឡើងគឺ “អំណាចផ្តួចផ្តើម” ឬ ឋានពលនៃការផ្តួចផ្តើម។ អំណាចទាំងនេះជាឋានពលដ៏អស្ចារ្យដែលនឹងស្តិតស្តង់បណ្តុះបណ្តាលឲ្យមនុស្សនោះ ក្លាយទៅជាមនុស្សសំខាន់ឡើងមកបាន។ អំណាចនៃចំពូកនេះ នឹងមានឋានពលរឹតតែខ្លាំងក្លាឡើងជានិច្ចក្នុងគ្រាដែល គោលដៅនៃជីវិតគោលដៅដ៏ទៀងទាត់ពិតប្រាកដ ព្រមទាំងមានស្ថេរភាពជាស្ថាពរទៅដូច្នោះ។

ត្រកូល វែង ពីរនាក់បងប្អូន គឺ អរវិល និង វិលបឺវែង ដែលជាអ្នកឲ្យកំណើតអាកាសយានដំបូងបង្អស់ក្នុងលោក។ គេមានគោលដៅនៃជីវិតក្នុងការសាងអាកាសយានឲ្យសំរេចបាន។ ដោយគោលដៅយ៉ាងខ្លាំងក្លាទៀងទាត់ដូច្នោះគេក៏បានព្យាយាមមានៈតស៊ូទាល់តែសាងអាកាសយានគ្រឿង ដំបូងបង្អស់ឲ្យមានឡើងក្នុងលោកបាន។

ចនវែនណាមេគ្គីវ នាយពាណិជ្ជសំខាន់បំផុតក្នុងលោក គេមានគោលដៅនៃជីវិតដើម្បីស្ថាបនាក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្មមួយឲ្យធំបំផុតក្នុងលោក គេក៏អាចពុះពារស្ថាបនាទាល់តែសម្រេចបានពិតប្រាកដ។

៤. គោលដៅរបស់យោលីម្ស័ស

លោក គ្រិស្តហ្វីរ យោលីម្ស័ស ជាជនមួយរូបទៀតនៅក្រុងហ្សេនូវ ដែលមានគោលដៅនៃជីវិតទៀងទាត់ មិនព្រមប្រែប្រួល តាមសេចក្តីយល់ឃើញរបស់ យោលីម្ស័ស គេយល់ថាលោកដ៏មានវិសាលភាពទូលំទូលាយ ដែលយើងអាស្រ័យនៅសព្វថ្ងៃនេះគឺ មានសណ្ឋាននិងលក្ខណៈមូល ជាសេចក្តីយល់ឃើញទំនាស់គ្នាក្នុងសម័យនោះយ៉ាងខ្លាំង ព្រោះអ្នកដទៃគេយល់ឃើញថា លោកដែលយើងអាស្រ័យនៅនេះ មានសណ្ឋានសំប៉ែត។ តែលោក គ្រិស្តហ្វីរ យោលីម្ស័ស មានសេចក្តីយល់ឃើញផ្ទាល់ខ្លួនថា ការធ្វើដំណើរពីអឺរ៉ុបសូម្បីនឹងចាប់ផ្តើមពីចំណុចណាមួយក៏ដោយ ដោយបែរមុខទៅកាន់ទិសខាងកើតតែម្យ៉ាង ហើយក៏ត្រឡប់មកកាន់ទីដើមវិញពិទិសបស្ចិម។ ហើយក្នុងទំនងដូចគ្នា

បើបំណងធ្វើដំណើរឆ្ពោះ ទៅកាន់ទិសបស្ចឹមតែម្យ៉ាងហើយ នៅទីបំផុតក៏នឹង ត្រឡប់មកកាន់ទីដើមវិញបាន ដោយទិសខាងកើត។ នេះជាទ្រឹស្តីរបស់លោក យោលីម្ស័ស ដែលមានសេចក្តីយ៉ាងមាំក្នុងចិត្តថា ត្រូវតែប្រព្រឹត្តទៅតាមទ្រឹស្តី របស់ខ្លួន។ ទោះបី យោលីម្ស័ស នឹងមានគោលដៅដ៏ពិតប្រាកដប៉ុន្មានក៏ដោយ តែលោក យោលីម្ស័ស ក៏មិនអាចធ្វើដំណើរដោយមូលធនផ្ទាល់ខ្លួនឯងបាន ឡើយ។ ព្រោះការធ្វើដំណើរតាមគ្រោងការណ៍ យោលីម្ស័ស ត្រូវតែមាននាវា យ៉ាងធំ រួមទាំងកម្មករវាចំនួនច្រើន ហើយទាំងត្រូវមានស្បៀងអាហារបង្ការ ទៅផងយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់។ តែលោក យោលីម្ស័ស មិនមែនជាអ្នកមានធនធាន ស្តុកស្តម្ភឡើយ ទើបព្យាយាមត្រិះរិះរកមធ្យោបាយដែលនឹងធ្វើដំណើរតាមផែន ការណ៍របស់ ខ្លួនឲ្យបាន។ នៅទីបំផុត លោកគ្រីស្តូ យោលីម្ស័ស ក៏បានខំប្រឹង សរសេរទ្រឹស្តីនៃការធ្វើដំណើរតាមសមុទ្រ ដោយសព្វគ្រប់ល្អិតល្អន់ឡើង។ ទាំងនេះ ដើម្បីជាការអង្វរករសុំសេចក្តីអនុគ្រោះ ពីបុគ្គលអ្នកទ្រទ្រង់អំណាច ធនធានអ្នកធំៗក្នុងរាជរដ្ឋាភិបាល ។ ដំបូងលោក គ្រីស្តូ យោលីម្ស័ស បានសុំ ជំនួយពីបុគ្គលសំខាន់ៗក្នុងប្រទេសរបស់លោកសិន ហើយតមកទើបចុក ហុយស្មើដល់សការរដ្ឋប័រទុយក័លអេស្បាញ និង អង់គ្លេស។ តែសេចក្តីគិត ឃើញរបស់លោក យោលីម្ស័ស បានត្រូវចំអកឡើយផ្តោះផ្តងមើលងាយ ទូទៅយ៉ាងខ្លាំង។ ហើយបុគ្គលទាំងនោះ បាននាំគ្នានិយាយតិះដៀល យោលីម្ស័ស ថាជមនុស្សឆ្លាត ជាមនុស្សលីលាមិនបានការ គ្រោងការណ៍របស់ គេនោះរមែងជាសេចក្តីពិតទៅមិនបាន។ ដោយហេតុនេះហើយ ទើបគេមិន បានទទួលនូវឧបការៈទំនុកបំរុងសូម្បីតែបន្តិចបន្តួចឡើយ។ ដូច្នោះ យោលីម្ស័ ស ទើបមានសេចក្តីសៅហ្មងចិត្តសម្បើមណាស់ដែលត្រូវបានទទួលការផ្តន្ទា នឹងមើលងាយយ៉ាងគួរឲ្យខ្លោចផ្សាបំផុត។ សូម្បីតែដូច្នោះក៏ដោយ គេក៏នៅតែ ពុំទាន់អស់សង្ឃឹមក្នុងគោលដៅចុងចប់របស់ខ្លួន។ នៅទីបំផុតគេបានទៅរក មិត្តរបស់គេម្នាក់ដែលជាបុគ្គលសំខាន់មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ក្នុងសភាទីប្រឹក្សារាជការ អេស្បាញជាទីប្រោសប្រណិរបស់ព្រះចៅ ហ្វីឌី ណានូ នៃប្រទេសអេស្បាញ នឹងថាជាជោគវាសនា ឬនឹងថាដោយការមិនព្រមចុញច្រានក្នុងគោលដៅនៃ

ជីវិត ឬ យ៉ាងណាក៏ដោយ។ គ្រោងការណ៍របស់យោលីម្ស័ស ជាទីសព្វព្រះរាជ ហឫទ័យនៃព្រះនាង អេលីហ្សាបេលឡា ដោយទ្រង់ព្រះមហាករុណាមេត្តា ប្រោសព្រះរាជទានឲ្យគ្រប់សព្វ។ នាវាដើរសមុទ្រ៣គ្រឿងរួមទាំងកម្មករនាវា ១២០០នាក់ ហើយនឹងគ្រឿងសម្ភារៈដែលចាំបាច់ផ្សេងៗទើបបានរៀបចំធ្វើ ដំណើរតទៅ។

ដោយសេចក្តីប៉ិនប៉ង និង ជំនឿខ្ជាប់ក្នុងគោលគំនិតរបស់ខ្លួន លោក គ្រីស្ត យោលីម្ស័ស ក៏បានធ្វើដំណើរចេញ កាលពីថ្ងៃ ៣ សីហា ១៤៩២ ឬ ៣.ស ២០៣៥ គេបើកតម្រងក្បាលនាវាឆ្ពោះទៅកាន់កោះ គ្នានារីយ៉ាងប្រុង ប្រយ័ត្ន។ នាវាបានលឿនទៅឆ្ងាយជាលំដាប់រួមវេលាជាងមួយខែប្លាយក៏នៅពុំ ទាន់មានជ្រុងជ្រោយថានឹងជួបប្រទះកោះ ឬ ភូមិ ឬក៏ផ្ទៃប្រទេសណាមួយ ឡើយ។ នារិករទាំងឡាយក៏កើតជ្រុលជ្រើមព្រោះត្រូវពិបាកនឿយហត់ដោយ ប្រាសចាកសេចក្តីសង្ឃឹមអ្វីៗទាំងអស់។ ពួកកម្មករនាវា ទាំងនោះចូលចិត្តថា យោលីម្ស័សបានបោកបញ្ឆោតពួកខ្លួនឲ្យទៅស្លាប់។

ពួកនារិករក៏គិតព្យាយាមរកឧបាយនឹងចាប់យោលីម្ស័សទម្លាក់ទឹក កាល បើមានព្រឹត្តិការណ៍ដូច្នោះកើតឡើង យោលីម្ស័ស ក៏ដឹងទាន់នូវប្រតិកិរិយារបស់ ពួកនោះជាមុន ទើបបានលួងលោមបង្ហាញហេតុផលឲ្យឃើញជាក់ច្បាស់ ដោយប្រការផ្សេងៗទាល់តែនារិករទាំងនោះទន់ចិត្ត ហើយមានសេចក្តីយល់ ឃើញថា គួរនឹងបង្អង់ទៅសិន។ នៅទីបំផុត គ្រីស្ត យោលីម្ស័ស ក៏បានជ័យ ជំនះ ដោយបានជួបប្រទះនូវលោកថ្មីគឺ ទ្វីបអាមេរិចសព្វថ្ងៃនេះ។

មាន ខគួរឲ្យសង្កេតនូវសេចក្តីសម្រេចរបស់យោលីម្ស័ស ជាច្រើនប្រការ គឺ ៖

១. លោកយោលីម្ស័ស មានគោលដៅនៃជីវិតទៀងទាត់ដោយមិនផ្លាស់ ប្តូរ សូម្បីតែត្រូវគេប្រមាថមើលងាយ ឬ ចំអកឡកឡើយ ផ្តោះផ្តងយ៉ាងណាក៏ ដោយ ។
២. ឧត្តមគតិរបស់លោក យោលីម្ស័ស រាប់ថាជាឧត្តមគតិថ្មីបំផុតក្នុង យុគនោះ ទើបជាទីសព្វព្រះរាជហឫទ័យ នៃព្រះនាងអេលីហ្សាបេលឡា ដោយ

ទ្រង់ទទួលព្រះរាជឧបត្ថម្ភយ៉ាងរួសរាន់។

៣. ការដែលយោលម្ស័ស បានព្យាយាមសរសេរទ្រឹស្តី ការធ្វើដំណើរ តាមនាវានោះ រាប់ថាជារបស់ត្រឹមត្រូវណាស់។ ព្រោះមុននឹងឲ្យនរណាជឿជាក់ ក្នុងគោលគំនិតរបស់ខ្លួននោះ ត្រូវតែបង្ហាញប្រយោជន៍ឲ្យគេឃើញជាមុនសិន ថា នឹងមានប្រយោជន៍យ៉ាងណាខ្លះ តាមក្រោយការណ៍នោះ ។

៤. យោលម្ស័ស ជាបុគ្គលដែលមានចិត្តានុភាពខ្លាំងក្លា (Will power) មុះមុតសំខាន់ណាស់។ ក្នុងពេលដែលនារិករទាំងឡាយ បានព្យាយាមនឹងចាប់ គេបោះទំលាក់ទឹកនោះគេក៏មិនមានសេចក្តីតក់ស្លុតភិតភ័យ តែយ៉ាងណា សោះឡើយ។ ទោះបីតែអន្តរាយផ្សេងៗនឹងមកពីទិសណាក៏ដោយ យោលម្ស័ស ក៏ដាច់ចិត្តផ្សងជីវិតដើម្បីឲ្យសម្រេចតាមគោលដៅនៃជីវិតរបស់ខ្លួនគ្រប់យ៉ាង។

៥. យោលម្ស័ស មានសេចក្តីស្រវាស្រវាញឧបសគ្គយ៉ាងខ្លាំងបំផុត។ ដោយសេចក្តីស្រវាស្រវាញនេះឯង ទើបធ្វើឲ្យយោលម្ស័ស មិនព្រមលះបង់ គោលដៅរបស់ខ្លួនដរាបដល់ជួបប្រទះនូវសេចក្តីសម្រេច។

៦. សេចក្តីសម្រេចរបស់ យោលម្ស័ស ក្រៅពីខ ១-៥ ដូចពោលមក ហើយនេះ គេនៅមានមួយប្រការទៀត ដែលជាប្រការសំខាន់បំផុតគឺ យោលម្ស័ស មានមិត្តម្នាក់ដែលជាអ្នកមានឥទ្ធិពល ជួយទំនុកបំរុងគ្រោង ការណ៍របស់គេ។ សេចក្តីសម្រេចរបស់មនុស្សយើង នោះមានខ្លះដែលត្រូវតែ អាស្រ័យមិត្តភ័ក្ត ឬ អ្នកជួយទំនុកបំរុងឧបត្ថម្ភផងទើបបានលទ្ធផល ដូច្នោះជា ដើម។

៥. គោលដៅនៃជីវិតរបស់យ៉ែកឡនដន

យ៉ែកឡនដន ជាជនម្នាក់ទៀត ដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះដ៏ឆើតឆាយក្នុង លោកនៃការ និងន្ទអាមេរិកាំង។ គេមានគោលដៅនៃជីវិត ក្នុងភាពជាអ្នក និងន្ទឯករបស់លោក។ ដើមឡើយ យ៉ែកឡនដន ជាក្មេងកំសត់ទុកគិត រស់នៅ

តាមចិញ្ចឹមថ្នល់។ ជីវិតរបស់គេពោរពេញទៅដោយការក្រខ្យត់ រហេមរហាម គ្មានទីលំនៅសាត់អណ្តែតទៅក្នុងទីផ្សេងៗ ។ ជួនកាលគេអែបជ្រកទៅក្នុង រទេះភ្លើង ជួនកាលត្រូវសុំទានគេស៊ីតាមផ្លូវរទេះភ្លើង ជួនកាលត្រូវគេចាប់ ហើយក៏ត្រូវពិភាក្សាឲ្យជាប់គុក ក្នុងឋានៈជាមនុស្សគ្មានទីលំនៅពិតប្រាកដ ជួនកាលគេត្រូវទ្រាំស៊ីនំប៉័ងផ្លុម និង ទឹកទទេ ដល់ទៅ៣០ថ្ងៃក្នុងពន្ធនាគារក៏ មាន។

ក្រោយពីនោះ មកប្រមាណ៥ឆ្នាំ ក្មេងគម្រកនេះ ក៏បានក្លាយទៅជាដូង តារាមួយដ៏ត្រចះត្រចង់បញ្ចាំងរស្មី ក្នុងលោកនៃការនិពន្ធរបស់ជាតិអាមេរិក កាំង។ សមាគមអ្នកនិពន្ធរបស់អាមេរិកកាំង បានធ្វើបដិសណ្ឋារៈចំពោះគេ ដោយឲ្យកិត្តិយសយ៉ាងខ្ពស់។ ទស្សនៈនៃពត៌មានភាគច្រើនបានលើកដំកើង គេថា ជាអ្នកនិពន្ធ ដែលពោរពេញទៅដោយឧត្តមគតិនិងសារៈប្រយោជន៍។ គេមានឈ្មោះល្បីល្បាញយ៉ាងមហោឡារិកពេញទាំងផ្ទៃប្រទេស។

ឋានពលនៃភាពជា “អច្ឆរិយៈ” ដែលអាចនឹងបណ្តុះបណ្តាល ឲ្យក្មេង អនាថានេះបានល្បីល្បាញឡើងមកនោះគឺ គាប់ជួនថ្ងៃមួយ គេបានដើរសាត់ ចូលទៅក្នុងបណ្ណាល័យសាធារណៈមួយកន្លែង។ ដោយមិនតាំងចិត្តមកជាមុន ហើយគេក៏ជ្រើសរើសយកសៀវភៅដែលពោលដល់ប្រវត្តិ “រ៉ូបិស័នគ្រួស” មួយ ក្បាលមកអាន តែគេមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នាចង់ដឹងថាក្នុងការនិពន្ធនោះ តើនឹង មានសារៈសំខាន់អ្វីល្អៗបង្កប់នៅខ្លះ។ ដោយហេតុតែ យ៉ែកឡានដននេះជា ក្មេងដែលធាត់ធំឡើងមកពីជាយទន្លេឆ្នេរសមុទ្រ គេទើបចូលចិត្តរលករំជួយ វាលខ្សាច់ដីសត្រសុះ កោះដែលលិចឡើងពីផ្ទៃ ទឹកដីគួរអភិរម្យ សម្រស់ព្រឹក្សា ដ៏ខៀវ ស្រងាត់ខ្ពស់ក្រែងវែងឆ្ងាយ រស្មីព្រះសូរិយាពេញបែកបំផុសស្រាងៗ និងពន្លឺព្រះច័ន្ទដែលកំពុងគ្របដណ្តប់លើផ្ទៃពសុធា បណ្តែតខ្លួនលើផ្ទៃវេហាស៍ ចោល ពន្លឺដីសែនឆើតឆាយពេលខែភ្លឺ។ គេអានទៅៗរឹតអានរឹតតែជក់ចិត្តដិត ថ្លើម បណ្តែតអារម្មណ៍ខ្លាំងឡើងៗ។ ចិត្តក៏ភ្លើតភ្លើននឹងសៀវភៅនោះទាល់តែ ដល់ថ្នាក់វង្វេង វង្វាន់សឹងឆ្លុតទៅតែម្តង។ គេភ្លេចមិត្ត ភ្លេចស្រែកឃ្លាន ភ្លេចដើរ លេងភ្លេចសេចក្តីអាក្រក់អប្បមង្គលផ្សេងៗដោយប្រការទាំងពួង។ ចិត្ត

អារម្មណ៍របស់គេក្នុងពេលនេះពោរពេញទៅដោយសេចក្តីប៉ងប្រាថ្នា ឬក៏សន្សឹមៗ មានគោលដៅចុងចប់នៃជីវិតកើតឡើងគ្រប់ខណៈ។

លុះត្រឹមឡើងតែព្រលឹម គេក៏តម្រង់ចូលទៅក្នុងបណ្ណាល័យនោះតែម្តង ហើយជ្រើសយកសៀវភៅដែលគេពេញចិត្តមកអាន។ គេអានចម្រុះមិនថាសៀវភៅអ្វីជាអ្វី លុះអានច្រើនឡើងៗសម្បជញ្ញៈចិត្តរបស់គេ ក៏បែកប្រាជ្ញា ព្រោងព្រាតខ្លាំងឡើង។

នៅទីបំផុត គេក៏សម្រេចចិត្តប្តេជ្ញាដាច់ខាតក្នុងការជាអ្នកនិពន្ធ។ គេអាចសរសេររឿងបានយ៉ាងឆាប់រហ័ស ជាពិសេសគឺក្នុងមួយថ្ងៃ១ គេអាសរសេរបាន ៤-៥ ប្រហែល (១៦ទំព័រជា ១ប្រហែល)។ តែក៏ខុសបំណង ព្រោះរឿងរបស់គេនៅប្រើការមិនទាន់បានពេញលេញ សម្បជញ្ញៈចិត្តរបស់គេ នៅមិនទាន់មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់។

ទោះបីត្រូវបណ្តាធិការនៃសារពត៌មាន បញ្ជូនអត្ថបទត្រឡប់មកវិញ ក៏ដោយ តែយើងឡានជន ក៏មិនរួញរាធុញទ្រាន់ ឬ អស់កំលាំងចិត្តឡើយ។ គេខំប្រឹងសរសេរឲ្យរឹតតែល្អឡើង និងច្រើនឡើងទៅទៀត ដរាបទាល់តែការសរសេររបស់គេបានសំរេចលទ្ធផលដ៏គួររីករាយជាទីបំផុត។

គេបានបញ្ជូនរឿងរបស់គេទៅប្រកួតក្នុងសារពត៌មានមួយច្បាប់ ហើយគេក៏បានទទួលរង្វាន់ជ័យលាភីជាន់ខ្ពស់ តែសភាពសេចក្តីខ្វះខាតទីទាល់ក្ររបស់គេ ក៏នៅតែមានដូចដើមទោះជាដូច្នោះក៏ដោយ ចេតនារម្មណ៍ក្នុងការនិពន្ធរបស់គេក៏នៅតែខ្លាំងក្លាបំផុត។ នៅទីបំផុតយើងឡានជន ក៏ក្លាយទៅជាអ្នកនិពន្ធដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក ដរាបដល់សព្វថ្ងៃនេះ។ សេចក្តីសំរេចរបស់ យើងឡានជនដែលប្រព្រឹត្តទៅបានដូចពោលមកហើយនេះក៏ព្រោះ គេមានគោលដៅនៃជីវិតមិនចេះកែប្រែ មិនចេះផ្លាស់ប្តូរនោះឯង។

លោកអ្នកអានជាទីគោរព ខ្ញុំបាទអាចដឹងបានថា លោកអ្នកអានគ្រប់រូប ចង់មានវិវឌ្ឍនភាពនៃជីវិតដូចៗគ្នាទាំងអស់ ខ្ញុំបាទអាចដឹងបានថា លោកមានគោលដៅនៃជីវិតហើយឬនៅ?។ បើសិនលោកនៅមិនទាន់មានគោលដៅ នៃ

ជីវិតទេ លោកគួរតែផ្ដើមសាងគោលដៅនៃជីវិតរបស់លោកបានហើយ។ វិវឌ្ឍនាការផ្សេងៗក៏ជាប់លាប់លោក សេចក្តីសុខសិរីមង្គលក៏ជាប់លាប់លោក សមិទ្ធិភាពគ្រប់យ៉ាងក៏ជាប់លាប់លោក ទាំងនេះក៏ព្រោះតែលោកមិនបណ្តែតបណ្តោយឲ្យជីវិតរបស់លោកប្រាសចាកគោលដៅនៃជីវិត។ គោលដៅនៃជីវិតរបស់លោកក៏នឹងរូបរូមគ្នាជាមួយពលមួយជីវិតសេសសល់ ប្រគល់ឲ្យលោក លោកក៏អាចនឹងតស៊ូក្នុងបញ្ហាជីវិតបានយ៉ាងវិសេសវិសាលបំផុត។ គោលដៅនៃជីវិតរបស់លោកអាចជួយឲ្យលោកផ្លាស់កិរិយា និង គំនិតថ្មីយ៉ាងគួរឲ្យអស្ចារ្យណាស់។ គោលដៅនៃជីវិតធ្វើឲ្យសេចក្តី ប្រព្រឹត្តចោកទាបរបស់មនុស្សគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ត្រឡប់ក្លាយ ជាមនុស្សល្អក្លាយជាអ្នកយកចិត្តទុកដាក់ក្នុង ការងាររឹតតែខ្លាំងក្លាឡើង។ សេចក្តីខ្ជិលច្រអូស និងសភាពទន់ខ្សោយនៃចិត្តគំនិតអាចនឹងកើតមានឡើង ក៏ចំពោះតែមនុស្សដែលគ្មានគោលដៅនៃជីវិតទៀងទាត់ប៉ុណ្ណោះ។ មនុស្សដែលគ្មានគោលដៅនៃជីវិត ប្រៀបបាននឹងទូកដែលប្រាសចាកចង្កូតដូចបានពោលមកហើយខាងដើម។ លោកត្រូវតែសម្រេចចិត្ត ប្តេជ្ញានឹងខ្លួនលោកឥឡូវនេះថាខ្ញុំនឹងធ្វើគ្រប់កម្មវិធីគ្រប់មធ្យោបាយ ព្រទាំងហ៊ានតស៊ូចំពោះឧបសគ្គ និងស៊ូទ្រាំក្នុងការពិបាកផ្សេងៗ ដើម្បីសេចក្តីសំរេចក្នុង “គោលដៅនៃជីវិតដែលខ្ញុំប៉ុនប៉ងទុក” មុននេះលោកត្រូវទន្ទេញឲ្យជាប់មាត់ជក់ចិត្តតែរៀងរាល់ថ្ងៃ។

គោលដៅនៃជីវិតជាសារៈដ៏សំខាន់បំផុត ជាឱសថមហាសក្តិសិទ្ធិជាអាវុធដីវិសេសវិសាលសំរាប់អ្នកត្រូវការមានជំហានទៅមុខ អ្នកត្រូវការមានវិវឌ្ឍនាការដល់ ខ្លួនឯង (ជំហានជីវិតដោយ អ.ធីរាវុធ)។ មនុស្សដែលចម្រើនរុងរឿងក្នុងនាមជីវិត ក្នុងសង្គមមនុស្សទូទៅ នោះលោកទាំងនោះសុទ្ធតែមានគោលដៅនៃជីវិតទៀងទាត់ពិតប្រាកដជាគោលដៅចុងចប់ទាំងអស់។

ថ្វីបើគោលដៅចុងចប់នៃជីវិតអាចជាទស្សនៈ ឬ ដួងប្រទីបដ៏រុងរឿងរោចន៍ក៏ដោយ តែយើងក៏ត្រូវតែមានគុណសម្បត្តិដទៃៗជាច្រើនទៀតប្រកបផង ដូចសេចក្តីវាងវៃខ្ជាប់ខ្ជួនរបស់ខ្យករាល ការធ្វើអ្វីក៏ឲ្យគាប់គួរនឹងឱកាស ការសេពគប់មិត្តយ៉ាងទូលំទូលាយ ដោយមិនរើសជាន់វណ្ណៈត្រូវតែមានសេចក្តីក្លាហាន

នឹងតស៊ូចំពោះឧត្តមការណ៍របស់ខ្លួន ព្រមទាំងមានសេចក្តីស្រវាស្រទេញចង់ រុងរឿងចម្រើនរហូតអស់កាលជានិច្ច។

៦. គោលដៅរបស់ប៊ុនល្វីឌ្វីរ

ប៊ុនល្វីឌ្វីរ ជាជនជាតិហូឡង់ដ៍ម្នាក់ទៀត ដែលបានអាស្រ័យទូកក្តោងធ្វើ ការផ្សេងជោគវាសនាទៅក្នុងដែនដី សហរដ្ឋអាមេរិក ដោយគោលដៅនៃជីវិត ចង់ជាអ្នកសារពត៌មាន។ ប៊ុនល្វីឌ្វីរ ចូលជាន់ដែលដីអាមេរិកដោយហោប៉ៅ ទទេស្តាត តែចិត្តគំនិតរបស់ ប៊ុនល្វីឌ្វីរ ពោរពេញទៅដោយកំលាំងចិត្តខ្លាំងក្លា បំផុត (Will power) ។ សេចក្តីក្លាហានដែលនឹងត្រូវតស៊ូនូវឧបសគ្គ សេចក្តី មានៈតស៊ូទៅធ្វើការ សេចក្តីសំរេចចិត្តដោយដាច់ខាត សេចក្តីស្រវាស្រទេញ ប្រាថ្នានូវឈ្មោះសម្តែងដ៏រុងរឿងក្នុងភាពជាអ្នកសារពត៌មាន។ ដោយសេចក្តី ប្រាថ្នាដ៏ខ្លាំងក្លារបស់គេនេះឯង ទើបគេបានធ្វើការជាអ្នកឲ្យពត៌មានប្រចាំក្នុង តំបន់មួយ ហើយអំណឹះតមក គេទើបបានទិញកម្មសិទ្ធិ ទិនានុប្បវត្តិ (សារពត៌ មាន) មួយដែលមានភាពដុះដាលលូតលាស់ទៅហើយនោះ។

ប៊ុនល្វីឌ្វីរ បានព្យាយាមរកកម្មវិធីនឹងមធ្យោបាយ ដើម្បីកែប្រែសារពត៌ មានរបស់គេច្បាប់នេះឲ្យមានប្រសិទ្ធិភាព និង ឥទ្ធិពលជាទីនិយមយកចិត្តទុក ដាក់របស់អ្នកអានទូទៅពេញទាំងផ្ទៃនៃប្រទេសអាមេរិក។ ឧត្តមការណ៍ របស់ គេក៏បានសមិទ្ធផលដូចសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាង។

ឥឡូវនេះ ប៊ុនល្វីឌ្វីរ ក៏បានក្លាយទៅជាអ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិ ដ៏ស្តុកស្តម្ភ មហាសាលទៅហើយ។ គេបានសាងគ្រឹះស្ថានមួយខ្ពង់ខ្ពស់ស្តីមន្ត្រី ទុកជាការិយាល័យសារពត៌មានរបស់គេ ជាគ្រឹះស្ថានដែលខ្ពស់ជាងគ្រឹះស្ថាន ដទៃទៀតទាំងអស់ ដែលអាមេរិកបានសាងឡើងក្នុងសម័យនេះ ជាមន្ទីរធ្វើការ នៃក្រុមបណ្តាធិការរបស់គេដំបូលរូប ដោម (Dome) ខាងក្នុងដោមក្រាល ដោយមាសផែនក្រាស។ ថ្នាក់ក្រោមនៃដោមនេះ ជាមន្ទីរធ្វើការនៃចាងហ្វាង សារពត៌មាន។

នេះគឺគោលដៅនៃជីវិតដែល ប៊ុលីជឿវិញ បានតាំងមនោបណិធានទុក ដើម្បីស្ថាបនាខ្លួនគេឲ្យបានជួបប្រទះនូវជោគជ័យក្នុងទីបំផុត។ គោលដៅនៃ ជីវិត នឹងរុងរឿងហើយអាចឈានទៅកាន់វត្ថុបំណង នឹងសមិទ្ធិគ្រប់យ៉ាងបាន ដោយរួសរាន នោះតោងតែប្រកបដោយកំលាំងចិត្ត សេចក្តីមានៈ សេចក្តីតស៊ូ អត់ធន់ ការធ្វើការយ៉ាងក្តៅក្រហាយ ការសំរេចចិត្តយ៉ាងពិតប្រាកដ ការអប់រំ សម្បជញ្ញៈចិត្តឲ្យមានប្រាជ្ញាញាណ ការចេះបង្កាប់ខ្លួនឯងការសេពគប់មិត្ត និងការបដិរូបផ្លូវចិត្ត ដែលជាឧបសគ្គដល់គោលដៅនៃជីវិត គោលដៅនៃជីវិត នឹងកើតផលល្អឡើងមកបាន ក៏តោអាស្រ័យគុណសម្បត្តិច្រើនប្រការរួមគ្នា ដូចជំរាបមកនេះ។ ប៊ុលីជឿវិញ ជាវាជានៃសារពត៌មានឡើងមកបានក៏ព្រោះគេ លេងចត្រង្គបារាំង នឹងមិត្តម្នាក់ដែលជាម្ចាស់សារពត៌មាននោះ ហើយគេទាំង ពីរនោះមានចិត្តគំនិតត្រូវគ្នា ស្មើស្មាលជាមិត្តភក្តីនឹងគ្នា ទើបគេឲ្យ ប៊ុលីជឿវិញ បានជាអ្នកឲ្យពត៌មានប្រចាំតំបន់តូចៗរបស់ទិនានុប្បវត្តិច្បាប់ដែលគេបានទិញ ជាកម្មសិទ្ធិនេះ ។ ក្រៅអំពីត្រូវសាងគោលដៅនៃជីវិតដែលត្រូវតែផ្ទុះផ្អើមខ្លួន ឯងដើម្បីឲ្យមានសមិទ្ធិភាបគ្រប់យ៉ាងហើយ គេត្រូវតែមានការបដិរូបទាំងកាយ និងចិត្តគំនិតឲ្យគាប់គួរដល់គោលដៅនៃជីវិតទៀតផង។ ពាក្យថា “ចិត្តគំនិត” នេះខ្ញុំបាទសំដៅយកការកំចាត់ចំណុតខ្សោយឲ្យចេញផុត ចាកចិត្តគំនិតឲ្យ អស់ ដូចសេចក្តីខ្លាច សេចក្តីអៀនខ្មាស សេចក្តីរើរវាយ សេចក្តីអណ្តែត អណ្តូងនៃចិត្ត សេចក្តីដំអក់ទំរន់ សេចក្តីខ្ជិលច្រអូស សេចក្តីស្ទើរស្លាក់។ ចំណែករាងកាយនោះក៏ត្រូវតែព្យាយាមថ្នាក់ថ្នមផ្ទុះផ្អើមប្រតិបត្តិឲ្យមាន សុខ ភាពអានម័យបរិបូណ៌ មាំមាំ ល្មមនឹងតស៊ូនូវបញ្ហា និង ឧបសគ្គនៃជីវិតផ្សេងៗ ឲ្យកន្លងផុតទៅបាន។ ថ្វីបើលោកនឹងមានគោលដៅនៃជីវិតដ៏មាំមាំពិត ប្រាកដត្រឹមណាក៏ដោយ។ គោលដៅនៃជីវិតរបស់លោកនោះ នឹងមានសមិទ្ធិ ផលដ៏រុងរឿងក្នុងនាកជីវិតមិនបានជាដាច់ខាត កាលបើលោកមាននិស្ស័យ បណ្តែតបណ្តោយខ្លួនទៅតាមអារម្មណ៍ មិនអាចនឹងបង្កាប់បញ្ជាខ្លួនឯងបាន។ ក្នុងការដែលលោកមានចិត្តគំនិតពោរពេញទៅដោយសេចក្តីកោតខ្លាច ញាប់ ញ័រ ភិតភ័យ តក់ស្លុត ក្នុងអន្តរាយផ្សេងៗ ឬក៏លោកមានលក្ខណៈឫកពារ

កិរិយាជាអ្នកប្រកាន់ខ្លួន ការលើកតម្កើងខ្លួន ការសង្កត់សង្កិនជិះជាន់អ្នកដទៃ រួមទាំងមិនមានការសមាគមសេពគប់រកអ្នកណាទាំងអស់។ គោលស្មិទអ្នក ទស្សនៈវិទូល្បីឈ្មោះបានពោលទុកថា “បើមនុស្សកើត មកថាមនុស្សហើយ មិនសមាគមនឹងមនុស្ស តើនឹងហៅថាជាមនុស្សពេញលេញយ៉ាងម៉េចបាន?”។ គោលដៅនៃជីវិតរបស់លោក នឹងបោះជំហានទៅមុខយ៉ាងគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ បាន (ជំហានជីវិតដោយ អ.ធីរាវុធ) ក៏ត្រូវតែបង្ហាញខ្លួន ជាអ្នកមានចិត្តថ្លើម សុភាពរាបសារ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីមេត្តាករុណាដល់ពួកមនុស្សដូច គ្នា ត្រូវតែចេះចរចាប្រាស្រ័យទាក់ទងដល់មហាជន ដោយសេចក្តីគោរពនូវ ភាពជាមនុស្សរបស់គេ ដូចគ្នានឹងភាពនៃមនុស្សរបស់ខ្លួន។ សូមជ្រាបថា គោលដៅនៃជីវិតជាអ្នកនិពន្ធ ខ្លះមានគោលដៅនៃជីវិតជាអ្នកនយោបាយខ្លះ មានគោលដៅនៃជីវិតជាអ្នកសិល្បករដ៏ល្បីល្បាញ។ល។ គោលដៅនៃជីវិត របស់តែម្នាក់ៗ ទើបមិនដូចគ្នានឹងគោលដៅដែលខ្លួននឹងឈានឡើងទៅ ។ អ្នកខ្លះមានគោលដៅនៃជីវិតយ៉ាងខ្លាំងក្លាមានសេចក្តីស្រវាស្រវាញយ៉ាងមុត មាំ មានចិត្តានុភាពរឹងប៉ឹងខែងរែងបំផុត មានសេចក្តីមានអត់ធន់យ៉ាងលើស លុប មានខួរក្បាលដ៏វាងវៃ និងឆ្លៀវឆ្លាតជាពិសេស។ តែគេមាននិស្ស័យមិនល្អ អែបជាប់ជិតនៅជាអាទិ៍ ដូចខ្លះសេចក្តីសុភាពរាបសារ មិនចូលចិត្តការសមា គមនឹងអ្នកដទៃទូទៅ ចូលចិត្តលើកខ្លួនសង្កត់គេ ចូលចិត្តសម្តុកជិះជាន់លើគេ ដោយប្រាសចាកសេចក្តីមេត្តាករុណាដល់ពួកមនុស្ស មានទិដ្ឋិមានខ្លាំងក្លា ចូលសង្គមនឹងគេមិនបាន។ មនុស្សទាំងនេះហើយដែលរាប់ថា ជាអ្នកមាន និស្ស័យ និង ចិត្តថ្លើមថាខុបសគ្គដល់គោលដៅនៃជីវិតរបស់ខ្លួន។ លោកអ្នក អានជាទីគោរពរណាក៏ដោយ ដែលអាចសាងគោលដៅនៃជីវិត ឬព្យាយាមឲ្យ ព្យាយាមឲ្យសំរេចនូវគោលដៅនៃជីវិតបាននោះ គេត្រូវតែបង្ហាប់បញ្ជាខ្លួនរបស់ គេឲ្យបានជាមុនសិន។ គេត្រូវតែផ្លាស់ប្តូរកិរិយាដ៏អាក្រក់ ដែលអាចបង្កឲ្យកើត ចំណុចខ្សោយនោះឲ្យផុតរលត់ទៅឲ្យសល់តែវត្ថុធាតុដែលជាសារៈប្រយោជន៍ ដល់ខ្លួនឯងតែប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នេះមនុស្សទាំងនោះទើបរាប់បានថាជា មនុស្ស

បានស្គាល់ច្បាស់នូវអាថ៌កំបាំងនៃសេចក្តីចម្រើនរុងរឿង ទៅមុខរបស់ខ្លួនដោយ ពេញបរិបូណ៌។

៧. គោលដៅរបស់ហ្គុយ ប៉ាស្ទ័រ

ហ្គុយ ប៉ាស្ទ័រ អ្នកគីមីជាតិបារាំងសេស ជាអ្នកមានគោលដៅ នៃជីវិតយ៉ាងរឹងប៉ឹងមុតមាំបំផុត គេបានស្រាវជ្រាវ ជួបមេរោគ (Bacteria) មុខគេទាំងអស់ក្នុងលោក។ គេបានពោលឧត្តមគតិដែលគួរយកចិត្តទុកដាក់ថា គួរយកចិត្តទុកដាក់ថាដំបូងបង្អស់ អ្នកចូរសួរខ្លួនឯងសិនថា “វេលានេះ ខ្ញុំបានខំ ប្រឹងសិក្សារឿងអ្វីរបស់ខ្ញុំខ្លះ” ហើយកាលបើធំឡើងតទៅខាងមុខ ត្រូវតែសួរ ខ្លួនឯងដូច្នោះជាដរាបទៅហើយ ក្នុងថ្ងៃណាមួយខាងមុខ លោកអ្នកនឹងបានជួប ប្រទះនូវសុភមង្គលយ៉ាងកំពូល ក្នុងការដែលចេះរូបរួមគ្នា ដើម្បីសាងវិវឌ្ឍន ភាព និងសុវត្ថិភាពនៃមនុស្សជាតិឲ្យមានជំហានទៅមុខបាន។ ហ្គុយ ប៉ាស្ទ័រ អ្នកគីមីជាតិបារាំងសេស ជាអ្នកមានគោលដៅនៃជីវិតយ៉ាងរឹងប៉ឹងមុតមាំបំផុត គេបានស្រាវជ្រាវ ជួបមេរោគ (Bacteria) មុនគេទាំងអស់ក្នុងលោក។ គេបាន ពោលឧត្តមគតិដែលគួរយកចិត្តទុកដាក់ថា ដំបូងបង្អស់ អ្នកចូរសួរខ្លួនឯង សិនថា “វេលានេះ ខ្ញុំបានខំប្រឹងសិក្សារឿងអ្វីរបស់ខ្ញុំខ្លះ” ហើយកាលបើធំឡើង ទៅខាងមុខត្រូវតែសួរខ្លួនឯងទៀតថា “ខ្ញុំបានធ្វើប្រយោជន៍អ្វីឲ្យដល់ប្រទេស ជាតិរបស់ខ្ញុំខ្លះ” កាលបើបានសួរខ្លួនឯងដូច្នោះជាដរាបទៅហើយ ក្នុងថ្ងៃណា មួយខាងមុខ លោកអ្នកនឹងបានជួបប្រទះនូវសុភមង្គលយ៉ាងកំពូល ក្នុងការដែល ចេះរូបរួមគ្នា ដើម្បីសាងវិវឌ្ឍនភាព និង សុវត្ថិភាពនៃមនុស្សជាតិ ឲ្យមាន ជំហានទៅមុខបាន។ ឧត្តគតិរបស់ប្រាជ្ញ ប៉ាស្ទ័រ ដែលបានពោលដូចនេះបាន គូសបញ្ជាក់ឲ្យយើងគ្រប់គ្នាឃើញថា លោក ប៉ាស្ទ័រ មានគោលដៅនៃជីវិតក៏ ពោពេញទៅដោយប្រយោជន៍សាធារណៈជាអតិបរមា។ លោក ប៉ាស្ទ័រ បាន ប្រើពេលវេលាទាំងអស់ក្នុងឆាកជីវិតរបស់លោក ដើម្បីកិច្ចការស្រាវជ្រាវ មេរោគ(Bacteria) ដែលមនុស្សឲ្យទោសដល់មនុស្សយ៉ាងណា? លោកបាន ស្រាវជ្រាវពិសោធន៍ជួបមេរោគ អែនទ្រេក្ស័រ និងរោគពិសផ្តុំឆ្លុតខាំ ហើយរួម

ទាំងស្រាវជ្រាវជួបគ្នាមេរោគ ដែលអាចធ្វើឲ្យអាហារត្រូវផ្ទុះជួរផ្សេងៗទៀត ជាអនេកប្រការ។ ការស្រាវជ្រាវជួបនូវវត្ថុទាំងនេះរបស់លោក ប៉ាស្ទ័រ រមែងកើតប្រយោជន៍ជាអតិបរមាដល់មនុស្សទូទៅក្នុងពិភពលោក។ ហ្នឹង ប៉ាស្ទ័រ មានគោលដៅនៃជីវិតមួយយ៉ាងទៀត គឺការស្រាវជ្រាវឲ្យដឹងច្បាស់ថា “តើ Bacteria អាចមានទោសដល់មនុស្សយ៉ាងណាខ្លះ?” ទាំងនេះដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដល់មនុស្សជាតិទូទៅក្នុងសាកលលោក។ ដោយគោលដៅដ៏ទៀងទាត់ពិតប្រាកដរបស់លោក ដូច្នេះ ទើបធ្វើឲ្យលោកមានសមិទ្ធិភាពនិងប្រសិទ្ធភាពក្នុងការស្រាវជ្រាវយ៉ាងមហោឡារិក ព្រមទាំងបានទទួលការទះដៃអបអរសាទរចាកប្រជាជាតិបារាំងសេស គួរឲ្យរំភើបញាប់ញ័រពេញទាំងផ្ទៃប្រទេស ទំនងដូចគ្នានឹងលោក អិដិ ស័ន ដែលបានទទួលការទះដៃសរសើរពីប្រជាជាតិអាមេរិកទាំងមូលយ៉ាងនោះដែរ។

សេចក្តីសំរេចរបស់លោក ប៉ាស្ទ័រ ទាំងនេះ ក៏ព្រោះលោកមានគោលដៅនៃជីវិតមិនព្រមប្រែប្រួលផ្លាស់ប្តូរសោះនោះឯង។ លោកខំព្យាយាមស្រាវជ្រាវមិនចេះរាថយ មិនចេះធុញទ្រាន់សមិទ្ធិភាពដ៏រុងរឿង ទើបឧប្បត្តិឡើងដល់លោកយ៉ាងគាប់ប្រសើរមុខដូច្នោះ។

លោកអ្នកអានជាទីគោរព លោកនឹងមានចិត្តានុភាពខ្លាំងក្លាប៉ុណ្ណាលោកនឹងមានសមាធិហ្នឹងហ្នឹង រឹងប៉ឹងត្រឹមណា លោកនឹងមានសេចក្តីក្លាហាយ៉ាងណាដ៏ដោយ តែបើលោកប្រាសចាកគោលដៅក្នុងឆាកនៃជីវិតក្នុងការឈានទៅមុខ ហើយថាមពល (Will power) ដែលមាននៅក្នុងលោករបស់លោក ក៏មិនអាចមានជំហាន់ទៅកាន់សារៈប្រយោជន៍ ដ៏សំខាន់ដូចប្រាថ្នាបាននៅក្នុងខ្លួនរបស់លោក ក៏មិនអាចមានជំហាន់ទៅកាន់សារៈប្រយោជន៍ ដ៏សំខាន់ដូចប្រាថ្នាបានឡើយ បើសិនជាលោក មិននាំយកចិត្តកម្លាំងកាយ កម្លាំងគំនិត នឹងមធ្យោបាយ គ្រប់បែបយ៉ាងមកបណ្តុះផ្សំស្អិតស្អាងជាមួយគ្នាផង។

ដូច្នេះ មនុស្សសំខាន់ៗក្នុងពិភពលោកគ្រប់ៗគ្នា គេតែងមានគោលដៅនៃជីវិតរបស់គេទាំងអស់។ ហើយគោលដៅនៃជីវិត ដែលនឹងប្រព្រឹត្តទៅបាន ឬមិនបាននោះ ក៏ត្រូវតែអាស្រ័យកម្លាំងចិត្ត កម្លាំងកាយ និង កម្លាំងគំនិត ទាំង៣

ប្រការនេះជាគ្រឿងជ្រោមជ្រែងផ្ទុះផ្អើម។ ព្រោះគោលដៅនៃជីវិត គ្រាន់តែជា សេចក្តីប្រាថ្នា សេចក្តីបំណង ម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ និងមានឥទ្ធិពលជំរុញបណ្តុះ បណ្តាល សេចក្តីសំរេចឲ្យដល់មនុស្សក៏ទេដែរ។ គោលដៅនៃជីវិត រមែងបិត នៅលើអនុភាពនៃកម្លាំងចិត្ត និងអនុភាពនៃកម្លាំងកាយ។ ទាំងពីរយ៉ាងនេះ ត្រូវតែមានយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់ ព្រមទាំងមានប្រសិទ្ធិភាពផងទើបអាចធ្វើឲ្យគោល ដៅនៃជីវិត កើតប្រយោជន៍បានយ៉ាងបូរីបូរណ៍ គោលដៅនៃជីវិត ទើបត្រូវផ្ទុះ ផ្អើមក្នុងផ្នែកអានុភាព នៃកំលាំងចិត្ត ឲ្យមានប្រសិទ្ធិភាព ផ្ទុះផ្អើមកំលាំងកាយ ឲ្យទាំទាំធន់ធាន ដើម្បីស៊ូខុបសគ្គនានា ប្រការដែលអាចនឹងជ្រៀតជ្រែកចូល មកទំនាស់នូវចង្វាក់នៃអភិវឌ្ឍនភាព របស់លោក។ សូម្បីអ្នកដែលមានចំណេះ វិជ្ជាជ្រៅជ្រះ មានសមាគមយ៉ាងទូលំទូលាយ មានសេចក្តីអង់អាចក្លាហាន ក៏ មិនអាចធ្វើការឲ្យសំរេចបានជាដុំជាក់ភ្នំបានឡើយ។ ទាំងនេះក៏ព្រោះគេមិន បានសាងគោលដៅនៃជីវិតរបស់ខ្លួន ឲ្យកើតមានឡើងដោយពិត ប្រាកដសេច ក្តីពេញចិត្ត (ឆន្ទៈ) និងសេចក្តីព្យាយាម (វិរិយៈ) ទាំងនោះមិនបានប្រើឲ្យត្រូវ ចំតាមគោលដៅ សេចក្តីសំរេចផ្សេងៗ ទើបកើតឡើងដោយឥតខ្ចីមសារ។

បើលោកចង់បានអភិវឌ្ឍនភាព និង សុភមង្គល លោកត្រូវកសាងគោល ដៅនៃជីវិតរបស់លោកឲ្យមានសមិទ្ធិភាពឡើងពិត។ អនាគតនៃអភិវឌ្ឍនភាព និង សុភមង្គលកំពុងតែរង់ចាំបម្រើលោកអ្នកហើយ មនុស្សដែលជាអច្ឆរិយ បុគ្គលត្រូវតែមានគោលដៅនៃជីវិតយ៉ាងទៀងទាត់ពិតប្រាកដគ្រប់ៗគ្នា។

៨. គោលដៅរបស់ម៉ែកដូណ៍លង្គី

បុគ្គលដែលគួរនាំមកជាគំរូ ក្នុងរឿងការសាងគោលដៅនៃជីវិត ទាល់តែ បានសំរេចដូចបំណងនោះ គឺ លោក យ៉ែម=វ៉ែម ហ្សេយ៍ម៉ែកដូណ៍លង្គី។ បុគ្គលនេះ ជាមនុស្សម្នាក់ទៀតដែលមានសេចក្តីស្រវាស្រវេញ (Ambition) យ៉ាងខ្ពស់ មានសេចក្តីមានៈយ៉ាងកំពូលហើយប្រការសំខាន់បំផុតក៏គឺលោក នេះគោលដៅនៃជីវិត ដែលមិនចេះរាថយមាន សេចក្តីប្រាថ្នាមិនចេះផ្លាស់ប្តូរ ព្រមទាំងមានឧត្តមគតិមិនចេះប្រែប្រួលសោះ។ ដោយហេតុនេះឯងយើងគួរតែ

សិក្សា នូវជីវប្រវត្តិរបស់លោកនេះ ឲ្យល្អិតល្អន់បន្តិច ដើម្បីជាគំរូក្នុងបញ្ហាជីវិត ដូចតទៅនេះ។ លោក ម៉ែក ដូណាលដ៍ កើតនៅថ្ងៃទី ១៦ តុលា ១៨៦៦ ក្នុង ឡសហ្សឺមីត ជាតំបន់មួយតូចលើត្រើយម៉ិររ៉េយ៍។ ក្នុងគ្រួសាររបស់គេជាគ្រួសារទីទាល់ក្រ បិតាតោងខ្វះខាតត្រូវតែដើរទៅស៊ីឈ្នួលជាកម្មករ អស់រយៈពេល ឆ្ងាយជានិច្ច ចំណែកឯមាតា ក៏តោទៅធ្វើជាមេដោះ តែគេបានទទួលការ ឧបត្ថម្ភ គាំទ្រពីសាច់ញាតិឆ្ងាយៗ ខាងមាតារបស់គេរហូតមក។ ទើបគេបាន ចូលសិក្សាអក្សរសាស្ត្រក្នុងសាលារៀនមួយ ក្នុងតំបន់នោះ ព្រោះតែគេមាន សេចក្តីឃ្លានស្រី និងមានសេចក្តីអង់អាចជាពិសេសរហូតដល់ មានសេចក្តី ព្យាយាមយ៉ាងខ្លាំងបំផុតមិនយូរប៉ុន្មាន ទើបគេបានទទួលជ្រើសតាំងឲ្យធ្វើជា គ្រូបង្រៀន ព្រមទាំងខ្លួនគេក៏បានយកចិត្តទុកដាក់ ស្វែងរកតំរិះវិជ្ជាតទៅ ទៀតជានិច្ច ដោយមិនចេះឆ្កែតឆ្កន់សោះ។

វាអាចជាសញ្ញាលក្ខណ៍នៃសេចក្តីចម្រើន និង ជំហានទៅមុខរបស់លោក ម៉ែកដូណាលដ៍ ក៏បានប្រព្យាបាល លោកនេះមានសេចក្តីជាប់ចិត្ត ដិតថ្លើម ក្នុង ធម្មជាតិវិទ្យា សេដ្ឋវិទ្យា តក្កវិទ្យា ទស្សនៈវិទ្យា រហូតដល់រដ្ឋសាស្ត្រផង។ ដោយហេតុតែការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងគោលវិជ្ជាដ៏សំខាន់ៗ ទាំងនេះ ទើបធ្វើ ឲ្យលោក ម៉ែដូណាលដ៍ កើតមានសេចក្តីប្រាថ្នាខ្លាំងក្លាបំផុតក្នុងភាពជាអ្នក នយោបាយ ដើម្បីបំពេញប្រយោជន៍ដល់សាធារណៈជន និង ប្រទេសជាតិ។ ដើម្បីឲ្យបានសំរេចនូវគោលដៅទាំងនេះ គេទើបបានធ្វើដំណើរទៅកាន់ក្រុង ឡានដុន ដោយចេតនារម្មណ៍ដ៏ពោរពេញទៅដោយ សេចក្តីសង្ឃឹម និង គ្រោង ការណ៍នយោបាយ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ខ្លាំងក្លា ដោយសេចក្តីស្រវាស្រទេញ យ៉ាងរឹងប៉ឹង ដោយគោលបំណងដ៏មុតមាំដូចពោលមកហើយនេះ លោក ម៉ែក ដូណាលដ៍ ក៏បានចូលធ្វើការក្នុងដំណែងជាស្មៀនរបស់ក្រុមហ៊ុនដឹកនាំពីស្តុ ផ្សេងៗ ក្នុងឃ្លាំងពាណិជ្ជកម្មមួយ។ ក្នុងវេលាជាមួយគ្នានោះមានពេលទំនេរខ្លះ គេក៏បានព្យាយាម សិក្សាចំណេះវិជ្ជាផ្សេងៗ ដើម្បីប្រលងប្រជែងយកអាហារ រូបករណ៍វិទ្យាសាស្ត្រនិយម ដែលជាមូលនិធិរបស់ សៅថ៍ខេន ហែមត័ន។ ការ ធ្វើយ៉ាងធ្ងន់ពីរយ៉ាងក្នុងពេលជាមួយគ្នានោះ ជាហេតុធ្វើឲ្យសុខភាពរបស់គេ

ទ្រុឌទ្រោមជា ច្រើន។ តែទោះជាដូច្នោះក៏ដោយ គេក៏បានព្យាយាមយ៉ាងអស់សមត្ថភាព ដើម្បីប្តូរផ្តាច់សមិទ្ធិតែមួយ គឺសេចក្តីសម្រេច តាមគោលដៅនៃជីវិតរបស់គេទាល់តែបាន។ ដោយមកពីសេចក្តីជាប់ចិត្ត ដិតថ្លើមក្នុងទស្សនៈជាអ្នកនយោបាយរបស់ គេនោះឯង គេទើប ចូលទទួលដំណែងជា លេខាធិការរបស់លោក ធាមសឡ ដែលជាគូបដិបក្សរបស់គណៈ សៅធីអិស លិងតន៍ ក្នុងគ.ស ១៨៨៦។ គេបានធ្វើការក្នុងដំណែងថ្មីនេះរហូតវេលា ៤ឆ្នាំ។ គេបានទទួលនូវចំណេះវិជ្ជាយ៉ាងជ្រៅជ្រះក្នុងផ្លូវនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច ហើយនិងកិច្ចការដទៃទៀតជាច្រើន។ ដើម្បីទ្រទ្រង់ខ្លួនឯងឲ្យមានប្រសិទ្ធិភាព និង សមត្ថភាពឲ្យបានគួរគាប់នឹង ភាពជាអ្នកនយោបាយរឹតតែច្រើនឡើងលោក ម៉ែកដូណ៍លដ៍ ក៏បានព្យាយាមសិក្សាលទ្ធិនយោបាយ លទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច លទ្ធិទស្សនៈវិជ្ជា លទ្ធិសង្គមកិច្ច។ល។ បន្ថែមឲ្យជ្រៅជ្រះតទៅទៀត។ ក្នុងពេលនេះគេក៏បានសរសេរអត្ថបទមួយ ស្តែងពីទស្សនៈរបស់គេទាំងក្នុងផ្លូវនយោបាយ និង ផ្លូវសេដ្ឋកិច្ចចុះផ្សាយក្នុងទិនានុប្បវត្តិអង់គ្លេសមួយ ទាល់តែកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់គេ ខ្ជរខ្ជាទៅពេញទាំងផ្ទៃនៃប្រទេសអង់គ្លេសដោយរួសរាន់។ តែវិធីការសរសេររបស់លោកនេះ អាចធ្លន់ទៅក្នុងផ្លូវកម្មការច្រើនជាងទស្សនៈវិធីក្នុងបក្សសេរីនិយម។

ក្នុងឆ្នាំ ១៨៩៤ គេមិនអាចស្និទ្ធាំនៅនឹងខត្តមគតិ ដែលមិនស្របនឹងនិស្ស័យរបស់គេ។ គេត្រូវតែដោះមួក សុំលាពីបក្សសេរីនិយម ចូលកាន់បក្សកម្មករឥស្សរៈដែលមាន លោកហ្គេនហារីឌី ជាមេដឹកនាំ។ ក្រោយដែលគេបានចូល សង្កាត់បក្សកម្មករឥស្សរៈបានមួយឆ្នាំគេក៏ចូលស្ម័គ្រជ្រើសតាំងជាសមាជិករដ្ឋសភាប្រចាំខេត្ត សៅធីហែមតន៍ ក្នុងនាមនៃបក្សសង្គមនិយម ហើយគេក៏ត្រូវបរាជ័យយ៉ាងខ្លោចផ្សារ។ តែការបរាជ័យក្នុងពេលនេះ មិនបានធ្វើឲ្យគោលដៅ នៃជីវិតរបស់គេត្រូវផ្លាស់ប្តូរ ប្រែប្រួលទៅ សូម្បីតែបន្តិចបន្តួចសោះឡើយ។

តមកក្នុង គ.ស ១៨៩៩ គេបានទទួលតែងតាំងជាលេខាធិការនៃបក្សកម្មករឥស្សរៈហើយក្នុង គ.ស ១៩០០ ក៏បានស្ម័គ្រចូលប្រណាំងប្រជែងជ្រើស

តាំងជាសមាជិករដ្ឋសភានៅ ខ្សែសេសស្ទីរ តែក៏ត្រូវប្រាប់បរាជ័យម្តងទៀតជាគំរប់ ពីរដង។

សូម្បីតែបានភ្នាក់ពីដំណែងសមាជិករដ្ឋសភាក៏ដោយ តែគេក៏បានទទួល ការតែងតាំងឲ្យធ្វើជា គណៈទេសមន្ត្រីនាក្រុង ឡានដុន ក្នុង គ.ស ១៩០១ - ១៩០៤។ លុះដល់ក្នុងឆ្នាំ ១៩០៦ គេបានស្នើរខ្លួនឯង ចូលស្ម័គ្រជ្រើសតាំងជា សមាជិករដ្ឋសភាម្តងទៀត គេក៏ត្រូវបរាជ័យទៀតក្នុង ខ្សែសេសស្ទីរ ដដែល ហើយក៏ក្នុង គ.ស ដដែលនោះឯងគេក៏បាន ទទួលការតែងតាំងឲ្យធ្វើជាប្រធាន គណៈបក្សកម្មករឥស្សរៈ។ ក្នុង គ.ស ១៩១១ គេត្រូវបាត់បង់បុត្រប្រុសមួយ រហូតដល់មាតា និង ភរិយាគេមានសេចក្តីខូចចិត្ត និង ទុក្ខទោមនស្សយ៉ាងក្រៃ លែង ទើបលាចេញពីប្រធានគណៈបក្សកម្មករ ឥស្សរៈ ហើយក៏នាំគ្រួសារទៅ នៅឯ ហៃមស្មេត។

ទោះបីតែគេនឹងពោរពេញទៅដោយការសៅសោក ទុក្ខទោមនស្ស ក្នុង ការដែលម្តាយភរិយានិងកូនជាទីស្នេហា បានឃ្លាតចាកចោលទៅដោយមិន មានថ្ងៃនឹងត្រឡប់មកវិញទៀតក៏ដោយ តែដោយភាពជាអ្នកមានចិត្តរឹងប៉ឹងមុត មាំ ព្រមទាំងមានគោលដៅនៃជីវិតទៀងទាត់ពិតប្រាកដដែលគេនឹងត្រូវជាអ្នក ដឹកនាំ និង ការគ្រប់គ្រងប្រទេសអង់គ្លេស ឲ្យបាននោះឯងទើបធ្វើឲ្យគេ ត្រូវតែ ចូលកាន់របបនយោបាយម្តងទៀត។ គ្រានេះ គេបានជាអ្នកដឹកនាំគណៈបក្ស ក្នុងសភាសាមញ្ញ កិច្ចការដែលគេបានដំណើរមកនេះ បានបង្កើតផលវិសេស វិសាលធំឡើងយ៉ាងមហាស្នារ្យ ទាល់តែសាកលលោកយល់ឃើញថា គេត្រូវតែ ជាមនុស្សសំខាន់ម្នាក់ក្នុងឋានៈជាអ្នកនយោបាយរបស់អង់គ្លេស។ លុះមកក្នុង គ.ស ១៩១៤ អង់គ្លេស ក៏បានចូលរួមធ្វើសង្គ្រាម តទល់នឹងអាណ្លីម៉ង់ក្នុង សង្គ្រាមលោកលើកទី១ តែ ម៉ែក ដូណាលដ៍ មិនយល់ស្របសោះនឹងគំនិត របស់រដ្ឋាភិបាលគណៈបក្សសេរីនិយម។ តែរដ្ឋាភិបាលគណៈបក្សសេរីនិយមក៏ បានយល់ ឃើញនូវការចាំបាច់ ឬ សេចក្តីសំខាន់របស់ ម៉ែក ដូណាលដ៍ ណាស់ ដែរ ទើបបានព្យាយាមអង្វរករ សុំអញ្ជើញឲ្យគេទទួលតំណែងរដ្ឋមន្ត្រីមួយរូប តែវាមិនស្របនឹងឧត្តមគតិរបស់គេ។ ព្រោះថា ឧត្តមគតិរបស់គេនោះ គេត្រូវ

ការឲ្យ សាកលលោកមានតែសន្តិភាព និង សន្តិសុខជានិច្ច គេមិនត្រូវការឲ្យ មានសង្គ្រាមទេ គេមានសេចក្តីប្រាថ្នាតែគ្រោងការពង្រីកចំរើននូវសន្តិភាព និង សន្តិសុខក្នុងលោក រួមទាំងការលូតលាស់ចំរើននូវសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ចដល់ សង្គមមនុស្សទូទៅតែប៉ុណ្ណោះ។ ដោយហេតុនេះហើយ ទើបគេលាចេញពីអ្នក ដឹកនាំគណៈបក្សជាបន្ទាន់ ហើយគេក៏បានចាប់ផ្តើមសាងទស្សនៈរបស់គេរួម នឹងមិត្តភក្តិដែលមានទស្សនៈ និង ឧត្តមការណ៍ដូចគ្នា ពោលគឺ គេបានចាត់ តាំង “យូនៀន អហ្វដេមូក្រេទិច ខន់ទ្រោល (Union of democratic control) ។ ឧត្តមការណ៍របស់គេនេះមានអ្នកឃាត់ឃាំងទំនាស់ច្រើនណាស់ តែភាពជា “អច្ឆរិយៈ” របស់ ម៉ែក ដូណាលដ៍ មានប្រចាំចិត្តតែមួយគឺ បើតាំងចិត្តនឹងធ្វើអ្វី ហើយ ត្រូវតែធ្វើឲ្យទាល់តែបាន មិនព្រមថយក្រោយជាដាច់ខាត។ ក្នុងគ្រប់ៗ មជ្ឈដ្ឋាននៃការទំនាស់នានា ប្រការនោះគេក៏នៅតែមានសមត្ថភាពធ្វើទៅតាម ទស្សនៈរបស់គេដោយមិនរួញរា ទាំងពោរពេញទៅដោយសេចក្តីដាច់ខាតក្លា ហានអស់រយៈកាល ៨ឆ្នាំ។ ក្នុងឋានៈដែលគេស្តែងខ្លួន ឲ្យប្រជាជាតិអង់គ្លេស យល់ឃើញថា ជាអ្នកយកចិត្តទុកដាក់នូវគោលការណ៍នៃសន្តិភាពនេះឯង បានជាហេតុមួយយ៉ាងធំដែលធ្វើឲ្យប្រជាជនអង់គ្លេសស្អប់ខ្ពើមលោកណាស់។ ព្រោះប្រជាជនអង់គ្លេស ក្នុងសម័យនោះ គ.ស ១៩១៤ យល់ឃើញថាសង្គ្រាម ជាបច្ច័យមួយដ៏សំខាន់សំរាប់ការពង្រីកទឹកដីរបស់អង់គ្លេស រួមទាំងបញ្ហាសេដ្ឋ កិច្ច ពាណិជ្ជកម្ម និង ឧស្សាហកម្មទៀតផង។ ដោយទស្សនៈរបស់លោក ម៉ែក ដូណាលដ៍ គឺចង់ឲ្យពិភពលោកមានតែសុខ និង សន្តិភាពពិតប្រាកដនេះឯង។ លោកតាំងចិត្ត នឹងទៅប្រជុំមេគណៈបក្សសង្គមនិយម នៅ ស្កត់ហោម ក្នុង ប្រទេស ស្វីដែន។ តែលោកត្រូវទទួលការទំនាស់ដោយដាច់ខាត ពីអ្នកកាន់ អំណាចកប៉ាល់ដើរសមុទ្រ មិនព្រមឲ្យលោកធ្វើដំណើរទៅតាមកប៉ាល់ជា បន្ទាន់ទេ ហើយអ្នកកាន់កប៉ាល់ទាំងនោះក៏បាន មូលមតិគ្នា មិនព្រមឲ្យ លោកទៅតាមចេតនារម្មណ៍របស់លោកជាដាច់ខាត។

ក្រោយដែលសង្គ្រាមលោក ១៩១៤ បានអស់សោហើយ ប្រតិបត្តិករ ប្រជាជនអង់គ្លេសបានអស់សេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងទស្សនៈរបស់លោកយ៉ាងច្រើន

ជាអតិបរមា។ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ គេក៏នៅតែជឿយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ទាំងប្រាថ្នា យ៉ាងខ្លាំងក្លាតាមគោលដៅរបស់ខ្លួនដោយមិនចេះប្រែប្រួល និងរាថយសោះឡើយ។ ក្នុងឆ្នាំ ១៩១៨ គេបានស្ម័គ្រចូលប្រណាំងប្រជែងជ្រើសតាំងជាសមាជិករដ្ឋសភាម្តងទៀត តែគេក៏នៅតែចាញ់ការជ្រើសតាំងទៀតទាំងនោះជាការគូសបញ្ជាក់ឲ្យឃើញច្បាស់ថា ទស្សនៈ និង ឧត្តមគតិរបស់គេនោះ ប្រជាជាតិអង់គ្លេសទាំងមូលមិនមានជំនឿ និង ជ្រះថ្លា សោះឡើយ។

សូម្បីតែដូច្នោះក៏ដោយ គេក៏នៅតែជឿយ៉ាងមុតមាំថាឧត្តមគតិរបស់គេជាឧត្តមគតិដែលជនជាតិអង់គ្លេសទាំងមូល ត្រូវតែនិយមក្នុងឱកាសតទៅ។

អំណើៈតមកទៀត គេក៏បានចាញ់ការបោះឆ្នោតម្តងទៀតនៅ វុលវិច (Wool Vich) យ៉ាងក្រៀមក្រំបំផុត។ តែគេនៅតែមានឧត្តមការណ៍ដ៏ពិតប្រាកដ ទាំងមានគោលដៅនៃជីវិតក្នុងភាពជាអ្នកនយោបាយយ៉ាងមុតមាំព្រមទាំង មានសេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុត ក្នុងចំណុចសន្តិភាព ។ ដោយបុគ្គលិកភាពដូចនេះឯង ទើបធ្វើឲ្យបរិកាសនៃនយោបាយរបស់គេសន្សឹមៗបញ្ចាំងរស្មីឡើងម្តងបន្តិចៗទាល់តែប្រជាជនអង់គ្លេសបានមើលឃើញ សេចក្តីសំខាន់នៃឧស្សាវរីយៈ ក្នុងការចាត់របបសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ជាតិឲ្យត្រឹមត្រូវ ទាំងពង្រីកសេរីប្រែប្រួលស្ថេរភាព នៃកម្មករឲ្យមានសេចក្តីសុខសេចក្តីចំរើន រឹតតែច្រើនឡើង។

មានសេចក្តីតាំងចិត្តនៅទីណា ក៏តោងមានសេចក្តីសម្រេចនៅទីនោះ មានគោលដៅនៃជីវិតយ៉ាងណា ក៏តោងបានសំរេច យ៉ាងនោះជាដរាប។

អំណើៈតមកទៀត ក្នុងគ.ស ១៩២២ រ៉ែមសេយ៍ ម៉ែកដូណ៍លដ៍ បុរសដែលមិនព្រមថយក្រោយ បុរសដែល មិនចេះស្គាល់ការចាញ់ បុរសដែលមិនព្រមលុតជង្គង់ចុះចាញ់នូវឧបសគ្គនានាគ្រប់ប្រការ ក៏ចូលស្ម័គ្រប្រណាំងប្រជែងជ្រើសតាំងជាសមាជិករដ្ឋសភាម្តងទៀត។ តែម្តងនេះគេបានសម្រេចសមដូចសេចក្តីប្រាថ្នារបស់គេ គឺគេបានជាប់ឆ្នោត ជាសមាជិករដ្ឋសភានៅក្នុងខេត្ត អាប៊ីរ៉ាវ៉ន (Aberavon) ដោយបានបានសន្លឹកឆ្នោតច្រើនយ៉ាងគួរឲ្យ ចាប់អារម្មណ៍ជាទីបំផុត។ ហើយគេក៏បានត្រូវជ្រើសតាំងជា ប្រធានគណៈបក្សកម្ម

ករថ្មីម្តងទៀត ដោយបានទទួលសន្លឹកឆ្នោតនិយមច្រើនជាង លោក គ្លីន តែ បន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ។ តំណែងដែលបានពេលមកនេះ បានធ្វើឲ្យគេជាអ្នកដឹក នាំគណៈបក្ស ទំនាស់ក្នុងសភាសាមញ្ញយ៉ាងអង់អាចក្លាហាន ទាល់តែកេរ្តិ៍ ឈ្មោះរបស់គេ បានខ្ទរខ្ទារយ៉ាងមហាស្នារ។

ក្នុងការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងសមណីកររដ្ឋសភាឆ្នាំ ១៩២២ នេះគណៈ បក្សកម្មករបានត្រូវជាប់ឆ្នោតច្រើន (បាន កៅអីច្រើន) ហើយតមកដល់ក្នុងឆ្នាំ ១៩២៤ រដ្ឋបាលរបស់គណៈបក្សខនស៊ីវេទីហ្វ (Conservative Party) របស់ លោក បល្លុវិន ក៏បានពើបប្រទះនូវវិក្រិតិកាលដោយបានចាញ់ឆ្នោតនិយមក្នុង ញាតិ ដោយមិនមានការទុកចិត្ត ។ លោកបល្លុវិន នាយករដ្ឋមន្ត្រីក៏បានលា លែងចាកតំណែងភ្លាម ហើយតមកពីរបីម៉ោង ក៏បានទទួលការស្នើរសុំឲ្យ លោកម៉ែកដូណ៍ល ដីចាត់តាំងរដ្ឋាភិបាល។ លោក ម៉ែកដូណ៍លដ៏ ក៏ព្រម ទទួលការចាត់តាំងភ្លាម។ លុះមកដល់ថ្ងៃទី ២៥ ខែ មករា១៩២៤ យ៉ែមរែម សេយ៍ ម៉ែកដូណ៍លដ៏ ក៏ចូលទទួលតំណែងនាយករដ្ឋមន្ត្រី ដូចគោលបំណង របស់គេគ្រប់យ៉ាង ។ ភាសិតអង់គ្លេសមួយប្រយោគមួយថា (Where there is a will there is a way) សេចក្តីតាំងចិត្តមាននៅទីណា ក៏មានសេចក្តី សម្រេច នៅទីនោះ។

(កើតជាខ្មែរ ចិត្តជាខ្មែរ បានចំជាខ្មែរ)

បទទី៣

ជំនឿខ្លាំងក្នុងខ្លួនឯង

១. ជំនឿខ្លាំងគឺអ្វី?

បុគ្គលសំខាន់ៗ ក្នុងពិភពលោកដែលបានលើកប្រទះនូវសេចក្តីសម្រេច ដ៏វិសេសក្នុងឆាកជីវិតព្រមទាំងមានអំណាចវាសនាយ៉ាងបរិបូណ៌ រាប់ថាជា បុគ្គលអ្នកមានគុណសម្បត្តិដ៏លើសលប់គឺ “ជំនឿខ្លាំងក្នុងខ្លួនឯង”។

ព្រោះសេចក្តីជឿមាំក្នុងខ្លួនឯង ចាត់ជាហេតុពលមួយដ៏សំខាន់បំផុត សំរាប់បណ្តុះបណ្តាលផ្សំនូវសមិទ្ធិភាព និង ប្រសិទ្ធិភាពគ្រប់យ៉ាងរបស់ មនុស្ស។ សេចក្តីជឿមាំ ឬ ស៊ប់ក្នុងខ្លួនឯងនេះជាវត្ថុធាតុមួយវិសេសបំផុត ក្នុង ការស្ថិតស្ថាននៃជីវិតក្នុងការតស៊ូនៃជីវិត ដើម្បីឧត្តម ប្រយោជន៍របស់ខ្លួន។ សេចក្តីជឿស៊ប់មាំពិតប្រាកដទៀងទាត់ មិនថានឹងកើតដល់នរណា នរនោះ ទោះជាមានបញ្ហា ឬ ល្ងង់ខ្លៅយ៉ាងណាក៏ដោយ សេចក្តីជឿមាំនោះដូចជាមន្ត ដ៏វិសេស ជាឱសថដ៏សក្តិសិទ្ធិ ដែលអាចនឹងស្ថិតស្ថានឲ្យគេថា “អច្ឆរិយៈ” ជឿងមកទាល់តែបាន។ យើងនឹងប្រកបការងារយ៉ាងណា ទោះជាការងារនោះ នឹងពិបាកសែនពិបាកយ៉ាងណាក៏ដោយ តែបើយើងមានសេចក្តីជឿយ៉ាងមាំ ហើយ ការងារដ៏ពិបាកទាំងនោះ ក៏អាចនឹងសំរេចទៅបានយ៉ាងពិតប្រាកដ។ តែបើបុគ្គលនោះ មិនជឿខ្លាំងក្នុងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនឯង មិនជឿក្នុងសមិទ្ធិ របស់ខ្លួនឯង ដែលនឹងត្រូវមានឡើងតាមគ្រោងការណ៍ដែលខ្លួនបានគិតទុក មកហើយ។ កិច្ចការទាំងនោះក៏នឹងត្រូវរលុះរលាយជាបន្ទាន់ ព្រះជាម្ចាស់ ព្រះ អាទិទេព ឬ ព្រហ្មលិខិត នឹងមិនជួយទ្រទ្រង់មនុស្សទាំងនោះ ឲ្យមានសុវត្ថ ភាពជាដាច់ខាត។

២. សេចក្តីជឿមាំ និង សេចក្តីសម្រេច

បើសិនអ្នកណាមានសេចក្តីជឿស៊ីបមាំយ៉ាងខ្លាំងក្លាក្នុងខ្លួនឯងហើយ ជំនឿទាំងនោះតែងតែបង្កើតគុណលក្ខណៈ ច្រើនយ៉ាងច្រើនប្រការក្នុងផ្លូវចិត្ត។ ពាក្យថាគុណលក្ខណៈច្រើនប្រការដែលបដិសន្ធិឡើងក្នុងផ្លូវចិត្តនោះ ខ្ញុំបាទ សូមកំណត់សំដៅដល់ចិត្ត ដែលកើតសេចក្តីព្យាយាម សេចក្តីអត់ធន់ គោលដៅនៃជីវិត សេចក្តីក្លាហាន សេចក្តីសង្កេត ការតស៊ូ សមាធិ ចិត្តានុភាព មនោភាព។ល។ គុណសម្បត្តិទាំងនេះហើយ ដែលនឹងត្រូវឧប្បត្តិឡើងដល់បុគ្គល អ្នកមានជំនឿយ៉ាងខ្លាំងក្លាក្នុងខ្លួនឯង។ ជំនឿខ្លាំងក្លាក្នុងខ្លួនឯងច្រើនយ៉ាង ខ្ញុំជឿថាមានប្រយោជន៍ច្រើនជាងឲ្យទោស។ ជំនឿខ្លាំងក្លាជាថាមពល ជាសារៈប្រយោជន៍សំខាន់បំផុតក្នុងការដែលនឹងបោះជំហានទៅកាន់សេចក្តីចម្រើន រុងរឿងថ្កុំថ្កើង ជាអតិបរិមា។ តែជំនឿខ្លាំងក្លាដែលមិនដល់កម្រិតនោះខ្ញុំយល់ថា មិនមានឥទ្ធិពលដែលនឹងអានបណ្តុះបណ្តាល ឲ្យសំរេចប្រយោជន៍អ្វីបានទេ។ ដូចជំនឿដែលផ្ទៀងផ្ទាត់ ទ្រេតទ្រោត ស្ទើរស្លាក់ ជាសញ្ញាលក្ខណ៍របស់សេចក្តីទន់ខ្សោយ ជាសញ្ញាលក្ខណ៍របស់សេចក្តីចុះចាញ់ ជាសញ្ញាលក្ខណ៍នៃការប្រាសចាកសេចក្តីអត់ធន់ជំនឿបែបនេះមិនមានសារៈប្រយោជន៍អ្វីសោះក្នុង “សិល្បៈនៃការតស៊ូក្នុងយុគបច្ចុប្បន្ន” នេះឡើយ។ សិល្បៈនៃការតស៊ូក្នុងយុគបច្ចុប្បន្ននេះ ត្រូវតែមានជំនឿយ៉ាង ខ្លាំងក្លាស្ថិតស្ថាពរត្រូវតែមានជំនឿយ៉ាងរឹងប៉ឹងមុតមាំជានិច្ច។ សូម្បីនឹងមានឧបសគ្គរាំងរាយាត់យ៉ាង មកពីគ្រប់ទិសទីយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏មិនអាចនឹងទំលុះទំលាយនូវជំនឿដ៏ខ្លាំងក្លា មុតមាំ យ៉ាងនេះទៅបានឡើយ។ ព្រោះជំនឿបែបនេះ វាបានចាក់ឫសយ៉ាងជ្រៅ និងទ្រទ្រង់គុណតំលៃរបស់ខ្លួនវាយ៉ាងរឹងប៉ឹងមុតមាំបំផុត ដូចពោលមកហើយខាងដើម។

បុគ្គលដែលអស់សង្ឃឹមមិនអាចនឹងប្រែប្រួលគន្លងនៃជីវិត ឲ្យល្អឡើងបានក៏ព្រោះមិនមានជំនឿខ្លាំងក្លាអ្វីក្នុងខ្លួនឯងសោះឡើយ។ គេមិនដឹងថាខ្លួនរបស់គេនោះ នឹងមានអ្វីល្អពិសេសដូចជាអ្នកដទៃគេមានដែរ។ ធម្មជាតិ ឬ ព្រះជាម្ចាស់ មិនបានស្ថិតស្ថានឲ្យមនុស្សណាមួយមានសភាព ខ្ពស់ទាប ឬ មានឋានៈខុសគ្នាក្នុងវិចីជីវិតទេ។ តែខ្លួនរបស់ខ្លួនឯងទេតើដែលជាអ្នកស្ថិតស្ថាន

សេចក្តីផ្សេងគ្នាឲ្យបង្កើតដល់ខ្លួនឯង។

លោកជ្រាបឬទេថា អ្នកដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះខ្លួនខ្លួន អ្នកដែលធ្វើការធំធំ សំរេចលទ្ធផលច្រើនណាស់មកហើយ នោះគេតែងតែមានការខុសភ្លាត់មក ហើយរាប់មិនអស់ ខ្លះក៏ត្រូវរលំរលាយទ្រព្យសម្បត្តិគ្មានសល់អ្វីសោះ ខ្លះក៏ត្រូវ ជាប់ពន្ធនាគារ ខ្លះក៏ត្រូវនិរទេស ខ្លះទៀតក៏ត្រូវគេមើលងាយមើលថោក ខ្លះក៏ ត្រូវគេដាក់បណ្តាសា និង ផ្តន្ទាទោសគ្រប់ទិសទី។ តែអ្នកទាំងនោះមិនមានការ ញាប់ញ័រ រាថយ ធុញទ្រាន់ ព្រោះតែការខុសភ្លាត់នោះៗឡើយ តែផ្ទុយទៅវិញ វាជាមេរៀនដ៏ថ្លៃថ្លាបំផុត ដែលបង្រៀនឲ្យគេត្រូវកើតជំនឿយ៉ាងមុតមាំក្នុងខ្លួន ឯង គោរពរាប់អានខ្លួនឯង ដោយស្មោះស្ម័គ្រ។

ដូច្នោះលទ្ធផលនៃការងារ ដែលគេខំធ្វើក៏បានបង្កើតជាផលសំរេចដូច ពោលមកហើយ។

លោកអ្នកសង្ឃឹមសេចក្តីចម្រើនលើផ្ទៃរាបនៃពិភពលោកនេះ មេត្តាយល់ ថា សេចក្តីចម្រើនមិនបានបិតនៅក្រោមអាណត្តិរបស់កម្ពុជៀរ ព្រហ្មលិខិត ព្រះ អាទិទេព ឬ ព្រះជាម្ចាស់អ្វីទាំងអស់។ តែវាបិតនៅនឹងខ្លួនរបស់លោកអ្នកតែ ម្នាក់នោះទេតើ ដែលលោកត្រូវតែមាណ សេចក្តីរឹងប៉ឹង សេចក្តីព្យាយាម ការ តស៊ូយ៉ាងប្តូរស្លាប់ប្តូររស់ មានជំនឿយ៉ាងដាច់ខាត និងមុតមាំ ដូចព្រះពុទ្ធម្ចាស់ ព្រះយេស៊ូ ព្រះមហាមាត់ លិនខល័ន ហិត្លែ មុស្សូលីនី ណាប៉ូឡេអុង-ប៉ូណាប៉ា ត ។ល។ បុគ្គលទាំងនោះ សុទ្ធតែបានទទួលសេចក្តីខុសបំណងមកហើយក្នុង ការតស៊ូលើកដំបូង។ ទើបគេបានក្លាយទៅជាបុគ្គលមានជោគជ័យ និង មាន កេរ្តិ៍ឈ្មោះខ្លួនខ្លួន ដូចប្រាកដក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រទល់សព្វថ្ងៃនេះ។

មុស្សូលីនី ជាបុគ្គលសំខាន់ក្នុងលោកម្នាក់ គេអាចនាំខ្លួនគេឡើងមកពី ឋានៈមនុស្សក្រីក្រទុរគ័តកំសត់រហាមជាទីបំផុត។ តែជាមនុស្សដែលមានជំនឿ មុតមាំក្នុងខ្លួនឯង ។ កាល មុស្សូលីនីបានជាមេផ្តាច់ការក្នុងអ៊ីតាលី ហើយគេក៏ បានឲ្យពាក្យស្លោក១ដល់គណៈបក្ស ហ្វានស្តែរបស់គេថា “បើខ្ញុំឈានទៅមុខ ចូរអ្នកឈានតាមខ្ញុំទៅ តែបើខ្ញុំឈប់ដើរ ឬ ថយក្រោយចូរអ្នកសម្លាប់ខ្ញុំចោល ចុះ” ។

ការដែល មុស្សូលីនី ហ៊ានពោលដូច្នោះ ជាការគូសបញ្ជាក់ឲ្យឃើញច្បាស់ថា មុស្សូលីនីជាមនុស្សដែលមាន ជំនឿជាប់មាំបំផុតក្នុងខ្លួនឯង។ ដោយជំនឿ ខ្ជាប់នូវខ្លួនឯងយ៉ាងនេះហើយទើបជាជណ្តើមមួយជួយឲ្យ មុស្សូលីនី ឈាន ឡើងទៅកាន់ភាពជាមនុស្សរុងរឿង ថ្មីថ្មោងបំផុតក្នុងនាគរដ៏វិវត្តរបស់គេ។

លោក លិនខលន ប្រធានាធិបតី នៃសហរដ្ឋអាមេរិក ដើមឡើងជា មនុស្សក្រីក្រកំសត់ទុរគុំត។ តែគេជាអ្នក មានសេចក្តីព្យាយាម រកនរណាស្មើ ដូចពុំបានឡើយ ។ គេបានកសាងខ្លួនរបស់គេឡើងមកពីសេចក្តីក្រីក្រខ្សត់ ទុរគុំត ពីជីវិតសាត់អណ្តែតរកទីពុំនាក់គ្មានជីវិតរបស់លិខលន ក្នុងគ្រាដំបូង នោះពោរពេញទៅដោយសេចក្តីទុក្ខវេទនា។ សូម្បីតែការសិក្សារៀនសូត្ររបស់ លិនខលន នឹងតិចតួចស្តួចស្តើងជាទីបំផុតយ៉ាងណាក៏ដោយ សូម្បីតែលិន ខលន តោងស៊ីឈ្នួលគេធ្វើការយ៉ាងនឿយហត់ធ្ងន់ធ្ងរ និង លំបាកលំបិនបំផុត ក៏ដោយ។ លិនខលនក៏មិនដែលរើសកិច្ចការងារ ដែលស្រាល ដែលសប្បាយ ធ្វើសោះឡើយ។ ក្នុងរវាងដែលគេកំពុងតែធ្វើការនេះសោត គេក៏ខំសិក្សារៀន សូត្រគណិតសាស្ត្រ ប្រវត្តិសាស្ត្រ និងក្បួននព្វន្ឋផ្សេងៗជានិច្ច។ លិនខលន មានជំនឿយ៉ាងមុតមាំខ្ជាប់ខ្ជួនជានិច្ចថា ខ្លួនរបស់គេតោតែនឹងបានជាប្រធានា ធិបតីនៃប្រទេស សហរដ្ឋអាមេរិកជាដាច់ខាត ពាក្យពោររបស់ លិនខលនធ្លាប់ បានពោលមកដូច្នោះ។ បានក្លាយទៅជារឿងគួរឲ្យអស់សំណើច ដល់អ្នកបានឮ បានស្តាប់ជាខ្លាំង។ ព្រោះមិនមាននរណាម្នាក់ បានគិតទុកថា លិនខលន ដែលជាមនុស្សខ្វះការសិក្សាហើយទាំងធ្លាប់នូវក្នុងសភាពទីទំលក្រហមដូច្នោះ តើនឹងបានធ្វើប្រធានាធិបតី យ៉ាងម៉េច។ ខ្លះក៏ថា លិនខលន ជាមនុស្សឆ្លុត យសសក្តិ ទាំងជាអ្នកពោលពាក្យដែលព្រហ័សហួសមាឌពេកទៅ តែគេទាំង នោះមិនអាចយល់បានថា នោះហើយគឺជាជំនឿយ៉ាងមាំ យ៉ាងខ្ជាប់ យ៉ាងខ្ជាំង បំផុតរបស់លោក លិនខលន។

មនុស្សគ្រប់គ្នា ដែលកើតមកតែងតែមានការព្រហ័សហួសទៅខ្លះ តែក៏ មិនមាននរណាអាចដឹងថា នោះហើយគឺ “ជាជំនឿយ៉ាងមុតមាំ ខ្ជាប់ខ្ជួន អង់ អាចរបស់ លិនខលន” ។

មនុស្សរាល់រូបដែលកើតមកក្នុងលោកនេះ តែងតែមានការខុសភ្នាក់ជាធម្មតាតែសេចក្តីខុសភ្នាក់ទាំងនោះមិន មែជាខុសគ្នាដ៏កំណាចសាហាវអ្វីទេ។ វាគ្រាន់តែធ្វើចិត្តរបស់គេឲ្យទន់ខ្សោយ ឬ ក៏ធ្វើឲ្យតោងបោះបង់ចោល នូវគោលដៅនៃជីវិតរបស់គេប៉ុណ្ណោះសេចក្តីខុសភ្នាក់នោះនឹងមានតិចច្រើនយ៉ាងណាក៏ដោយ តែសេចក្តីភ្នាក់នោះតោង មិនជាការទំលាយនូវជំនឿយ៉ាងមុតមាំខ្ជាប់ខ្ជួនក្នុងខ្លួនរបស់គេបានឡើយ ។ ដូច្នោះសេចក្តីខុសភ្នាក់ទើបជាមេរៀនជាគំរូដ៏សំខាន់ បំផុតដែលយើងត្រូវតែព្យាយាមកែខែ ដើម្បីឲ្យខ្លួនឯងបានមានប្រិសិទ្ធិភាពល្អ ត្រឹមត្រូវល្អឡើង។

៣. ជំនឿខ្លាំងរបស់ អេដិស័ន

ឆោមស៍ អេដិស័ន អ្នកប្រឌិតល្បីឈ្មោះនៃអាមេរិក ដើមឡើយគេធ្លាប់ជាមនុស្សក្រីក្រតោកយ៉ាក ទុរគត៍ កំសត់រកព្រឹកខ្វះល្ងាច មានល្ងាខ្វះព្រឹក។ គេក៏បានធ្លាប់ខុសភ្នាក់ក្នុងនាករជីវិតក្នុងការប្រឌិតរបស់ខ្លួនគេ ច្រើនលើកច្រើនគ្រាប៉ុន្តែមិនអស់។

មានគ្រាមួយ អេដិស័ន បានតាំងគោលគំនិតគិត និងស្រាវជ្រាវរែកវែកញែកមាសស្រួយបែបថ្មី។ អេដិស័ន ជឿ ខ្ជាប់មាំក្នុងចិត្តថា តោងតែបានជួបប្រទះនូវសេចក្តីសម្រេច យ៉ាងពិតប្រាកដ ដោយជំនឿយ៉ាងមុតមាំក្នុងផលសំរេចនេះឯង ទើបគេចុះដើមទុនយ៉ាងមហាសាលហើយធ្វើយ៉ាងសង្វាតខ្លះខ្លះបំផុតអស់វេលាដល់ទៅ៣ឆ្នាំ គេបានខំចំណាយ ទាំងប្រាក់កាសនិងវេលាជាច្រើនបំផុត តែក៏មិនបានសំរេចផលដូចសេចក្តីប្រាថ្នាឡើយ។ សេចក្តីខុសភ្នាក់របស់អេដិស័ន ក្នុងគ្រានោះ មិនបានធ្វើឲ្យគេអស់សេចក្តីសង្ឃឹម ឬ ចយជំនឿយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួនក្នុងខ្លួនគេសោះឡើយ។ គេប្រកាន់ថា សេចក្តីខុសភ្នាក់របស់គេនោះជាមេរៀនដ៏សំខាន់បំផុតដែលធ្វើឲ្យគេត្រូវអប់រំខ្លួនឯង ឲ្យមានសមត្ថភាពរឹតតែច្រើនឡើង លុះតមកគេក៏ចាប់ផ្តើមការសាកល្បងម្តងទៀត ក៏បានសំរេចដូចសេចក្តីបំណង គ្រប់ប្រការ។ រូបិតខេនេគ្លីយ៍ខ័នខែនអ្នកខុស្សាហកម្មល្បីឈ្មោះម្នាក់ពោលថា “គេតោខូចពេលវេលាទៅយ៉ាងយូរ ក្នុងការស្រាវជ្រាវរឿងផ្សិត

តែគ្មានបានលទ្ធផលអ្វីសោះ ក្នុងការស្រាវជ្រាវនោះ។ តែវាមិនបានទំលាយ
ជំនឿដ៏ខ្ជាប់ខ្ជួន រឹងប៉ឹង របស់គេទេ វាត្រឡប់ជាធ្វើឲ្យគេមានចិត្តរឹងរិតតែ ខ្លាំង
ក្លាឡើងទៅទៀត។ អាឡិកសាន់ដឺរក្រែហែម អ្នកជំនាញក្នុងការប្រឌិតគ្រឿង
ទូរស័ព្ទ ក៏បានខូចពេលវេលាជាច្រើនឆ្នាំក្នុងការព្យាយាមធ្វើឲ្យសត្វចៀមមាន
កូនច្រើន។ ខាទរ៉េទ៍ អ្នកប្រឌិតគ្រឿងចក្រតំបាញ ក៏តោងខូចវេលាទៅជាច្រើន
ឆ្នាំ ដោយឥតប្រយោជន៍ ក្នុងការព្យាយាមធ្វើម៉ាស៊ីនកប៉ាល់ដោយចំហាយផ្ទុះ
នៃរ៉ែសេរ ដោយប្រាសចាកសេចក្តីសម្រេច។ រូប៊ីត ហូលត័ន មានអាជីវកម្មក្នុង
ការគូររូបភាពផ្សេងៗលក់ បុគ្គលនេះឯងដែលគិតសាងកប៉ាល់មុចទឹក សំរេច
បានមួយគ្រឿង ឲ្យឈ្មោះថា “ណូទ្វិលុស” ។ ដុកទ័រស៊ីនយ័តសេន អ្នកបដិវត្ត
នៃជនជាតិចិនទំរាំនឹងធ្វើការបដិវត្តន៍រាជវង្សមែនចូលបានសំរេច គេតោងធ្វើការ
បដិវត្តន៍ដល់ទៅ ១១ដងទើបបានសំរេចផលឡើង គេមានការខុសភ្លាត់ក្នុងការ
បដិវត្តន៍នេះ ដល់ទៅ១០ដង។ សេចក្តីខុសភ្លាត់របស់មនុស្សដែលយកចិត្តទុក
ដាក់ក្នុងជំហានរបស់ខ្លួននោះ រមែងមាននៅជានិច្ច (ជំហានដ៏រឹតដោយ អ.ធីរា
វុធ) សេចក្តីខុសភ្លាត់មានច្រើនប៉ុន្មាន ក៏នឹងបង្កើត សេចក្តីស្នាត់ជំនាញឲ្យដល់
យើងច្រើនប៉ុណ្ណោះ។ តែសំខាន់ដែលយើងតោងតែចាំទុកឲ្យ ខ្ជាប់មាំក្នុងចិត្ត
នោះ គឺសេចក្តីខុសភ្លាត់ទាំងនោះ មិនបានធ្វើឲ្យយើងត្រូវទន់ខ្សោយ មិនបាន
ធ្វើឲ្យយើងត្រូវរាថយ ឬ ក៏មិនបានធ្វើឲ្យយើង តោងអស់សេចក្តីព្យាយាម និង
សេចក្តីសង្ឃឹមសោះឡើយ។ សេចក្តីខុសភ្លាត់ ទើបជាសិល្បៈ ឬ មេរៀនមួយដ៏
វិសេស ដែលនឹងជួយឲ្យយើងមានជំហានទៅកាន់សេចក្តី រុងរឿងថ្កុំថ្កើងបាន
តែយើងត្រូវតែមានជំនឿ យ៉ាងមុតមាំបំផុតក្នុងខ្លួនឯងជានិច្ច។ បើសិនសេចក្តី
ខុសភ្លាត់ បានទំលាយជំនឿយ៉ាងមុតមាំរបស់យើងហើយជំហានទៅមុខរបស់
យើងក៏ត្រូវឈប់ភ្លាម។ ដូច្នោះ យើងមិនត្រូវបោះបង់ចោលនូវគោលដៅនៃជីវិត
របស់យើងជាដាច់ខាត។ យើងតោងគិតជានិច្ចថាសេចក្តីខុសភ្លាំងភ្លាត់ជារបស់
ធម្មតា ណាប៉ូឡេអុង ឡេនីន ស្ថាស៊ីន។ល។ មុននឹងគេរុងរោចន៍ឡើងមកបាន
នោះ គេតោងមានការខុសភ្លាំងភ្លាត់រាប់មិនអស់។ តែសេចក្តីខុសភ្លាំងភ្លាត់ទាំង
នោះ មិនមែនជាឧបសគ្គអ្វីដែលនឹងធ្វើឲ្យកើតទម្ងន់ដល់ខ្លួនគេឡើយ ។ គេ

ត្រឡប់ជាមានកម្លាំងចិត្ត និង សេចក្តីព្យាយាមកាន់តែខ្លាំងក្លាឡើង កាលបើគេ មានជំនឿយ៉ាងខ្លាំងខ្លួនមុនមាំវឹងបឹងដូច្នោះ ទើបធ្វើឲ្យគេបានឈានចាកបុគ្គល ធម្មតាសាមញ្ញ ក្លាយទៅជាមនុស្សមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញ ពេញទាំងផ្ទៃ ពិភពលោកទល់សព្វថ្ងៃនេះ។

អ្នកចិត្តវិទ្យាក្នុងយុគបច្ចុប្បន្ន បានមូលមតិយល់ស្របគ្នាថា “ជំនឿខ្លាំង ក្នុងខ្លួនឯង” ជាព្រហ្មលិខិត ជាអាទិទេព នៃជំហានទៅមុខរបស់មនុស្ស ជា លិខិតកំនត់ឲ្យមនុស្សមានឋានៈទាបខ្ពស់ ក្រមាន ក្នុងវិចិត្រនៃជីវិតខុសគ្នា។ យើងតោងគិតជានិច្ចថា មិនមានអ្វីក្នុងពិភពលោកនេះដែលយើងនឹងធ្វើមិន បាន មិនមានអ្វីក្នុងលោកនេះដែលយើងនឹងអនុវត្តទៅមិនកើតបើសិនវត្ថុទាំង នោះមិនហួសលើសធម្មជាតិ។

មនុស្សយើងគ្រប់រូប រមែងមានជំនឿក្នុងខ្លួនមិនច្រើនក៏តិច ខ្លះមានជំនឿ ក្នុងខ្លួនឯងតិចហួសពេកទៅលែងទុកចិត្តខ្លួនឯង តោងធ្វើជោគវាសនានឹងអ្នក ដទៃអស់មួយជីវិត ខ្លះក៏មានជំនឿក្នុងខ្លួនឯងច្រើនហួសពេកទៅ ទាំងពីរប្រការ នេះ មិនអាចនាំផលល្អមកកាន់ខ្លួនឯងណាស់ណាទេ ព្រោះជំនឿមិនបរិបូរណ៍ គ្រប់គ្រាន់ ឬ ល្មមដូចពោលមកហើយខាងដើម។ កាលបើលោកមនុស្ស ជា លោកដែលពោរពេញទៅដោយការតស៊ូ ហើយក៏ការតស៊ូរបស់មនុស្សនោះ សោតជូនកាលក៏មានជ័យជំនះ មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ជូនកាលក៏តោងចាញ់យ៉ាង ត្រដាបត្រដូសយ៉ាប់យ៉ឺន។ ការបានជ័យជំនះក៏មិន គួរជាសាហេតុបង្កការត្រេក ត្រអាលហួសហេតុ ឬ ក៏ធ្វើឲ្យកើតសេចក្តីធ្វេសប្រហែស ដល់ទៅមានជំនឿក្នុង ខ្លួនឯងពេកទៅ។ ព្រោះនោះ ជាសាហេតុនៃសេចក្តីធ្វេសប្រហែស ដល់ទៅ មានជំនឿក្នុងខ្លួនឯងពេកទៅ។ ព្រោះនោះ ជាសាហេតុនៃសេចក្តីប្រមាទ ដែល អាចបង្កឲ្យកើតសេចក្តីភ្លាំងភ្លាត់បានងាយៗ កាលបើត្រឡប់ចាញ់គេទៅវិញ ក៏នឹងមានចិត្តពោរពេញទៅដោយសេចក្តីសោក ទុក្ខទោមនស្ស ស្ទើរតែនឹង សម្លាប់ខ្លួនឯង។ ការខូចចិត្តនឹងច្រើន ឬ តិចមានមូលដ្ឋានមកពីផលនៃការ ចាញ់ជាសំខាន់។

មនុស្សដែលមានជំនឿយ៉ាងខ្លាំងខ្លួនមាំក្នុងខ្លួនឯង ចាត់ជាមនុស្សមាន

សតិសម្បជញ្ញៈទាំងមានសេចក្តីសំរេចត្តយ៉ាងដាច់ខាត មនុស្សបែបនេះរមែង
តែងតែជួបប្រទះនូវសេចក្តីចម្រើនរុងរឿងក្នុងឆាកជីវិតជាដរាប។

៤. ជំនឿខ្លាំងរបស់ហ្វូងមនុស្ស

កាលកើតសង្គ្រាមរវាងបារាំងសេស និង អាណ្លីម៉ង់ ព.ស ២៤១៣
ខណៈដែលការតស៊ូគ្នាដណ្តើមយកជ័យជំនះផ្តាច់ព្រៃត្រីនោះ។ លោក ប៊ិសម៉ា
នីត បានតាមស្តេចព្រះចៅប្រុស្ស៊ី ដើម្បីទៅសួរសុខទុក្ខមេទ័ព និង ពលទា
ហាន។ មេទ័ពអាណ្លីម៉ង់ក្នុងខណៈនោះ ជាមេទ័ពដែលមានសមត្ថភាពខ្លាំងក្លា
បំផុតឈ្មោះ ហ្វូងមនុស្ស។ ខណៈដែលលោក ម៉ង់ខេ កំពុងរាយការណ៍ពី
សភាពសង្គ្រាម និង យុទ្ធវិធីទុលថ្វាយព្រះចៅប្រុស្ស៊ីថា ខ្លួនឯងបានស្មាន
ហេតុការណ៍ទុកទៅយ៉ាងម្តេចខ្លះ ហើយទាំងត្រូវធ្វើយ៉ាងផ្តាច់ព្រៃត្រីដោយវិធី
ណា ទើបយកជ័យជំនះលើកងទ័ពបារាំងសេសបាននោះ ។ លោក ប៊ិសម៉ា
(អ្នកតាមស្តេច) គិតនឹងសាកល្បងសតិសម្បជញ្ញៈរបស់ មនុស្ស មើលដោយ
បើកប្រអប់បារីហើយឲ្យ មនុស្ស រើសយកជក់ដោយខ្លួនឯង។ ក្នុងប្រអប់បារី
នោះមានបារីពីរជុន គឺជុនល្អពិសេស និងជុនល្អធម្មតាចម្រុះលាយឡំគ្នា ។ មនុ
ស្ស ក៏រើសយកតែបារីជុនល្អពិសេសអុជជក់។ ប៊ិសម៉ា ទើបក្រាបទូលព្រះចៅ
ប្រុស្ស៊ីថា ការចំបាំងម្តងនេះ អាណ្លី ម៉ង់ ត្រូវតែមានជ័យជំនះដាច់ខាត ព្រោះ
មេទ័ពរបស់ព្រះអង្គនៅមានសតិសម្បជញ្ញៈល្អដែលរើសយកតែបារីជុន ល្អ
ពិសេសពីប្រអប់មកអុជជក់ បើសិនសតិសម្បជញ្ញៈខូច ក៏គង់រើសយកបារីពី
ប្រអប់ជក់ដោយលក្ខណៈតាមយថាកម្ម។ ហើយក៏ការចំបាំងក្នុងគ្រានេះបាន
ប្រព្រឹត្តទៅដូច ប៊ិសម៉ា បានស្មានហេតុការណ៍ទុកគ្រប់យ៉ាង។ នេះជាគ្រឿង
ពិសោធន៍ ឲ្យឃើញថា “សតិសម្បជញ្ញៈរបស់ មនុស្ស នៅល្អ”។ ហើយសតិ
សម្បជញ្ញៈនឹងល្អ ឬ អាក្រក់ ក៏ដោយសារជំនឿយ៉ាងមុតមាំក្នុងខ្លួនឯងជាសារៈ
ដ៏សំខាន់ដូចបានពោលខាងលើនេះ។

៥. ជំនឿខ្លាំងរបស់នាងកញ្ញា ម៉ែរី ម៉ែកខ្វីរ

នាងកញ្ញា ម៉ែរី ម៉ែកខ្វីរ ស្រ្តីជាតិអាមេរិក ដែលល្ងង់ខ្លៅមានបញ្ហាអាប់ជា ទីបំផុតជាស្រ្តីស្នូមទានគេដែលបាន បានពេលមកហើយពីខាងដើម។ ក្នុងទី នេះសូមពេលបន្ថែមបន្តិចបន្តួច ដើម្បីជាឧទាហរណ៍ដល់លោក អ្នកអានជាទី គោរពនាងមានជំនឿ យ៉ាងមុតមាំខ្ជាប់នៅក្នុងខ្លួនឯងជាពិតប្រាកដ គឺនាងបាន កើតជំនឿថា នាងអាចធ្វើយ៉ាងពិតប្រាកដ កាលបើនាងកើតជំនឿខ្ជាប់ក្នុងខ្លួន របស់នាងដូច្នោះហើយ។ អានុភាពនៃចិត្តរបស់នាង ក៏ត្រូវដាស់ឲ្យភ្ញាក់ឡើងនូវ មនោភាព សមាធិ ចិន្តានុភាព បានផុសព្រោងព្រាតក្នុងខួរក្បាលរបស់នាងក្នុង គ្រាដំបូងនាងបានសាកល្បងធ្វើហើយ និងបដិបត្តិសាកល្បងមើល តែក៏នៅរក ផ្លូវសំរេចមិនទាន់បាន។ នាងក៏បានព្យាយាមធ្វើតទៅ ដោយសេចក្តីជឿខ្ជាប់ ក្នុង ចិត្តថាត្រូវតែសំរេចមិនទាន់បាន។ នាងក៏បានព្យាយាមធ្វើតទៅ ដោយ សេចក្តីជឿខ្ជាប់ក្នុង ចិត្តថាត្រូវតែសំរេចឲ្យបាន។ សេចក្តីព្យាយាមនិងជំនឿ របស់នាងជាដើមទុន ទៅដុសឫសចាក់ស្រែះក្នុងបេះដូងរបស់នាង គ្មានអ្វីក្នុង លោកនេះដែលនាងនឹងធ្វើមិនបាននោះទេ។ ដោយជំនឿខ្ជាប់យ៉ាងមុតមាំដល់ អាយុរបស់នាងបាន ៤៥ឆ្នាំ។ នៅទីបំផុត សេចក្តីសំរេចដូចគោលបំណងរបស់ នាងយ៉ាងបរិបូណ៌ក៏បង្កើតដល់នាង ហើយកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់ស្រ្តីសុំទាន ដែល ធ្លាប់តែត្រូវគេមើលងាយ ក៏កក្រើកទូទៅទាំងផ្ទៃនៃពិភពលោក។ នាងមានកូន សិស្សកូនគណៈច្រើនជាអតិបរមា នាងក៏ក្លាយជាមនុស្សមានធនធានស្តុកស្តម្ភ ជាសេដ្ឋីឡើង។ ជំនឿខ្ជាប់ ទើបធ្វើឲ្យមនុស្សសុំទានក្លាយជាសេដ្ឋី ព្រមទាំង មានប្រាជ្ញាបានយ៉ាងអស្ចារ្យបំផុត។

យើងឃើញបានហើយ ជំនឿខ្ជាប់របស់មនុស្សជាមូលដ្ឋានដ៏សំខាន់ បំផុតក្នុងការសាងជីវិតក្នុងការតស៊ូលើវេទិកានៃនាគជីវិត ។ ជំនឿយ៉ាងមុតមាំ ខ្ជាប់ខ្លួនពិតប្រាកដ ទោះបីនឹងកើតដល់នរណា ជំនឿដ៏ខ្ជាប់មុតមាំនឹងជួយ បណ្តុះបណ្តាល ស្ថិតស្ថានអនុភាពនៃចិត្តគំនិតនរនោះឲ្យឈានទៅកាន់សេចក្តី សំរេចបាន យ៉ាងមិនបាច់សង្ស័យឡើយ។ សូមលោកអ្នកអានពិចារណា ម៉ែរី ម៉ែកខ្វីរ មើលចុះក៏ឃើញថា នាងមានអាជីពជាអ្នកសុំទាន ក្រខ្យត់បញ្ហាអាប់។

កាលបើនាងបានឮពាក្យស្វាធ្យាយន៍ពីរឿងចិត្តវិទ្យា របស់លោកសាស្ត្រាចារ្យ ជាតិបារាំងសេស។ អំណាចចិត្តានុភាព សមាធិភាព មនោភាព ជំនឿភ្ជាប់មុត មាំក៏បន្ទានប្រែសភាព ហើយក៏កើតឡើងភ្លាម។ ដូងចិត្តរបស់នាងក្លាយភាពជា អច្ឆរិយៈឡើងក្នុងខណៈនោះ អំណាចចោកទាបបានត្រូវទំលាយទៅអស់ រលីង។ នេះហើយដែលជាហេតុរុញច្រានឲ្យ នាងកញ្ញាអ្នកស្នូមគួរឲ្យវេទនា បានសម្រេចគោលដៅរបស់នាងបាន។ រង្វាន់នៃភាពជាអច្ឆរិយៈ ដែលហុចជូន នាងនោះ គឺជាសេដ្ឋីដ៏ស្តុកស្តម្ភ។

យើងខ្មែរ ត្រូវដង្ហែងសម្តែងថ្វីជាតិ

បទទី ៤

សមិទ្ធិវិភាគនៃការងារ

១. ទស្សនៈវិជ្ជាវិភាគនៃពិភពលោក

សេចក្តីត្រូវការរបស់មនុស្សសព្វថ្ងៃនេះគ្រប់គ្នា ចង់មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ចង់មានអំណាចចង់ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភដោយធនធាន និងទ្រព្យសម្បត្តិ។ តែសេចក្តីត្រូវការរបស់បុគ្គលទាំងនេះខ្លះក៏សំរេចក្នុងការងារយ៉ាងមានកិត្តិយស និងទ្រព្យសម្បត្តិដូច រតីហ្វេលីស ហេនរីហ្វេរត ខានេគីយ៍-វ៉ាណាមេគីរ ណាប៉ូឡេអុង-ប៉ូណាប៉ាត មុស្សូលីនី ហិត្លែ លិនខល័ន។ល។ ការដែលបុគ្គលទាំងនេះ អាចឈានទៅកាន់សេចក្តីរុងរឿង និងសេចក្តីសំរេចបាននោះ ក៏ព្រោះបុគ្គលទាំងនោះមានចំណុចអាចកំបាំងដ៏សំខាន់នៅក្នុងខួរក្បាលរបស់គេ។ បុគ្គលទាំងនេះតែងតែមានសេចក្តីឆ្លាតគ្រប់គ្រាន់ដែលអាចនឹងយល់ថា ពិភពលោកដែលយើងអាស្រ័យនៅសព្វថ្ងៃនេះ មានបឋមការណ៍យ៉ាងម៉េច? លោកដែលយើងអាស្រ័យនៅសព្វថ្ងៃ នេះកើតចាកអ្វី? ពិភពលោកដែលយើងអាស្រ័យនេះវិវឌ្ឍនាការមកបានយ៉ាងម៉េច? ការប្រែប្រួល នៃពិភពលោកកើតមកបានយ៉ាងម៉េច? ហេតុអ្វីលោកមនុស្សយើងនេះទើបមាន ការខ្វល់ខ្វាយប្រទុស្សរាយបៀតបៀនគ្នា មានការចំបាំងរាំងជល់គ្នាមិនចេះអស់មិនចេះហើយ ហេតុអ្វីប្រទេសធំៗ ដែលថាមហាអំណាចមានការខ្វែងគំនិតគ្នា ទំនាស់គ្នាមិនចេះស្រាកស្រាន្តសោះ។ កាលបើបុគ្គលទាំងនោះយល់ ចូលចិត្តក្នុងទស្សនៈនៃជីវិត ទស្សនៈនៃលោក និង ទស្សនៈនៃលទ្ធិផ្សេងៗដែលគ្របសង្កត់ចិត្តមនុស្សនៅដូច្នោះ។ គេក៏អាចដឹងជាក់ថា សេចក្តីប្រែប្រួលសព្វថ្ងៃនេះរមែងប្រព្រឹត្តទៅតាម ឧត្តមគតិ និងលទ្ធិគ្រប់គ្រង ហើយទាំងលទ្ធិជំនឿ រហូតដល់ការទាក់ទងក្នុងវឌ្ឍនធម៌ ភូមិប្រទេស សភាពប្រទេស សាសនា ហើយក៏ប្រការសំខាន់បំផុតក៏គឺបញ្ហានយោបាយក្នុងប្រទេសនោះ មានប្រសិទ្ធិភាពនឹងវឌ្ឍនភាព

អាក្រក់ល្អយ៉ាងម្តេចទៀតផង។ បុគ្គលដែលមានឈ្មោះបោះសំឡេង ក្នុងពិភពលោកនោះ ចាត់ជាមនុស្សមានវិយភាព និងចិត្តានុភព ខ្លាំងក្លាជាទីបំផុត។ ភាសិតបូរាណមួយដែលយើងធ្លាប់បានឮជាញឹកញយថា “ប្រណាំងទូក ប្រណាំងក្តារយើងអាចនឹងប្រណាំងបាន តែប្រណាំងអំណាចវាសនា យើងប្រណាំងមិនបានទេ”។ ការពោលដូច្នោះ ជាការពោលត្រូវម្យ៉ាងដែរ តែគ្មានខ្លឹមសារអ្វីសោះព្រោះជាការពោលដែលធ្វើឲ្យបន្ទូរបន្ថយកំលាំងចិត្ត ឬ អច្ឆរិយៈផ្លូវចិត្តទៅវិញ។ ការពិត គួរតែប្រើពាក្យពេចន៍ទាំងនេះជំនួសគឺ៖ ប្រណាំងទូក ប្រណាំងក្តារក៏ប្រណាំងបាន ប្រណាំងអំណាចវាសនា ក៏អាចប្រណាំងបានដូចគ្នាដែរ” ក្នុងពិភពលោកនេះ គ្មានអ្វីដែលមនុស្សយើងនឹងធ្វើមិនបាន ធ្វើមិនកើតនោះទេ។ ណាប៉ូឡេអុង ប៉ូណាប៉ាត ក៏អាចកសាងខ្លួនឯងចាកបុគ្គលធម្មតាសាមញ្ញ ឡើងមកគ្រងអំណាចដល់ទៅចក្រពត្រាធិរាជ មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះកក្រើក សាកលលោកបាន។ ពលបាលឯកបាទិស្ត នៃប្រទេសគុយបា ក៏បានសាងខ្លួនឯងឡើងទៅមេពល។ ពលបាលទោហិត្ត កម្មករលាបពណ៌ជញ្ជាំងផ្ទះ ក៏អាចសាងបារមីប្រណាំងនឹងប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់អាណឺម៉ង់ទាល់តែបានឈ្មោះថា គេមានសមត្ថភាពសាងជាតិអាណឺម៉ង់ឲ្យថ្មីឡើង មហាសាលជាងយុគបីលម៉ារត ឬព្រះចៅកែស៊ីមហារាជទៅទៀត។ អិដិស័ន ក្មេងមហាសែនល្ងង់ម្នាក់ទៀត សូម្បីតែគ្រូរបស់ខ្លួនក៏អស់សង្ឃឹម នឹងប្រៀនប្រដៅទៅទៀតបានតោងបញ្ជូនអិដិស័ន ឬ សេចក្តីព្យាយាមពិសោធន៍ខ្លួនឯងថា មិនមែនជាក្មេងល្ងង់ ឬ អាច់ខិនទេ។ ដោយហេតុនេះហើយ ទើបគេព្យាយាមអប់រំខ្លួនឯងដោយខ្លួនឯង ដោយយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការចង់ចេះ ចង់ដឹងបានព្យាយាមអប់រំខ្លួនឯង ដោយពិតប្រាកដអស់ពីជួងចិត្ត។ កាលបើព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនេះមាននៅយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់បរិបូណ៌ហើយ សេចក្តីល្ងង់ខ្លៅអាច់ខិនរបស់អិដិស័ន ក៏វិនាសបាត់អស់រលីងទៅ។ បញ្ញាក្តីថ្លាព្រោងព្រាតក៏ផុសឡើងជំនួស នៅទីបំផុត អិដិស័នក៏មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះកងរំពងឡើងល្បីល្បាញ លាន់ពុទេញទាំងផ្ទៃនៃសាកលលោក ដូចយើងរាល់គ្នាបានជ្រាបស្រាប់ហើយ។

កាលដែលខ្ញុំបាទបានពោលមកយ៉ាងវែងហូរហែរនេះ ដើម្បីនឹងដៅ

បញ្ជាក់ឲ្យអ្នកអានបានយល់ដោយជាក់ថា ការប្រែប្រួលនៃលោកមនុស្ស ដែលយើងអាស្រ័យនៅសព្វថ្ងៃនេះ តែងបិតនៅក្រោមអំណាចនៃមនុស្សច្រើនជាងធម្មជាតិ និងព្រហ្មលិខិត ប្រទេសនឹងចំរើនឬអន់ថយរមែងបិតនៅគំនិតរបស់មនុស្សតែប៉ុណ្ណោះ។ កាលបើមនុស្សយើង ចេះស្គាល់ទិចនិចដ៏សំខាន់សំរាប់ធ្វើឲ្យកើតវិវឌ្ឍន៍ភាពដល់ជំនុំជនហើយៗ តទៅនេះខ្ញុំបាទនឹងពិសោធន៍រឿងដែល ថាសេចក្តីសំរេចរបស់មនុស្ស ដែលបានពោលមកហើយខាងដើមនោះ តោងអាស្រ័យ “ការធ្វើការងារ” យ៉ាងម៉េចខ្លះ?។

២. ជីវិត និង ការតស៊ូ

ទស្សនៈនៃសេចក្តីពិតមានន័យថា “ជីវិតគឺការតស៊ូ” ។ បុគ្គលដែលអាចនឹងឈានទៅកាន់ដំណែងធំកំពូល នៃមនុស្សបាននោះ គេក៏តោងតស៊ូគ្រប់កម្មវិធី និង គ្រប់មធ្យោបាយមកយ៉ាងជោគជាំ គេតោងឆ្លងកាត់ការងារជីវិតយ៉ាងមហាពិបាកបំផុត គេតោងតស៊ូនឹងឧបសគ្គនានាគ្រប់ប្រការយ៉ាងអ្វីតស្វាញ គេតោងព្យាយាមអត់ធន់តស៊ូក្នុងនាក ជីវិតយ៉ាងសែនវេទនា គេតោងប្រទះនូវការស្រេចឃ្លានយ៉ាងទារុណសាហាវ ជាទីបំផុត។ សូម្បីតែហេតុការណ៍ទាំងនោះនឹងផ្ទាញផ្ទាល ធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ ដល់គេតិចច្រើនគ្រប់កម្មវិធី និងគ្រប់មធ្យោបាយដើម្បីតស៊ូនូវសង្គ្រាមនៃជីវិត។ គេមានការអត់ទ្រាំដូចគោក្របីបុគ្គលទាំងនេះហើយដែលមានជីវិតរុងរោចន៍ចម្អើង ទាល់តែក្លាយទៅជាបុគ្គលសំខាន់ ឬជាអច្ឆរិយៈបុគ្គលបាននោះ ក៏ព្រោះគេមានវិញ្ញាណជាអ្នកតស៊ូ ហើយចូលចិត្តធ្វើការ ធ្វើការ ធ្វើការទាល់តែចប់ជីវិត។

ជាការពិតណាស់ លើផ្ទៃពិភពនៃជីវិតសព្វថ្ងៃនេះ គេរមែងធ្វើសង្គ្រាមជីវិតគ្រប់ប្រកល្លកតែគ្រប់ៗគ្នា ដូចសង្គ្រាមខាងផ្លូវទាហាន សង្គ្រាមនយោបាយ សង្គ្រាមរវាងលទ្ធិសង្គ្រាមផ្លូវសេដ្ឋកិច្ច សង្គ្រាមផ្លូវវឌ្ឍនធម៌ សង្គ្រាមចិត្តវិទ្យា សង្គ្រាមយោសនាបញ្ចុះបញ្ចូល។ល។ អ្នកខ្លះតោងធ្វើសង្គ្រាមជីវិត ទាល់តែខ្លួនឯងត្រូវចប់ជីវិតកណ្តាលថ្នល់ដូចមហាភ្នៈគន្ធី មូស្សូលីនី លិនលីនី។ល។ អ្នកខ្លះធ្វើសង្គ្រាមជីវិតបានជ័យជំនះ មានទាំងអំណាចវាសនា ព្រមទាំងទ្រព្យ

សម្បត្តិយ៉ាងមហាសាល។ យើងអាចយល់ឃើញបានហើយថាសង្គ្រាមនៃជីវិតរបស់មនុស្សនោះ។ មនុស្សតែរាល់រូបតោងធ្វើសង្គ្រាមនៃជីវិតទាល់តែចប់ជីវិត។ កាលបើយើងមានកំណើតមកជាមនុស្សហើយ ក៏ត្រូវតែតស៊ូនូវឧបសគ្គ និងវត្ថុធម្មជាតិគ្រប់យ៉ាងដោយជៀសវាងមិនបានដាច់ខាត។ ហើយយើងក៏តោងដឹងថា លើផ្ទៃពិភពនៃជីវិតរបស់មនុស្ស គ្រប់រូបតែងតែមានសង្គ្រាមគ្របសង្កត់នៅទាល់តែអស់ជីវិត ដោយយើងនឹងជៀសវាងមិនផុតជាដាច់ខាត។ ដូច្នោះយើងមានតែវិធីមួយប៉ុណ្ណោះគឺ ត្រូវតែប្រឈមមុខតស៊ូនឹងសត្រូវ ឬឧបសគ្គនោះដោយមិនមានការរំភើប ញាប់ញ័រអ្វីបន្តិច បន្តួចឡើយ។

តែមុនពេលដែលយើង នឹងតស៊ូនូវឧបសគ្គនៃជីវិត យើងក៏តោងដឹងចំណុចអាថ៌កំបាំងទុកខ្លះមិនច្រើនក៏តិច ដើម្បីបណ្តុះផ្សារវត្ថុខ្លះខាត ដែលអាចនឹងឧប្បត្តិឡើងដោយខ្លួនឯងដឹងមិនខិតដល់។

ឲ្យកត់សំគាល់ទុកជានិច្ចថា មិនមាននរណាក្នុងលោកនេះ នឹងបណ្តុះបណ្តាលខ្លួនឯងឲ្យមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ឡើងមកបានដោយអ្នកនោះប្រាសចាកការតស៊ូនូវឧបសគ្គនានានោះទេ។ មិនមានអ្នកណា នឹងសំរេចកិច្ចការផ្សេងៗដោយអ្នកនោះមិនបានធ្វើការងារ ឬ តស៊ូនូវឧបសគ្គឃាត់ឃាំង រារាំង នៃនាកជីវិតនោះទេ។ សង្គ្រាមជីវិតជាយុទ្ធបរិ វេណដ៏ទូលំទូលាយ រកទីបំផុតគ្មាន។ សិល្បៈនៃសង្គ្រាមជីវិត តោងប្រកបដោយគុណសម្បត្តិច្រើនប្រការរួមគ្នា ទើបនឹងអាចបណ្តុះបណ្តាលឲ្យមានជ័យជំនះបាន។ គុណសម្បត្តិដែលខ្ញុំបាទបានពោលមកនេះគឺផែនការណ៍តស៊ូនៃជីវិត។ ចំណែកសង្គ្រាមផ្លូវទាហាននោះតោងតែមានផែនការណ៍ល្អិតល្អន់ហ្មត់ចត់ និងមនោគតិប្រាជ្ញាព្រាកក្នុងប្រទេស ក្រៅប្រទេស តោងមានរោងឧស្សាហកម្មទាំងប្រភេទសង្គ្រាម និងប្រភេទដែលទាក់ទងដល់បញ្ហាជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ព្រមទាំងតោងមានបរិមាណ និង គុណភាពគ្រប់គ្រាន់ ។ ការវិទ្យាសាស្ត្រ និងការឧស្សាហកម្មប្រតិស្តកម្មតោងមានសមត្ថភាពជាអតិបរមា។ ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងជាតិ តោងមានគំនិតលះបង់ និង ប្តូរផ្តាច់ដើម្បីជាតិរបស់ខ្លួនជានិច្ច ទាំងមានសាមគ្គីជាផ្តួងមួយ ហើយជាការសំខាន់ចុងបំផុតនោះគឺត្រូវតែមានសេចក្តីអំណត់ស្វិតស្វាញ

ក្នុងការតស៊ូ យ៉ាងវិសេសវិសាលបំផុត។

សង្គ្រាមជីវិតរបស់មនុស្សនោះ និង ដំណើរទៅដោយមិនមានផែនការណ៍ មិនមានគោលដៅ មិនមានដំណើរទៀងទាត់ ចាក់ជាសង្គ្រាមជីវិតដែលប្រើការមិនបានជាដាច់ខាត។ សង្គ្រាមជីវិតរបស់មនុស្ស ដែលពោរពេញទៅដោយបែបផែនពិតៗ នោះជាសង្គ្រាមដែលត្រូវតែមានឱកាសវេលា សេចក្តីគាប់គួរ និងតុល្យពិនិត្យយ៉ាងល្អិតល្អន់ គ្រប់គ្រាន់ ច្រើនជាងសង្គ្រាមរវាងប្រទេសនឹងប្រទេសជាអតិបរមា។

កាលបើសង្គ្រាមជីវិត ជាសង្គ្រាមដែលត្រូវតែមានគ្រោងការណ៍ មានលក្ខណ៍ទ្រឹស្តីមានសិល្បៈដូច្នោះ។ ក៏ជាការពិតណាស់ ដែលសង្គ្រាមជីវិតត្រូវតែដំណើរទៅ ដោយមានរបៀបបែបផែន។ ហើយលើសជាងនោះទៅទៀត សង្គ្រាមជីវិត តោងតែមានទ្រឹស្តី ឬ សិល្បៈគ្រប់គ្រាន់ទៀតផង។ ដើម្បីបដិរូបចិត្តគំនិតឲ្យមានសេចក្តីស្រវាស្រទេញ ចិត្តានុភាព សមាធិ មនោភាព គោលដៅនៃជីវិត ជំនឿមាំមួនក្នុងខ្លួនឯង សេចក្តីអត់ធន់ សេចក្តីមានៈ ការបង្ហាប់ខ្លួនឯង សេចក្តីក្លាហាន ការទូលំទូលាយក្នុងសង្គម ទាំងត្រូវមានសុខភាពបរិបូណ៌ម្យ៉ាងទៀតផង។

បើយើងបានព្យាយាមសិក្សាស្រាវជ្រាវ ជីវប្រវត្តិនៃបុគ្គលសំខាន់ក្នុងពិភពលោកមើលហើយ យើងក៏អាចឃើញបុគ្គលទាំងនោះមានគុណសម្បត្តិដូចពោលមកនេះមិនច្រើនក៏តិច។ គេជាមនុស្ស ដែលពោរពេញទៅដោយសេចក្តីស្រវាស្រទេញយ៉ាងខ្លាំង ទាំងមានគំនិតថ្មីៗប្លែកៗជានិច្ច មានសេចក្តីអត់ធន់យ៉ាងគួរអស្ចារ្យ មានគោលដៅនៃជីវិត មិនប្រែប្រួលមានសេចក្តីព្យាយាមយ៉ាងខ្លាំងក្លា សំរេចចិត្តយ៉ាងឆាប់រហ័ស មានសេចក្តីក្លាហានយ៉ាងកំពូលហើយប្រការសំខាន់បំផុត ក៏គឺជាកម្មករក្នុងគោលដៅរបស់ខ្លួនឯង ដោយមិនរាថយនិងផុតទ្រាន់សោះឡើយ។

ដូចលោក ហាឌីង ប្រជាធិបតីហរដ្ឋអាមេរិក ពោលជាឧត្តមគតិទុកថា “ចូរព្យាយាមហើយក៏ព្យាយាមឲ្យ រិតតែខ្លាំងឡើង ហើយក៏តោងឲ្យរិតតែខ្លាំងឡើងទៅទៀត”។

នេះជាចំណុចអាថ៌កំបាំងរបស់លោក ហាឌីង ដែលធ្វើឲ្យលោកបានសម្រេចជាធំជាមហាបុរសឡើងបាន។

វត្តភ្នំដែលអាចបណ្តុះបណ្តាលឲ្យមនុស្សយើងពឹងប្រទះនូវ វឌ្ឍនភាព ចម្រើនរុងរឿង ទៅមុខបាននោះមិនមែនបិតនៅនឹងព្រហ្មលិខិត ព្រះអាទិទេព ព្រះជាម្ចាស់ឬជោគវាសនាតែម្យ៉ាងនោះទេ តោអាស្រ័យគោលគំនិត និង ការធ្វើការងារជាគោលសំខាន់បំផុត។ អំណាចរបស់ដួងតារាឬព្រហ្មលិខិត ច្រើនតែបិតនៅនឹងមនុស្សទន់ខ្សោយមនុស្សដែលមិនជំនឿស៊ីបក្នុងខ្លួនឯង មនុស្សដែលប្រាសចាកគោលគំនិត មនុស្សដែលប្រាសចាកមនោរាជ និង សមាធិ មនុស្សដែលប្រាសចាកសេចក្តីក្លាហាន អង់អាច ។ល។

តែមនុស្សដែលចេះសង្កេតការណ៍នូវចលនាក្នុងលោកជាដរាបហើយ គេអាចនឹងយល់ឃើញច្បាស់ថា គ្រប់បែបយ៉ាងក្នុងលោកសព្វថ្ងៃនេះ រមែងប្រែប្រួលផ្លាស់ប្តូរក្នុងលោក បង្កឲ្យកើត “សង្គ្រាមជីវិត” សង្គ្រាមជីវិតត្រូវតែមានគ្រោងការណ៍ ក្នុងការដំណើរនៃ ជីវិតដូចមានគោលដៅនៃជីវិត ការផ្គត់ផ្គង់អប់រំ ខ្លួនឯង គឺមិនព្រមដេកចាំតែជោគវេសនា ឬព្រះអាទិទេពជួយនោះទេ។ មនុស្សសំខាន់ៗក្នុងលោក រមែងតែប្រើមនោរាជរបស់គេប្រកបការងារ ព្រោះសមិទ្ធិចុងបំផុតរបស់មនុស្ស បិតនៅនឹងការងារ បើមិនធ្វើការងារក៏មិនកើតសេចក្តីសំរេចដូច្នោះជាដើម។

ជាការពិតបំផុត មនុស្សដែលប្រកបទៅដោយជោគវាសនា និងយល់ស័ក្តិ ព្រមទាំងមានទ្រព្យសម្បត្តិ ធនធាន ស្តុកស្តម្ភថ្នាក់សេដ្ឋី មហាសេដ្ឋីក៏ព្រោះមនុស្សនោះធ្វើការងារយ៉ាងប្តូរផ្តាច់រហូតជីវិត បើសិនគេប្រាសចាកការងារហើយ មនុស្សនោះនិងបោះជំហានទៅកាន់វឌ្ឍនភាពដ៏រុងរឿង ចម្រើនមិនបានជាដាច់ខាត។ ព្រោះការធ្វើការងារ ជាការស្តែងបញ្ជាក់ដល់បុគ្គលិកលក្ខណៈ និង សមត្ថភាពដ៏អង់អាចក្លាហានរបស់គេ។

៣. ខ្ពត្តមគតិរបស់បុគ្គលសំខាន់ៗ

បុគ្គលសំខាន់ៗ ក្នុងលោកដូចជាណាប៉ូឡេអុង-ប៉ូណាប៉ារត ក៏បានធ្វើ

ការតស៊ូក្នុងឆាកជីវិតទាល់តែអស់ជីវិត ។ ម៉ាទិនឡូធី ប្រើវេលាក្នុងឆាកជីវិត និងនិទន្ទសៀវភៅដល់ទៅ ៤៤៦ រឿងហើយទាំងអ្នកផ្ដើមតាំងលទ្ធិនិកាយ ប្រូតែស្តង់ ទៀតផង។ ត្រក អហូ វេល្លិងត័ន បុគ្គលសំខាន់របស់អង់គ្លេស ដែលធ្លាប់ច្បាំងឈ្នះណាប៉ូឡេអុង ប៉ូណាប៉ាត រុស្ស៊ី វឌីរលូ ក៏ប្រចក្សថាលោកនេះមានសេចក្ដីព្យាយាមខ្លះខ្លះធ្វើការងារជាអតិបរមាមានសៀវភៅផ្សេងៗ ដែលលោកនេះនិទន្ទទុកទាំងតែអាយុ១៣ឆ្នាំ ក៏ត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងសារៈមន្ទីរនៃជាតិ ទាល់តែសព្វថ្ងៃនេះ។

កាលដែលខ្ញុំបានរៀបរាប់ពេលមកទាំងនេះក៏ជាការគូសបញ្ជាក់ឲ្យឃើញច្បាស់ថា បុគ្គលដែលមានសេចក្ដីសំរេចយ៉ាងមហាសាលក្នុងឆាកជីវិតរបស់ខ្លួននោះ សុទ្ធតែជាបុគ្គលធ្វើការងារយ៉ាងជោគជាំបូរផ្ដាច់ទាំងអស់សុទ្ធតែ ជាបុគ្គលល្មោភធ្វើការងារ ជាអតិបរមាទាំងអស់។ លោកស៊ីរីលទ័រស្កត់ និងនិទន្ទករជាតិអង់គ្លេសកាន់សុភាសិតប្រចាំ ចិត្តថា “កុំនៅស្ងៀមដោយមិនបានធ្វើអ្វី”។ រូបិតសំនុំអ្នកប្រាជ្ញមេធី ជាតិបារាំងសេសក៏មានសុភាសិតសម្រាប់ខ្លួនគេថា “តោងនូវនឹងការងារជាដរាប”។

មានគ្រាមួយ កាលព្រះចៅចក្រព័ត្រណាប៉ូឡេអុង បានស្ដេចយាងទៅជួបនឹងកូតេអ្នកទស្សនវិទូជាតិ អាឡឺម៉ង់ បានទតឃើញកិច្ចការងារផ្សេងៗរបស់កូតេ ក៏ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនឹងកូតេថា “មនុស្សយ៉ាងលោកនេះ បានចំជាមនុស្ស”។

ការដែលបុគ្គលសំខាន់ៗ បានឲ្យទស្សនៈទាំងនិតិវិធី និងព្រឹត្តិវិធីក្នុងផ្លូវទ្រឹស្ដីនៃការធ្វើការងារទុក ដូច្នេះរមែងជាការគូសបញ្ជាក់ឲ្យឃើងឃើញច្បាស់ថា “សេចក្ដីសម្រេចរបស់មនុស្សតែងបិតនៅនឹងការធ្វើការងារទាំងអស់” ការងារប៉ុណ្ណោះឯងដែល ធ្វើឲ្យមនុស្សយើងស្គាល់ចំណុចអាថ៌កំបាំងនៃវឌ្ឍនភាពដោយច្បាស់លាស់បាន។ ការងារប៉ុណ្ណោះឯង ដែលអាចជួយបណ្តុះបណ្តាលពលានុភាពគ្រប់ផ្លូវ ទាំងផ្លូវចិត្ត និង ពលានុភាពនៃរាងកាយ ។ ការងារប៉ុណ្ណោះឯងដែលនឹងធ្វើឲ្យស្គាល់ច្បាស់នូវការពិតនៃវឌ្ឍនភាព ទាំងអាចកំចាត់ខុសបសគ្គនានាឲ្យវិនាសបាត់បង់ទៅបាន។

នឹងកើតមកជាមនុស្សប្រភេទណាក៏ដោយ នឹងមានសមត្ថភាពយ៉ាងណា ឬ គ្មានក៏ដោយនឹងមានសេចក្តីក្លាហាន តិចច្រើនយ៉ាងណាក៏ដោយ នឹងមាន បុគ្គលិកលក្ខណៈវិសេសវិសាលយ៉ាងណាក៏ដោយ តែបើគេទាំងនោះមិនធ្លាប់ បានធ្វើការងារយ៉ាងណាមួយមកសោះ ក្នុងគំនិតរបស់គេ មនុស្សនោះនឹងជាអ្វី មិនបានជាដាច់ខាត។ តែគេក៏អាចជាមហា សេដ្ឋី ឬ មេចក្រពត្តិក៏តែក្នុងអាណា ចក្រនៃមនោភាពរបស់គេប៉ុណ្ណោះ។

“ជំហានទៅមុខរបស់មនុស្សក្នុងអតីត បច្ចុប្បន្ន និង អនាគត ទើបធ្លាក់ ជាសម្បត្តិរបស់អ្នកធ្វើការងារតែមួយពួកប៉ុណ្ណោះ”។

ចំណុចអាថ៌កំបាំងនៃជំហានទៅមុខរបស់មនុស្ស រមែងបិតនៅនឹង ការងារ។ តែការធ្វើការងារ ដូចពោលមកនេះ តោងមានសតិសម្បជញ្ញៈចិត្ត ហើយក៏បង្កប់ចិត្តមាន សម្បជញ្ញៈនេះឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយត្រឹមត្រូវ ព្រោះចិត្ត មានសម្បជញ្ញៈ ជាវត្ថុចាំបាច់សំរាប់ការធ្វើការងារដែលត្រូវប្រព្រឹត្តទៅដោយ ត្រឹមត្រូវគាប់គួរជាដរាប។ ហើយក៏ចិត្ត មានសម្បជញ្ញៈនេះឯងរមែងមាន ប្រសិទ្ធិភាពបរិបូណ៌ អាចពិចារណាបានថា អ្វីខុស អ្វីត្រូវ អ្វីល្អ អ្វីអាក្រក់ ។ ទាំងត្រូវធ្វើយ៉ាងម្តេច ទើបបានជួបប្រទះនូវសេចក្តីសំរេចប្រយោជន៍ក្នុងការងារ នោះ។

ជាការពិតណាស់ ដែលសេចក្តីសំរេចរបស់ពួកមនុស្សនោះ តោង អាស្រ័យគោលការណ៍ច្រើនយ៉ាងជួយផង តែដែលសំខាន់បំផុត ក៏គឺការធ្វើការ យ៉ាងស្វិតស្វាញអត់ធន់ ហើយទាំងមិនព្រមរួញរាសោះឡើយ។

អ្នកណាក៏ដោយ បើសិនជាអ្នកចូលចិត្តធ្វើការហើយក៏ការធ្វើការនោះ បរិបូណ៌ដោយចិត្តមានសម្បជញ្ញៈផង។ ការងាររបស់គេទាំងនោះ ក៏រមែងជួប ប្រទះតែសេចក្តីសំរេចជាដាច់ខាត ដោយមិនបាច់សង្ស័យឡើយ។

អ្នកដែលជួបប្រទះនូវសេចក្តីសំរេចនោះ មិនមែនព្រោះព្រះអាទិទេព ឬ ព្រហ្មសិខិតបណ្តាលឲ្យមកទេ តែ ជាការធ្វើការងារយ៉ាងស្វិតស្វាញ អត់ធន់ របស់គេដោយឡែកទេតើ។

ដូច្នោះ សមិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង រមែងបិតនៅនឹងមនុស្សធ្វើការងារ មនុស្សធ្វើ

ការងារតែប៉ុណ្ណោះឯងទើបជាមនុស្សធំដុំក្នុងសង្គម។ មនុស្សធ្វើការងារតែប៉ុណ្ណោះឯង ដែលត្រូវបានទទួលកេរ្តិ៍ឈ្មោះគួរឲ្យអភិរម្យ ដូចអិដីស័ន បានត្រូវលើកតម្កើងថា ជាបុគ្គលសំខាន់របស់អាមេរិក ហុយប៉ាស្ទ័រ ជាបុគ្គលសំខាន់របស់បារាំងសេស។ បុគ្គលទាំងពីរនេះ រុងរឿងនឹង ថ្មីថ្មីន មកបានក៏ព្រោះគេខំធ្វើការងារដោយខ្លះខ្លាំង និង ប្តេជ្ញាចំបំផុតទាំងអស់។

យើងគិត គ្រប់បញ្ហាធានា ដើម្បី ជាតិ សាសនា ពលរដ្ឋ

បទទី៥ រឿងសមាធិ

១. សមាធិគឺជាអ្វី?

យើងនាំគ្នាមកគិតដល់ពាក្យថា សមាធិ (Concentration) ជាមុខសិន តើពាក្យថា “សមាធិ” នេះសំដៅដល់អ្វី? មានការចាំបាច់ដល់ការកសាង អច្ឆរិយភាពយ៉ាងម៉េច? ទាំងមានការចាំបាច់ដល់ជីវិតមនុស្សយ៉ាងម៉េចខ្លះ?

ពាក្យថា “សមាធិ” ខ្ញុំបាទបានសំដៅយកសេចក្តី “ការធ្វើការងារយ៉ាង ណានីមួយក៏ដោយតែតោងធ្វើទៅដោយចិត្តហ្នឹងហ្នឹងពិតប្រាកដ មិនមានការប្រែ ប្រួល មិនមានអារម្មណ៍ដទៃចូលមកលាយឡំ មានតែចិត្តមួយក្នុងការងារ នោះៗ ហៅថា “សមាធិ”។

២. សមាធិក្នុងទស្សនៈនៃពុទ្ធសាសនា

ពាក្យថា សមាធិ ក្នុងទស្សនៈនៃពុទ្ធសាសនា បានវិគ្រោះសព្វ និង ប្រយោជន៍នៃ “សមាធិ” ទុកដូចតទៅនេះ:

“សមាធិ ភិក្ខុវេ ភាវេថ សមាហិតោ យថាក្ខតិ បជាណតិ”
ប្រែថា គួរធ្វើសមាធិឲ្យកើត បុគ្គលដែលមានដួងចិត្តជាសមាធិ រមែងធ្វើកិច្ចការ គ្រប់យ៉ាងបានសំរេចទាំងអស់។

“មនោបុព្វដ្ឋម ធម្មា មនោសេដ្ឋា មនោមយា” ធម៌ទាំងឡាយ មានចិត្តជាធំ មានចិត្តជាអ្នកដឹកនាំនិង ធ្វើអ្វីបានសំរេចក៏ដោយចិត្តទាំងអស់។

“ចិត្តេន ដីយតិ លោកា” លោកដែលចិត្តរមែងនាំទៅ ដូច្នោះជា ដើម។ យើងមកពិនិត្យពិចារណាតទៅទៀត តើសមាធិមានប្រយោជន៍យ៉ាង ម៉េច? ក្នុងការកសាងអាណាចក្រនៃសេចក្តីគិតនឹកនិងមនោភាព។ សមាធិមាន

ប្រយោជន៍យ៉ាងម៉េច? ក្នុងការសាងសតិសម្បជញ្ញៈចិត្ត និងបរិវាចិត្ត។ ទាំងជាកំលាំងដ៏មុតមាំយ៉ាងម៉េច ក្នុងការសាងអច្ឆរិយៈនៃបុគ្គលសំខាន់ៗ ក្នុងពិភពលោក។ សូមលោកអ្នកអាន មេត្តាចាំឲ្យជាក់ថា សមាធិជាដើមកំណើតនៃសមត្ថភាព ក្នុងការកំណត់ផែនការណ៍។ សេចក្តីគិតល្អ ឬ មិនល្អ សេចក្តីសង្កេតល្អ ឬ មិនល្អ រមែងបិតនៅនឹងសមាធិជាសំខាន់។ សមាធិជាព្រហ្មលិខិតនៃជីវិត ក្នុងការធ្វើការងារ មនុស្សប្រភេទណាក៏ដោយបើមានសមាធិទៀងទាត់ជាឯកច្ឆន្ទមូលតែមួយហើយៗបុគ្គលនោះក៏ចាត់ថា ជាអ្នកមានសមត្ថភាព ល្អឆើតឆាយក្នុងកិច្ចការរបស់គេ ព្រោះថា កាលបើសមាធិបានកើតឡើងយ៉ាងទៀងទាត់ពិតប្រាកដហើយ ក៏រមែងជាផ្លូវឲ្យបង្កើតបញ្ញា កាលបើកើតបញ្ញាហើយក៏រមែងជាផ្លូវឲ្យកើតសេចក្តីយល់ច្បាស់ ឃើញពិតក្នុងសភាពនៃការងារនោះៗ គ្រប់បែបយ៉ាង។

៣. សមាធិនិងវិវឌ្ឍនៈភាព

សមាធិ ទើបជាសារត្ថៈដ៏សំខាន់បំផុត សំរាប់អ្នកត្រូវការបោះជំហានក្នុងកិច្ចការទាំងពួង។ ព្រោះសមាធិ ជាមាត្រដ្ឋានទ្រទ្រង់បុគ្គលិកជាពិសេសទៀងទាត់មានសមត្ថភាពឡើងបានដូចសេចក្តីគិត សេចក្តីស្រវាស្រវទេសញ្ញ មនោភាពចិត្តានុភាព សេចក្តីគាប់ចិត្ត សេចក្តីសង្កេត។ល។ សមាធិ ទើបជាដើមកំណើតនៃសេចក្តីគិត និងគ្រោងការណ៍រហូតដល់សិល្បៈផ្សេងៗ។ នរណាមានសមាធិច្រើមច្រុំ មិនទៀតទាត់ មិនពិតប្រាកដ មិនមាំមួន មិនមូលតែមួយនោះក៏មិនអាចនឹងធ្វើអ្វីឲ្យសំរេចឡើងមកបានជាដាច់ខាត។ ទោះបី ឱកាសជោគវាសនា ឬព្រះអាទិទេពបានជួយឧបត្ថម្ភជននោះៗ ឲ្យបានជាអ្នកដឹកនាំក្នុងវង់ការងារដ៏ធំដុំរបស់ខ្លួនឯង ឬ បានជាប្រធានចាត់ការបរិស័ទធំៗយ៉ាងណាក៏ដោយ។ ខ្ញុំបានជឿជាក់ថា វង់ការងារដ៏ធំដុំដែលគេទទួលខុសត្រូវទាំងអស់នោះ នឹងមិនមានសេចក្តីចម្រើនវឌ្ឍនៈភាពរុងរឿងទៅមុខបានឡើយ។

បុគ្គលដែលមានសមាធិយ៉ាងគួរអស្ចារ្យ ដូចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់មហាត្ថៈគន្ធិ មេពលយ៉ែហ្វ ណាប៉ូឡេអុង ប៉ូណាប៉ារត ។ល។ ក្នុងវេលាដែល

លោកទាំងនេះកសាងឋាមពលនៃសេចក្តីគិត។ ចិត្តថ្លើមរបស់លោក កំណត់ ហ្នឹងជាឯកច្ឆន្ទ នៅតែក្នុងរឿងដែលលោកគិតតែប៉ុណ្ណោះ។ សោតប្រសាទ របស់លោក ស្ទើរតែមិនបានឮសូរសព្ទសំឡេងអ្វីសោះឡើយ។

ពេលវេលានឹងកន្លងទៅប៉ុន្មានក៏មិនត្រូវការដឹងអន្តរាយនឹងមក ពីទិសទី ណាខ្លះ ក៏មិនមានសេចក្តីញាប់ញ័រព្រួយបារម្ភវិតក្ត។ សេចក្តីវិតក្តវិចារៈ មិន បានធ្វើឲ្យលោកទាំងនោះ មានចិត្តជាប់ជំពាក់អ្វីបានឡើយ។ មនុស្សដែលមាន សមាធិហ្នឹងហ្នឹងអស្ចារ្យដូច្នោះ ទើបធ្វើឲ្យលោកទាំងនោះ បានបោះជំហាន ឡើងទៅកាន់តំណែងនាទីខ្ពស់ មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះកងរំពងក្លាយជាអ្នកប្រាជ្ញរាជ បណ្ឌិតបាន។ ក្លាយជាអ្នកប្រឌិត មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីពេញទាំងពិភពលោក។ ក្លាយជាអ្នកនយោបាយ ដែលមានវាទសិល្បៈគួរស្តាប់ គួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ យ៉ាងក្រៃលែង។ បុគ្គលដែលមានសមាធិដ៏មហាអស្ចារ្យដូច្នោះនេះហើយ ដែល ជាអ្នកកសាងគ្រឿងចក្រ គ្រឿងយន្ត គ្រឿងវិទ្យុ និងគ្រឿងវិទ្យាសាស្ត្រ ឲ្យកើត ឡើងក្នុងពិភពលោកនាសព្វថ្ងៃនេះដូច អិដិស័ន ហេនរិហូត យ៉ដស្ទីវេនស័ន ។ល។ សមាធិទើបជាវត្ថុធាតុមួយដ៏សំខាន់បំផុតសំរាប់ជាដៃគូក្នុងការតស៊ូលើ វេទិកា នៃជីវិតក្នុងលោកយុគបច្ចុប្បន្ននេះ។

ប្រជាជាតិក្នុងសង្គមណា មានសមាធិល្អទៀងទាត់ អត់ធន់ មូលជាឯក ច្ឆន្ទតែមួយសេចក្តីចំរើនជឿនលឿន ទៅមុខក្នុងសង្គម ជននោះត្រូវតែសំរេច ផលជាដាច់ខាតដោយ មិនបាច់សង្ស័យឡើយ។ ផ្ទុយទៅវិញបើសិននរណា ប្រាស ចាកសមាធិដូចបានពោលមកហើយខ្ញុំបាទជឿជាក់ថា សេចក្តីជ្រួល ច្របល់ ប្រែប្រួល ខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងបញ្ហាផ្សេងៗរមែង តែងតែមានឡើងដោយមិន តោងសង្ស័យ។ ខ្ញុំបាទពោលមកនេះ គឺពោលដល់សមាធិក្នុងទស្សនៈ លោកីយ៍ប៉ុណ្ណោះ។

មនុស្សដែលមានសមត្ថភាពទន់ខ្សោយភាគច្រើនសុទ្ធតែមានសមាធិមិន ទៀងទាត់ មានចិត្តរើរវាយមានសេចក្តីវិតក្តកង្វល់ច្រើន មានសេចក្តីព្រួយបារម្ភ ជានិច្ច គ្មានជំនឿខ្ជាប់ក្នុងខ្លួនឯងសោះ។ ទោះបីនឹងប្រើសមាធិ ដើម្បីជា ប្រយោជន៍ក្នុងការងារមួយថ្ងៃ ត្រឹមតែមួយម៉ោងក៏មិនអាចនឹងធ្វើទៅបានឡើយ

មនុស្សទាំងនេះគ្មានសង្ឃឹមអ្វីសោះ ដរាបអស់ជីវិតរបស់គេ។ ជីវិតរបស់គេ ពោរពេញទៅដោយសេចក្តីសៅហ្មង ការងាររបស់គេដំណើរទៅយ៉ាងត្រដាប ត្រដូសយ៉ាប់យឺនបំផុត។ ឧត្តមគតិនិងគំនិតរបស់គេ តែងតែខ្វះបរិញ្ញាញាណ គ្រប់យ៉ាងមនោភាពរបស់គេតែងរើវាយជានិច្ច សេចក្តីកត់សំគាល់របស់គេ ប្រាសចាកសមត្ថភាពសេចក្តីគិតនឹងរបស់គេមិនជួនបរិបូណ៌ សេចក្តីអត់ធន់ ក្នុងការងារ របស់គេវិនាសសាបសូន្យអស់វិនាទីនៃសេចក្តីងងឹតងងល់អន្ទការ បានក្លាយមកជាសម្បត្តិដ៏មហាសាលរបស់គេ ដោយជៀសវាងមិនបាន ឡើយ។

ការដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបានសំរេចសម្តោធិញ្ញាណ ក៏ព្រោះព្រះអង្គ មានសមាធិដ៏ប្រសើរមានសមាធិជាឯកច្ឆន្ទតែមួយ ហើយទាំងពេញទៅដោយ សេចក្តីតស៊ូ អត់ទ្រាំយ៉ាងស្វិតស្វាញបំផុត។

ណាប៉ូឡេអុង ប៉ូណាប៉ាត មេចក្រពត្តិនៃបារាំងសេស ដែលបានឈាន ឡើងមកពីមនុស្សធម្មតាសាមញ្ញ ក៏ព្រោះអំណាចសមាធិ បណ្តុះបណ្តាលរុញ ច្រានស្អិតស្អាងឲ្យ ណាប៉ូឡេអុង ប៉ូណាប៉ាតឈានឡើងកាន់សេចក្តីរុងរឿង បាន។ អ្នកប្រវត្តិសាស្ត្រនៃពិភពលោក បានលើកដំកើងណាប៉ូឡេអុង ជា អនេកប្បការក្នុងការដែល ណាប៉ូឡេអុង មានសមាធិយ៉ាងគួរអស្ចារ្យណាស់ វេលាណាដែលណាប៉ូឡេអុងនឹងគិតរឿងអ្វី ដូចវេលាណាប៉ូឡេអុងកំណត់ផែន ការណ៍ចម្បាំងមួយ ណាប៉ូឡេអុងនឹងគិតរឿងអ្វី ដូចវេលាណាប៉ូឡេអុងកំណត់ ផែនការណ៍ចម្បាំងមួយ ណាប៉ូឡេអុងក៏បិទសមាធិចតដទៃៗទាំងអស់ គង់នៅ សល់តែចិតដាក់គំនិតក្នុងរឿងកំណត់ផែនការណ៍ចម្បាំងតែមួយប៉ុណ្ណោះ។

ណាប៉ូឡេអុងនឹកចង់លក់ (ដេកលក់) ឬ អង្គុយលក់ពេលណាក៏លក់បានងាយ ស្រួលភ្លាមៗ ។ ក្នុងយុទ្ធបរិវេណដែលមានសូរសព្ទសំឡេងកាំភ្លើងតូចធំកង រំពង ដែលកំពុងតែមានការប្រយុទ្ធគ្នាយ៉ាងយោរយៅបំផុត នោះ ណាប៉ូឡេអុង ក៏អាចប្រើសមាធិបាន មិនរើសពេលណា វេលាណា ឬក៏ស្ថានការណ៍យ៉ាង ណា។

៤. អាទិភាពនៃសមាជិកណាមួយ

នេះគឺជាការគូសបញ្ជាក់ឲ្យយើងរាល់គ្នាជាក់ច្បាស់ថា ណាមួយម្នាក់ ម៉ឺនសាយ មិនអាចប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឯង ក្នុងការសាងបុគ្គលិកភាពយ៉ាងណា។ ដោយហេតុតែ ណាមួយម្នាក់ ម៉ឺនសាយ មិនអាចប្រយោជន៍ក្នុងការសាងខ្លួនឯងនេះហើយ ណាមួយម្នាក់ ក្នុង ឋានៈជាកូនអ្នកទីទ្រង់ក្រខ្យត់ទូរគត៍ ទើបក្លាយទៅជាមេចំបាំងដ៏ឆ្លើមជាអ្នក នយោបាយដ៏វិសេស ជាអ្នកមានខួរក្បាលដ៏ថ្លៃថ្លា ជាអ្នកធ្វើការយ៉ាងអត់ធន់ដូច ប្រាកដក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រស្រាប់ហើយ។

មានគ្រាមួយ ចក្រពត្តិ ណាមួយម្នាក់ ហៀបនឹងអស់ដង្ហើមនាកោះសែនី អេលេន។ គ្រូពេទ្យដែលធ្វើការរក្សាព្យាបាល ណាមួយម្នាក់ ប្រាថ្នាចង់ដឹងថា ណាមួយម្នាក់ ដែលបានកសាងខ្លួនឯងឡើងមកចាកមនុស្សសាមញ្ញទាល់តែ បានជាចក្រពត្តិបារាំងសេសនោះ តើណាមួយម្នាក់មានចំណុចអាថ៌កំបាំងល្អ វិសេសយ៉ាងណាខ្លះ?។ ណាមួយម្នាក់ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលតបពេទ្យថា លោក ពេទ្យក្នុងខួរក្បាលរបស់ខ្ញុំនេះ មានថតដែលអាចទាញចេញមកជាថតៗ ថត ណាដែលខ្ញុំមិនត្រូវការប្រើ ខ្ញុំក៏បិទទាក់ទុកសិន។ វេលាដែលខ្ញុំធ្វើការផ្នែកខាង គ្រប់គ្រង ខ្ញុំក៏ទាញថតផ្នែកខាងគ្រប់គ្រងចេញមកប្រើហើយខ្ញុំក៏បិទថតដទៃៗ ទុកសិន ទាំងអស់។ វេលាដែលខ្ញុំកំពុងកំណត់ផែនការណ៍យុទ្ធវិធី ខ្ញុំក៏បិទថត ដទៃៗទុកទាំងអស់ បើប្រើចំពោះតែថតចម្បាំងមួយប៉ុណ្ណោះ។ វេលាដែលខ្ញុំនឹក រលឹកដល់ យូសេហ្វីន មហេសីរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំក៏បិទថតដទៃៗទាំងអស់ ហើយ បើក ចំពោះតែថតស្នេហាសំរាប់ យូសេហ្វីន តែមួយប៉ុណ្ណោះ។ល។

នេះគឺចំណុចអាថ៌កំបាំងរបស់ចក្រពត្តិ ណាមួយម្នាក់ ម៉ឺនសាយ មិនអាចប្រយោជន៍ ដែល មានសមត្ថភាពកសាងខ្លួនឯងឡើងមកពីមនុស្សសាមញ្ញក្រខ្យត់ ទាល់តែ បានជាចក្រពត្តិ ល្បីល្បាញពេញទាំងផ្ទៃនៃពិភពលោកទល់សព្វថ្ងៃនេះ។

ក្រៅអំពីចក្រពត្តិ ណាមួយម្នាក់ ជាអ្នកស្គាល់គុណប្រយោជន៍របស់ សមាជិកពិតប្រាកដនោះនៅមានលោកចម ពលយ៉ែហ្វនៃបារាំងសេស ក៏ជាមនុស្សម្នាក់ទៀត ដែលមានសមាជិកមិនខុសពីចក្រពត្តិ ណាមួយម្នាក់

ណាស់ដែរ។ ក្នុងប្រទេសបារាំងសេស គេតែងតែពោលលើកដំកើងលោក ចមពលយ៉ាង ដែលលោកមានសមត្ថភាពយ៉ាងភ្ញៀវភ្ញា អាចការពារក្រុងបារីសមិនឲ្យខូចខាតដោយអាណ្លីម៉ង់ក្នុងសង្គ្រាមលោក គ.ស ១៩១៤ បាន (សង្គ្រាមលោកលើកទី១) ។ លោក ចមពលយ៉ាង មានសមត្ថភាពអាចរុញច្រានកងទ័ពអាណ្លីម៉ង់ ឲ្យចយផុតពីស្ទឹងម៉ារនទៅបាន ទាល់ជាហេតុឲ្យអាណ្លីម៉ង់តោងចាញ់សង្គ្រាមនៅទីបំផុត ទាំងនេះក៏ព្រោះអំណាចសមាធិដែលលោក ចមពលយ៉ាង មានគ្រប់គ្រាន់ បរិបូណ៌ ដូចចក្រពត្តិ ណាប៉ូឡេអុង នោះឯង។

ក្នុងរឿងដែលទាក់ទងនឹងសមាធិរបស់លោក ចមពលយ៉ាង នោះប្រចក្សថាបើសិនលោក ចមពលអង្គុយគិតរឿងអ្វី ក្នុងពេលដែលកំពុងតែមានការតយុទ្ធគ្នានោះ លោក ចមពលស្ទើរតែមិនបានឮសូរសព្ទសម្លេងកាំភ្លើងអ្វីឯកងនោះឡើយ។ លោក ចមពល នឹងចង់ដេកលក់ក៏អាចលក់បានភ្លាមមិនថាពេលណា វេលាណា ក្នុងការដែលក្រុងបារីស ត្រូវអាណ្លីម៉ង់រុកចូលជិតដល់ដោយក្រុង (សង្គ្រាមលោកលើកទី១) ស្ទើរតែនឹងបាត់បង់ឯករាជ ទៅហើយនោះ។ ប្រជាជន ក្នុងក្រុងបារីសព្រួយបារម្ភភិតភ័យជ្រួលច្របល់គ្រប់ៗគ្នា ហើយបុគ្គលទាំងនោះបានទូរស័ព្ទទៅកាន់សមរកូមិស្តរថា វេលានេះលោក ចមពលមេទ័ពកំពុងធ្វើអ្វីខ្លះ បានទទួលតបថា “លោក ចមពលកំពុងតែដេកលក់”។

ប្រជាជនក្រុងបារីសនាំគ្នាតក់ស្លុត ភិតភ័យរឹតតែខ្លាំងឡើង។ ព្រោះជោគវាសនារបស់ប្រទេសបារាំង និង ជនជាតិបារាំងសេសក្នុងវេលានោះពេញទៅដោយស្ថានការណ៍តឹងតែងជាទីបំផុតហើយ។ តើហេតុម្តេចបានជាលោកមេទ័ព ដេកលក់យ៉ាងសប្បាយដូច្នោះ?។

ការពិត ប្រជាជនក្រុងបារីសមិនដឹងថា ការដែលលោកមេទ័ពដេកលក់ដើម្បីសម្រាកនោះលោកមេទ័ពបាន ប្រើសមាធិគូសកំណត់ផែនការណ៍នៃយុទ្ធវិធី ឬ ភាពនៃហេតុការណ៍ផ្សេងៗនៃយុទ្ធវិធីទុកស្រេច រៀបរយអស់ហើយ ឃើញថាមិនជាការតឹងតែមានអន្តរាយកាចសាហាវដល់អ្នកក្រុងបារីសអ្វីទេ ។ ទើបលោកមេទ័ព ចូលដេកដើម្បីសំរាកផ្សេងៗ ដូចប្រជាជន ក្រុងបារីស នាំគ្នាចូលចិត្តគិតខុសក្នុងរឿងមេទ័ពរបស់គេដេកលក់ដូច្នោះជាដើម។

“អ្នកណាក៏ដោយ បើសិនមិនអាចធ្វើចិត្តឲ្យហ្នឹងហ្នឹង មូលជាឯច្នៃក្នុង ការងារបានយ៉ាងតិចត្រឹមមួយថ្ងៃ មួយម៉ោងទេ ក៏មានសង្ឃឹមតិចតួចស្តួចស្តើង បំផុត ដែលនឹងមានជំហានទៅមុខដើម្បីសេចក្តីរុងរឿងរោចន៍ក្នុងជីវភាពខ្លួនបាន ឡើយ។”

សេចក្តីគិតរបស់លោកអ្នក នឹងត្រឹមត្រូវល្អិតល្អន់គ្រប់បែបយ៉ាងបាន ក៏ ព្រោះមានសមាធិជាគោលសំខាន់គឺសមាធិជាបូសគល់នៃអារម្មណ៍គ្រប់ បែប យ៉ាង។ កាលបើសមាធិជាតួអង្គសំរាប់ការសាងអនាគត និងសាងបុគ្គលភាព ដូច្នោះ។ ការកសាងសមាធិឲ្យបដិសន្ធិឡើងនោះទើបជាការសាងសមត្ថភាព និង ប្រសិទ្ធិភាពឲ្យដល់ខ្លួនឯង រួមទាំងការងារគ្រប់បែបយ៉ាងផង។

ជនណាក៏ដោយ ដែលប្រកបដោយសមាធិពិតប្រាកដដាច់ខាត អត់ធន់ ស្វិតស្វាញ ជននោះទោះបីនៅក្នុងប្រភេទណាក៏ដោយ គឺជាកម្មករ សូម វណិ ពួក ក្រខ្យត់ តោកយ៉ាកឬក៏ជាមនុស្សអាប់ជោគ អាប័រាសនាយ៉ាងណាក៏ដោយ គេក៏អាចអប់រំសាងជីវិតរបស់គេឲ្យរុងរឿងរោចន៍ចម្រើនឡើងមកបាន យ៉ាងគួរឲ្យ អភិរម្យណាស់ដែរ។ បើសិនគេជា មេទ័ពក៏ជាមេទ័ពដែលមានសមត្ថភាព និង ប្រសិទ្ធិភាពដ៏ខ្លាំងក្លា មានគោលគំនិតជ្រៅជ្រះ មានសតិអារម្មណ៍ល្អិតល្អ ពិសេសមានមនោភាពទូលំទូលាយ មើលឃើញហេតុការណ៍វែងឆ្ងាយក្នុង សាកលលោក។ បើសិនជានយោបាយ ក៏ជាអ្នកនយោបាយដែលពោរពេញ ដោយគោលគំនិតដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ដាច់ខាត មានឧត្តមគតិពិតប្រាកដមិនប្រែប្រួលមាន ជំនឿក្នុង ខ្លួនឯងយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួនមានគោលបំណងមិនរួញរា គេមើលឃើញហេតុ ការណ៍ក្នុងសាកលលោក បានយ៉ាងទូលំទូលាយហើយទាំងអាចគ្រប់គ្រង ប្រទេសបានល្អត្រឹមត្រូវទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេស ការសេដ្ឋកិច្ចនៃជាតិ ហិរញ្ញ វត្ថុរបស់ប្រទេស រហូតដល់ការបដិរូបកិច្ចការផ្សេងៗ ដើម្បីស្ថេរភព និង សេចក្តី រុងរឿងចម្រើន ក្នុងអនាគតរបស់ប្រទេស។

លោកអ្នកអានជាទីគោរព សមាធិចាត់ជាវត្ថុមួយ ដែលលោកអ្នកអាចធ្វើ ឲ្យកើតមានឡើងបានដោយមិនបាច់ទិញដូរអ្វីសោះ បើសិនលោកអ្នក ត្រូវការ ឲ្យខ្លួនរក្សាលរបស់លោកមានគុណសម្បត្តិវិសេសវិសាលឡើង។

រឿងដែលលោកត្រូវតែចងចាំជានិច្ចនោះក៏គឺ លោកុំធ្វើការងារយ៉ាងណាៗ ដោយតាមតែអារម្មណ៍ឲ្យសោះ។ លោកតោងតែធ្វើការយ៉ាងមិនរុញរាចយក្រោយ ជាដាច់ខាត។ ការមានម្នាក់ រឿងសេចក្តីរើរវាយក្តី សេចក្តីរុញរាចក្តី សេចក្តីមិនជឿខ្ជាប់ក្នុងខ្លួនឯងក្តីសេចក្តីស្ទាក់ស្ទើរក្តី សេចក្តីវិតក្តីខ្ពស់ក្តី សេចក្តីរុញរាចក្តី សេចក្តីមិនជឿខ្ជាប់ក្នុងខ្លួនឯងក្តីសេចក្តីស្ទាក់ស្ទើរក្តី សេចក្តីវិតក្តីខ្ពស់ក្តី សេចក្តីខ្ជាប់ក្តី។ល។ លោកត្រូវតែកំចាត់វាឲ្យផុតរលត់ពីខ្លួនលោកឲ្យអស់កុំឲ្យសល់។ វត្ថុដែលបានពោលមកនេះ សុទ្ធតែជាឧបសគ្គនៃជំហានទៅមុខរបស់លោក ជាឧបសគ្គក្នុងការកសាងសមាធិរបស់លោក។ លោកនឹងធ្វើការងារយ៉ាងណា ត្រូវតែពិចារណាឲ្យបានម៉ត់ចត់ កុំធ្វើត្រួសៗ ឬ ធ្វើឲ្យតែរួចពីដៃដូចអានសៀវភៅយ៉ាងឆាប់រហ័សដើម្បីឲ្យបានឆាប់ចប់ កាលបើចប់ហើយក៏មិនដឹងរឿងអ្វីសោះក្នុងសៀវភៅនោះៗ ឬក៏ធ្វើច្រើមច្រុំៗ ចាប់នេះលែងចាប់នោះចោល មិនឆ្ពោះត្រង់ណាពិតប្រាកដឬក៏ធ្វើ ការទៅបានបន្តិចបន្តួច ជួបប្រទះនៅការលំបាក ក៏រុញរា អស់កំលាំងចិត្តរត់ចោលដូច្នោះជាដើម។ សេចក្តីនឹកគិតដូច្នោះ បញ្ជាក់ឲ្យឃើញថា អ្នកនោះមានសមាធិនៅប្រើការមិនបានសោះឡើយ។ សមាធិពិតប្រាកដ ហើយទាំងមានគុណប្រយោជន៍ផងនោះ តោងជាអប្បនាសមាធិ មិនមែនឧបចារសមាធិទេ ឬក៏សមាធិនោះៗតោងប្រកបដោយចិត្តានុភាពមនោភាព និង កំលាំងសេចក្តីគិត។ គុណសម្បត្តិទាំង៣ ប្រការនោះ ជាគ្រឿងស្អិតស្អាង បណ្តុះបណ្តាលប្រសិទ្ធិភាព ក្នុងផ្លូវខ្យល់ឲ្យមានសមត្ថភាពល្អវិសេសវិសាលឡើង។

កាលបើលោកធ្វើការងារអ្វី លោកត្រូវតែឲ្យពាក្យប្តេជ្ញាយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន មាំទាំនឹងខ្លួនលោកជាមុនថា លោកអាចកំចាត់សេចក្តីខ្ជាប់ សេចក្តីទន់ខ្សោយ សេចក្តីរើរវាយ ការអាណិត អាសូរខ្លួនឯង កាមអារម្មណ៍ សេចក្តីខ្ជិលច្រអូស សេចក្តីវិតក្តីខ្ពស់ សេចក្តីស្អប់ខ្ពើម សេចក្តីរុញរា សេចក្តីក្តៅក្រហាយ សេចក្តីគុំគួន សេចក្តីស្ទើរស្ទាក់ សេចក្តីសៅហ្មង សេចក្តីអស្មិមានៈ សេចក្តីខ្ជាប់ក្រែងអន្តរាយ សេចក្តីមិនជឿខ្ជាប់ក្នុងខ្លួនឯង សេចក្តីអស់សង្ឃឹមនិងការអស់កំលាំងចិត្ត។ល។ ទាំងនេះជាដើម ឲ្យវិនាសសាបសូន្យ អស់ពីដួងចិត្តរបស់លោក។

កាលបើលោកបានកំចាត់ឧបសគ្គនៃសមាធិដូច្នោះទៅហើយ ក៏គួរតែសាងចិត្ត គំនិតជាថ្មីដោយគុណសម្បត្តិដូច តទៅនេះ ៖

សេចក្តីស្ងប់សុខ សេចក្តីអត់ធន់រឹងប៉ឹង ការយល់ឃើញតែក្នុងចំណុចល្អ សេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងខ្លាំងក្លា ក្នុងការសាង សេចក្តីល្អ សេចក្តីក្លាហានដែលត្រូវ តស៊ូនៅឧបសគ្គ សេចក្តីស្ងប់ចិត្តនិង ចិត្តត្រជាក់មិនក្តៅក្រហាយ ទោះបីនឹង ពើបប្រទះនៅស្ថានការណ៍យ៉ាងណាក៏ដោយ សេចក្តីស្នេហា សេចក្តីត្រេកត្រ អាល ភាពជាអ្នកមានមនុស្សធម៌ និង មេត្តាចិត្ត ដល់ពពួកមនុស្ស និងសត្វទាំង ឡាយ ការអភ័យទោសឲ្យ សេចក្តីតាំងចិត្តភ្ជាប់ សេចក្តីជឿខ្ជាប់ក្នុងខ្លួនឯង សេចក្តីប៉ុនប៉ងនៃជីវិត កាន់អារម្មណ៍ជាឧបេក្ខា សេចក្តីជំរុញចិត្ត សេចក្តី ព្យាយាមមានៈសេចក្តីតាំងចិត្តមាំមួនពិតប្រាកដ។

ដើម្បីឲ្យសេចក្តីប្រាថ្នារបស់លោក មានអំណាចយ៉ាងមហាស្វារ្យ ដែល នឹងបណ្តុះបណ្តាលចិត្តឲ្យកើតចិត្តានុភាព សមាធិ មនោភាពដ៏ខ្លាំងក្លាឡើង ទៀត។ លោកត្រូវតែនឹកដល់បុគ្គលសំខាន់ៗ ក្នុងពិភពលោកដែលគេបានបោះ ជំហានមកយ៉ាង អត់ធន់ មុតមាំ ដោយការតស៊ូ និងព្យាយាមយ៉ាងពិតប្រាកដ ដូចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធម្ចាស់ ប្រធានាធិបតី លិនខលន៍ ចេហ្វីស័ន ហិក្លែ មុស្សូលីនី អិដិស័ន មហាត្មៈគន្ធីល។ល។ បុគ្គលទាំងនេះ បានតស៊ូក្នុងឆាកជីវិតរបស់គេ មកដោយជោគជាំ និង សេចក្តីពិបាកវេទនាយ៉ាងណា។ នោះហើយ គឺជាមេ រៀនដ៏វិសេសបំផុតក្នុងការសាងគោលដៅនៃជីវិត របស់លោកឲ្យបរិបូណ៌ ឡើង។

លោកអ្នកអានជាទីគោរព លោកអាចឃើញជាញឹកញយដែលមាន បុគ្គលខ្លះធ្វើអ្វីមិនសម្រេច មិនហ៊ានតស៊ូនឹងជោគវាសនានៃជីវិត ក្នុងពាណិជ្ជ កម្មនិងឧស្សាហកម្ម ឬពោលឲ្យងាយស្តាប់ គឺគេធ្វើការច្រើមច្រំ ចាប់នេះលែង ចាប់នោះចោល មិនពិតប្រាកដត្រង់ណា។ បុគ្គលដូចពោលមកនេះ ទោះបីនឹង មានចំណេះវិជ្ជា ចេះដឹងជ្រៅជ្រះ ព្រោកប្រាជ្ញយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏មិនបានជា ការអ្វីទេ ស៊ូតែមនុស្សមានចំណេះវិជ្ជាតិចតួចស្តួចស្តើង តែគេមានសមាធិចិត្ត ពិតប្រាកដ មានសេចក្តីប្រាថ្នាទៀងទាត់ មានគោលដៅនៃជីវិតមុតមាំពិតៗក៏

មិនបាន។ ព្រោះបុគ្គលទាំងនេះ មានសេចក្តីអត់ធ្ងន់ ក្នុងសមាធិ មានសេចក្តីអំណត់ ក្នុងការប្រើគោលគំនិតមានសេចក្តីអំណត់ក្នុងការងារ។ គឺគេមានគតិប្រចាំចិត្តថាធ្វើទៅ ធ្វើទៅ ធ្វើទាល់តែបានសម្រេចតាមឧត្តមគតិ ដែលគេបានគិតទុកជាមុន ដែលគេតាំងគោលដៅទុកនោះ។ គេព្យាយាមធ្វើយ៉ាងស្វិតស្វាញបំផុត គឺធ្វើហើយ ធ្វើទៀត ធ្វើទាល់ តែសម្រេចដូចគោលបំណងនៃជីវិតរបស់គេ។

ដើម្បីជាការអប់រំហ្វឹកហ្វឺនសមាធិ របស់លោកឲ្យកើតជាទំលាប់ លោកគួរតែកំណត់ការងារឲ្យពិតប្រាកដថា ថ្ងៃណា វេលាណា លោកត្រូវធ្វើអ្វី។ លោកនឹងអាន ឬនឹងសរសេរអ្វីក្នុងរាយការណ៍ប្រចាំថ្ងៃនោះៗ គួរតែមានឲ្យគ្រប់គ្រាន់ ទាំងការសម្រាកកាយ សម្រាកចិត្តការលេងកីឡា ការហាត់ប្រាណ ហើយនឹងការសេពគប់ក្នុងសង្គមមនុស្សទូទៅ។

តាមទស្សនៈ នៃការធ្វើការងាររបស់បុគ្គលសំខាន់ៗនោះ គ្មានកំណត់ពិតប្រាកដតែយ៉ាងណាទេ ដូចអិតវិនម៉ាវគ ហែម តែងកាព្យឃ្លោង មុនពេលទទួលទានអាហារព្រឹក។ ឡូតនទគ្គិហ្វកំណត់កិច្ចការសេនាធិការរបស់លោករួមទាំងឲ្យបញ្ជាការផ្សេងៗ មុនអាហារព្រឹក។

តែលោកខ្លះចូលចិត្តការក្នុងពេលឈប់ដូច ហហ្វម៉ន និពន្ធរឿងប្រលោម លោកតែក្នុងពេលឈប់ ធោម៉ាស ម៉ា រតធ្វេន និងរូប៊ីតហ្គុយស្ទីហ្វេនស័ន ចូលចិត្តនិពន្ធរឿងតែក្នុងកន្លែងដេក។

បុគ្គលសំខាន់ខ្លះ នឹងធ្វើការងារបានល្អបំផុត ក៏តោងនៅក្នុងទីស្ងាត់តែម្នាក់ឯងដោយគ្មានឮសូរសព្ទសំឡេងអ្វី មកធ្វើឲ្យខ្លាចរក្សាលខ្លួនដូច ហ្គារលីន នឹងធ្វើអ្វីបានទាល់តែសោះបើសិនមានសូរសព្ទសំឡេងតែបន្តិចបន្តួច។ តែក៏មានលោកខ្លះ ផ្ទុយគ្នាទៅវិញដូច ណាប៉ូឡេអុង ប៉ូណាប៉ាត ឡូរតខេនវីន ចមពលយ៉ហ្វ មេទ័ពបារាំងសេស ជំនះសង្គ្រាមអាណ្លីម៉ង់ក្នុងសង្គ្រាម១៩១៤។ មហាត្មៈគន្ធី ប្រើខ្លួនរក្សាលធ្វើការ ដែលលំបាកបំផុតក្នុងបន្ទប់ទទួលភ្ញៀវ ក្នុងចំណោមសូរសព្ទសំឡេងអីងកងរំពង។

បុគ្គលដែលមានសមាធិយ៉ាងអស្ចារ្យ រមែងប្រើសមាធិធ្វើការងារ បាន

ដោយមិនរើសពេលវេលា និងទីកន្លែង បុគ្គលប្រភេទនេះ តោងចាត់ថា ជា បុគ្គលមហាស្មារ្យ ឬ នឹងហៅថាជាអច្ឆរិយៈ (Genius) ក៏មិនខុស។ គេអាចប្រើ សមាធិរបស់គេ ឲ្យកើតប្រយោជន៍បាន គ្រប់បែបយ៉ាង តាមទស្សនៈ នៃ លោកីយ៍សុខ និង លោកុត្តរសុខ ព្រោះសមាធិជាអារម្មណ៍ទទេស្តាតដូចទឹក ដែលថ្លាស្តាត បរិសុទ្ធនោះឯង។ បុគ្គលដែលមានសមាធិយ៉ាងមហាស្មារ្យ ទោះ បីក្នុងវេលារបរិយោគសោកសៅ ឬ បានទទួលទុក្ខទោមនស្សធ្ងន់ធ្ងរយ៉ាងណាក៏ ដោយ គេក៏តែងមានចិត្តធ្ងន់ធ្ងរ ត្រជាក់ ទាំងប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈចិត្ត មិនមានការញាប់ញ័រព្រួយបារម្ភឬតក់ស្លុតនឹងអន្តរាយយ៉ាងណាឡើយ។ ព្រោះ គេប្រកាន់ថាជារត្ត ធម្មតាសាមញ្ញដែលមនុស្សមានជីវិតរស់នៅតែងតែពិប ប្រទះ (ជំហានជីវិតដោយ អ.ធីរាវុធ) ។ ហើយគេត្រូវតែតស៊ូដើម្បីជ័យជំនះជា ទីបំផុត ទោះបីនឹងត្រូវប្រើពេលវេលាច្រើនយ៉ាងណា ប្រើកំលាំងកាយនិង កំលាំងចិត្តធ្ងន់ធ្ងរយ៉ាងណាដីដោយ។

ដុកទ័រ សែមមួយ ខំធ្វើវចនានុក្រមអស់ពេលដល់ទៅ ៨ឆ្នាំទើបសម្រេច ។ កិច្ចនុខំនិពន្ធរឿង “សេចក្តីអន់ថយ និងសេចក្តីលិចលង់នៃអាណាចក្រ រូម៉ាំង” ទំរាំនឹងសំរេចដល់ទៅ១៤ឆ្នាំ។ ការដែលបុគ្គលទាំងនោះមានសេចក្តី តស៊ូ អត់ធន់យ៉ាងស្វិតស្វាញ ក្នុងការធ្វើការងារទាល់តែសម្រេចដូចគោល បំណងដូច្នោះ ក៏ជាការគូសបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថាសមាធិបានសាងសេចក្តីអត់ធន់ ស្វិតស្វាញឲ្យដល់បុគ្គលទាំងនោះ ត្រឹមណា យ៉ាងណា?។

អ្នកខ្លះទៀត ប្រើខួរក្បាល ធ្វើការងារបានយ៉ាងគួរអស្ចារ្យណាស់ ទាំង អត់ធន់ តស៊ូយ៉ាងស្វិតស្វាញ ជាពិរសេស ក៏ព្រោះបុគ្គលទាំងនោះ មានសមាធិ រឹងប៉ឹងមុតមាំពិតប្រាកដ។ គេអាចធ្វើការងារបាន ក្នុងពេលជាមួយគ្នា ច្រើន យ៉ាង ច្រើនប្រការ ឲ្យសម្រេចបានយ៉ាងរិសេសដូច ណាប៉ូឡេអុង ប៉ូណាប៉ាត ៍ និង ចមពលយ៉ូហ្វ នៃបារាំងសេសជាដើម។ យើងអាចនឹងកត់សំគាល់បានថា សមាធិជាមេសូត្រនៃជំហានទៅមុខ ជាអំណាចដ៏ថ្លៃកម្រស្មារ្យហើយទាំងជាផ្លូវ បណ្តុះបណ្តាលផ្សំឲ្យកើតវឌ្ឍនភាពនៃវិចិជីវិត។ មនុស្សសំខាន់ៗ មានកេរ្តិ៍ ឈ្មោះខួរខ្នារ ក្នុងផ្ទៃនៃពិភពលោកនេះ ភាគច្រើន ជាមនុស្សមានសមាធិ

វិសេសវិសាលបំផុត ក្នុងភាពជាអ្នកតស៊ូក្នុងនាមជីវិតរបស់គេរហូតមក។

មនុស្សដែលមានសមាធិហ្នឹងហ្នឹង ពិតប្រាកដ តែងតែជាបុគ្គលមានការសម្រេចចិត្តយ៉ាងដាច់ខាត មុះមុត រឹងប៉ឹង ជាទីបំផុត។ សេចក្តីស្ទើរស្ទាក់សង្ស័យ ឬសេចក្តីមិនពិតប្រាកដក្នុងចិត្តរមែងមិនមាននៅនឹងបុគ្គលទាំងនោះ សោះឡើយ ដូចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់របស់យើងកាលព្រះអង្គធ្វើទុក្ខកិរិយា តាមក្បួនលទ្ធិព្រាហ្មណ៍ ទាល់តែព្រះវរកាយ ស្តាំងស្តួមនៅសល់តែឆ្អឹង ហ៊ុមដោយស្បែក ក៏នៅតែមិនបានសំរេចផលក្នុងលោកុត្តរៈធម៌ ព្រះអង្គបានធ្វើការតស៊ូព្រមទាំង សាកល្បងដល់ថ្នាក់នេះហើយ ក៏នៅមិនបានផលអ្វី មានតែធ្វើឲ្យរាងកាយទ្រុឌទ្រោម ព្រមទាំងទទួលទុក្ខវេទនាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរបំផុត។ កាលបើហេតុការណ៍ត្រឡប់ជាដូច្នោះ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ឈ្វេងយល់ថា ផ្លូវដែលព្រះអង្គបានបដិបត្តិ មកហើយនេះ ពិតជាផ្លូវខុសមិនមែនផ្លូវដើរទៅដើម្បីសំរេចលោកុត្តរៈធម៌ឡើយ ។ ព្រះអង្គទើបឈប់បដិបត្តិតាមលទ្ធិរបស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលជាលទ្ធិមួយត្រូវគេរាប់អាន ឬជាលើកតម្កើង ក្នុងសម័យនោះយ៉ាងទូលំទូលាយបំផុត។ ទាល់តែធ្វើឲ្យបញ្ជាវគ្គី ដែលមកសុំចុះជាសិស្សគណៈអស់ជំនឿក្នុងព្រះនាំគ្នារត់ចោលអស់ទៅ។ កាលបើបញ្ជាវគ្គី នាំគ្នារត់ចោលព្រះអង្គទៅហើយ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ប្តេជ្ញាយ៉ាងដាច់ខាតថា “អាត្មានឹងអង្គុយសមាធិយ៉ាងនេះ ទាល់តែបានសម្រេច លោកុត្តរធម៌បើសិនអាត្មាមិនបានសំរេចលោកុត្តរធម៌ទេ អាត្មានឹងមិនក្រោកជាដាច់ខាត ” ។ នៅទីបំផុតព្រះអង្គក៏បាន ត្រាស់ដូចគោលបំណង។

នេះជាការបញ្ជាក់ឲ្យលោកអ្នកអានឃើញច្បាស់ថា សមាធិមានសេចក្តីសំខាន់បំផុតដែលអាចសាងសិទ្ធិត្ថៈ ឲ្យសម្រេចជាព្រះពុទ្ធម្ចាស់ឡើងមកបានយ៉ាងម៉េច?។

បុគ្គលសំខាន់បំផុតរបស់ឥណ្ឌាម្នាក់ទៀត ដែលជាជនជាតិឥណ្ឌាទាំងមូល នាំគ្នាសម្រក់ទឹកភ្នែកឲ្យ ក្នុងការដែលគេតោងឃ្នាតទៅដោយសេចក្តីប្តូរផ្តាច់ដើម្បីជនជាតិឥណ្ឌា ទាំងមូលបុគ្គលនេះគឺ លោកមហាត្មៈគន្ធី។ លោកមហាត្មៈគន្ធី ជាមនុស្សម្នាក់ ដែលមានសមាធិ ចិត្តពិតប្រាកដគួរឲ្យអស្ចារ្យណាស់។ មានគ្រាមួយ លោកមហាត្មៈគន្ធីកំពុងធ្វើកិច្ច គឺអង្គុយសូត្រមន្ត

ភាវនា។ មានមនុស្សចិត្តឃោរឃៅ បានចោលគ្រាប់បែកមកធ្លាក់ជិតៗ ខ្លួនលោក គ្រាប់បែកក៏បានផ្ទុះឡើងយ៉ាងគឺងកងរំពង ញាប់ញ័រទាំងបរិវេណនោះ។ តែលោក មហាគ្នៈគន្ធី មិនបានភ្ញាក់ផ្អើលញាប់ញ័រយ៉ាងណាសោះឡើង។ លោកនៅតែធ្វើកិច្ចសូត្រ មន្តភាវនាព្រងើយដូចជាគ្មានអ្វីកើតឡើងសោះ ហើយនៅទីបំផុត ក្នុងគ្រាដែលលោកត្រូវគេ លួចលបបាញ់ទាល់តែស្លាប់នោះសោត។ សមាធិរបស់លោកក៏នៅតែហ្នឹងហ្នៀងទាត់ពិត ប្រាកដ ទាល់តែអស់ដង្ហើមជាទីបំផុត។

នេះជាការដៅបញ្ជាក់ឲ្យយើងឃើញច្បាស់ថា មនុស្សដែលជាបុគ្គលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញជាបុគ្គលសំខាន់ក្នុងសាកលលោកនោះ តោងជាមនុស្សមានសមាធិទៀងទាត់ពិតប្រាកដ។

៥. ការសាងសមាធិតាមបែបដុកទំរ គ្លាហូម័ន្ត

លោកដុកទំរ យីត គ្លាហូម័ន្ត និង លោកសាស្ត្រាចារ្យ អ៊ូហ្វ យ៉េនគ្រុស ជាតិអាណ្លីម៉ង់បានឲ្យពាក្យណែនាំ ក្នុងការសាងសមាធិ ក្នុងតម្រាបរបស់លោកថា ៖

- ១. ចូរហ្វឹកហាត់សរសេរអក្សរដោយដៃឆ្វេង
- ២. ចូរអានសៀវភៅដោយយកក្បាលសៀវភៅសំយុងចុះ

ទាំង២ យ៉ាងនេះ នឹងបានផលយ៉ាងណា ខ្ញុំបាទអ្នករៀបរៀង មិនទាន់បានសាកល្បងធ្វើលមើលទេ។ តែបើពិចារណាទៅហើយឃើញថា ត្រូវតែបង្ហាត់ចិត្តឲ្យជាសមាធិសិនទើបអាចធ្វើទៅបាន នេះក៏ជាវិធីសាងសមាធិឲ្យកើត ឡើងបានមួយបែបដែរ។

វិធីទី១ : តាមការយល់នៃខ្ញុំបាទ ការសាងសមាធិនោះ ក្នុងគ្រាដំបូងៗ គួរតែសាងសមាធិក្នុងការអានសៀវភៅឲ្យត្រឹមត្រូវតាមពេលវេលា ដែលខ្លួនបានកំណត់ទុក។ គឺស្រេចតែយើងនឹងយល់ឃើញថា វេលាណា ជាវេលា ដែលសមរម្យល្អ ព្រោះការអានសៀវភៅក៏ជាការសាងសមាធិ និងជាការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាការផ្សេងៗ ឲ្យមានក្នុងខ្លួន។ តអំពីនោះលោកគួរហាត់កត់ហេតុ

ការណ៍ ឬនឹងតែងអ្វីៗ ក៏បានតាមតែច្នៃរបស់យើង ដូចលោកគួរសរសេររឿង ជីវប្រវត្តិរបស់ខ្លួនឯងជាដើម។

វិធីទី២ : ជាការហ្វឹកហាត់ ទាំងសមាធិ មនោភាព សេចក្តីគិត រួមជាមួយ គ្នាទាំង ៣ យ៉ាងពេលគឺ លោក អាចតាំងជាមាតិកាអ្វីមួយក៏បាន។ ដូចមាតិកា ថា “ ព្រះពុទ្ធសាសនាមានប្រយោជន៍យ៉ាងម៉េច? ឬសង្គមស្រ្តីនិយម បាន បដិរូបឲ្យព្រះរាជអាណាចក្រកម្ពុជា មានល្បឿនយ៉ាងម៉េចខ្លះ? ឬជាមាតិកា អ្វីក៏ដោយតាមតែខ្លួនច្នៃ។ ហើយលោកគួររកកន្លែងណាមួយ ដែលស្ងប់ស្ងាត់ សមគួរនឹងឈរក៏បានអង្គុយក៏បាន ធ្វើចិត្តឲ្យកើតសមាធិ ហើយប្រើទាំងមនោ ភាព សេចក្តីចេះដឹង សេចក្តីគិត ពណ៌នាស្វាធារ្យតែក្នុងមនោគតិ។ វិធីនេះ ហ្សាវលីខ្លឹកកេន បានធ្លាប់ធ្វើសំរេចប្រយោជន៍ មកហើយយ៉ាងវិសេសបំផុត។

វិធីទី៣ : ឬនឹងធ្វើតាមបែបគំរូរបស់ព្រះពុទ្ធម្ចាស់ក៏បាន តែតោងដឹង គោលបំណងជាមុខសិនថាយើងត្រូវការយកសមធិទៅប្រើក្នុងផ្លូវលោកីយសុខ តែប៉ុណ្ណោះ មិនមែនលោកុត្តរៈទេ តោងយល់ឲ្យច្បាស់ក្នុង រឿងនេះ។

លោកអ្នកស្នេហាវិវឌ្ឍនភាពក្នុងឆាកជីវិត លោកអាចដុតពីសេចក្តីទន់ ខ្សោយទាំងស្រុងបានក៏ព្រោះលោកបាន សាងសមាធិឲ្យមានឡើង ។ ហើយ ទាំងចេះប្រើសមាធិ ដែលខ្លួនមាននៅទីនោះៗឲ្យកើតប្រយោជន៍បានពិតៗ ដូច ចក្រព័ត្ត ណាប៉ូឡេអុង ប៉ូណាប៉ាត ចមពលយ៉ំហ្វ នៃបារាំងសេស ឬ លោក មហាត្មៈគន្ធី នៃឥណ្ឌា។ល។ នោះហើយគឺគោលដៅនៃមាលដ៏វិសេស វិសាល ក្នុងការដែលនឹងអូសទាញលោកឲ្យផុតចាកសេចក្តីងងឹតងងុល អន្ធការ និងសេចក្តីទន់ខ្សោយរលំរលាយគ្រប់បែបយ៉ាង ដែលតែងតែសង្កត់យើងគ្រប់ រូបនាសព្វថ្ងៃនេះ។

បទទី៦

រឿងចិត្តានុភាព

១. ចិត្តានុភាពគឺអ្វី?

សារៈសំខាន់របស់ចិត្តានុភាព ខ្ញុំបាទសូមហៅថា ចិត្តានុភាព ឬ អំណាចចិត្ត។ តាមលក្ខណ៍ចិត្តវិទ្យា (Psychology) ពោលថា ចិត្តានុភាព ជាអំណាចដ៏ប្លែកពិសេសបំផុតក្នុងចិត្តរបស់មនុស្សជាគ្រឿងចក្រដ៏សំខាន់សំរាប់ សេចក្តីចំរើនរុងរឿងរបស់មនុស្សគ្រប់រូបគ្រប់នាម។ ព្រោះអំណាចចិត្ត (ចិត្តានុភាព) ជាអំណាចដ៏អាស្ចារ្យបំផុត ដែលពួនសម្លំ នៅនឹងមនុស្សទូទៅ។ ធម្មជាតិក៏បានស្ថិតស្ថានអំណាចដ៏វិសេសនេះ (ចិត្តានុភាព) ផ្តល់ឲ្យមនុស្សគ្រប់ៗគ្នាទាំងអស់សូម្បីតែស្នូម យាចក វណិព្វក ក៏ដោយ ក៏មិនរើសមុខ។

តែបុគ្គលគ្រប់គ្នា មិនបានព្យាយាមប្រើអំណាចទាំងនោះឲ្យកើតប្រយោជន៍ ក្នុងការលើកតម្កើងជីវភាពរបស់ខ្លួនឯងសោះឡើយ អំណាចចិត្តានុភាពទើបដេកលក់សម្លៀមនៅនឹងបុគ្គលទូទៅ ដោយមិនចេះភ្ញាក់សោះ។ កាលបើ យើងបានដឹងជាក់ច្បាស់ថា ចិត្តានុភាពជាកត្តាមួយដែលបិតនៅនឹងមនុស្ស ហើយក៏ចាំតែឲ្យទាំងគុណនិងទោស។ គឺជូនកាលចិត្តានុភាពជាប្រយោជន៍ត្រូវតែនាំយកទៅប្រើក្នុងផ្លូវស្ថិតស្ថានជីវិត ស្ថិតស្ថានបុគ្គលិកភាពត្រូវតែនាំយកទៅប្រើក្នុងការធ្វើសង្គ្រាមជីវិតក្នុងការប្រកបការងារ និង ក្នុងការសិក្សា។ ព្រោះអំណាច “ចិត្តានុភាព” ជាមាត្រាដ្ឋានដ៏សំខាន់បំផុតសម្រាប់ស្ថិតស្ថានអច្ឆរិយភាពឲ្យកើតឡើង។

មុនដែលយើងនឹងចូលចិត្តច្បាស់លាស់ក្នុងអំណាចដ៏អាថ៌កំបាំង របស់ចិត្តានុភាព យើងតោងតែយល់ឲ្យជាក់ច្បាស់ថា ចិត្តានុភាពគឺអ្វីពិត? មានសេចក្តីសំខាន់យ៉ាង ម្តេចខ្លះក្នុងការសាងបុគ្គលិកភាព ហើយនឹងធ្វើឲ្យជីវិតមានវិវឌ្ឍនាការយ៉ាងម្តេចទៅទៀត។ បើសិនប្រាសចាកអំណាចចិត្តានុភាពហើយ តើ

នឹងបណ្តាលឲ្យកើតសេចក្តីខូចខាតយ៉ាងម្តេចខ្លះក្នុងការដំណើរជីវិត និង ក្នុង ការកសាងអំណាចឲ្យខ្លួនឯង?។

ពាក្យថា ចិត្តានុភាព (Will power) សំដៅយកអំណាចមួយដែលផុស ឡើងក្នុងដួងចិត្ត ហើយដែលកើត ប្រតិកិរិយាស្តែងដល់សេចក្តីរឹងប៉ឹង ក្លាហាន ឬ សេចក្តីអត់ធន់ ឬ ក៏សេចក្តីក្លាហានដែលលើសលើសេចក្តីក្លាហានធម្មតា របស់មនុស្ស។

២. ចិត្តានុភាពក្នុងការតស៊ូសំខាន់យ៉ាងដូច?

កាលបើបានពន្យល់ពាក្យថា ចិត្តានុភាព គ្រាន់តែឲ្យឃើញផ្លូវអនុវត្តន៍ ទៅប៉ុណ្ណោះ យើងក៏អាចគិតបានថា ចិត្តានុភាព មានសេចក្តីសំខាន់ជាអតិ បរមាក្នុងការសាងបុគ្គលិកលក្ខណៈ និងការតស៊ូក្នុងនាករជីវិតនាពេលបច្ចុប្បន្ន និងអានគត។ ចិត្តានុភាព ទើបដូចភាជនៈមួយសម្រាប់ទទួលនូវសេចក្តីចំរើន ចម្រើនរបស់មនុស្សគ្រប់ភេទ និង គ្រប់វ័យ។ សេចក្តីតាំងចិត្តដ៏មុតមាំក្លាហាន របស់បច្ចេកជន រមែងខុបត្តម្ភគាំទ្រ ឲ្យចិត្តគំនិតមានសេចក្តីស្រវាស្រទេញ (Ambition) ធ្វើឲ្យបុគ្គលមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការងារដោយសមរម្យ ទាំងធ្វើឲ្យមាន សមត្ថភាពក្នុងការងារទ្វេរតែខ្លាំងក្លាឡើង។ សេចក្តីសម្រេចផលរបស់ពួក មនុស្ស ដែលនឹងដំណើរទៅកាន់គោលបំណងចុងចប់បាននោះ ក៏ដោយសេច ក្តីខ្លាំងក្លាមុតមាំនៃសេចក្តីតាំងចិត្តរបស់ខ្លួននោះឯង។

បើសិនបានសិក្សាជីវប្រវត្តិរបស់បុគ្គលសំខាន់ៗនៃប្រទេស នីមួយៗ ហើយក៏នឹងដឹងបានភ្លាមៗ ថាបុគ្គលដែល សំរេចផលក្នុងកិច្ចការផ្សេងៗបាន នោះ ក៏ព្រោះគេមានសេចក្តីប្រាថ្នា និងសេចក្តីតាំងចិត្តយ៉ាងមុតមាំរឹងប៉ឹងបំផុត ដើម្បី សមិទ្ធិភាពនិងប្រសិទ្ធភាពក្នុងការងារនោះៗ។ សេចក្តីគិតនឹកដែលគេ មាននៅគ្រប់វិនាទីនោះ គឺត្រូវតែធ្វើឲ្យសំរេចផលទាល់តែបាន។ គឺគេមិនព្រម បោះបង់ចោល ឬ បណ្តែតបណ្តោយខ្លួនឲ្យកើតសេចក្តីធុញទ្រាន់ រារាំង ឬរា ថយជាដាច់ខាតគេត្រូវតែមានសេចក្តីក្លាហាន អង់អាចជានិច្ច។ គេមិនព្រម ផ្លាស់ប្តូរ ឬ ប្រែប្រួលគោលបំណងឬគោលដៅរបស់គេទាល់តែសោះ គេមាន

ជំនឿខ្លាំងមាំបំផុតក្នុងខ្លួនឯង គេអាចបង្ហាញបញ្ហាខ្លួនឯងតាមហេតុផលនៃ តក្កវិទ្យា (Logic) ឬ ចិត្តវិទ្យារបៀបថ្មី (New Psychology) ។ បុគ្គលដែលមាន បុគ្គលិកលក្ខណៈ ដូចបានពោលមកហើយនេះ ខ្ញុំហៅថាជាមនុស្សមាន “ចិត្តានុភាព” ដែលជាថាមពលដ៏សំខាន់បំផុត សម្រាប់មនុស្សយើងនាសព្វថ្ងៃ នេះ ព្រមទាំងអាចស្ថិតស្ថាន ស្ថាបនាសមិទ្ធិគ្រប់បែបយ៉ាង ឲ្យដល់មនុស្ស លោកគ្រប់ច្រកល្អក ទាំងក្នុងផ្លូវនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច វិទ្យាសាស្ត្រ តារាសាស្ត្រ អក្សរសាស្ត្រ សាសនា ពេទ្យសាស្ត្រចំណែកបុគ្គលដែលធ្វើការនឿយហត់ដូច គេឯងដែរ តែគ្មានបានសម្រេចប្រយោជន៍អ្វី ឲ្យដល់ខ្លួនឯងសោះនោះ គឺបុគ្គល ដែលធ្វើការច្រើមច្រំ ចាប់នេះលែង ចាប់នោះចោល មិនឆ្ពោះត្រង់ណាធ្វើការទៅ ដោយគ្មានសេចក្តីព្យាយាម គ្មានសេចក្តីអត់ធន់ ប្រាសចាកគោលបំណងប្រាស ចាកផែនការណ៍ ប្រាសចាកសមាធិ ប្រាសចាកសេចក្តីតាំងចិត្តយ៉ាងភ្លៀវភ្លា (ចិត្តានុភាព) មានតែសេចក្តីខ្លាចនូវអន្តរាយផ្សេងៗ ឥតគណនា។

“គេសាងសេចក្តីប៉ងប្រាថ្នារបស់គេដោយ” ខ្វះក្បាលដីក្រខ្វក់ រវើរវាយ មានតែចិត្តគំនិតដ៏ទន់ខ្សោយ ធុញទ្រាន់ រួញរា។ បុគ្គលដែលមានព្រឹត្តិការណ៍ ដូចពោលមកនេះ នឹង រកសេចក្តីចម្រើនទៅមុខមិនបានដាច់ខាត។ ជីវភាពរបស់ គេរឹងតែនឹងទ្រុឌទ្រោម រួមទាំងការងារដែលគេកំពុងធ្វើដោយសមត្ថភាពផ្ទាល់ របស់គេទៀតផង។

កាលបើបុគ្គលដូចពោលមកនេះ មិនមានសមត្ថភាព នឹងសាងខ្លួនឯងឲ្យ ដុះដាលលេចឡើងមកក្នុងសង្គមមនុស្សបានទេ។ គេក៏នឹងក្លាយទៅជាបុគ្គល ដែល ចាំតែទិៀនតេះដៀលគេយ៉ាងនេះ យ៉ាងនោះ មិនចេះអស់ មិនចេះ ហើយ។ ខ្លះទៀត បន្ទោសជោគវាសនាបន្ទោសភ័ព្វសំណាង បន្ទោសផលកម្ម បន្ទោសដល់ទេវតា ព្រះឥន្ទ្រ ព្រះព្រហ្ម ព្រះអាទិទេព បន់ហើយ សូកហើយនៅ តែមិនឃើញមកជួយទៀត។ បុគ្គលដែលប្រាសចាក “ចិត្តានុភាព” ទោះបីនឹង មានការសិក្សាល្អ មានបរិញ្ញាប័ត្រគរដូចភ្នំ មានការសង្គមល្អ ចូលណាចូលបាន មានរាងកាយរឹងប៉ឹងមាំទាំខែងរែង។ តែគេមិនអាចនាំសេចក្តីរុងរឿង ថ្កុំថ្កើង មក ឲ្យខ្លួនឯងបានឡើយ។ ក្នុងរង្វង់នៃការងាររបស់គេ ទោះបីជាអ្នកមានឧត្តមគតិ

ដ៏វិសេសវិសាលដ៏លើសលប់មានសមាធិ (Concentration) ដ៏ប្រសើរមានមនោគតិដ៏វិសេស មានចំណេះវិជ្ជាដ៏ជ្រៅជ្រះយ៉ាងណាក៏ដោយ តែបើសិនគេប្រាសចាក “ចិត្តានុភាព” ដែលជាវត្ថុធាតុមួយដ៏សំខាន់បំផុតដូចបានពោលមកហើយ ក៏មិនអាចកើតប្រយោជន៍យ៉ាងបរិបូរណ៍ គ្រប់គ្រាន់បានឡើយ។ សេចក្តីទាំងចិត្តយ៉ាងមុតមាំ (Will power) តែមួយ ប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចនឹងជួយបណ្តុះបណ្តាលឲ្យបានពិតប្រទះផ្លូវដំណើររបស់ជីវិត ដ៏មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ និង ថ្កុំថ្កើងក្នុង សង្គមមនុស្សបាន។ បុគ្គលដែលមានកម្លាំងចិត្តទន់ខ្សោយ ខ្លាចតែត្រូវពិបប្រទះនូវឧបសគ្គនានាប្រការនោះ បុគ្គលបែបនេះ មិនមានសង្ឃឹមនឹងបានជួបប្រសព្វនូវសេចក្តីសម្រេចក្នុងកិច្ចការងារ សេចក្តីរុងរឿងថ្កុំថ្កើង និង សេចក្តីស្តុកស្តម្ភនៃទ្រព្យសម្បត្តិជាដាច់ខាត។ ព្រោះក្នុងសម័យបច្ចុប្បន្ននេះយើងតែងតែយល់គ្រប់គ្នាហើយថា ចិត្តានុភាពជាចាំមពលដ៏សំខាន់បំផុតសំរាប់ជួយជ្រោមជ្រែង តស៊ូដើម្បីវិវឌ្ឍនភាពនៃជីវិតក្នុងកិច្ចការគ្រប់យ៉ាង។ ហើយក៏កម្លាំងនៃ “ចិត្តានុភាព” នេះឯងជាអំណាចមួយដ៏ប្លែកវិសេស ដែលចាំជួយរុញច្រានបុគ្គលទាំងនេះឲ្យខ្ពស់ត្រដែតឡើងបាន។ អំណាចដ៏មហាស្នារូដូចពោលមកនេះ ជាមន្តដ៏វិសេសជួយឧបត្ថម្ភបណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាព និង បុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់ មនុស្សឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពបរិបូរណ៍ ហើយនៅជួយឧបត្ថម្ភគាំទ្រកម្លាំង និង អំណាចដទៃៗឲ្យរឹងតែមានអំណាចខ្លាំង ក្លាឡើងទៀតដូចអំណាច សមាធិ មនោភាព សេចក្តីស្រវ៉ាស្រទេញ សេចក្តីសង្កេត សេចក្តីសម្រេចចិត្តដោយដាច់ខាត សេចក្តីគិត សេចក្តីចាំ។ ចិត្តានុភាព ទើបដូចភាជនៈពិសេស ចាំតែទ្រទ្រង់ឲ្យជាអច្ឆរិយៈតែម្តង។

សូមឲ្យកំណត់កត់ចាំជានិច្ចថា “ចិត្តានុភាព” មិនចាំបាច់តោងមានឡើងព្រោះតែការសិក្សាក្នុងគោល ចារិកនៃចិត្តវិទ្យារបស់ ដុកទ័រ កិតគិន ឬ របស់ដុកទ័រ សិកម៉នីហ្វ្រយ័ដ ឬ របស់កុសតាហ្វ លីបង់ ឬ ក៏របស់លោកគ្រូ អាចារ្យណាៗទេ។ តែអំណាច “ចិត្តានុភាព” បានកើតមានហើយដោយធម្មជាតិ ហើយក៏ប្រចាំជាប់នៅនឹងមនុស្ស តែគ្រប់រូប គ្រប់នាម។ ជួនកាល “ចិត្តានុភាព” កើតឡើងឯងៗ ដោយហេតុបច្ចុប្បន្នភ្លាមៗក៏មានដែរ ដូចបុគ្គលធ្វើដំណើរក្នុងព្រៃ

ជ្រៅ អស់កម្លាំងនឿយហត់ស្ទើរតែស្លាប់ និង ធ្វើដំណើរតទៅទៀតមិនរួចហើយ តែគាប់ជួនក្នុងខណៈដែលដើរទៅមិនរួចនេះឯង គេបានជួបសត្វសាហាវ ដូច ខ្លា ដំរី ដើរតម្រង់មករក គេអាចនឹងរត់ទៅបានលឿនដូចខ្យល់ព្យុះតែម្តង នេះ ហើយហៅថាអំណាច “ចិត្តានុភាព” កើតឡើងដោយបច្ចុប្បន្នភាមៗ ជួនកាល អំណាច “ចិត្តានុភាព” កើតដោយអំណាចនៃការសិក្សាអប់រំតាមទ្រឹស្តីនៃចិត្ត វិទ្យារបៀបថ្មី ឬ អំណាចនៃដួងចិត្ត ដែលកើតពីសភាពព័ទ្ធឡោមនៃ ការសង្គម ក៏បានដែរជាអាទិក្តី សេចក្តីមេត្តាអាសូរ ឧត្តមគតិក្នុងផ្លូវនយោបាយ សេចក្តីទី ទំលក្រការត្រូវប្រមាថមើលងាយ សេចក្តីព្យាបាទ ការស្រាវជ្រាវរកទ្រឹស្តីផ្សេង ៗ ជំនឿស៊ីបក្នុងលិទ្ធិណាមួយ ឧបាទាន។ល។ អំណាច “ចិត្តានុភាព” នឹងកើត ឡើងដោយវិធីណាក៏ដោយវាក៏តែងតែស្នើស្នងឲ្យចំពោះតែបុគ្គលណា ដែល មានជំនឿខ្ជាប់យ៉ាងមុតមាំ ខ្លាំងក្លា មានសមាធិហ្នឹងហ្ន៎ ឬ ក៏មានសេចក្តីខ្លាច យ៉ាងហ្មសកម្រិត មានសេចក្តីក្លាហានខុសសាមញ្ញជនធម្មតាមានមនោភាព យ៉ាងខ្លាំងក្លា មានមេត្តាអាសូរយ៉ាងទូលំទូលាយ។ល។ តែប៉ុណ្ណោះ។ អំណាច ដួងចិត្ត ត្រូវតែមានឥទ្ធិពល ឬអំណាចលើរាងកាយ អំណាចដួងចិត្ត ត្រូវតែរឹង ប៉ឹងដូចដែកថែប មាំមួនដូចសសរតុងអារមេ។ ថាមពល និង អំណាចដូចពោល មកនេះហើយដែលមានប្រយោជន៍ច្រើនបំផុត សំរាប់ស្ថិតស្ថានវិវឌ្ឍនាការហុច ផ្តល់ឲ្យខ្លួនឯង រួមទាំងការរក្សារោគ ដោយអំណាចដួងចិត្តទៀតផង។ ព្រោះ បុគ្គលដែលក្លាយទៅជាមនុស្សសំខាន់ៗក្នុងពិភពលោកនោះ សុទ្ធតែមាន ថាមពលក្នុងផ្លូវដួងចិត្តដ៏រឹងប៉ឹង មុតមាំ ដូចគ្នាទាំងអស់។

មិនជាការប្លែក អស្ចារ្យអ្វីទេដែលនឹងឃើញក្មេងតូចមួយបានចេះធ្វើការ ព្យាបាលរោគដោយអំណាចដួងចិត្តហើយក៏បានសម្រេចប្រយោជន៍ល្អ ជាង ថ្នាំផ្សេងៗ ដែលអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រផ្នែកពេទ្យបានស្រាវជ្រាវសំរេចទៀតផង។ ទាំងនេះក៏ព្រោះអំណាចដួងចិត្តរបស់ក្មេងតូចមួយដែលមាន “មហាថាមពល” ដល់ថ្នាក់ដែលនឹងជួយទ្រទ្រង់អំណាចឲ្យអ្នកជម្ងឺបាន ព្រមទាំងអ្នកជម្ងឺក៏មាន ជំនឿស៊ីបផងថាខ្លួនត្រូវតែជាភោគដោយវិធីការបែបនេះ ជាពិតប្រាកដហើយ ទាំងត្រូវមានជំនឿស៊ីបទៀតថា ក្មេងតូចនេះជាតួតំណាងព្រះអាទិទេព ឬ ជា

អ្នកវិសេសពិតៗផ្ទុយទៅវិញបើសិនជាគេទាំងនោះយល់ឃើញថា ក្មេងតូចនេះ ជាមនុស្សធម្មតា កំពុងតែស្តែងត្រកកកំប្លែង ឬ លេងសៀកឲ្យយើងមើលហើយ។ អំណាចដួងចិត្តរបស់ក្មេងតូចនោះក៏គ្មានប្រយោជន៍អ្វីសោះឡើយ។ ក្នុងការ រក្សារោគដោយអភិវិហារ ឬ ឥទ្ធិប្បទិ នៃអំណាច នៃចិត្តានុភាពក៏បាន។

បើសិនយើងបានពិចារណា វិធីរក្សារោគរបស់ ម៉ូសេសហើយ ក៏អាចដឹង ជាក់ថាវិធីការរបស់ ម៉ូសេស មិនខុសអ្វី និងវិធីរបស់ក្មេងតូច ដែលបានពោល មកនេះសោះឡើយ។ អំណាចដួងចិត្ត ឬ “អំណាចចិត្តានុភាព” ដែលឧប្បត្តិ ឡើងនឹងក្មេងតូច ដែលឧបម៉ាឲ្យស្តាប់អំបាលមិញនេះ នឹងកើតឡើងដោយវិធី ណា តាមដែលពោលមកហើយក៏ដោយ រមែងជាថាមពលដ៏សំខាន់បំផុតក្នុង ការរក្សារោគដោយអំណាចដួងចិត្ត ។ ខ្ញុំបាទជឿជាក់ថា “អំណាចដួងចិត្ត” តោងមានថាមពលលើសលើកម្លាំងអ្វីទាំងអស់ ជាកម្លាំងអំណាចមួយវិសេស បំផុត ដែលអាចបណ្តុះបណ្តាលឲ្យមនុស្ស ទៅជាអ្វីក៏បានដូចកាំជ្រួចហោះ ដែលហោះឡើងទៅដល់លោកព្រះច័ន្ទ ព្រះអង្គារ ក្នុងអវកាសដ៏ស្ងួនយើង ព្រមទាំង សត្វ និង មនុស្សឡើងទៅហើយចុះមកបានជាធម្មតា មិនព្រោះ អំណាចចិត្តានុភាព ក្នុងការចង់ដឹង ចង់យល់ទេឬ? រួមទាំងអ្នកដែលអង់អាច ហ៊ានរួមទៅក្នុងយាននោះផងក៏តោងបាន (ចិត្តានុភាព) យ៉ាងគ្រប់គ្រាន់ដែរ។ ហេតុដូច្នេះអំណាចនៃកំលាំងចិត្ត (Will power) អាចធ្វើឲ្យមនុស្សក្លាយទៅជា រដ្ឋបុរស អ្នកទស្សនវិទូ អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ អ្នកតារាសាស្ត្រ អ្នកស្ថិតនិក អ្នកបរមា ណូ ឬ ក្លាយទៅជាមហាចោរ ដែលមានចិត្តកាចសាហាវ យោរយៅបំផុត ជា អ្នកប្រឌិតដែលប្រឌិតគ្រាប់បែកប្រល័យលោក អាចធ្វើឲ្យមនុស្សវិនាសអន្ត រាយទាំងជីវិត និងទ្រព្យសម្បត្តិ យ៉ាងវេទនាបំផុតក៏បាន (គឺរូបបរមាណូ ដែល អាមេរិកាំងទំលាក់នៅកោះ ហ៊ីរុស៊ីម៉ានៃប្រទេសជប៉ុនជាដើម)។

៣. ចិត្តានុភាពក្នុងការទំលាយ

អំណាច (ចិត្តានុភាព) មានទាំងជួយបណ្តុះបណ្តាល និង ការទំលាយ។ អំណាចចិត្តានុភាព ក្នុងការទំលាយនេះមានអ្នកចិត្តវិទ្យាបារាំងសេសម្នាក់ ចង់

ធ្វើការសាកល្បងមើលថាជំនឿស៊ីប៉ូស្តុង ទាល់តែចិត្តជាឆ្មងមួយលើចិត្ត ធម្មតាសាមញ្ញនោះ តើនឹងឲ្យទោសយ៉ាងកាចសាហាវដល់មនុស្សយ៉ាងណាខ្លះឬទេ? អ្នកចិត្តវិទ្យាដូចពេលមកនេះ ទើបធ្វើចុកហ្មាយមួយស្មើដល់រដ្ឋាភិបាលបារាំងសេស ដើម្បីសូមអ្នកទោសម្នាក់ ដែលសាលាជំនុំជំរះកាត់ទោសឲ្យប្រហារជីវិតមកធ្វើការសាកល្បង។ កាលបើរដ្ឋាភិបាលបានអនុម័តយល់ព្រមហើយអ្នកទោសដែលមានគ្រោះថ្នាក់នោះក៏ត្រូវហៅខ្លួនឲ្យចូលមករកអ្នកចិត្តវិទ្យាភ្លាម។ អ្នកចិត្តវិទ្យាបានពេលប្រាប់អ្នកទោសនោះថា អ្នកឯងឃើញពស់នោះទេ? ពស់នេះមានពិសកាចខ្លាំងណាស់វាចឹកអ្នកឯងតែបន្តិចប៉ុណ្ណោះ ពិសដ៏កំណាចសាហាវនោះ នឹងធ្វើឲ្យអ្នក ឯងដាច់ខ្យល់ស្លាប់ភ្លាម។

កាលបើអ្នកទោសនោះ បានត្រូវយោសនបញ្ចុះបញ្ចូល ឲ្យជឿដូច្នោះ ក៏បង្កើតជំនឿស៊ីប៉ូយ៉ាងខ្លាំងខ្លួនឡើង ទាល់តែជាសាហេតុធ្វើឲ្យកើតអំណាចចិត្តានុភាព (ចិត្តានុភាព ក្នុងផ្លូវទំលាយ) ហើយគេក៏នាំអ្នកទោសនោះ ទៅធ្វើការសាកល្បង តែអ្នកចិត្តវិទ្យានោះ មិនបានឲ្យពស់ចឹកយ៉ាងដែលគេយោសនានោះទេ។ គេត្រូវប្រាប់ជាយកកម្ពុលចាក់កណ្តាលខ្នងព្រមទាំង យកក្រដាសផ្តិតជ្រលក់ទឹកក្តៅខ្ពស់ៗ សម្រក់ដាក់កណ្តាលខ្នងធ្វើ ហាក់ដូចជាឈាមបានហូរចេញមកដូច្នោះ។ អ្នកទោសនោះ ជាអ្នកមានជំនឿស្តឹងស៊ីប៉ូនៅជាមុនហើយក៏ចូលចិត្តថាមុខជាពស់ចឹកមែនពិតហើយក៏ដាច់ខ្យល់ស្លាប់ភ្លាមទៅ។

នេះជាការស្តែងបញ្ជាក់ឲ្យលោកអ្នកអានឃើញច្បាស់ថា ចិត្តជាតួសំខាន់បំផុតសមតាមពុទ្ធិភាសិតថា “មនោ បុព្វង្គមាធម្មា មនោសដ្ឋា មនោមយា” ចិត្តជាធំចិត្តជាមេដឹកនាំធ្វើអ្វីតោងសម្រេចដោយចិត្តទាំងអស់។

៤. ចិត្តានុភាពក្នុងការសាង

តទៅនេះ ខ្ញុំបាទនឹងបានពោលដល់អំណាចចិត្តានុភាពក្នុងការសាង ឬបណ្តុះបណ្តាលខ្លះ។ ក្នុងកម្មវិធីមួយដែលទាក់ទង និងការព្យាបាលរោគរបេងនោះ។ អំណាច (ចិត្តានុភាព) ផ្នែកបណ្តុះបណ្តាលរមែងតែងតែរក្សារោគនោះ

ជាបានយ៉ាងដាច់ខាត ជាងថ្នាំដទៃៗក្នុងវិធីការនៃពេទ្យសាស្ត្រផែនបច្ចុប្បន្ន ដែលបានស្រាវជ្រាវយ៉ាងវិសេសវិសាលនោះ ទៅទៀត។

រឿងដែលនឹងពេលតទៅនេះ អ្នករៀបរៀងបានពីបបួន៖ ផ្ទាល់នឹងខ្លួន ឯងតែម្តង។ បុគ្គលនោះខ្ញុំបាទបាន ស្គាល់គេយ៉ាងជិតជិត។ តាមធម្មតាគេជា មនុស្សមាននិស្ស័យ និង ចិត្តគំនិតរឹងប៉ឹងក្លាហានមកពីកំណើត ចិត្តានុភាព ដោយធម្មជាតិ គឺគេជាមនុស្សមិនចេះខ្លាចអ្វីសោះ។ ខ្មោចលង ឬ? ដែលគេ ល្បីថា មានខ្មោចណាស់លងខ្លាំងនៅទីណា? យប់ស្មើណា? គេក៏ទៅទីនោះ ទុកជាយប់ស្មើណាក៏ដោយ មិនត្រឹមតែមិនខ្លាចខ្មោចប៉ុណ្ណោះទេ ទោះបីតែ មនុស្សគេក៏មិនខ្លាចដែរ។ នេះជាការបញ្ជាក់ឲ្យយើងឃើញថា បុគ្គលនោះមាន អំណាច (ចិត្តានុភាព) ដោយធម្មជាតិដោយមិនបាច់អប់រំហ្នឹកហ្នឹង។ តែជា គ្រោះថ្នាក់របស់គេ គេត្រូវមានជម្ងឺដោយរោគរបេងយ៉ាងទម្ងន់។ ក្នុងរវាងដែល គេមានការឈឺចាប់ជាទម្ងន់នោះ គេក៏មិនមានតក់ស្លុត ភិតភ័យ ឬ ភ្ញាក់ផ្អើលអ្វី ឡើយ គេមានចិត្តគំនិត និង កិរិយាដូចមនុស្សធម្មតា។ តាមប្រក្រតី គេអាច ក្រោកដើរទៅណាមកណាបាន ថ្វីបើអាការរោគក្នុងខ្លួនរបស់គេរឹតតែទ្វេឡើង ជាអតិបរមា។ កាលបើរោគរឹតតែមានអាការខ្លាំងណាស់ទៅដូច្នោះ។ គេក៏តោង ដេកស្លឹកនៅនឹងទីដំណេក រាងកាយរបស់គេ ក៏ទ្រុឌទ្រោមស្តាំងស្តួមនៅសល់ តែស្បែក និង ឆ្អឹង។ នៅទីបំផុត មាតាក៏តោងនាំគេទៅរក្សាព្យាបាលឯបន្ទីរ ពេទ្យឈ្នួល ជាតិអីប៉ុមួយ។ ដោយអាស្រ័យវិជ្ជាការពេទ្យ ដែលមានវិវឌ្ឍនាការ លូតលាស់ដូច្នោះក៏ដោយ។ តែអាការរោគរបស់គេក៏មិនបានធូរស្រាលឡើង សោះ។ ទោះបីរាងកាយរបស់គេ នឹងត្រូវមេរោគចង្រៃកំទិចឲ្យវិនាសអន្តរាយ យ៉ាងណាក៏ដោយ តែអំណាចចិត្តរបស់គេក៏នៅតែគ្រប់គ្រង សេចក្តីបរិបូណ៌ របស់(ចិត្តានុភាព) យ៉ាងពេញលេញជានិច្ច។

ថ្ងៃមួយ គ្រូពេទ្យបានត្រួតមើលអាការរោគរបស់សព្វគ្រប់ ហើយយល់ ឃើញថាអ្នកជម្ងឺត្រូវតែអស់ជីវិតក្នុងកំឡុង២៤ម៉ោង។ ព្រោះប្រចក្សថាស្លុត របស់គេត្រូវខូចខាតសឹងតែប្រើការអ្វីពុំបានសោះឡើយ គ្រូពេទ្យប្រាប់ដល់ មាតាអ្នកជម្ងឺថា “នេះនៃលោកអ៊ុំ កូនប្រុសលោកអ៊ុំគង់មិនរួចជីវិតទៅបានក្នុង

កំឡុង២៤ម៉ោងនេះទេ ខ្ញុំយល់ឃើញថា គួរតែយកអ្នកជម្ងឺធ្ងន់នេះដាក់ក្នុង បន្ទប់ “មរណាសន្ន” (បន្ទប់ធ្វើឲ្យស្លាប់) ដើម្បីកុំឲ្យរើរវាយអន្ទះអន្ទែងលោកអ៊ុយ យល់ឃើញយ៉ាងម៉េចទៅ?។

ស្រាប់តែអ្នកជម្ងឺបានឮគ្រូពេទ្យនិយាយដូច្នោះ ដោយកំហឹងហួសកម្រិត គេស្ទុះក្រោកឡើងយ៉ាងក្តៅក្រហាយ (ដោយអំណាចចិត្តានុភាព) តែតាម ធម្មតា គេនឹងទៅបន្ទោលមកក៏តោគ្រាហ៍ទៅយ៉ាងពិបាកវេទនាបំផុត។ គេស្ទុះ ចាប់កាំបិទស្លៀត ដែលលាក់នៅក្រោមខ្នើយរបស់គេ ហើយស្ទុះលោតទៅប្រុង នឹងចាកគ្រូពេទ្យនោះយ៉ាងពេញទំហឹង។ តែជាជោគល្អដែលគ្រូពេទ្យនោះបាន គេចទាន់ ហើយប្រញាប់រត់ចេញទៅដោយឆាប់រហ័ស អ្នកជម្ងឺបានតែស្រែក ឡើងយ៉ាងកំហឹងថា មនុស្សនៅមិនទាន់ស្លាប់ ចង់ឲ្យស្លាប់ ឬ? គ្មានមនុស្សធម៌ អ្វីសោះ នេះឬគ្រូពេទ្យ ? ក្នុងថ្ងៃជាមួយគ្នានេះឯង មាតាក៏តោងនាំកូនប្រុស ដែលកំពុងមានអាការធ្ងន់ធ្ងរនោះត្រឡប់មកផ្ទះខ្លួនវិញ។ អំណើមក គេក៏មិន បាន ធ្វើការរក្សាព្យាបាលយ៉ាងណាសោះឡើយ គង់បណ្តោយទៅតាមយថា កម្ម។ តែនឹងដោយហេតុយ៉ាងណាក៏ដោយ ចៅរោគរបេងនោះក៏សន្សឹមៗ បាត់ ទៅឯងៗ ហើយវេលានេះក៏ប្រចក្សថា ចៅរោគកំណាចសាហាវនេះគង់មាននៅ ក្នុងខ្លួនរបស់គេជាដរាប។ តែវាក៏មិនអាចធ្វើអ្វីឲ្យគេបាន គេគង់តែមានជីវិតរស់ នៅទាល់តែសព្វថ្ងៃនេះ។

លោក “ដេម៉ិសធើន្និស” អ្នកបាបកថាសំខាន់របស់ក្រិច។ បុគ្គលនោះ ក្នុងគ្រាដំបូងបានទៅធ្វើបាបកថាក្នុងសមាគមធំមួយ តែមិនមានរណាយកចិត្ត ទុកដាក់ចង់ស្តាប់គេសោះ។ ព្រោះការនិយាយរបស់លោក ដេម៉ិសធើន្និស មិន សូវក្បោះក្បាយគួរឲ្យស្តាប់ ទាំងប្រាសចាកវាទសិល្បៈ ក្នុងការនិយាយទៀត ផង។ លោក ដេម៉ិសធើន្និស គួរតែអស់សេចក្តីមានៈ ឬ ក៏អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ខ្វះកម្លាំងចិត្ត។ តែលោកនេះ ត្រឡប់ជាមានសេចក្តីតាំងចិត្ត និង ឲ្យសមាគម នោះនិយមខ្លួនឲ្យទាល់តែបាន។ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងខ្លាំងក្លា និង មុតមាំ (ចិត្តានុភាព) ដូច្នោះលោកក៏ធ្វើដំណើរចាកចេញពីក្រុងអេធរន្យ ទៅជាច្រើនឆ្នាំ ទៅអាស្រ័យនៅជាយសមុទ្រដោយមិនត្រូវការជួបនឹងនរណាទាំងអស់។

លោកបានព្យាយាមអានសៀវភៅល្អៗ ផ្សេងៗរបស់អ្នកប្រាជ្ញជាច្រើន ព្រមទាំងបានព្យាយាមហាត់ប្រាណឲ្យមានសុខភាព រឹងប៉ឹង មាំមួនទៀតផង។ ក្នុងការអប់រំហាត់និយាយនេះ ដេម៉ែសធួនីស បានយកក្រសដាក់ក្នុងមាត់ ហើយក៏បានទៅឈរនៅតែម្នាក់ឯងក្បែរច្រាំងសមុទ្រមួយ ដើម្បីហ្វឹកហ្វឺន និង ហាត់កិរិយារបស់គេ ឲ្យសំឡេងស្របទៅតាមសំឡេងនៃរលកទឹកក្នុងសមុទ្រ។ គេបានហ្វឹកហាត់កិរិយាមាយាទរបស់ខ្លួនឲ្យមានសេចក្តីស្ងប់ស្ងៀមសមរម្យ មិនឲ្យផ្ទៀងផ្ទង់ ឃ្លឹងឃ្លាងក្នុងវេលានោះ ដេម៉ែសធួនីស បានប្រើវិធីផ្សេងៗជាច្រើន ទាល់តែដល់ថ្នាក់យកចុងដាវស្រួចមុតផ្ទុះជុំវិញខ្លួនឯង ដើម្បីថា បើសិនខ្លួនឯងឃ្លាងទៅទោះបីបន្តិចសោះ ក៏តោងត្រូវចុងដាវជាហេតុឲ្យឈឺចាប់។ ហើយទាំងដើម្បីនឹងកាត់ មិនឲ្យមានការសេវនាសមាគមទៀតផង។ លោកដេម៉ែធួនីស ក៏បានស្រាវជ្រាវ រកពាក្យពេចន៍របស់ខ្លួនឯងខ្លះ យកតាមបែបរបស់អ្នកដែលធ្លាប់មានវាទសិល្បៈដ៏ល្បីល្បាញខ្លះ ព្យាយាមសិក្សាទន្ទេញតម្រាផ្សេងៗខ្លះ។ ដេម៉ែសធួនីស បានព្យាយាមហ្វឹកហ្វឺន អប់រំខ្លួនឯងដូច្នោះ អស់វេលាដ៏យូរឆ្នាំ ដោយការប្រឹងប្រែងជាទីបំផុតទាល់តែដល់អាយុ ២៧ឆ្នាំ ទើបគេបានត្រឡប់មក ក្រុងអេធរន្ស ម្តងទៀត។

តែការត្រឡប់មកក្រុង អេធរន្ស ម្តងនេះ លោក ដេម៉ែសធួនីស បានក្លាយទៅជាអ្នកមានវាទសិល្បៈ ដ៏ពិរោះ ក្បោះក្បាយ ជាទីនិយមរាប់អាន របស់មហាជនទូទៅក្នុងក្រុង អេធរន្ស។ ដោយហេតុនេះឯង មិនយូរប៉ុន្មាន គេក៏បានទទួលដំណែងដ៏សំខាន់ក្នុងរងការងាររបស់រដ្ឋ។

នេះគឺ អំណាចចិត្តានុភាព បានជាកម្លាំងរុញច្រាន អូសទាញចិត្តគំនិតរបស់ ដេម៉ែសធួនីសឲ្យទៅកាន់ភាព ជាអ្នករុងរឿងចម្រើនបាន។

នាងកញ្ញា មេរីមេកឌឺរ ស្រ្តីជាតិអាមេរិកកាំងម្នាក់ទៀត ជាស្រ្តីដែលល្ងង់ខ្មៅមានបញ្ញាអាប់ជាទីបំផុត។ អាជីវកម្មរបស់នាង គឺដើរសុំទានគេចិញ្ចឹមជីវិតគ្រាន់តែឲ្យរស់នៅមួយពេលៗប៉ុណ្ណោះ គ្មានឧត្តមគតិ គ្មានមនោគតិ គ្មានគោលដៅនៃជីវិតអ្វីទាំងអស់ រស់នៅដោយសេចក្តីពិបាកវេទនាជាទីបំផុត។ ទាល់តែនាងមានអាយុ ៤០ឆ្នាំ ៤០ឆ្នាំក្នុងសេចក្តីវេទនា និង ថោកទាបបំផុត។

មានថ្ងៃមួយដែលនាំឲ្យជីវិត មែរីមេកឌីរ តោងប្រែប្រួលទៅ គឺ នាងកញ្ញា មែរី មេកឌីរ បានស្តាប់ការស្វាធាយនីវិជ្ជាសង្កត់ចិត្ត របស់លោកសាស្ត្រាចារ្យជាតិ បារាំងសេសម្នាក់។ នាងក៏មានសេចក្តីជ្រះថ្លា ព្រមដោយជំនឿខ្ជាប់ស៊ប់ក្នុង បេះដូងរបស់នាងថា “វាអាចកើតមានបានយ៉ាងនេះពិតប្រាកដ នាងបានប្តេជ្ញា ថា នាងត្រូវតែធ្វើឲ្យបាន ដូចលោកសាស្ត្រាចារ្យពោលនេះជាដាច់ខាត”។ កាលបើនាងមានជំនឿស៊ប់ខ្ជាប់ក្នុងខ្លួន រួមទាំងកើត សេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងខ្លាំងក្លា ដាច់ខាតដូច្នោះ។ ពលានុភាពក្នុងផ្លូវចិត្តរបស់នាង ក៏ត្រូវជាប់ឲ្យភ្នាក់ឡើង ភ្លាមក្នុងគ្រាដំបូងនាងបានសាកល្បងធ្វើដោយខ្លួនឯងលមើល តែក៏មិនបាន ឃើញមានផ្លូវសម្រេចអ្វីសោះ។ នៅទីបំផុតនាងក៏តោង ទៅរួមនឹងលោក សាស្ត្រាចារ្យម្នាក់ ទាល់តែលោកសាស្ត្រាចារ្យនោះ យកកម្មវិធីរបស់នាង ទៅធ្វើ បានសម្រេចផល ក្នុងការរក្សាព្យាបាលរោគដោយអំណាចកម្លាំងចិត្ត (ចិត្តានុ ភាព) ។

ចំណែកលោកសាស្ត្រាចារ្យនោះប្រចក្សថា មានទ្រព្យសម្បត្តិយ៉ាងស្តុក ស្តម្ភ ព្រោះតែការរក្សាព្យាបាលអ្នកជម្ងឺជាច្រើន ។ ចំណែក មែរីមេកឌីរ ក៏បែក គំនិតចេញពីលោកសាស្ត្រាចារ្យនោះទៅ។ ទោះបីនាងនឹងខុសបំណងយ៉ាង ណាក៏ដោយ។ នាងក៏មិនមានការរុញរាជុញចប់យ៉ាងណាសោះ។ នាងមាន សេចក្តីតាំងចិត្តមុតមាំដាច់ខាតថា នាងត្រូវតែ ធ្វើឲ្យសម្រេចទាល់តែបាន។ “ក្រោមមេឃ លើដីនេះ មិនមានអ្វីដែលមនុស្សធ្វើមិនបាន ធ្វើមិនកើតនោះទេ” ដោយជំនឿស៊ប់ស្តង់ខ្លាំងក្លាដូច្នោះ ទើបជាហេតុឲ្យនាងបានធ្វើការសាកល្បង សាកល្បងម្តងហើយម្តងទៀតទាល់តែនាង មានអាយុកន្លងចូល៤៥ឆ្នាំ។ ក្នុងទី បំផុតនាងក៏បានសំរេចផលក្នុងការរក្សាព្យាបាលរោគដោយ ឋាមពលនៃ អំណាចចិត្ត។ ដោយសេចក្តីសំរេចផលក្នុងផ្លូវចិត្តនេះឯង ធ្វើឲ្យ មែរី មេកឌីរ បានក្លាយទៅជាមនុស្សមានមុខមាត់ និង កេរ្តិ៍ឈ្មោះ ល្បីល្បាញមានទ្រព្យ សម្បត្តិហូរចូលមកមិនឈប់ឈរ។

នាងកញ្ញា ដែលធ្លាប់តែសុំទានគេយ៉ាងរហាម គ្មានខ្វក្សាល គ្មានមនោ គតិ គ្មានឧត្តមគតិ គ្មានគោលដៅនៃជីវិត ក៏ក្លាយទៅជាសេចក្តី គួរឲ្យអស្ចារ្យ

ណាស់។

លោក លិត ទ័រ អ្នកភាសាសាស្ត្រជាតិបារាំងសេស ក៏ជាមនុស្សម្នាក់ ទៀត ដែលមានអាយុដល់ទៅ៦៣ឆ្នាំហើយនៅតែមិនព្រមរួញរា ថយក្រោយ នៅតែមិនព្រមដេកសមកុក រួញដៃ រួញជើង នៅតែមិនព្រមអស់សង្ឃឹមក្នុងឆាក ជីវិត នៅតែមានការតស៊ូ តស៊ូ តស៊ូជានិច្ចគេមានសេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងខ្លាំងក្លា បំផុត “ក្នុងការសរសេរវេចនានុក្រមបារាំងសេស” ឲ្យសំរេចទាល់តែបាន។ ទោះបី អាយុរបស់គេច្រើនណាស់ទៅហើយក៏ដោយ តែគេមានសេចក្តីប្រាថ្នា យ៉ាងខ្លាំងក្លាម៉ឺងម៉ាត់បំផុតដែលត្រូវតែធ្វើឲ្យសំរេច។ គេប្រកាន់ថា ចាស់តែរាង កាយប៉ុណ្ណោះទេ តេខ្យក្បាលរបស់គេនោះវានៅតែតស៊ូ នៅតែមុតមាំ នៅតែរឹង ប៉ឹង ដូចបន្ទះនៃដែកថែបដូច្នោះ។ លោក លិត ទ័រ បានចាប់ផ្តើមសរសេរ វេចនា នុក្រមរបស់គេ ដោយការយកចិត្តទុកដាក់ជាអតិបរិមា។ គេប្រញាប់ ហើយខំ ប្រឹងធ្វើការដោយប្រុងប្រយ័ត្នបំផុតមួយថ្ងៃដល់ទៅ ១៦ម៉ោង គឺគេចាប់ផ្តើម តាំងតែអាយុ ៦៣ឆ្នាំ ប្រើពេលវេលាសរសេរ និងស្រាវជ្រាវដល់ទៅ ១០ឆ្នាំទើប បានសំរេច។

លោក លិត ទ័រ ភ្នាក់ពីដំណេកម៉ោង៨ព្រឹក ចាប់ផ្តើមត្រួតវិញ្ញាសារតាំង តែម៉ោង ៩ដល់ម៉ោង ១២ ទើបឈប់សំរាក និង ទទួលទានអាហារ។ ហើយក៏ ចាប់ផ្តើមត្រួតពីម៉ោង ១៣ដល់ម៉ោង ១៥ គេខ្វល់តែរឿងវេចនានុក្រមរបស់គេ ប៉ុណ្ណោះ ទោះបីគេមានអាយុច្រើនហើយចូលក្នុងវ័យជរាភាពផងក៏ដោយ គេ ដេកត្រឹមតែ ៥ម៉ោងប៉ុណ្ណោះ។ គេធ្វើការដូច្នោះរហូតវេលា ១០ឆ្នាំគឺ ១០ឆ្នាំ ដែលពោរពេញទៅដោយប្រយោជន៍សាធារណៈ ។ លិត ទ័រ តោងអត់ទ្រាំ តស៊ូ ធ្វើការដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ រហូតវេលាគ្មានស្រាកស្រាន្តសោះ តែទោះបីដូច្នោះក៏ដោយ គេក៏គង់មានអាយុដល់ទៅ ៨០ឆ្នាំ ។ នេះជាការដៅបញ្ជាក់ឲ្យយើងរាល់គ្នា ឃើញច្បាស់ថា ចិត្តានុភាព (អំណាចនៃចិត្ត) អាចសាងសេចក្តីរឹងប៉ឹង និងបិត បេរ ឲ្យដល់ជីវិត និង រាងកាយយ៉ាងមហាស្វរ្យណាស់។

ឆោម៉ីស៍ ម៉ាហ្សារីត ប្រធានាធិបតីនៃ ឆេកូស្លូវ៉ាគី ក្នុងគ្រាដំបូងដែល កំពុងសិក្សាក្នុងមហាវិទ្យាល័យនោះ គេក៏បានតាំងបនោបណិធានថា ក្នុងរយៈ

ពេល ៥០ឆ្នាំ ប្រទេស កម្ពុជា ត្រូវតែមានឥស្សរៈភាពពេញលេញ ហើយក៏ ក្នុងរយៈពេល ៥០ឆ្នាំនោះឯងសេចក្តីយល់ស្តី ដែលពោរពេញទៅដោយ សេចក្តីអត់ធន់ តស៊ូ ស៊ូទ្រាំ យ៉ាងរឹងមាំ មុតមាំបំផុតរបស់លោក ម៉ាហ្សារីត នោះក៏បានសំរេចដូចសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាង។

ម៉ាហ្សារីត កើតក្នុងខ្ទមកញាស ដែលស្ទើរតែបាក់បែកខូចខាតអស់ទៅ ហើយ ក្នុងខ្ទមនោះសោតក៏រកអ្វីជាខ្លឹមសារមិនបានសោះ គេមានពូជពង្សវង្ស ត្រកូលជាអ្នកជនបទ ដែលក្រខ្យត់ជាទីបំផុត។ ការសិក្សារៀនសូត្ររបស់គេ ក៏មិនប្រាថ្នាថាបានចូលរៀនពិតប្រាកដនៅកន្លែងណា តែម៉ាហ្សារីតអាចអាន បានខ្លាចបន្តិចបន្តួច ចំណែកការសរសេរនោះគេសរសេរមិនបានសោះឡើយ។ បិតារបស់ម៉ាហ្សារីត បានព្យាយាមដាស់តឿនព្រានប្រដៅកូនប្រុសរបស់គេជា និច្ចថា កុំចង់ធ្វើជាខ្ញុំកញ្ចះបាតជើងអ្នកដទៃ ឬ កុំចង់ធ្វើជាបាវបំរើបាតជើង គេឲ្យសោះត្រូវតែជួយខ្លួនឯង។ វិជ្ជារកចិញ្ចឹមជីវិតមានច្រើនណាស់ ត្រូវតែប្រើ វិចារណញ្ញាណឲ្យគាប់គួរនឹងនិស្ស័យដែលខ្លួនស្រឡាញ់ចូលចិត្ត។ ចំណែក មាតារបស់គេវិញ ប្រដៅឲ្យគេចេះស្រឡាញ់ការសិក្សា ព្រោះការសិក្សាជាដួង ប្រទីបង្អីថ្នាំ ក្នុងការស្វែងរកវិជ្ជានភាពឲ្យដល់ខ្លួនឯងក្នុងនាករជីវិត។

កាល ម៉ាហ្សារីត អាយុបាន ១៤ឆ្នាំ ក៏បានចូលធ្វើការងារក្នុងរោងស្នដៃក ទ្រនាប់ស្បែកជើង ហើយក៏ក្នុងពេលជាមួយគ្នានោះឯង គេក៏ខំសិក្សាជានិច្ច ទាល់តែមិត្តភក្តិចំអន់គេថាជាកណ្តៀរស៊ីសៀវភៅ តែ ម៉ាហ្សារីត មិនខ្លឹយកចិត្ត ទុកដាក់នឹងពាក្យចំអកឡកឡើយនោះឡើយគេប្រាថ្នាតែម្យ៉ាងគឺសេចក្តីសំរេច ក្នុងវិជ្ជាការនោះប៉ុណ្ណោះ ។ ដោយសេចក្តី ព្យាយាមដ៏ម៉ឺងម៉ាត់និងប្តេជ្ញាចំ ដោយសេចក្តីស្រវាស្រទេញយ៉ាងខ្លាំងក្លារបស់គេ ព្រោះតែហេតុនោះឯង ទើប ធ្វើឲ្យមិត្តម្នាក់និយមនៃសេចក្តីខ្លះខ្លះរបស់គេ ជួយជាការឲ្យគេបានចូល សិក្សាក្នុងមហាវិទ្យាល័យនៅក្រុងវៀញណាម។ ព្រោះតែសេចក្តីយកចិត្តទុកដាក់ ក្នុងការរៀនសូត្រយ៉ាងកំពូលនិង ប្តេជ្ញាចំរបស់គេនេះហើយ គេក៏បានសំរេច លទ្ធផល ក្នុងការប្រឡងចេញដោយងាយហើយគេក៏បានធ្វើជាសាស្ត្រាចារ្យ ក្នុងទស្សនវិជ្ជាសាស្ត្រ។ អំណើៈតមក គេក៏ព្យាយាមស្រាវជ្រាវរកទ្រឹស្តីក្នុងវិជ្ជា

ការផ្សេងៗ ដោយនិច្ចកាលសោះ ព្រមទាំងព្យាយាម ប្រៀនប្រដៅមិត្ត
មនុស្សទូទៅឲ្យ ស្គាល់ច្បាស់នូវគុណតម្លៃនៃវិទ្យាសាស្ត្រ និង សមភាពនៃការ
រស់នៅរហូតដល់គោលការណ៍នៃភាពជាមនុស្សមានសេរីភាព ឥស្សរៈភាព
សមភាព។ល។ ឈ្មោះសំឡេងរបស់ ម៉ាហ្សាវីត ក៏ចាប់ផ្តើមខ្វះខាតរំពង
ឡើង ទាល់តែបានជាប់ជាសមាជិករដ្ឋសភាតែក្នុងសម័យនោះ ឬអាយុកាលនៃ
គេនោះ រដ្ឋសភាតាំងនៅឯក្រុង វៀណា នៅឡើយទេ។ ដោយហេតុតែ ឆេកូ
ស្លូវ៉ាគី នៅក្នុងក្រញាំនៃអាណានិគមរបស់អូស្ត្រាលី គេទើបរកមធ្យោបាយតស៊ូ
ដើម្បីឥស្សរៈភាពរបស់ប្រទេស ម៉ាហ្សាវីត ទើបពេញទៅដោយសត្រូវគ្រប់ទិស
ទីចាំតែធ្វើអន្តរាយនិងធ្វើឃាតចំពោះគេជានិច្ច ហើយគេក៏ត្រូវចាប់ដល់ពីរដង
ទុកជាដូច្នោះក៏ដោយវិញ្ញាណនៃការតស៊ូរបស់គេនៅតែប្រុងប្រៀបដើម្បី រំដោះ
នឹងមដែកនៃចក្រពត្តិនិយម ដោយមិនរុញរាជាដរាប ឬ លះបង់ចោលនូវគោល
ដៅនៃនាករជីវិតរបស់គេឡើយ។ កាលមហាសង្គ្រាមបានឧប្បត្តិឡើង ម៉ាហ្សា
វីត ក៏បានប្តេជ្ញាតស៊ូប្តូរផ្តាច់គ្រប់មធ្យោបាយ និងគ្រប់យ៉ាង ដើម្បីឥស្សរៈភាព
របស់ប្រទេស ។ ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គេ ក៏ត្រូវរដ្ឋវិបអូសអស់ខ្លួនរបស់គេក៏ត្រូវ
ចោទជា “ក្បត់” ។ ទាល់តែមហាសង្គ្រាមបានផុតរលត់ហើយ ទើបមានឱកាស
បានប្រកាសឥស្សរៈភាព ហើយគេក៏បានទទួលតំណែងជាប្រធានាធិបតី ជា
ដំបូងបង្អស់របស់ជាតិឆេកូស្លូវ៉ាគី ក្នុងអាយុ ៦៩ឆ្នាំ។ នេះជាការដៅបញ្ជាក់ឲ្យ
ឃើញថា បើសិន ម៉ាហ្សាវីត មិនមានកំលាំងចិត្ត ឬ ចិត្តានុភាពគ្រប់គ្រាន់
ហើយសេចក្តីសំរេចផ្សេងៗក្នុងនាករជីវិតរបស់គេនឹងមានឡើងមិនបាន ដាច់
ខាត។

មេចក្រពត្តិ ណាប៉ូឡេអុង ប៉ូណាប៉ារតី នៃបារាំងសេស ក្រោយដែល
សម្ព័ន្ធមិនបានចាប់បញ្ជូនឲ្យទៅនៅនា កោះ អេលបា តែណាប៉ូឡេអុង ក៏អាច
រត់ត្រឡប់មកវិញបានទៀត។ ព្រះចៅហ្គុយទី ១៤ នៃបារាំងសេស បានបញ្ជូន
ទាហានមួយកងវរសេនាធំ ដើម្បីចាប់ណាប៉ូឡេអុង គូរណាស់តែណាប៉ូឡេអុង
នឹងគេចរត់ឲ្យផុតដោយសេចក្តីខាច។ តែដោយអំណាចចិត្តានុភាពដ៏ខ្លាំងក្លា
បំផុត ប្រត្យក្សថា ណាប៉ូឡេអុង ត្រឡប់មកឈមស្តីចំពោះមុខទាហានទាំង

នោះដោយ ដោយណាប៉ូឡេអុង មិនមានអាវុធដាច់ដៃមកសោះ ហើយទីបំផុត ណាប៉ូឡេអុង ក៏ស្រែកប្រកាសថា “ទាហាន ទាំងឡាយ លោកហ៊ាន បាញ់ចក្រពត្តិរបស់លោកដែលមិនមានអាវុធដាច់ដៃសោះឬ? ទាហានទាំងនោះក៏ ភាំងស្មារតីទៅអស់ ព្រោះទាហានទាំងនោះមិនធ្លាប់គិតមកមុនសោះថា ណាប៉ូឡេអុង នឹងមានសេចក្តីក្លាហានអង់អាចដល់ថ្នាក់នេះឡើយនេះជាការ ដៅបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថា អំណាចចិត្តានុភាពអាចសង្កត់ចិត្តបុគ្គល ឬ គណៈបុគ្គលបានដោយអង្គ ណាប៉ូឡេអុងឯង មិនបានទទួលគ្រោះថ្នាក់អន្តរាយអ្វីសោះឡើយក្នុងគ្រានោះ។

តួយ៉ាងមួយទៀតគឺ ក្សត្រ និរូ នៃរាម ដែលមានចិត្តានុភាពក្នុងផ្លូវទំលាយខ្លាំងក្លាណាស់។ មានរឿងពេលទុកក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រថា ក្នុងរវាងដែល ព្រះអង្គកំពុងគ្រងរាជសម្បត្តិនោះ មានគ្រាមួយ ព្រះអង្គត្រូវការចង់ទតព្រះ នេត្រការតស៊ូរវាង មនុស្ស និង សិង្ហតោ។ ទើបព្រះអង្គឲ្យចាប់យកមនុស្សទៅ ដាក់ក្នុងទ្រុងសិង្ហតោ ដើម្បីទតសិង្ហតោ និង មនុស្សតស៊ូគ្នាដូច្នោះជាដើម។

ទាំងនេះបញ្ជាក់ឲ្យឃើញទៀតថា ចិត្តានុភាពមានទាំងការកសាង និង ការទំលាយដូចពេលមកហើយ ខាង លើនោះ។

ខ្ញុំបាទបានពេលដល់អំណាចដួងចិត្ត (ចិត្តានុភាព) ក្នុងផ្លូវបណ្តុះ បណ្តាល និងក្នុងផ្លូវទំលាយមកហើយ។ ជាការគូសបញ្ជាក់ឲ្យលោកអ្នកអាន បានឃើញច្បាស់ថា អំណាចចិត្តានុភាពមានទាំងគុណនិងទោស។ ចិត្តានុភាព ដែលកើត ឡើងដោយប្រាសចាកការសិក្សា ឬតាមទ្រឹស្តី ចាត់ជាចិត្តានុភាព មិនត្រឹមត្រូវតាមគោលចារិក នៃចិត្តវិទ្យារបៀបថ្មីឡើយ អំណាចដួងចិត្តបែប នេះ អាចប្រែប្រួលចក្រវាលនៃចិត្តានុភាពឲ្យត្រឡប់ជាចិត្តានុភាពក្នុងផ្លូវ ទំលាយទៅវិញក៏បាន។ មនុស្សសំខាន់ៗ ក្នុងពិភពលោកជួនកាលត្រូវនាស អន្តរាយយ៉ាងខ្លោចផ្សាជាទីបំផុត។ ព្រោះតែអំណាចចិត្តានុភាព ដែលកើត ឡើងឯងៗ គឺមិនមែនដោយអាស្រ័យការអប់រំសិក្សា ឬ ទ្រឹស្តីនៃចិត្តវិទ្យាដ៏ត្រឹម ត្រង់។

៥. ចិត្តានុភាពកើតឡើងយ៉ាងម៉េច?

អំណាចនៃចិត្តានុភាព អាចកើតដល់មនុស្សដូចតទៅនេះ ៖

១. កើតតាមយុគៈគឺយុគដែលពេញដោយវិក្រិតិកាលនៃការនយោបាយ យុគដែលពេញទៅដោយសង្គ្រាម យុគដែលពេញទៅដោយ ការវិវត្តន៍ក្នុងផ្លូវ សេដ្ឋកិច្ច ការក្បត់ រដ្ឋប្រហារការចលាចល ឬ ពោលម្យ៉ាងទៀតគឺ ស្រុកទេស ដែលមានភាពមិនប្រក្រតី រៀបរយស្ថានការណ៍តឹងតែជូច្នោះ រមែងធ្វើឲ្យកើត ចិត្តានុភាព។ ហើយគេក៏ក្លាយជាអច្ឆរិយៈឡើងមកបានដូច ត្បូងអហ្វវ៉េឡាំងតំន ហ្សានដាគ វីរស្ត្រីជាតិបារាំងសេស ហិត្លែរ មុស្សូលីនី ខេម៉ាល ឡេនីន ជាដើម។

២. កើតដោយហេតុអាសន្ន ៖ គឺហេតុដែលកើតដោយអាសន្នភ្លាមៗ ដូចវេលាកើតភ្លើងចេះផ្ទះ មានមនុស្សលីទូដែកយ៉ាងធំទៅបានយ៉ាងសប្បាយ (តែតាមធម្មតាអ្នកក៏សែងស្ទើរតែមិនរួច) ឬ ដូចមនុស្សដើរក្នុងព្រៃជ្រៅ អស់ កំលាំងល្អិតល្អៃស្ទើរតែដាច់ខ្យល់ ដើរតទៅមុខទៀតមិនរួចហើយស្រាប់តែមាន ខ្លាធំមួយដើរតំរង់មករក។ គេឃើញដូច្នោះ ក៏រត់លឿនទៅបានដូចខ្យល់ព្យុះ ដូច្នោះជាដើម។ ខ្ញុំបានសូមហៅថា ចិត្តានុភាព កើតឡើងដោយហេតុបច្ចុប្បន្ន អាសន្ន។ គ្រាន់តែផុតហួសពីហេតុការណ៍ទាំងនេះទៅហើយ ចិត្តក៏ប្រព្រឹត្តទៅ ធម្មតា។

៣. កើតពីជំនឿ ៖ គឺ (ចិត្តជឿស៊ប់ខ្ជាប់)

៤. កើតដោយឧបាទាន (សេចក្តីប្រកាន់ខ្ជាប់)

៥. កើតពីវត្ថុពុំទូទ្រោម ៖ គឺសេចក្តីមេត្តាអាណិតអាសូរ ដូចសេចក្តីមេត្តា អាណិតអាសូររបស់សម្តេចឪកាលព្រះអង្គប្តេជ្ញាទាមទារឯករាជ្យជូន មាតុ ប្រទេសទាល់តែបានឯករាជ្យបរិបូណ៌ ហើយព្រះអង្គសំរេចព្រះទ័យដាក់រាជ្យ មក ប្តូរផ្តាច់តស៊ូរួមនឹងកូនចៅក៏ដោយព្រះមេត្តាធម៌របស់ព្រះអង្គ។ល។ សេចក្តី ស្នេហា សេចក្តីព្យាបាទ ការប្រមាធ មើលងាយ ការតម្រ្រើសិល្បកម្ម លទ្ធិឧត្តម គតិ លទ្ធិនយោបាយ សាសនា ការគ្រប់គ្រង សេដ្ឋកិច្ច។ល។

៦. កើតដោយទ្រឹស្តីនៃចិត្តវិទ្យា ៖ គឺការអប់រំហ្វឹកហ្វឺនតាមទ្រឹស្តីនៃចិត្ត

វិទ្យាបែបថ្មី ។

ខ្ញុំបាទសូមលើកយកគំរូចិត្តានុភាព ឬ “អច្ឆរិយៈនៃយុគ” មកជូនលោក អ្នកអានដូចតទៅនេះ៖ សូមឲ្យលោក សង្កេតមើលតើចិត្តានុភាព “អច្ឆរិយៈនៃ យុគ” កើតឡើងយ៉ាងម៉េច?

អច្ឆរិយៈនៃយុគ ៖ អច្ឆរិយៈនៃយុគ ជាអច្ឆរិយៈ ដែលសំខាន់បំផុតរបស់ មនុស្ស ព្រោះជាអច្ឆរិយៈ ដែលជាប្រយោជន៍ដល់ពួងមនុស្សយ៉ាងច្រើនបំផុត ហើយក៏ជាទោសដល់ពួងមនុស្សយ៉ាងមហន្តដូចគ្នា។ អច្ឆរិយៈប្រភេទនេះជា អច្ឆរិយៈដែលអុជឈ្នួនផ្ទះនៃអំណាចចិត្តយ៉ាងខ្លាំងក្លា ជាកំលាំងពលនៃអំណាចចិត្ត ដែលពេញទៅដោយឧបាទាន និង សេចក្តីប្រកាន់ខ្ជាប់យ៉ាងអាស្សាវរណាស់។ បុគ្គលិកភាពនៃសមាធិក្តី បុគ្គលិកភាពនៃចិត្តានុភាពក្តី ឬ នឹងនិយាយ យ៉ាងរួមគឺបុគ្គលិកភាពនៃចិត្តវិទ្យា បានសំដែងដល់សញ្ញាលក្ខណ៍ ដ៏រឹងប៉ឹង ដាច់ខាត អត់ធន់ហើយក៏មានប្រសិទ្ធិភាពដ៏បរិបូរណ៍ ជាងអច្ឆរិយៈគ្រប់ប្រភេទ ។ បើសិនបានសិក្សា អច្ឆរិយៈប្រភេទនេះឲ្យល្អិតល្អន់បន្តិចហើយ យើងក៏អាច មើលឃើញបានថា អច្ឆរិយៈ ប្រភេទនេះជាមូលហេតុឲ្យកើតកាលីយុគ សង្គ្រាម មហាសង្គ្រាម ការបដិវត្តិ ការក្បត់ ការចលាចល ការរដ្ឋប្រហារ ។ល។ ដល់សុវត្តិភាពនៃលោក និង ប្រទេសជាតិផ្សេងៗ រហូតមកដូចលោកអ្នកបាន ដឹងឮ ដោយវិទ្យុខ្លះ កាសែតខ្លះ ដោយហូរហែមកហើយ តាំងពីអតីតរហូតដល់ បច្ចុប្បន្ន នេះ ។ ពាក្យថា “អច្ឆរិយៈនៃយុគ” នោះ គឺកំលាំងនៃអច្ឆរិយៈ បាន កើតឡើយក្នុងយុគ ឬ ខណៈដែលស្ថានការណ៍នៃលោកកើតការណ៍ជ្រួល ច្របល់ ឬ កើតសង្គ្រាមឡើង កើតបដិវត្តិ រដ្ឋប្រហារ ឬ កើតស្ថានការណ៍តឹង តែងក្នុងបញ្ហានយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច វឌ្ឍនធម៌ សីលធម៌ សាសនា។ល។ បើ សិន កំលាំងពលនៃ “អច្ឆរិយៈ” របស់នរណាបានកើតឡើងក្នុងស្ថានការណ៍ដូច ពោលមកនេះ កំលាំងពលនៃ “អច្ឆរិយៈ” របស់អ្នកនោះហៅថា “អច្ឆរិយៈនៃ យុគ”។

កាលបើបានធ្វើការវិគ្រោះសព្វថា “អច្ឆរិយៈនៃយុគ” តាមទស្សនៈនៃចិត្ត វិទ្យារបៀបថ្មី (New Psychology) ដូចបានពោលមកដូច្នោះ ទើបជាការដៅ

បញ្ជាក់ឲ្យឃើញថាបុគ្គលណាក៏ដោយដែលបានអាស្រ័យហេតុការណ៍ ដូច
ខាងលើនេះ ជាកំលាំងពលំ អុជផ្ទះនូវអំណាចចិត្តឲ្យមានប្រសិទ្ធិភាពបរិបូណ៌
ព្រមទាំងមានអំណាចយ៉ាងខ្លាំងក្លាបំផុត ក៏គឺបុគ្គលនោះឯងជា “អច្ឆរិយៈនៃ
យុគ”។

អច្ឆរិយៈបែបនេះ ក៏មិនសូវនឹងឧប្បត្តិឡើងបានងាយៗ ណាស់ទេ ព្រោះ
ថាបើសិនមិនមានហេតុការណ៍ដ៏អំណាចសាហាវ ឬ អាក្រក់យ៉ាងណាមួយកើត
ឡើយហើយ “អច្ឆរិយៈ” បែបនេះ ក៏តែងតែតិចពួកសម្លេងស្ងៀមៗ ក្នុងខ្លួននៃ
បុគ្គលនោះ ឬ បើសិនមិនមានហេតុការណ៍ធ្ងន់ធ្ងរដល់ជីវិត និង ជាតារបស់
ប្រទេស ហើយបុគ្គលនោះ ក៏មិនមាន ក្លាយទៅជាមនុស្សសំខាន់ដូចពោលមក
នេះបានឡើយ។ កំលាំងពលំនៃសេចក្តីគិត កំលាំងពលំនៃចិត្តានុភាពរបស់
អច្ឆរិយៈប្រភេទនេះ នឹងផ្ទុះឡើងមកបាន នោះតោងតែអាស្រ័យហេតុភេទខ្លាំង
ក្លាបំផុត ឬ ក៏អាក្រក់បំផុត។ ហើយក៏ហេតុការណ៍អាក្រក់ទាំងនោះ អាចជាសា
ហេតុយ៉ាងណាមួយ ដូចបានពោលមកហើយខាងលើនោះឯង។ បើសិនមិន
មានហេតុការណ៍ដូច្នោះកើតឡើងទេ បុគ្គលទាំងនោះនឹងឈានឡើងកាន់ភាព
ជាមនុស្សសំខាន់ៗ ក្រណាស់។

ដោយអាស្រ័យហេតុការណ៍ដូច បានពោលមកហើយនេះឯង ទើបបាន
ធ្វើឲ្យ “អច្ឆរិយៈ” កើតឡើងពេញទូទៅក្នុងពិភពលោក។ ក្រោយសង្គ្រាមលោក
លើកទី១ និង ទី២ ដូចក្នុងប្រទេសអាណ្លីម៉ង់ ក្នុងយុគហិត្លែរ ក្នុងប្រទេស ទូរគី
ក្នុងសម័យ ខេម៉ាល ឡេនីន ស្តាលីន ក្នុងសម័យព្រះចៅហ្សារ ក្សត្រដ៏ទាមទារ
របស់រុស្ស៊ី ម៉ៅសេទុង ប្រមុខរដ្ឋចិនកម្មនីស្តក្នុងសម័យបច្ចុប្បន្ន ហូជីមិញប្រមុខ
យួនវៀតមិញ ក៏បានព្យាយាមរំដោះឯករាជ្យ និង ឥស្សរភាពរបស់ប្រទេស
យ៉ាងក្លាហានអង់អាចបំផុត ដីហ្គោលនៃបារាំងសេស ជាមនុស្សសំខាន់ឡើង
មកបាន ក៏ព្រោះការលិចលង់អាប់អោននៃប្រទេសបារាំងសេស ក្នុងសង្គ្រាម
បារាំងសេស អាណ្លីម៉ង់ គ.ស ១៩៤០ ។ ហ្សានដាវីត វីរស្រ្តីជនជាតិបារាំង
សេសជា មនុស្សសំខាន់ឡើង មកបានក៏ព្រោះវិក្រិតិកាលនៃយុគព្រះចៅ
ហ្សាលទី៧ នៃបារាំងសេស។

បើសិនយើងបានពិចារណាព្រឹត្តិការណ៍ផ្សេងៗ របស់មនុស្សសំខាន់ៗ ក្នុងលោកហើយ យើងអាចនឹងឃើញបានងាយថា កាលបើជាតាកម្មរបស់ប្រទេសកើតវិបត្តិ ដោយហេតុការណ៍យ៉ាងណាហើយឬ ស្រុកទេសកើតការចលាចល មិនថានឹងចលាចលដោយផ្លូវសេដ្ឋកិច្ច សង្គ្រាម ដូចប្រទេសអាស្ត្រីម៉ង់ក្នុងសម័យហិក្លែរ អ៊ីតាលីក្នុងសម័យមុស្សូលីនី ឡឺក្នុងសម័យខេម៉ាល ហើយក៏រុស្ស៊ីក្នុងសម័យព្រះចៅ ហ្សារ ឬ ក៏ក្នុងសម័យអាមេរិកដណ្តើមឯងរាជ្យចាកអង់គ្លេស ជាដើម។ កាលបើសភាពការណ៍របស់ប្រទេសកើតឡើងដើម្បីដូច្នោះ ក៏ជាសញ្ញាលក្ខណ៍បញ្ជាក់ឲ្យដឹងបានថាអច្ឆរិយៈនៃយុគ មុខតែនឹងឧប្បត្តិឡើងដើម្បីកែខែឧបសគ្គនោះ។ ហើយជាកំលាំងដ៏សំខាន់របស់ប្រទេសជាតិ។ បុគ្គលពួកនេះតែមួយពួកប៉ុណ្ណោះ ដែលជាអ្នកមានសមត្ថភាព អាចប្រមូលផ្តុំសាមគ្គីជាឯកច្ឆន្ទ ជាធ្លុងមួយក្នុងជាតិបាន ឬ ជាអ្នកមានសមត្ថភាពអាចរួមកំលាំងចិត្តកំលាំងសាមគ្គីរបស់ប្រជាជននៃជាតិ ឲ្យរួមគ្នាបានយ៉ាងឆាប់រហ័សបំផុត គេអាចចាត់ស្ថេរភាពរបស់ប្រទេសឲ្យបានត្រឹមត្រូវដោយងាយទោះបីក្នុងវេលានោះ ស្ថានការណ៍ក្នុងប្រទេសកំពុងតែធ្លាក់ក្នុងភាបដុនជាបហើយជ្រួលច្រប់យ៉ាងណាដ៏ដោយ។ គេជាមនុស្សមិនមានធាតុនៃសេចក្តីកោតខ្លាច មិនមានវិញ្ញាណនៃសេចក្តីទន់ខ្សោយ មិនមានចិត្តញញើតញាប់ញ័រអ្វីឡើយ តែគេមានជំនឿខ្ជាប់មាំក្នុងខ្លួនឯងជានិច្ច គេមានចិត្តរឹងប៉ឹងមុត មាំជាប់ខាតគេជាមនុស្សមានកំលាំងចិត្តមុះមុតសម្បើមណាស់ គេមិនស្តាយជីវិតរបស់គេទាល់តែសោះគេយល់ឃើញ ចំពោះប្រយោជន៍របស់ជាតិ និង ប្រជាជននៃជាតិជាធំជាងជីវិតរបស់គេ។ អច្ឆរិយៈប្រភេទនេះ ទើបជាអច្ឆរិយៈ ដែលព្រះអាទិទេពបានប្រទានមកសំរាប់កែខែហេតុការណ៍នៃយុគ។ គឺយុគដែលពេញទៅដោយសង្គ្រាម យុគដែលពេញទៅដោយសេដ្ឋកិច្ច យុគដែលពេញទៅដោយការជ្រួលច្របល់។ល។ បុគ្គលដូចពោលមកនេះ គេអាចកែខែបញ្ហាគ្រប់យ៉ាងបានដូច ហិក្លែរ អាចសាងអាណាចក្រអាស្ត្រីម៉ង់បាន យ៉ាងប៊ុនប្រសប់បំផុតក្រោយសង្គ្រាមលោក ១៩១៤ ដែលហៀប នឹងលិចលង់តែហោងអស់តាំងជាតិទៅហើយនោះឲ្យត្រឡប់មានភាពធំដុំឡើងក្នុងពេលដ៏ខ្លីបំផុតហើយក៏

អាចមានសំភារៈ និង កំលាំងធ្វើសង្គ្រាមលើកទី២បានទៀត។

នេះជាការបញ្ជាក់ឲ្យយើងឃើញបានថា អច្ឆរិយៈនៃយុគ មានសេចក្តីសំខាន់បំផុតដល់ជោគជាតារបស់ប្រទេសនិងប្រជាពលករ ដែលធ្លាប់នៅក្នុងស្ថានការណ៍ដ៏ទារុណ ហើយក៏អច្ឆរិយៈទៀតនោះឯង ដែលជាអ្នកអាចបង្កឲ្យកើតសង្គ្រាមលោក ការបដិវត្តន៍ រដ្ឋប្រហារចលាចលក្បត់។ល។ ដូចហិត្តវនៃអាណ្លីម៉ង់ មុស្សូលីនីនៃអ៊ីតាលី គ្រុម វ៉ែល នៃអង់គ្លេស។ល។ អច្ឆរិយៈ បែបនេះ ជាអច្ឆរិយៈគាប់គួរសមរម្យនឹងស្ថានការណ៍របស់ប្រទេសដែលពោរពេញ ទៅដោយសភាពនៃវិក្រិតិកាល។ ហើយក៏វិក្រិតិកាលនោះសោត នឹងជាវិក្រិតិកាលនៃនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច ឬ ក៏វិក្រិតិកាលក្នុងរូបការណ៍ បែបណា យ៉ាងណាក៏ដោយ។ លោកអ្នកអាចជាទីគោរពសូមឲ្យលោកមេត្តាសង្កេតមើលថា បុគ្គលិកភាពដែលសំខាន់បំផុតរបស់អច្ឆរិយៈប្រភេទនេះគឺបើសិនមានហេតុការណ៍អ្វីៗ ចង្អៀតចង្អល់ហួសហេតុ មានសេចក្តីទ្រុឌទ្រោមច្រើនហួសកំរិត មានភាពធ្ងន់ធ្ងរដុនដាបណាស់ បុគ្គលដែលមានអច្ឆរិយៈគេចពួននៅក្នុងខ្លួននោះក៏នឹងសំដែងបញ្ជាក់ឲ្យឃើញភ្លាម គេនឹងក្លាយជាមនុស្សមានសេចក្តីអង់អាចក្លាហានយ៉ាងគួរឲ្យអស្ចារ្យណាស់។ ខួរក្បាលរបស់គេ មានសមត្ថភាពមើលឃើញយ៉ាងរហ័សរហួនបំផុតជំនឿខ្ជាប់របស់គេ មានសមត្ថភាពមើលឃើញហេតុការណ៍វែងឆ្ងាយបានយ៉ាងវិសេសវិសាលបំផុតសមាធិរបស់គេទៀងទាត់ពិតប្រាកដដ៏មាំមួនជាស្ថាពរឡើងមក ជាពិសេស ចិត្តានុភាពរបស់គេ រឹងប៉ឹងភ្លៀវភ្លាយយ៉ាងមិនចេះចុះចាញ់សោះឡើង។ សេចក្តីក្លាហានខុសមនុស្សធម្មតារបស់គេ កើតឡើងដើម្បីកែខែស្ថានការណ៍យ៉ាងនោះ។ ហើយក៏ស្ថានការណ៍នៃវិក្រិតិកាលនោះឯង ជាការផ្ទុះកំលាំងលំនៃខួរក្បាលរបស់គេឲ្យរុងរឿងថ្កុំថ្កើងឡើង។ បើសិនប្រាសចាកហេតុការណ៍នៃវិក្រិតិកាលដូចពោលមកហើយនេះក៏ប្រត្យក្សថា សមត្ថភាព និងប្រសិទ្ធិភាពរបស់គេ ក៏គង់បិតនៅក្នុងសភាពស្ងប់ស្ងៀមធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ។ បុគ្គលដែលមានបុគ្គលិកភាពយ៉ាងនេះហើយដែលខ្ញុំបាទហៅថា “អច្ឆរិយៈបុគ្គលនៃយុគ”។

បើសិនយើងបានសិក្សាជីវប្រវត្តិអច្ឆរិយៈនៃយុគរបស់ហ្សានដាវីគរីវ្រស្តី

សំខាន់ របស់បារាំងសេសដែលនាងមានសមត្ថភាពអាចរុញច្រានកងទ័ពអង់គ្លេសឲ្យចុះក្រោយ ហើយក៏ចុះចាញ់បានជាច្រើនគ្រានោះ យើងក៏អាចជ្រាបបានថា ការដែលនាងបានក្លាយជា វីរស្ត្រីសំខាន់ទៅបាននោះក៏ព្រោះនាងបានអាស្រ័យស្ថានការណ៍ដ៏អាក្រក់ របស់ប្រទេសបារាំងសេសក្នុងខណៈនោះជាមូលហេតុ។ សភាពនៃវិក្រិតិកាលរបស់ប្រទេសបារាំងសេសក្នុងគ្រានោះ បានកើតឡើងក្នុងរយៈ ១០០ឆ្នាំ គេនាំគ្នាតាំងឈ្មោះឲ្យថាសង្គ្រាម ១០០ឆ្នាំ។ កងទ័ពនៃចក្រភពអង់គ្លេស មានសមត្ថភាពអាចគ្រប់គ្រងដែនដីភាគខាងជើងរបស់បារាំងសេសក៏ជ្រួលជ្រើមជាទីបំផុត ។ បណ្តាបុគ្គលសំខាន់ៗ ក្នុងផ្លូវទាហាន និង អ្នកនយោបាយបានយល់ស្របគ្នាថាយើងគួរតែចុះចាញ់អង់គ្លេសទើបទៅរួច។ ក្នុងវេលាដែលអ្នកការទាហាននិងអ្នកនយោបាយកំពុងតែប្រឹក្សាគ្នានោះ កងទ័ព អង់គ្លេស ក៏ចូលគ្រប់គ្រងខេត្ត អរឡេអង្ស បានទៀតក្នុងគ្រានេះឯងដែលជាសហេតុធ្វើឲ្យកើត “អច្ឆរិយៈនៃយុគ” ដើម្បីកែខែ និង រំដោះឯងរាជ្យរបស់បារាំងសេស គឺ វីរស្ត្រី ហ្សានដាវីត នោះឯង។

មុនដែលនាងកញ្ញា ហ្សានដាវីត នឹងក្លាយជាអច្ឆរិយបុគ្គល ឬ ក្លាយជាវីរស្ត្រីនោះបានកើតបុព្វនិមិត្តដ៏អស្ចារ្យមួយដល់នាង ក្នុងនិមិត្តរបស់នាងនោះនាងបានយល់សប្តិថា “ទេវតាបានមកប្រាប់ឲ្យនាងទៅរំដោះឯករាជ្យ នៃប្រទេសបារាំងសេស ដែលកំពុងតែធ្លាក់នៅក្រោមការបរាជ័យនៃកងទ័ពអង់គ្លេស”។ ហ្សានដាវីត បានយល់សប្តិដូច្នោះ ដល់ទៅ ៣ ដងក្នុងរយៈបន្តបន្ទាប់គ្នា បុព្វនិមិត្តនេះឯងដែលជាឋានពលដ៏សំខាន់ដុតឈ្នួនផ្ទះនៃអំណាចចិត្ត (ចិត្តានុភាព) របស់នាងឲ្យកើតឡើង។ នាងមាន ឧបាទានយ៉ាងខ្លាំងខ្លួនថាទេវតាបានបញ្ជាឲ្យនាងមករំដោះឯករាជ្យរបស់បារាំងសេសពិតប្រាកដហើយ។ ឧបាទាននេះឯងដែលធ្វើឲ្យនាងកើតជំនឿស៊ីបមាំក្នុងចិត្តថា ការយល់សប្តិរបស់នាងជាការពិតណាស់។ កាលបើនាងកើតជំនឿស៊ីបដូច្នោះ កំលាំងពលនៃជំនឿខ្លាំងកំលាំងពលនៃមនោភាព កំលាំងនៃសមាធិកំលាំងពលនៃចិត្តានុភាព ក៏បង្កើតឡើងដល់នាងយ៉ាងមហាសាល។ អច្ឆរិយៈភាពដែលពួនសម្លុំនៅក្នុងខ្លួនរបស់នាង ក៏ត្រូវដាស់ឲ្យភ្ញាក់ឡើងភ្លាម ហេតុនេះឯង ហ្សានដាវីត ទើបបានចូលទៅ

គាល់ព្រះចៅហ្វា ហើយក៏ក្រាបទូលដំណាលរឿងដែលខ្លួនឯងបានយល់សប្តិ ថ្វាយព្រះចៅហ្វាល ឲ្យព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបដោយល្អិតល្អន់។ ព្រះចៅ ហ្វាល និងរាជបរិពារ ព្រះទាំងអាមាត្យមុខមន្ត្រីទាំងឡាយបានឮ ហ្វានដាគ ដំណាល ហេតុការណ៍ឲ្យស្តាប់ដូច្នោះ ក៏នឹកអស់សំណើច ហើយក៏នាំគ្នាសើចចំអកឡក ឡើយ ហ្វានដាគ ជាច្រើនខ្លះចូលចិត្តថា ហ្វានដាគកំពុងតែក្រឡកខ្លួន កំពុងតែ វិកលចរិត កំពុងតែឆ្គួត ច្រើនជាងដែលគិតនឹងរំដោះឯករាជ្យរបស់ បារាំងសេស។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ហ្វានដាគ ក៏នៅតែព្យាយាមអធិប្បាយដល់ សេចក្តីខូចខាតផ្សេងៗដែលត្រូវកងទ័ព អង់គ្លេស ចូលមកជិះជាន់លុកលុយ អធិប្បតេយ្យរបស់បារាំងសេស។ បើសិនបារាំងសេសសុខចិត្តញ៉ម នៅក្រោម កញ្ជះបាទជើង ឬ នៅក្រោមអធិប្បតេយ្យរបស់អង់គ្លេស ហើយអង់គ្លេសក៏អាច ធ្វើអ្វីៗ បានតាមអំពើចិត្ត អង់គ្លេសអាចបំផ្លិចបំផ្លាញទ្រព្យសម្បត្តិដ៏មានតម្លៃ របស់រដ្ឋ និងរបស់ប្រជាជនដោយអយុត្តិធម៌ ហើយនឹងកើតសេចក្តីវិនាសអន្ត រាយចាក អំពើរបស់កងទ័ពអង់គ្លេសយ៉ាងមហាប្រល័យបំផុត។ បណ្តាអាមាត្យ មុខមន្ត្រីនានា នៃបារាំងសេស ក៏នឹងត្រូវចាប់ជា ឈ្មើយសង្គ្រាមហើយនឹងអាច ត្រូវភ្នែកប្រហារជីវិតទាំងអស់។ ម្យ៉ាងទៀត ឯករាជ្យភាពដែលជាទីគោរពបូជា យ៉ាងកំពូលស្មើ ដោយជីវិត របស់ជនជាតិបារាំងសេសនោះ ក៏នឹងត្រូវធ្លាក់ទៅ ជាខ្ញុំកញ្ជះបាទជើងរបស់អង់គ្លេសជាដាច់ខាត។ ព្រះចៅ ហ្វាល និងមន្ត្រីធំតូច ទាំងឡាយ ទោះបីនឹងបានយល់រឿងការខូចខាតអធិប្បតេយ្យភាព ហើយនឹង ត្រូវបានទទួលផលយ៉ាងម៉េចខ្លះ ដោយជាក់ច្បាស់ហើយក៏ដោយក៏នៅតែមិន ស្មោះចិត្តនឹងជឿថា ហ្វានដាគ មានសមត្ថភាពអាចនឹង ការពារប្រទេសបារាំង សេសឲ្យផុតពីក្រញាំនៃកងទ័ពអង់គ្លេសបានសោះ។ តែដើម្បីជាការសាកល្បង សមត្ថភាព របស់នាងលមើល ព្រះចៅហ្វាល ទើបប្រគល់ទាហានឲ្យនាងមួយ កងតូច ដែលមានពលទាហានបន្តិចបន្តួច។ ហ្វានដាគ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ណាស់ នាងតែងកាយដូចបុរសភេទមើលទៅសង្ហាស្វាហាប់ណាស់ ព្រមទាំង មានសមត្ថភាពខ្លាំងក្លាបំផុត។ នាងបាននាំកងទាហាននោះសោត កាលបើ

ឃើញមេដឹកនាំរបស់ខ្លួនជាស្រ្តីផង ហើយជាមនុស្សមិនខ្លាចស្លាប់ ជាមនុស្ស ក្លាហានអង់អាចជាអ្នកស្នេហាជាតិក្លាហានអង់អាច ដូចមេដឹកនាំរបស់ខ្លួនទៅ ផងដែរ។

ដោយជំនឿស្រាប់ក្នុងខ្លួនឯង ដោយឧបាទានដែលប្រកាន់ខ្ជាប់ថា មុខជា ទេវតាមកបញ្ជាឲ្យនាងទៅដោះ ឯករាជប្រទេសបារាំងសេស នាងទើបនាំកង ទាហានបារាំងសេសដែលបិតនៅក្រោមបង្គាប់បញ្ជារបស់នាង ចូលធ្វើការ ប្រយុទ្ធដោយវាប្រហារកងទាហានអង់គ្លេស ដែលគ្រប់គ្រងនៅខេត្ត អរឡេអង្ស ហើយនាងក៏បានជ័យជំនះជាលើកដំបូងដោយមានសមត្ថភាពបណ្តេញ រុញ ច្រាន កងទាហានអង់គ្លេស ឲ្យក្រចាត់ក្រចាយបែកទ័ពទៅទាល់តែអស់រលីង។ ក្នុងការដែលនាងបានជ័យជំនះក្នុងគ្រានេះ នាងបានទទួលមេដាយ “ម៉ត់អហូ អឡេអង្ស” ដែលជាកិត្តិយស នៃសេចក្តីក្លាហាន និង ញាណនៃការតស៊ូ ហើយ និងសមត្ថភាពរបស់នាង។ ដើម្បីការបណ្តុះបណ្តាលស្មារតី និង ព្រលឹងរបស់ ប្រជាការបារាំងសេសទាំងមូលឲ្យបរិបូណ៌ រឹងមាំ មុតមាំឡើង។ ហ្សានដាគ ក៏បានប្រកបអាពាហ៍ពិពាហ៍ មង្គលថ្វាយព្រះចៅ ហ្សាល នៅខេត្ត វ៉េម ដោយ នាងបានកាន់ទង់គូនឹងព្រះចៅ ហ្សាល ធ្វើឲ្យគួរជាទីទស្សនា និងជាទីចាប់ អារម្មណ៍ខ្លាំងណាស់។ បណ្តាប្រជាការបារាំងសេស នាំគ្នាមានសេចក្តីត្រេកអរ សោមនស្សជាអតិបរមា ស្មារតី និងព្រលឹងរបស់ប្រជាជាតិបារាំងសេស ក៏បាន ត្រឡប់មកជាប្រក្រតី។ ព្រោះបុគ្គលទាំងនោះបានជឿជាក់ថាហ្សានដាគ តោង ជាអ្នកមានសមត្ថភាពខ្លាំងពូកែ អាចដោះប្រទេសបារាំងសេសឲ្យផុតចាក ក្រញាំនៃកងទ័ពអង់គ្លេសបានយ៉ាងពិតប្រាកដ។

លុះតមក នាងក៏បាននាំកងទ័ពបារាំងសេស ចូលវាយប្រហារកង ទាហានអង់គ្លេសទៀតទាល់តែបានជ័យជំនះ គ្រប់ទីកន្លែង និង គ្រប់វេលា។ ហើយនាងក៏បានទូលណែនាំព្រះចៅហ្សាល ទី៧ ឲ្យធ្វើការរុករាយប្រហារ ដណ្តើមយកក្រុងប៉ារីស ត្រឡប់មកវិញឲ្យបាន។ ពួកអាមាត្យ និងរាជបរិពារ មានសេចក្តីឫស្សា ឈ្នានីស ចំពោះនាងហ្សាន ដាគ ក៏នាំគ្នាទំនាស់យ៉ាងខ្លាំង ទាំងនេះក៏ដោយនឹងខ្លាចក្រែងថា កាលបើនាងបានច្បាំងឈ្នះហើយចូលទៅ

ក្នុងក្រុងប៉ារីសបាន នាងអាចដំណើរមយកទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលខ្លួនមាននៅក្នុង
ក្រុង ប៉ារីសនោះទៅ។ តែហ្សានដាគ ក៏បានព្យាយាមយ៉ាងអស់សមត្ថភាព
ដើម្បីនាំកងទាហានរុករាយប្រហារកងទ័ពអង់គ្លេស ទាល់តែដល់ជាយក្រុង
ប៉ារីស។ ហើយក្នុងខណៈនេះ ក្រុងប៉ារីស ក៏កំពុងតែត្រូវវាយបានមកហើយ
ស្រាប់តែព្រះចៅហ្សាល មានព្រះរាជឱង្ការឲ្យចាប់យកខ្លួនហ្សាន ដាគទៅឃុំ
ឃាំងទុកមិនព្រមឲ្យនាង ហ្សានដាគ ធ្វើការប្រយុទ្ធតទៅទៀត។

ក្នុងរវាងដែលហ្សានដាគ នៅក្នុងទីឃុំឃាំងនោះ បានឮគេថា កងទ័ព
អង់គ្លេសបានចូលគ្រប់គ្រងខេត្ត គប់បៀញ បានទៀត។ ដោយសេចក្តីស្នេហា
ជាតិយ៉ាងកំពូល យ៉ាងប្តូរផ្តាច់នាងក៏បានព្យាយាមតស៊ូបម្រះទំលុះទំលាយទី
ឃុំឃាំង ចេញមកទាល់តែបាន។ នាងមានសេចក្តីសប្បាយចិត្តណាស់ ទើប
រហ័សធ្វើដំណើរទៅកាន់ខេត្ត គប់បៀញ នោះភ្លាម។ ពួកអ្នកមានឥទ្ធិពល
បារាំងសេស ដែលមានការប្រសូរចំពោះនាងនោះ ក៏នាំគ្នាចាប់នាងចងហើយក៏
នាំទៅលក់ឲ្យកងទ័ពអង់គ្លេសដោយតម្លៃថ្លៃបំផុត។ ដោយគេបានធ្វើការយោ
សនថា ហ្សានដាគ នេះជាតួមេមត់ មានអភិវិហារខុស មនុស្សធម្មតា នាងមាន
ឥទ្ធិពលឬទ្ធិខ្លាំងពូកែណាស់ទោះជាដូច្នោះក៏ដោយ នាងក៏មិនមានចិត្តញាប់ញ័រ
ភិតភ័យឬក៏តក់ស្លុតអ្វីសោះឡើង នាងមានកិរិយាជាប្រក្រតី។ ក្នុងខណៈដែល
នាងត្រូវចងភ្ជាប់នឹងសសរដ៏មាំ ហើយត្រូវដុតទាំងអស់ដុតដោយភ្លើងទ្រលោម
នោះ នាងបានពេលដល់ព្រះនាមព្រះយេស៊ូជាម្ចាស់ ទាល់តែដាច់ខ្យល់ស្លាប់
ទៅ។ នាងត្រូវបាន ស្លាប់ក្នុងសម័យដែលនាងមានអាយុ ១៩ឆ្នាំ។ នេះជាការ
ដោបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថា ហ្សានដាគ ក្នុងគ្រាដំបូងនោះ នាងក៏មិនបានសំដែង
សញ្ញាណក្ខណ៍នៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ ឬមានអច្ឆរិយៈភាពយ៉ាងណាសោះទេ ឬ
ដែលបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថា ជាមនុស្សពូកែវិសេសអ្វីក៏ទេដែរ។ ចំពោះចិត្តគំនិត
របស់នាង ក៏ប្រកបទៅដោយមេត្តាធម៌យ៉ាងវិសេសណាស់ ទាំងមានចិត្តបុណ្យ
ជាអតិបរមា ហើយក៏អាជីពដែលនាងប្រកបក្នុងវេលានោះទៀត ក៏គ្រាន់តែជា
អ្នកស៊ីឈ្នួលបំរើគេ ក្នុងរោងតៀមលក់ដូរតូចមួយប៉ុណ្ណោះ។ ការដែលនាងបាន
ក្លាយទៅជាមនុស្សសំខាន់ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃជាតិបារាំងសេស និង នៃពិភព

លោកបានក្លាយទៅជាមេចំបាំងដែលមានកិត្តិយស បានក្លាយទៅជាអ្នកមានមនោភាពក្នុងផ្លូវនយោបាយ និងផ្លូវទាហានយ៉ាងកំពូលនោះ ក៏ដោយហេតុការណ៍នៃយុគ ឬ ដែលអ្នកស្រុកនាំគ្នាហៅថា សង្គ្រាម១០០ឆ្នាំ ដែលបារាំងសេស និង អង់គ្លេសបានធ្វើឡើងនោះឯង មកជួយបណ្តុះបណ្តាលស្តីតស្តង់កំលាំងពលនៃអណាចចិត្តរបស់នាង ឲ្យមានប្រសិទ្ធិភាពខ្លាំងក្លាឡើង។

ខ្ញុំបាទជឿយ៉ាងពិតប្រាកដថា បើសិនហេតុការណ៍នៃវិក្រិតិកាល ឬ សង្គ្រាមរវាងបារាំងសេស អង់គ្លេសមិនបានឧប្បត្តិឡើងទេ។ ហ្សានដាគ ក៏គង់មិនក្លាយទៅជាមនុស្សសំខាន់បានជាដាច់ខាត ហើយប្រវត្តិសាស្ត្រក៏មិនបានស្គាល់ ហ្សានដាគ ប្រទេសបារាំងសេសក៏គ្មានវិស្វីអូតជាតិដទៃដែរ។ ការដែលហ្សានដាគ បានក្លាយខ្លួនទៅជាអច្ឆរិយៈបុគ្គលបាននោះ ក៏ដោយវិក្រិតិកាលនៃយុគនោះឯង ជាសហហេតុដុតឈ្នួនផ្ទះនៃអណាចចិត្តរបស់នាង ឲ្យមានប្រតិកិរិយាឬ ការប្រែប្រួលឡើង ហើយបើសិនហេតុការណ៍នៃវិក្រិតិកាល មិនបានឧប្បត្តិឡើងទេ ហ្សានដាគ ក៏មិនអាចកើតជាបុគ្គលសំខាន់មកបានជាពិតប្រាកដ។

៦. ចិត្តានុភាពមានពីរយ៉ាង

ចិត្តានុភាព (Will Power) មានពីរយ៉ាងគឺ ៖

១. (Will Power) ឬ ចិត្តានុភាព ដែលកើតជាស្ថាពរបានសេចក្តីថា ចិត្តានុភាពដែលត្រឹមត្រូវតាមទ្រឹស្តីនៃ ចិត្តវិទ្យា និង បិតបេរឌាប់ខ្លួនរហូតមិនប្រែប្រួល ផ្លាស់ប្តូរសោះ ដូចចិត្តានុភាព របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ជាដើម។

២. (Will Power) ឬ ចិត្តានុភាព កើតជាបណ្តោះអាសន្ន ហើយក៏បាត់ទៅវិញក្លាយទៅជាចិត្តធម្មតា ដូចចិត្តានុភាពរបស់ គ្រមវេល នៃអង់គ្លេស រូបេស ប៊ីអែរ អ្នកបដិវត្តន៍នៃបារាំងសេសជាដើម។

៧. វិធីសាស្ត្រចិត្តសាស្ត្រ

ក្នុងការដែលយើងនឹងបណ្តុះផ្សំអំណាចចិត្ត (ចិត្តសាស្ត្រ) ឲ្យកើតមានឡើង ត្រូវតែធ្វើដូចតទៅនេះ ៖

១. តោងព្យាយាមបំប្លែងរាងកាយឲ្យមានអានម័យ រឹងប៉ឹង មាំមួនជានិច្ច ត្រូវតែមានការបញ្ចេញកំលាំងកាយ ឬ ហាត់ប្រាណ ឬលេងកីឡា ទាំងមានការសំរាកឲ្យគ្រប់គ្រាន់ជូនល្អមសមរម្យ។

២. តោងព្យាយាមរក្សាកំលាំងចិត្ត ឲ្យមានប្រសិទ្ធិភាពលើសចិត្តសាមញ្ញធម្មតា។ ទោះបីនឹងធ្វើការងារយ៉ាងណា ឬ តស៊ូនូវឧបសគ្គនៃជីវិតយ៉ាងណា ត្រូវតែថែទាំគ្រប់គ្រងអំណាចចិត្តឲ្យរឹងប៉ឹងមុតមាំនៅជានិច្ច រក្សាឲ្យចិត្តមានអំណាចលើសលើវត្ថុទាំងអស់។

៣. នឹងនិយាយស្តីអ្វី ឬ គិតអ្វីក៏ដោយ ត្រូវតែត្រិះរិះ ពិនិត្យពិចារណាឲ្យសមរម្យជាដរាប។ និងធ្វើការអ្វីៗតទៅ តាំងសំរេចចិត្តដោយដាច់ខាត ក្នុងកិច្ចការនោះ តោងតស៊ូដោយចិត្តមិនរុញរា ឬ ធុញទ្រាន់ជាដាច់ខាត។

៤. តោងប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ខ្លួនជាមុនថា ខ្លួនមានគោលដៅយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ពិតប្រាកដដែល នឹងធ្វើឲ្យមានជំហាននៃជីវិតរបស់ខ្លួន ដូចពាក្យប្តេជ្ញារបស់លោក លិនខល័ន ដែលពោលថា “ខ្ញុំត្រូវតែជាប្រធានាធិបតីដូច វ៉ែស្វិងត័ន ទាល់តែបានបើខ្ញុំបានធ្វើជាប្រធានាធិបតី ហើយខ្ញុំឈប់ឲ្យមានខ្ញុំកញ្ជះបាតជើងគេជាដាច់ខាត” ឬ ពាក្យប្តេជ្ញារបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដែលពោលថា “បើសិនអាត្មា មិនបានសំរេចក្នុងសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណទេ អាត្មានឹងមិនព្រមក្រោកពីការអង្គុយសមាធិជាដាច់ខាត” ពាក្យប្តេជ្ញា ឬ បដិញ្ញា ទើបមានសេចក្តីសំខាន់ណាស់ ដូចបានរៀបរាប់មកហើយនេះ ។ បុគ្គលដែលប្រាថ្នាសេចក្តីសំរេចក្នុងករណីណាក៏ដោយ។ គួរតែតាំងចិត្តប្តេជ្ញាទុកនឹងខ្លួនឯង ដូចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ សម្តេចឪ លិនខល័ន ។ ហើយត្រូវតែព្យាយាមធ្វើឲ្យបានយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ តាមពាក្យប្តេជ្ញានោះយ៉ាងពិតប្រាកដ។ ដូចពាក្យប្តេជ្ញារបស់សម្តេចឪនៃយើង កាលព្រះអង្គប្តេជ្ញាទាមទារឯករាជ្យជូនមាតុប្រទេស និង កូនចៅរបស់ព្រះអង្គ នៅ ថ្ងៃ ទី ១៥ ខែ មិថុនា ១៩៥២ ថាបើសិនព្រះអង្គទាមទារ

ឯករាជ្យជូនមាតុប្រទេសមិនបានហើយ ឬ បារាំងសេសមិនព្រមប្រគល់ឯករាជ្យ បរិបូណ៌ពេញលេញឲ្យមកខ្មែរទេ ព្រះអង្គនឹងមិនព្រមត្រឡប់មកចូលរាំង ឬ ក៏ សោយរាជ្យវិញ ជាដាច់ខាត។ នៅថ្ងៃទី ៩ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៥៣ ព្រះអង្គបាន យាងចេញចាកពីប្រទេសទៅបរទេស គឺព្រែនគរហុកកុង ជប៉ុន ប៉ារីស វ៉ែនរិច តំន ញូវយ៉ក ។ល។

ទាំងនេះ ដើម្បីបញ្ចេញសេចក្តីក្លាហាន តស៊ូទាមទារឯករាជ្យព្រះអង្គ ស្រែកប្រកាសបង្កើលឲ្យពិភពលោកជួយទទួលដឹងថា “ប្រទេសបារាំងសេស ក្រាញមិនព្រមប្រគល់ឯករាជ្យបរិបូណ៌ដល់ប្រទេសកម្ពុជាទេ សូមឲ្យសាកល លោកជួយដឹងឮផងតទៅនេះព្រះអង្គព្រមទាំងកូនចៅរបស់ព្រះអង្គ និងតស៊ូ គ្រប់មធ្យោបាយ ដើម្បីឲ្យបានឯករាជ្យបរិបូណ៌ជូនមាតុប្រទេស។ ហើយព្រះ អង្គស្តេចយាងត្រឡប់មកកាន់មាតុប្រទេសវិញ នៅថ្ងៃ ១៤ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ១៩៥៣។ ព្រះអង្គទៅគង់នៅខេត្តបាត់ដំបង និងសៀមរាបដើម្បីបំពេញព្រះ សកម្មភាពរួម និងកូនចៅតទៅ។

ក្នុងគ្រានោះឯងធ្វើឲ្យមជ្ឈដ្ឋានទូទៅក្នុងសាកលលោក ជាពិសេសបារាំង សេស ម្ចាស់នឹមដៃកដែលធ្លាប់ទើមខ្មែរយ៉ាងទារុណមក្ខតិមួយសតវត្សហើយ នោះ មានការជ្រួលជ្រើម ឬ ប្រតិកិរិយាខុសប្រក្រតី ចំណែកក្នុងសហរដ្ឋអាមេ រិកវិញ សារព័ត៌មានជាច្រើនបានពិភាក្សាវិចារចំពោះអំពើអាក្រក់ក្បាលរឹង និង អស្មិមានៈរបស់បារាំងសេស។

ចំណែកក្នុងរដ្ឋកម្ពុជាវិញ កូនចៅរបស់ព្រះអង្គនាំគ្នាកើតទុក្ខ ព្រួយបារម្ភ ខ្លាំងព្រោះនឹកក្រែងថា បើសិនចក្រព័ត្ត ម្ចាស់នឹមដៃក មិនព្រមដោះនឹង បណ្តោយឲ្យខ្មែរមានឥស្សរៈភាព សេរីភាពទេ មុខជាសម្តេចឱ្យរបស់ខ្លួនមិនព្រម យាងមកជាម្ចាស់វិញជាដាច់ខាត។ ហើយក្រែងម្យ៉ាងទៀត គឺក្រែងបារាំងសេស ក្រាញរឹងរូស មិនព្រមប្រគល់ឯករាជ្យពេញលេញ និងប្រតិបត្តិតាម ដែលព្រះ អង្គបានតាំងមនោបណិធានមកហើយនោះ។ កូនចៅរបស់ព្រះអង្គទាំងប្រទេស រន្ធត់ញាប់ញ័រ ព្រោះតែសេចក្តីស្នេហា ចំពោះព្រះអង្គលើសជាងជីវិតរបស់ខ្លួន ទៅទៀត។ ក្នុងមជ្ឈដ្ឋាននៃកូនចៅរបស់ព្រះអង្គទូទៅពេញទាំងផ្ទៃប្រទេសបាន

កើតប្រតិកិរិយាចំពោះរដ្ឋបារាំង និង ជនជាតិបារាំងសេសយ៉ាងសម្បើមណាស់ ។ ទាល់តែក្នុងខណៈនោះទាហានបារាំងសុទ្ធសាធ និង ទាហានស៊ីឈ្នួល បារាំងសេស (ទាហានបរទេស) ដែលបិតនៅក្រោមបង្គាប់បញ្ជារបស់បារាំង សេស តោងនាំគ្នាញរញ្ជើត ភិតភ័យ លែងហ៊ានក្នុងក្តាងដូចកាលមុនៗនោះ ឡើយ។ នៅទីបំផុតបារាំងសេសក៏ត្រូវចាញ់បារមី (ចិត្តានុភាព) របស់ព្រះអង្គ សុខចិត្តដោះនឹងដែកដែលធ្លាប់តែបំពាក់ទឹមក្បាលខ្មែរមកយ៉ាងទារុណ បំផុត ជិតមួយសតវត្សនោះទៅហើយព្រមប្រគល់ឯករាជ្យពេញបរិបូណ៌ថ្វាយព្រះអង្គ វិញ ដោយដាច់ខាតនូវ ថ្ងៃទី ២៣ ខែ កុម្ភៈ ១៩៥៥។ សូមឲ្យបងប្អូនរួមឈាម មេត្តាពិចារណាមើលដោយយុត្តិធម៌ចុះ តើក្នុងកាលដែលព្រះអង្គទ្រង់ប្តេជ្ញាតស៊ូ ទាមទារឯករាជ្យនោះព្រះអង្គធ្វើទៅដោយអំណាចអ្វី? មិនព្រោះដោយអំណាច មេត្តាអាណិតអាសូរ ចំពោះកូនចៅរបស់ព្រះអង្គទេឬ? ហើយក៏អំណាចមេត្តា អាណិតអាសូរនេះឯងដែល ជាមូលហេតុឲ្យកើតចិត្តានុភាព។ ចិត្តានុភាព ជា ដើមកំណើតនៃអច្ឆរិយៈបុគ្គល។ តាមគោលការនៃចិត្តវិទ្យា ខ្ញុំបានសូមទុក សិល្បៈដ៏ឆ្លើមបំផុត ព្រះអង្គមានមហាហាមពលនៃចិត្តមុះមុតបំផុត ជាមហា បុរសដែលមានសមាធិវិសេសបំផុត ជាមហារដ្ឋបុរសដែលមានចិត្តានុភាពខ្លាំង ក្លាបំផុត។ល។ ព្រះអង្គតស៊ូដើម្បីមាតុប្រទេស និង កូនចៅឲ្យរួចផុតពីនឹមដែក នៃចក្រព័ត្ត។ ហើយព្រះអង្គក៏នៅតែតស៊ូ តស៊ូដើម្បីសន្តិភាពក្នុងលោក ព្រោះ ព្រះអង្គមានព្រះទ័យបង់ឲ្យលោកទាំងមូល មានតែសន្តិភាព និង សន្តិសុខ គំរូ ជាក់ស្តែង គឺការផ្សះផ្សារលាវជាដើម។ នេះហើយ គឺអំណាចមេត្តាអាណិត អាសូររបស់ព្រះអង្គ ដែលទ្រង់យល់ឃើញថារដ្ឋកម្ពុជាក្តី កូនចៅរបស់ព្រះអង្គក្តី ដែលត្រូវតែធ្វើទារុណកម្មហុតឈាម សង្កត់ក្បាលមកជិត១០០ឆ្នាំហើយនោះ គ្មាននរណាគិតគូរអើពើ និងរំដោះសោះ ដោយសារតែព្រះអង្គមានការតស៊ូប្តូរ ផ្តាច់យ៉ាងសម្បើម ក្នុងគ្រានោះឯង មហាជោគជ័យទាំងស្រុងក៏ធ្លាក់ជាសម្បត្តិ របស់ព្រះអង្គ ទាំងនេះក៏ព្រោះ “មហាហាមពលនៃអំណាចចិត្ត” របស់ព្រះអង្គ ដែលកើតដោយមេត្តាអាណិតអាសូរចំពោះកូនចៅ និងមាតុប្រទេសនោះ ឯង។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះសោត ព្រះអង្គក៏នៅតែតស៊ូ ប្តូរផ្តាច់ រុញច្រានរដ្ឋនាវា

កម្ពុជាអព្យាក្រឹត្យទាល់តែមានឈ្មោះល្បីល្បាញក្នុងនាមអន្តរជាតិ។ ការសែត
បរទេសភាគច្រើន ដែលធ្លាប់តែមើលងាយទិទៀនព្រះអង្គ វេលានេះបាន
ត្រឡប់ខ្លួន (ស្បើយឆ្លុត) យល់ឃើញថា ព្រះអង្គជាខ្ញុំនៃសន្តិភាពក្នុងអាស៊ីភាគ
អាគ្នេយ៍ តាំងពីខណៈដែលព្រះអង្គជួរជួររឿងបងប្អូនសាវ ស៊ីងតែទាស់ទែង
ដណ្តើមគ្នាធ្វើធំ (ខ្លះចង់ធ្វើធំខាងលោកសេរី ខ្លះចង់ធ្វើធំខាងលោកគម្ពុនីស្ត)
ព្រះអង្គក៏ព្យាយាមបញ្ចុះបញ្ចូលឲ្យចាប់ដៃគ្នា ឲ្យរួមគំនិតគ្នា ចងបាច់គ្នា ធ្វើជា
អព្យាក្រឹតទៅវិញទៅបានវាបានសុខ។ តែរឿងរ៉ាវទាំងនោះ បានត្រូវប្រទាញ
ប្រទុងគ្នា ធ្លាក់ទៅដល់ ហ្សឺណែវព្រះអង្គក៏តោងហោះទៅធ្វើជាប្រធានបើអង្គ
ប្រជុំទៀត។ ហើយក្នុងពេលជាមួយគ្នានោះប្រទេសខ្លះឈ្នានីសខ្មែរសម្បើម
ណាស់ គេអន់ចិត្តព្រោះខ្លួនគេក្តី អ្នកដឹកនាំក្តី និង ប្រទេសគេក្តីវាធ្លាប់ធំជាងខ្មែរ
សម្បើមជាងខ្មែរ ឯករាជ្យមុនខ្មែរ ហេតុម៉េចបានជាវាមិនលេចក្បាលត្រដែត
ឡើងក្នុងនាមអន្តរជាតិ ដូចបងខ្មែរសោះ។ ខ្លះនឹងពេក សុខចិត្តអត់កាហ្វេ អត់
ការរើមកែ។ល។ ស៊ីប្តូរផ្តាច់យកលុយកាក់ទៅជួលកាសែតផ្តាមាស កាសែត
គំនិតចោក កាសែតលក់ខ្លួននៅអឺរ៉ុបខ្លះឲ្យនាំគ្នាហ៊ូមរោងដាក់ព្រះអង្គ ទិទៀន
ព្រះអង្គ។ល។ ក្នុងអំពើដែល ព្រះអង្គខំតស៊ូដើម្បីសន្តិភាពក្នុងរឿងលាវនោះ។
ចំពោះកាសែតសៀមវិញ សានសេរី ស្យាមរដ្ឋ ភិមថៃ ស្យាមនិកន។ល។ វាចុះ
ថា “ព្រះអង្គម្ចាស់ នរោត្តម សីហនុ ចង់ធ្វើជាអ្នកសម្បើម ចង់មានមុខ មានមាត់
ចង់ធ្វើជាអ្នកដឹកនាំក្នុងភាគអាស៊ីអាគ្នេយ៍ ចង់អូសទាញលាវឲ្យទៅជាខ្ញុំបញ្ចុះ
ក្រោមបាតជោះឯគម្ពុនីស្តចិន។ល។ “ទាំងនេះ ក៏ដោយសេចក្តី ឈ្នានីសចំ
ពោះព្រះអង្គចំពោះកូនចៅខ្មែរដែលតែងដង្ហែតាមព្រះអង្គ ប្តូរផ្តាច់ចំពោះព្រះ
អង្គ។ ហើយជាពិសេស ឈ្នានីស ដែលពួកវាធ្វើមិនកើត ធ្វើមិនបានដូចព្រះ
អង្គ ព្រោះព្រះអង្គមាន “មហាឋាមពលនៃអំណាចចិត្តមហាបុគ្គលិក លក្ខណៈ
ដែលពោរពេញដោយព្រះមេត្តាធម៌ ប្រកបដោយអហិង្សាជាប់មាំជានិច្ច”។ ព្រះ
អង្គមានព្រះទ័យប្តូរផ្តាច់ចំពោះជាតិមាតុភូមិ និង ចំពោះសន្តិភាពក្នុងលោកព្រះ
អង្គឃើញទុក្ខក្តៅក្រហាយរបស់អ្នកដទៃសំខាន់ជាងទុក្ខរបស់ព្រះអង្គទៅទៀត
។ យើងរាល់គ្នាឃើញស្រាប់ហើយ ព្រះអង្គសុខចិត្តដាក់រាជ្យសម្បត្តិ នៅថ្ងៃទី២

មិនា ១៩៥៥ វេលាម៉ោង ១២-៣០ ។ ទាំងនេះដើម្បីព្រះអង្គបានមកប្តូរផ្តាច់ តស៊ូរួមនឹងកូនចៅដោយជិតស្និទ្ធ ដោយព្រះអង្គតែងតែមានព្រះទ័យ ប្រោស ប្រណីកូនចៅរបស់ព្រះអង្គជានិច្ច ព្រះអង្គមានព្រះទ័យចង់ឲ្យតែកូនចៅមាន សេចក្តីសុខ សម្បូណ៌សប្បាយ និង មាតុប្រទេសចម្អិនរុងរឿងប៉ុណ្ណោះ។

សូមឲ្យលោកអ្នកអានជាទីគោរព មេត្តាសង្កេតគុណសម្បត្តិនៃអច្ឆរិយ បុគ្គល ៣០ ខក្នុងបទទី៨។

លោកនឹងឃើញជាក់ច្បាស់ថា ឪយើងព្រះអង្គមានគុណសម្បត្តិនៃ អច្ឆរិយបុគ្គលគ្រប់បរិបូណ៌ តាមដែលដុកទ័រ ភិគគិន ឬ ហ្សិតម៉ែនហ្វ្រយដ អ្នក ចិត្តវិទ្យាបានពោលទុកក្នុងតម្រា (The psychology of achievement) នោះ យ៉ាងគ្រប់គ្រាន់បរិបូណ៌។

៥. កាលបើប្រទះនូវឧបសគ្គ យាត់យ៉ាងរារាំងនៅចំពោះមុខ ទោះ បីឧបសគ្គនឹងតិចច្រើនយ៉ាងណា ឬ ឧបសគ្គនោះនឹងកើតឡើងដោយវិធីណា ក៏ដោយ ក៏ត្រូវតែមានកំលាំងចិត្តយ៉ាងមុតមាំ ដាច់ខាត ដើម្បីតស៊ូពុះពារនូវ ឧបសគ្គនោះ។ ដោយមិនមានភិកភ័យ ញាប់ញ័រតក់ស្លុតអ្វីសោះឡើយ។ តែ រឿងដែលត្រូវពិនិត្យពិចារណានោះ គឺត្រូវប្រើសម្បជញ្ញៈចិត្ត (Conscious mina) ចិត្តមានស្មារតីពិចារណាឲ្យល្អិតល្អសុខុមជាមុនសិនថា តើឧបសគ្គ ដែលកំពុងកើតដល់យើងនោះ វាមានឥទ្ធិពលខ្លាំងក្លាតិចច្រើនយ៉ាងណា គួរ នឹងកំចាត់របៀបណាទើបបានសំរេច។ កាលបើយើងបានពិចារណាឃើញផ្លូវ និង ឧបាយដ៏ត្រឹមត្រូវល្អដូច្នោះហើយ។ វិធីតទៅ គឺប្រុងស្មារតីដើម្បីកំចាត់ ឧបសគ្គនោះ។ ឲ្យវិនាសបាត់បង់ទៅ ហើយជាពិសេសជាងនោះទៅទៀតវិធី ដែលត្រឹមត្រង់នោះ គឺកុំប្រើកែវឆ្លុះ (ចិត្ត) ឆ្លុះពង្រីកឧបសគ្គនោះ។ ឲ្យវាធំហួស ហេតុ (កលវិធីរំដោះទុក្ខ អ.ធីរាវិធី) ធ្វើឲ្យពិបាកក្នុងការកំចាត់ណាស់។

៦. បើសិនបានជាត្រឡប់ចាញ់ឧបសគ្គនោះយ៉ាងខ្លោចផ្សាទៅវិញ ក៏ សូមឲ្យយើងគប្បីចូលចិត្តថានោះគ្រាន់តែជាហេតុការណ៍បណ្តោះអាសន្ន ដែល កើតដល់យើងប៉ុណ្ណោះទេ។ ហើយយើងត្រូវតែរួបរួមកំលាំងចិត្តខ្លាំងក្លា ឲ្យ មុតមាំតស៊ូនូវឧបសគ្គ របស់យើងនោះបានសេចក្តីថាយើងគ្មានបានសំរេចអ្វី

ដូចគោលបំណងឡើយ ឬ មិនដូច្នោះទេ យើងក៏បានឈ្មោះថាបាន ដាច់ខ្យល់ ស្លាប់ក្រោមបាទជើងនៃឧបសគ្គនោះទៅហើយ។ ទាំងនេះសូមឲ្យពិចារណា ការតស៊ូរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ម្ចាស់ សម្តេចខី ដុកទ័រស៊ុនយ៉ាត់សេន ឡេនិន ខេម៉ាល ហិត្លែរ មុស្សូលីនី លីនលីន មហាត្នៈគន្ធី ជាដើម។

៧. កាលបើមានគោលដៅនៃជីវិតពិតប្រាកដដូច្នោះហើយ ក៏គួរព្យាយាម ទៅរកទីសំងាត់គ្មានមនុស្សដូចក្នុងព្រៃស្មសានឋានស្ងាត់ ឬ កែវរជាយសមុទ្រ ជាដើម។ ហើយក៏ព្រៃញសំរែកយ៉ាងខ្លាំងដែលអាចនឹងស្រែកខ្លាំងបានថា “ខ្ញុំ ត្រូវតែមិនញាប់ញ័រ ខ្លាចក្រែងឧបសគ្គអ្វីទាំងអស់ឧបសគ្គ អន្តរាយ ជំងឺឈឺថ្កាត់ ចូលមកតស៊ូ នឹងអញចុះអញមិនខ្លាចញញើតឯងទាំងអស់ឡើង” “សេចក្តីសំរេចដូចពោលមកនេះ លោក ដេម៉ីស ធើន្លីស ក៏បានធ្វើ បានផលសំរេចមក ហើយ គួរឲ្យអភិរម្យណាស់។

៨. ចូរអ្នកអានសៀវភៅ ដែលទាក់ទងនឹងជីវៈប្រវត្តិរបស់មនុស្សសំខាន់ៗ ក្នុងពិភពលោកឬ អានសៀវភៅប្រភេទកម្លាំងចិត្ត ឬ អប់រំចិត្តផ្សេងៗ ដើម្បី អប់រំហ្វឹកហ្វឺនឲ្យចិត្តមានកំលាំងភ្ញៀវភ្ញាវរឹងប៉ឹងឡើង។

៩. ចូរអានសៀវភៅឲ្យច្រើនបំផុត ដើម្បីបណ្តុះបណ្តាលសតិសម្បជញ្ញៈ និងខួរក្បាលឲ្យមានសមត្ថភាពខ្លាំងក្លាឡើង។

១០. កុំប្រើមនោភាព ឲ្យរើរវាយ ដោយប្រាសចាកហេតុផល ឬ គិត រឿងផ្តេសផ្តាសអ្វីសោះជាដាច់ខាត។

៨. ចិត្តានុភាពមានប្រយោជន៍យ៉ាងម៉េច?

តទៅនេះ ខ្ញុំបាទនឹងអធិប្បាយសារៈប្រយោជន៍របស់ចិត្តានុភាព ថាតើ មានប្រយោជន៍យ៉ាងម៉េច។ ចិត្តានុភាព ឬ (Will Power) មានប្រយោជន៍ដូច តទៅនេះ។

- ១. ដើម្បីបង្កាប់អ្នកដទៃឲ្យធ្វើតាមបំណងយើង ឬ ជឿតាមផែនការណ៍ របស់យើង។
- ២. ដើម្បីសាងអច្ឆរិយៈផ្ទាល់ខ្លួនរបស់យើងឲ្យរឹតតែមានអំណាចខ្លាំងក្លា

ឡើង។

៣. ជាកំលាំងពលំ បណ្តុះបណ្តាលផ្សារការតស៊ូរបស់ជីវិត ឲ្យរឹងប៉ឹងមាំមួនឡើង។

៤. ជាកំលាំងពលំសំរាប់ថែរក្សាសមាធិ មនោភាព ឧត្តមគតិ ជំនឿស៊ីបសេចក្តីកត់សំគាល់ សេចក្តីក្លាហាន សេចក្តីអត់ធន់ គោលដៅនៃជីវិត សេចក្តីស្រវាស្រទេញឲ្យដំណើរទៅដោយមិនឈប់ឈរ ព្រមទាំងរក្សាថែទាំចិត្ត និងសតិសម្បជញ្ញៈឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយត្រឹមត្រូវតាមគោលវិវឌ្ឍនាការរបស់មនុស្សលោក។

៥. ជាកំលាំងពលំដ៏សំខាន់ ដែលនឹងស្ថាបនាឲ្យចិត្តគំនិត មានសេចក្តីបរិបូណ៌មាំមួនរឹតតែច្រើនឡើង តាមគោលចិត្តវិទ្យាសម័យបច្ចុប្បន្ន ។ ហើយទាំងអាចបង្ហាញចិត្តដែលខ្វះសមត្ថភាពឲ្យត្រឡប់មានសមត្ថភាព និងប្រសិទ្ធិភាពយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់។ ចិត្តានុភាព ទើបជាកំលាំងពលំដែលអាចកសាងចិត្តគំនិតឲ្យរឹងប៉ឹង មាំមួនក្នុងឧត្តមការណ៍របស់ខ្លួនបាន។

៦. ក្រៅពីមានសមត្ថភាព ស្ថាបនាចិត្តឲ្យមានបុគ្គលិកលក្ខណៈ ឬ ចិត្តជាអច្ឆរិយៈហើយ។ ចិត្តានុភាពអាច មានសមត្ថភាពរក្សាសុភាពរបស់រាងកាយ និងចិត្តគំនិតឲ្យមានអាយុយឺនយូរវែងទៅបានទៀតផង។ សូមឲ្យ សង្កេតមើលមនុស្សដែលមានចិត្តានុភាពប្រាកដថា មានអាយុយឺនយូរវែងឆ្ងាយជាច្រើនដូចព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ លិតទ័រ ប៊ិរ ណារីតស័រ រ៉ូលទែរ ជាដើម។

៧. បុគ្គលដែលមានកំលាំងពលំនៃចិត្តានុភាព ភាគច្រើនយើងតែងតែឃើញបុគ្គលពួកនេះមានសមត្ថភាពអាចកសាងខ្លួនឯងឲ្យមានឋានៈខ្ពស់យ៉ាងត្រដែត លើសលើគេឯង។ ទោះបីបុគ្គលទាំងនោះមានឋានៈនិងវណ្ណៈទាបថោក យ៉ាងម៉េចពីមុនមកក៏ដោយ ដូច លិនខល័ន ណាប៉ូឡេអុងប៉ូណាបាត់អិដិស័ន កាហ្វិល ចេហ្វ័រស័ន ហិត្លែរ មូស្សូលីនី ជាដើម។

៨. ជាកំលាំងពលំក្នុងការបណ្តុះផ្សំចិត្តគំនិត ឲ្យប្រាសចាកសេចក្តីខ្លាចក្រែងអន្តរាយយ៉ាងណាទាំងអស់ក្នុងការតស៊ូនៃនាក់ជីវិត។

បន្ទប់ព័ត៌មាន ដូចអាត្មា ឥតវិញ្ញាណ

ចង់ឲ្យជីវិតមានអនាគតថ្លៃថ្នូរ តោងអាន “ជីវិតជីវិត”

ចង់ឲ្យមានសេចក្តីសុខ តោងអាន “កលវិធី រំដោះទុក្ខ”

ចង់ឲ្យដឹងវិធីការពាររោគ និងវិធីក្សេមក្សាន តោងអាន

“គ្រូពេទ្យបច្ចាំគ្រូសារ”

បទទី៧

អច្ឆរិយៈ និង ធម្មជាតិ

១. អច្ឆរិយៈ និង ធម្មជាតិ គឺជាអ្វី?

អ្នកចិត្តវិទ្យាបានឲ្យទស្សនៈ ព្រះទាំងធានារាប់រងទុកថា “អច្ឆរិយៈ” មាននៅនឹងមនុស្សជាតិមកយូរអង្វែងណាស់ហើយ។ ធម្មជាតិបានប្រសិទ្ធិប្រសាធ “អច្ឆរិយៈ” ឲ្យដល់មនុស្សគ្រប់រូបដោយមិនរើសមុខ។ តែ ខ សំខាន់ គឺមនុស្សគ្រប់រូបអាចចេះប្រើអច្ឆរិយៈ ដែលគេចព្រួននៅក្នុងខ្លួនឯងនោះឬទេ។ បុគ្គលដែលស្គាល់ជាក់ច្បាស់នូវចំណុចអាថ៌កំបាំងនៃភាពជាអច្ឆរិយៈ ហើយក៏ចេះនាំយកមកប្រើឲ្យកើតប្រយោជន៍បានផងនោះ។ បុគ្គលនោះក៏ក្លាយទៅជាបុគ្គលដ៏ឆ្លើមនោះយើងហៅ ថាអច្ឆរិយៈបុគ្គល។ ចំណែកបុគ្គលដែលមិនអាចនាំយកអច្ឆរិយៈក្នុងខ្លួនឯងមកធ្វើឲ្យកើតប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឯង បាននោះគេក៏ត្រូវជាបុគ្គលធម្មតាសាមញ្ញចប់ចុងចប់ដើម ទាល់តែរស់មួយជីវិត ឬ ជួនកាលអាចមានហេតុការណ៍ដទៃ ជាពិសេសខាងក្រៅមួយឬ ច្រើនយ៉ាង មកជួយរុញច្រានឲ្យកើត ភាពជាអច្ឆរិយៈក៏បានដែរ។

កាលពើពោលដល់ “អច្ឆរិយៈបុគ្គល” ធ្វើឲ្យយើងចូលចិត្តគោលការណ៍ជញ្ជឹងត្រាជូនៃធម្មជាតិបានថា ជញ្ជឹងត្រាជូនៃធម្មជាតិមិនបានឲ្យសេចក្តីយុត្តិធម៌ដល់មនុស្សគ្រប់រូបគ្រប់នាមយ៉ាងណាទេ។ រឿងនេះ យើងអាចសង្កេតបានថា មនុស្សគ្រប់រូបមានសេចក្តីខុសផ្សេងៗពីគ្នាច្រើនណាស់ក្នុងការរស់នៅនៃជីវិត។ សភាពនៃការ

រស់នៅនៃជីវិត មានមិនដូចគ្នាទេខ្លះកើតក្នុងត្រកូលដែលល្អ គឺល្អ ទាំងពូជពង្សវង្សត្រកូល (Heredity) ល្អទាំងវត្ថុព័ទ្ធជុំវិញ (Environment)។ គឺគ្រាន់តែកើតមកឃើញពន្លឺព្រះអាទិត្យភ្លាម ខ្លួន ឯងក៏បានទទួលសេចក្តីសុខ

សម្បូរណ៍សប្បាយគ្រប់សព្វទៅដោយសេចក្តីសុខទាំងផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត មានអ្នកបំរើជាបរិវារនៅ ឆ្លេងស្តាំ មុខក្រោយ ខ្លះក៏មានរាងកាយរឹងប៉ឹង មាំមួន មានសុខភាពពេញលេញ រាងកាយស្អាតស្អមគួរគាប់បី ខ្លះកើតមកជួយគ្នាស្រឡះដូចមេឃនិង ដី គឺកើតមកក្នុងត្រកូលដែលក្រខ្យត់ ខ្លះព្រឹកខ្លះល្ងាច ខ្លះមានរោគ ភ័យ ជំងឺឈឺថ្កាត់ បន្តមកពីអ្នកឲ្យកំណើតគេបានទទួលទុក្ខវេទនា ទារុណកម្មនានា ពីរោគរបស់ខ្លួននោះ។ ខ្លះកើតមកដោយសេចក្តី ឆ្លៀវឆ្លាតឈ្លាសវៃ ខ្លះក៏កើតមកដោយសេចក្តីល្ងង់ឃ្លៅ អាប់ខិន បញ្ញា។

ព្រឹត្តិការណ៍ដែលកើតឡើងដូច្នោះ រមែងបញ្ជាក់ឲ្យយើងគ្រប់គ្នា ឃើញបានថា ធម្មជាតិឬ ត្រាជូននៃធម្មជាតិ មិនបានឲ្យសេចក្តីយុត្តិធម៌ ដល់មនុស្សគ្រប់រូបទេ ជាពិសេសលើសជាងនោះតទៅទៀត ធម្ម ជាតិក៏បានស្ថិតស្ថានកំលាំង សេចក្តីគិតសតិបញ្ញា សេចក្តីសង្កេត សេចក្តីចាំសេចក្តីអត់ធន់ សមាធិ ចិត្តានុភាព មនោភាពមកឲ្យមិនស្មើ គ្នាដែរ។ យើងអាចបានដឹង និងមើលឃើញទូទៅក្នុងសង្គមមនុស្សនៃ ពិភពលោកនាសព្វថ្ងៃនេះ គឺខ្លះកើតមកល្ងង់ឃ្លៅ រកសតិបញ្ញាអ្វីគ្មាន សោះគឺល្ងង់ទាល់តែមែនទែន ទោះបីនឹងបានព្យាយាមអប់រំយ៉ាងណា ប្រៀនប្រដៅយ៉ាងណា ហ្វឹកហ្វឺនយ៉ាងណា គេក៏មិនអាចនឹងកត់ចាំ

ទុកបានឡើយ យ៉ាងគ្រាន់បើណាស់ក៏បានតែអង្គុយញញឹមឬអង្គុយសើច (គឺទាល់គំនិត) តែប៉ុណ្ណោះ តែខ្លះកើតមកក៏មានសតិបញ្ញាល្អ មានសេចក្តីផ្លៀវផ្លាត មានបដិភាណឈ្លាសវៃ បានទទួលការអប់រំសិក្សាជា គ្រឿងគាំទ្រតែបន្តិចបន្តួច ក៏មានសេចក្តីប្រាជ្ញាព្រាកឆ្លាតផ្លៀវ មានសមត្ថភាពឈ្វេងយល់សព្វគ្រប់ក្នុងកិច្ចការសារពើផ្សេងៗ យ៉ាងគួរឲ្យអស្ចារ្យពេកណាស់ បើនឹងធ្វើការយ៉ាងណាមួយ ក៏មានសមត្ថភាពមើលឃើញដោយជាក់ច្បាស់ ហើយក៏យល់ការនោះដោយមនោភាពរបស់ខ្លួន ព្រមទាំងបានសម្រេចផលក្នុងកិច្ចការនោះ។ រហូតដល់មានគេនិយម ស្រឡាញ់ស្នេហារាប់អាន ទាំងជាអ្នកមានសញ្ញាលក្ខណ៍ស្តែងឲ្យឃើញសមត្ថភាព ក្នុងភាពជាមេដឹកនាំ ឬ ជាមេដឹកនាំក្នុងក្រឹត្យក្រមនៃវិជ្ជាការផ្សេងៗ ដូចជាការវិទ្យាសាស្ត្រ ការពេទ្យ ការទាហាន ការពាណិជ្ជការតន្ត្រីល។ល។ បុគ្គល ដែលមានភាពជាអច្ចរិយៈ ដូចពោលមកហើយនេះ ខ្ញុំសូមហៅថា “អច្ចរិយៈ បុគ្គល”។

២. គោលការណ៍នៃការទ្រទ្រង់គឺជាអ្វី? (Law of Compensation)

គោលការណ៍ក្នុងការទ្រទ្រង់ ឬ គោលការណ៍ក្នុងការតបស្នង បំពេញឲ្យជាគោលការណ៍ដែលអ្នកប្រាជ្ញជន ជាតិបារាំងសេសម្នាក់ បានស្រាវជ្រាវជួប។ គោលការណ៍នេះមានសារៈប្រយោជន៍សំខាន់ណាស់ គឺទោះជាធម្មជាតិ នឹង មានជញ្ជីងត្រាជូមិនយុត្តិធម៌ ដូចបានពោលមកហើយខាងលើនោះក៏ដោយ។ តែធម្មជាតិ ក៏បានបំពេញតបស្នងបំណាច់រង្វា ជាតម្លៃព្រលឹងឲ្យដល់បុគ្គលដែលកើតមកមិនមានការទ្រទ្រង់ ឬ កើតមកមិននៅ ក្នុងសភាពដ៏សម្បូណ៌សមរម្យ។

គោលការណ៍ដូចនេះហើយដែលយើងសំដៅយកសេចក្តីថាគ្រប់បែប
យ៉ាងក្នុងពិភពលោកនេះ គួរតែមានសេចក្តីទ្រទ្រង់ ឬ គួរតែមានតុល្យ
ភាពស្មើៗគ្នា។ ធម្មជាតិតែងតែព្យាយាមជួយឲ្យសេចក្តីយុត្តិធម៌ ឬ
ធ្វើការតបស្នងដល់វត្ថុដែលគ្មានការទ្រទ្រង់ ឬ តុល្យភាពឲ្យមានស្ថេរ
ភាពសម្បូណ៌សមរម្យជាដរាប។ ធម្មជាតិរមែងឲ្យតម្លៃព្រលឹងជា
បំណាច់រង្វាន់ដល់សង្ខារ និង ផ្លូវចិត្តផង។

ខ្ញុំបាទបានពោលមកហើយថា ធម្មជាតិបានឲ្យសភាពការណ៍
រស់នៅទាំង កំលាំងកាយកំលាំងគំនិត កំលាំងសេចក្តីក្លាហាន រហូត
ដល់រូបរាងកាយខុសផ្សេងៗពីគ្នា គឺខ្លះកើតមកមានរូបរាងកាយធំ
ធាត់មាំមួនប្រហែលយក្ស ខ្លះកើតមកមានរូបរាងកាយតូច ទាប តឿ
យ៉ាងគួរឲ្យអាណិតអាសូរពន់ពេកណាស់ ខ្លះកើតមកមានត្រចៀក
ថ្លង់ ភ្នែក ខ្វាក់ កំបុតដែររាងកាយក៏ពេញទៅដោយរោគភ័យ នេះជា
រឿងពិការក្នុងរូបរាងសង្ខារ។ ចំណែកក្នុងផ្លូវចិត្តវិញនោះ ធម្មជាតិក៏
មានជញ្ជីងត្រាជូ មិនដូចគ្នាដែរ គឺខ្លះគ្រាន់តែកើតមកក៏មានសេចក្តី
ឆ្លាតប្រាជ្ញព្រោក ចេះដឹងស្គាល់សព្វវត្ថុ ផ្សេងៗបានយ៉ាងឆាប់រហ័ស
ខ្លះក៏មានសេចក្តីល្ងង់ខ្លៅងងឹតងងុលអាប័បញ្ញានិងរកអ្វីប្រៀបពុំ បាន
។ នេះជាគោលការណ៍ជញ្ជីងត្រាជូនៃធម្មជាតិ ដែលបានសាងសេច
ក្តីមិនយុត្តិធម៌ ឲ្យដល់មនុស្សលោក។

ដោយហេតុតែធម្មជាតិមិនមានយុត្តិធម៌ ដូចពោលមកនេះ
ហើយ សំរាប់បុគ្គលដែលកើតមកមិនមានការទ្រទ្រង់ គឺរាងកាយមិន
សម្បូណ៌តាមប្រក្រតីជននោះ។ ធម្មជាតិក៏បានព្យាយាមឲ្យតម្លៃ
ព្រលឹងទាំងផ្នែករាងកាយ និងផ្នែកចិត្ត។ ក្នុងផ្នែកចិត្តនោះ
បានបំពេញតម្លៃព្រលឹងជាបំណាច់រង្វាន់ឲ្យគេមានប្រសិទ្ធិភាព

នៃអំណាចចិត្តខ្លាំងក្លាណាស់

ដូចធ្វើឲ្យគេជាមនុស្សដែលមានសេចក្តីមានៈព្យាយាម ខ្លាំងក្លា ធ្វើឲ្យគេជាមនុស្សមានសេចក្តីស្រវាស្រវទេញ មុតមាំភ្លៀវក្លា ធ្វើឲ្យ គេជាមនុស្សមានចិត្តានុភាពរឹងប៉ឹង មុះមុត ឬ ពោលដោយងាយៗ ក៏គឺវាម ពលនៃអំណាចចិត្តរបស់គេ កើតប្រតិកិរិយាដ៏មានប្រសិទ្ធិភាព និងអានុភាព ខ្លាំងក្លាជាអិតបរិមា។

ចំណែកក្នុងផ្នែកសង្ហារនោះទៀត ខ្លះកើតមកមានភ្នែកខ្វាក់ម្ខាងគង់ មើលឃើញបានតែម្ខាងប៉ុណ្ណោះ យ៉ាងនេះ ហៅថាមិនមានការទ្រទ្រង់ ឬ តុល្យ ភាព គឺរាងកាយមានសភាពមិនសមសួន រាងកាយរីកលពិការ រាងកាយមិន សមរម្យ រាងកាយមិនបរិបូណ៌ ដោយអាការៈ៣២ប្រការ។ ធម្មជាតិតែងតែ ប្រសិទ្ធិប្រសាទតម្លៃព្រលឹងឲ្យបុគ្គលដែលមានកំណើតមកគ្មានការ ទ្រទ្រង់ ដោយមានតែភ្នែកម្ខាង ឲ្យប្រើការបានប្រយោជន៍ច្រើនជាងមនុស្សដែលគ្មាន ភ្នែកទាំងពីរទៅទៀត ។ ខ្ញុំបាទអ្នករៀបរៀង បានធ្លាប់ឃើញមនុស្សភ្នែកខ្វាក់ ទាំងពីរខាងប្រើវន្តច្រមុះផ្តុំខ្ពស់ ប្រើមម្រាមដៃ ខាងឆ្វេងរាប់វន្តខ្ពស់ ប្រើដៃស្តាំ វាយស្តរ ប្រើជើងខាងឆ្វេងឆាប់។ គេអាចបន្លេងភ្លេងបានយ៉ាងពីរោះ គ្រាន់បើ ជាងអ្នក តន្ត្រីដែលមានរាងកាយ បរិបូណ៌ទៀតផង។ ហើយទាំងធ្លាប់ឃើញ មនុស្សបំបុតដៃទាំងពីរហួសកែងនៃមកបន្តិច តែនិងដោយហេតុអ្វីខ្ញុំបាទមិន បានជ្រាប គេអាចមូរបារីស្លឹកចេកឬ ស្លឹកសង្កែជក់បានយ៉ាងប្រសើរ ហើយ ម្រាមជើងក៏អាច គូសឈើគូសអុចបារីស្លឹកចេក ឬស្លឹកសង្កែជក់បានយ៉ាងប្រសើរ ហើយម្រាមជើងក៏អាច គូសឈើគូសអុចបារីបានដោយខ្លួនឯង ដោយ មិនបាច់ពីងពាក់អ្នកណាសោះ។ ក្នុងទស្សនាវិធីអង់គ្លេសមួយដំណាលទុកថា មេផ្នែកគណិតសាស្ត្រ ក្នុងមហាវិទ្យាល័យមួយកាលណានេះទៅរៀនថ្នាក់ មធ្យមសិក្សានោះប្រត្យក្សថា គេទន់ខ្សោយយ៉ាងខ្លាំងក្នុងវិជ្ជាលេខ។ បិតារបស់ ជាវិស្វករដែលមានសមត្ថភាពខ្លាំងក្លាណាស់ក្នុងវិធីគិតលេខ។ កាលបើឃើញ កូនប្រុសរបស់គេមានសមត្ថភាពទន់ខ្សោយណាស់ក្នុងវិជ្ជាគណិត សាស្ត្រ ដូច្នោះ គេច្រើនតែចូលចិត្តនិយាយ ជៀម ជាម ឡូកឡើយ កូនប្រុសរបស់គេ

ជានិច្ច។ គេពោលថា កូនប្រុសបានត្រូវបិតា ដៀមដាម ឡកឡើយ ឲ្យដូច្នោះក៏ ធ្វើឲ្យកើតការបំពេញស្នងប្តូរ តម្លៃព្រលឹងដល់ចិត្តខ្លួនឡើយ។ ធ្វើឲ្យមេផ្នែក គណិតសាស្ត្រនោះកើតសេចក្តីមានៈ កើតសេចក្តីព្យាយាម កើតសេចក្តីតាំង ចិត្តប្រាថ្នា ឬ ការអប់រំខ្លួនឯងឡើង។ គេបានពោលចេញមក ដោយសំឡេងដ៏ កងរំពងថា “ខ្ញុំត្រូវតែជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញ ក្នុងវិជ្ជាគណិតសាស្ត្រឲ្យទាល់តែបាន” ។ តអំពីនោះមកគេក៏ខំប្រឹងរៀន ខំគិត ខំធ្វើ ដោយការប្រឹងប្រែង យ៉ាងមុតមាំ ដូច្នោះ។ ទីបំផុតគេក៏បានសម្រេចដូចសេចក្តីប្រាថ្នា ទាល់តែនរណាក៏ឃើញគេ ជាអច្ឆរិយៈបុគ្គល ដែលមាន សមត្ថភាពយ៉ាងកំពូលក្នុងវិជ្ជាគណិតសាស្ត្រ ហើយគេក៏អាចប្រកាន់យកជាអាជីវកម្មបានទាល់តែសព្វថ្ងៃនេះ។

“នេះជាគោលការណ៍នៃការបំពេញស្នងតម្លៃព្រលឹងធម្មជាតិក្នុងផ្លូវចិត្ត”

សំរាប់បុគ្គលដែលមានរាងកាយមិនសមសួន ឬកើតមកមិនមានការ ទ្រទ្រង់ដូចប្រក្រតីជនគោលការណ៍ធម្មជាតិ ក៏រមែងបំពេញតម្លៃព្រលឹង ឲ្យ ដល់បុគ្គលទាំងនោះ ឲ្យមានការទ្រង់ទ្រង់ខ្លួនកើតឡើង ដូចកុមារម្នាក់មាន រូប រាងតូចខុសក្បួនខ្នាត ទាំងមានរាងកាយទន់ខ្សោយមានរោគផ្សេងៗ ប្រចាំជា និច្ច តែគោលការណ៍ធម្មជាតិក៏បានបំពេញតម្លៃព្រលឹងឲ្យ ដល់កុមារនោះ ដោយឲ្យកុមារនោះបញ្ចេញកំលាំងកាយ និង ទទួលទានអាហារឲ្យត្រូវតាម ក្បួនខ្នាតអនាម័យ ឲ្យមានការសម្រាកតាមគោលការណ៍នៃសុខវិទ្យា។ គេក៏ ត្រឡប់មានរាងកាយធំធាត់ រឹងប៉ឹងជាងកុមារធម្មតាទៅទៀត។ នេះជាគោល ការណ៍ធម្មជាតិបានបំពេញតម្លៃព្រលឹងឲ្យក្នុងផ្នែករាងកាយ ជាតម្លៃព្រលឹង របស់ធម្មជាតិ គ្រាន់តែឲ្យមានការទ្រទ្រង់ខ្លួនដោយធម្មជាតិប៉ុណ្ណោះ នេះមិន ទាន់ដល់កម្រិតដែលហៅ “អច្ឆរិយភាព” ទេ។

តែកុមារជាមួយគ្នាដែលបានពោលមកខាងលើនេះ នៅតែព្យាយាមធ្វើ អត្តពលិកម្មហាត់ប្រាណដោយដួងចិត្ត រឹងប៉ឹងមុតមាំ ដើម្បីធ្វើរាងកាយរបស់គេ ឲ្យក្លាយទៅជាយក្សឲ្យបានដូច្នោះហៅថា ការបំពេញតម្លៃព្រលឹង ដែលឈានឡើង កាន់ភាពថា “អច្ឆរិយៈបុគ្គល”។

មនុស្សដែលមានរាងកាយរឹងប៉ឹង មុតមាំ ដោយតែបានសាងខ្លួនឯង ឡើងពីរាងកាយទន់ខ្សោយ ពីរាងកាយមានតែរោគ ពីសេចក្តីមិនសម្បូណ៌ សចកធម្មជាតិ ដូចជា យូយីន សងដាវ អ្នកសាច់ដុំសំខាន់ក្នុងលោក ដែល មានរាងកាយរឹងប៉ឹង មាំមាំ ទាំងមានរូបរាងទ្រង់ទ្រាយល្អសមសួនណាស់។ ស្តេចមហេន ខាប់ទ័រ និង យីនតឺន្ទី អ្នកប្រដាល់ធន់ធ្ងន់ ដែលប្រដាល់ឈ្នះ យែក ដេមហ្សេ ជាសែមបៀន (កំពូល) ក្នុងលោកនោះ។ កាលគេនៅជាកុមារតូច នោះ គេមានរោគាព្យាធិបៀតបៀនជានិច្ចថែមទាំងមានរោគរបេងទៀតផង។ កុមារទាំងពីរនេះមានការមិនទ្រទ្រង់ខ្លួនមកពីតូចៗ។ តែបុគ្គលទាំងពីរនេះ បាន បំពេញតម្លៃព្រលឹងឲ្យដល់រាងកាយនិង ចិត្តគំនិតរបស់ខ្លួនឯងច្រើនណាស់ គេ ទើបក្លាយ ទៅជាមនុស្សមានឈ្មោះសំឡេងគឺឯកងវំពងពេញទាំងផ្ទៃសាកល លោក។

លោក ស៊ីរស៊ីល អតីតនាយករដ្ឋមន្ត្រីអង់គ្លេស កាលនៅជាកុមារតូច នោះ លោកនេះក៏មានរាងកាយមិនសមប្រកប ពោលគឺលោកនេះនិយាយមិន ច្បាស់ដូចកូនក្មេងតូចៗទូទៅ ថែមទាំងនិយាយដោយជាប់ប្រដិតទៀតផង។ ធម្មជាតិក៏បានបំពេញតម្លៃព្រលឹង ឬ ពូនបំណាច់រង្វាន់ឲ្យលោក ស៊ីរស៊ីល មានសេចក្តីមានៈ មានសេចក្តីព្យាយាម មានសេចក្តីអត់ធន់មានៈតស៊ូកែប្រែវត្ថុ ដែលខ្វះខាតមិនសមរម្យរបស់ខ្លួននោះ ឲ្យកើតមានការទ្រទ្រង់ដូចប្រក្រតីជន ទូទៅ។ តែលោក វិនស្ត័នស៊ីរស៊ីល មិនព្រមឈប់តែត្រឹមការទ្រទ្រង់ប៉ុណ្ណោះទេ គេបានទទួលតម្លៃតបស្នងពីគោលការណ៍នៃការទ្រទ្រង់ ឬ ក្រិត្យក្រមនៃការ បំពេញៗថែមឲ្យហួសកំរិត ព្រមទាំងកន្លងចូលក្នុងកំរិតនៃភាពជាអច្ឆរិយៈ បុគ្គលទៀតផង។ ដោយហេតុនេះឯងវិនស្ត័នស៊ីរស៊ីល ទើបបានក្លាយជាអ្នក មានវាទសិល្បៈសំខាន់ក្នុងលោកទៅ ទាំងនេះក៏ព្រោះស៊ីរស៊ីល មានរាងកាយ ទុព្វលភាពខុសប្រក្រតីជនមកពីតូចៗ ជាសំខាន់។

ឡូតបែរ៉ន ក៏ជាមនុស្សម្នាក់ទៀតដែលបានចាប់កំណើតមកមិនមានការ ទ្រទ្រង់គឺលោកនេះ បានកើតមកដោយមានជើងទាំងពីរសំប៉ែតមកពីកំណើត តែម្តង។ តែគោលការណ៍ធម្មជាតិក៏បានបំពេញបន្ថែមតម្លៃព្រលឹងឲ្យគេដោយ

ឲ្យលោកនេះ ជាអ្នកហែលទឹកទាល់តែមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះខ្លួនខ្លា ល្បីល្បាញពេញទាំងផ្ទៃសាលកលោក គេជាមនុស្ស ដំបូងបង្អស់ដែលអាចហែលទឹកឆ្លងកាត់ទន្លេតូចឈ្មោះ ហេល្លើសបរិត បានសំរេចជោគជ័យយ៉ាងល្អបំផុត។

ការដែលលោក ឡូតី បានក្លាយទៅជាមនុស្សមានឈ្មោះសំឡេងគឺងកងរពងមកបាននេះ ក៏ព្រោះមានរាងកាយពិការមិនសមសួននោះឯង ធម្មជាតិទើបតមស្នងបំពេញឲ្យ ឬ សំណាងតម្លៃព្រលឹងឲ្យក្នុងផ្លូវចិត្ត គឺធ្វើឲ្យគេពេញទៅដោយសេចក្តីស្រវាស្រទេញ សេចក្តីអត់ធ្ងន់ សេចក្តីព្យាយាមសេចក្តីមានការតស៊ូ ឬ ពោលយ៉ាងងាយៗ គឺ ជាការផ្ទុះហាមពលនៃភាពជាអច្ចរិយៈឲ្យឧប្បត្តិឡើងនោះឯង។ ជាពិសេសក្រៅអំពីជាអ្នកហែលទឹកខ្លាំងពូកែហើយ គេក៏បានជាអ្នកនិពន្ធដែលមានឈ្មោះ សំឡេងកងរំពងទូទៅទាំងសាកលលោកទៀតផង។

នេះជាការបញ្ជាក់ឲ្យឃើញច្បាស់ថាធម្មជាតិបានបំពេញបន្ថែម តម្លៃព្រលឹង ឲ្យហួសកំរិតនៃការទ្រទ្រង់ កន្លងចូលកំរិតនៃភាពជា “អច្ចរិយៈបុគ្គល” ទើបធ្វើឲ្យគេក្លាយទៅជាអច្ចរិយៈយ៉ាងបរិបូណ៌។

៣. គោលការណ៍នៃការទ្រទ្រង់ដោយប្រតិការ

គោលចារិក ឬ គោលការណ៍នៃការទ្រទ្រង់រាប់ថា ជាកំរិតនៃតម្លៃព្រលឹងត្រូវតែផ្តល់ឲ្យបុគ្គលដែលកើតមកហើយមិនមានការទ្រទ្រង់ ជាកម្រិតដែលឲ្យតម្លៃតមស្នងបំពេញក្នុងផ្លូវចិត្ត។ ខ្ញុំបាទបានធ្លាប់ពោលមកហើយថា កំលាំងពលនៃអំណាចចិត្ត អច្ចរិយៈគ្រប់ប្រភេទនឹង កើតឡើងបានក៏ព្រោះតែអំណាចកំលាំងចិត្តជាគោលសំខាន់ដូច ពុទ្ធភាសិតដែលថា “ចិត្តេននីយតិ លោកោ” លោកដែលចិត្តតែងតែនាំទៅមានពុទ្ធភា សិតមួយទៀតថា “មានអ្វីខ្លះ ឬដែលធំជាអំណាចចិត្ត? អំណាចចិត្តជាតួប្រធានដ៏សំខាន់ ជាទោចក្រនៃការប្រែប្រួលជាតួធ្វើឲ្យជីវិតមានជំហានទៅមុខបានពិតប្រាកដ (អានជំហានជីវិត អ.ជីវាវុធ) ។ តាមធម្មតាមនុស្សយើងបើគ្មានហេតុការណ៍អ្វីមករុញច្រានចិត្ត ហើយយើងក៏គង់មានសភាពជាមនុស្សធម្មតា។ ដោយហេតុនេះឯងធម្មជាតិទើបបានឲ្យ

ភាពមិនសមរម្យ សេចក្តីមិនយុត្តិធម៌ផ្សេងៗដល់សង្គម ដល់ប្រទេស និងជាតិ ផ្សេងៗ បុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់បុគ្គលជាតិមួយ និងមួយទៀតតែងតែផ្សេងៗពី គ្នា ដោយធម្មជាតិប្រសាទប្រសិទ្ធិឲ្យ។ តម្លៃព្រលឹងរបស់ធម្មជាតិក៏ឲ្យកំលាំង ពលនៃអំណាចចិត្តមិនដូចគ្នាដែរ។ ដូចប្រទេសរងារ ធម្មជាតិតែងតែឲ្យតម្លៃ ព្រលឹងដល់សង្គារ និង ចិត្តគំនិត សមរម្យគាប់គូរនឹងសភាពនៃប្រទេសរបស់គេ សំរាប់ប្រទេសដែលមានរបបគ្រប់គ្រងផ្សេងៗ ដូចការគ្រប់គ្រងក្នុងរបប ប្រជា ធិបតេយ្យការគ្រប់គ្រងរបបផ្តាច់ការ និង ជារបបឆ្វេងឬស្តាំក៏ដោយ ។ តម្លៃ ព្រលឹងនៃអំណាចចិត្ត ដែលធម្មជាតិបានស្នើរស្នងឲ្យនោះក៏ផ្សេងគ្នាទៅផង ដែរ។

គោលការណ៍នៃការទ្រទ្រង់ ទើបជាគោលការណ៍ដ៏សំខាន់បំផុតបាន បំពេញតម្លៃព្រលឹងក្នុងផ្លូវចិត្ត ដោយរុញច្រានអំណាចចិត្តឲ្យក្លាយទៅជា មនុស្សៗ ក្នុងពិភពលោកច្រើនណាស់មកហើយ។ ដូចលោក យូលីអាស៊ីហ្សារ ប៊ី ធាហ្វេន អ្នកតែងនាមឧត្តោស គឺឯកងរំពងពេញសាកលលោកក៏ជាមនុស្ស ចម្លង។ វិល្លិយ៉ាមិត (បុត្រ) អតីតនា យករដ្ឋមន្ត្រីអង់គ្លេសក្នុងអាយុកាលដែល គេនៅជាក្មេងតូចៗ នោះក៏មានរាងកាយពិការមិនសមប្រកបមកពីកំណើត។ រូសវ៉េស៊ី ប្រធានាធិបតីនៃសហរដ្ឋអាមេរិកគេឈឺ ដោយរោគស្លឹករាងកាយ របស់គេស្លាប់ទៅពាក់កណ្តាល។ តែមនុស្សអស់ទាំងនេះ បានទទួលតម្លៃ ព្រលឹងពីគោលការណ៍នៃភាពរបស់ធម្មជាតិយ៉ាងខ្លាំង យ៉ាងថ្លៃបំផុតទើបមាន សមត្ថភាព ជាអច្ឆរិយៈបុគ្គលឡើងមកបាន។ តែបើសិនគេមានរូបរាងកាយ ដោយធម្មតា ហើយគេក៏មិនអាចក្លាយជាអច្ឆរិយៈបុគ្គលឡើងមកបានជាដាច់ ខាត។

៤. គោលការណ៍នៃការទ្រទ្រង់មានប្រយោជន៍យ៉ាងម៉េច?

(Law of Compensation) គោលការណ៍នៃការទ្រទ្រង់ ឬគោលការណ៍ នៃការតបស្នងតែងតែឲ្យតម្លៃ ព្រលឹងដល់រាងកាយ និង ចិត្តគំនិតមាន ៣ ប្រការ គឺ ៖

១-ការតបស្នងបំពេញយ៉ាងធម្មតាសាមញ្ញ។

២-ការតបស្នងបំពេញក្នុងធុនកណ្តាល គឺធុនមជ្ឈិមាបតិបទ។

៣-តបស្នងបំពេញឲ្យយ៉ាងខ្លាំងក្លាបំផុត ទាល់តែចូលក្នុងកំរិតជា អច្ចរិយៈបុគ្គល។ តែមុនដែលលោក នឹងដឹងដល់គោលការណ៍នៃការទ្រទ្រង់មានប្រយោជន៍យ៉ាងម៉េចនោះ សូមឲ្យលោកចូលចិត្តរឿងរាងកាយមិនមានការទ្រទ្រង់ជាមុនសិន។ ហើយលោកអាចយល់រឿងគោលការណ៍នៃការទ្រទ្រង់មានប្រយោជន៍យ៉ាងម៉េចបានដោយងាយតែម្តង។

ពាក្យថារាងកាយមិនមានការទ្រទ្រង់នោះ ខ្ញុំបាទសូមសំដៅថា បុគ្គលណាមួយមានរាងកាយមិនសមប្រកប ឬ មិនមានការទ្រទ្រង់មកពីកំណើត ឬ តាំងពីកុមារតូច ឬ ធំហើយឬជាអ្នកមានរោគាព្យាធិច្រើនមានរាងកាយទន់ខ្សោយ មានជម្ងឺឈឺថ្កាត់ច្រើនជានិច្ច ទោះបីក្នុងវ័យណាក៏ដោយ បុគ្គលដែលមានព្រឹត្តិការណ៍ដូចពោលមកហើយនេះ យើងចាត់ថាជាអ្នកមានរាងកាយមិនបរិបូណ៌លក្ខណៈដូច្នោះហៅថា មានទុព្វលភាពក្នុងផ្លូវកាយ មានសភាពមិនលើសខ្លះខុសគ្នា នៃការរស់នៅរបស់ជីវិត។ បុគ្គលដែលមានសភាពយ៉ាងណានីមួយ ឬ ច្រើនយ៉ាងក៏ដោយដូចពោលមកហើយនេះ បញ្ជាក់ឲ្យឃើញច្បាស់ថាគេគ្មានការទ្រទ្រង់ខ្លួនឯងដូចបុគ្គលធម្មតាសាមញ្ញទូទៅទេ ព្រោះគេមានរាងកាយវិកលវិការ គេមានសភាពលើសខ្លះខុសគ្នាក្នុងផ្លូវកាយ។ មនុស្សយើងកើតមកក្នុងលោកនេះ រមែងតែងមានការទ្រទ្រង់ខ្លួន ឬ មានកំណើតមកបរិបូណ៌គ្រប់យ៉ាង គឺគេគ្មានអ្វីសោះដែលខុសផ្សេងពីបុគ្គលធម្មតាដទៃទូទៅ។ បុគ្គលដូចពោលមកនេះ យើងអាចហៅបានថាបុគ្គលមានការទ្រទ្រង់ខ្លួនឯង។ បុគ្គលទាំងពីរប្រភេទនេះគេតែងមានភាពជាអច្ចរិយៈគេចព្វន នៅក្នុងចិត្តគំនិតរបស់គេ ដោយធម្មជាតិស្រេចហើយហើយមានសេចក្តីផ្សេងគ្នាជាច្រើន។ បុគ្គលដែលកើតមក មិនសមប្រកប ឬ គ្មានការទ្រទ្រង់ ឬ គ្មានការណ៍ទ្រទ្រង់នោះ ទោះបីមិនមានការណ៍ទ្រទ្រង់ ឬ មិនសមប្រកបដោយហេតុយ៉ាងណាក៏ដោយ។

ធម្មជាតិ ក៏តែងតែព្យាយាមបណ្តុះផ្សំបំពេញឲ្យបុគ្គលទាំងនោះ អុច

ឈ្នួនផ្ទះនូវអច្ឆរិយៈនៃអំណាចចិត្តឲ្យ កើតមានឡើងដោយរូសរាន់ ឬ ថាមពល
នៃអច្ឆរិយៈភាព អាចឧប្បត្តិឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សជាងបុគ្គលដែលកើតមកមិន
មានជំងឺឈឺចាប់អ្វីៗនោះទៀត។ ការណ៍អស់ទាំងនេះ រមែងកើតមកពីការខ្វះ
ខាតក្នុងផ្លូវកាយធម្មជាតិ ត្រូវតែឧបត្ថម្ភឲ្យអំណាចនៃចិត្ត ផ្ទះចេញមក ឬពង្រីក
ខ្លួនឯងចេញមក។ អំណាចចិត្តជាវត្ថុសំខាន់បំផុត ជាដើមកំណើតនៃអច្ឆរិយៈ
ជាមូលដ្ឋាននៃសមិទ្ធិ ជាប្រសិទ្ធិភាពក្នុងការតស៊ូនៃជោគជាតាជីវិត។ កាលបើ
ថាមពលនៃអំណាចចិត្ត ផ្ទះចេញមកហើយ ក៏រមែងជាការបណ្តុះបណ្តាលនូវ
ប្រសិទ្ធិភាពនៃអំណាចកកញ្ញាណ សមាធិ មនោភាព ចិត្តានុភាព សេចក្តី
សង្កេត សេចក្តីស្រវាស្រទេញ។ល។ ឲ្យកើតមានឡើងហើយបើសិនអំណាច
នៃចិត្តកើតមានឡើងហើយ សេចក្តីសំរេចក៏រមែងតែមានតាមមកដោយមិន
បាច់សង្ស័យឡើយ។

សេចក្តីមិនសមប្រកបនឹងកើតឡើងដោយហេតុណាក៏ដោយ ក៏អាចធ្វើ
ឲ្យអ្នកដែលបិតនៅក្នុងសភាព ដូច្នោះកើតសេចក្តីលើសខ្លះផ្សេងគ្នាក្នុងផ្លូវចិត្ត
កើតសេចក្តីអាក់អន់ចិត្តក្នុងរឿងដែលខ្លួនឯងខុសពីគេនោះ ឬកើតចំណុចខ្សោយ
ឡើងក្នុងខ្លួនឯងនោះ។ គេរមែងមិនមានសេចក្តីពេញចិត្តក្នុងជីវភាព ដែលខ្លួន
មាននៅ គេតែងមានសេចក្តីអាក់អន់ចិត្តក្នុងអារម្មណ៍ទូទៅជានិច្ច។ ព្រឹត្តិ
ការណ៍ទាំងនេះ ធម្មជាតិក៏បានព្យាយាមឲ្យតម្លៃស្មើរស្មងបំពេញឲ្យបុគ្គលទាំង
នោះ ទាំងផ្លូវកាយ និង ផ្លូវចិត្ត។

តម្លៃស្មើរស្មងក្នុងផ្លូវកាយ ខ្ញុំបាទសំដៅយកសេចក្តីថា អាចធ្វើឲ្យរាង
កាយ របស់អ្នកនោះមានសុខភាពគ្រប់គ្រាន់ល្អឡើងវិញ ដោយការហាត់
ប្រាណ ឬ ធ្វើឲ្យរាងកាយផ្នែកណាមួយដែលពិការនោះ ឲ្យត្រឡប់ល្អឡើងវិញ
(ឲ្យមានការទ្រទ្រង់)។ ដូចមនុស្សនិយាយប្រដិត គេអាចស្មើរស្មងជំនួសការ
ប្រដិត ឲ្យចេះច្រៀងបានយ៉ាងពិរោះបំផុតដោយការច្រៀងគ្មានជាប់ប្រដិត
សោះជាដើម។ ការស្មើរស្មងតម្លៃក្នុងផ្លូវកាយនោះ ជាការស្មើរស្មងដោយ ផ្លូវ
រៀប ឬ ផ្លូវត្រង់ក៏ដោយ។ តម្លៃស្មើរស្មងដោយផ្លូវត្រង់នោះ ខ្ញុំបាទសំដៅថាជា
ការស្មើរស្មងដោយត្រង់តែម្តង ដូចមនុស្សដែលកើតរោគរបេង និងរក្សា

ព្យាបាលយ៉ាងណាឬដោយវិធីណា ក៏មិនចេះជាដាច់បានសោះឡើយ ព្រោះ នៅមិនទាន់មានគ្រូទេព្យណាអាចគិតស្រាវជ្រាវឲ្យបានថ្នាំដ៏ស័ក្តិសិទ្ធិ សំរាប់ ទំលុះទំលាយតូបាក់តេរី (Bacteria) មេរោគទាំងនេះ ឲ្យវិនាសអន្តរាយអស់ ទៅបានដោយពិតប្រាកដ ។ តែធម្មជាតិក៏បានស្នើរស្នងតម្លៃឲ្យគេចេះតស៊ូ ដោយវិធីហាត់ប្រាណធ្វើអត្តពលិកម្ម ឲ្យរាងកាយរឹងប៉ឹងមាំមួនឡើងហើយក៏ អាចទំលុះទំលាយកំចាត់មេរោគនោះៗឲ្យវិនាសសាបសូន្យទៅបាន។ ចំណែក ការស្នើរស្នងដោយផ្លូវរៀននោះ ខ្ញុំបាទសំដៅថាជាការស្នើរស្នងឲ្យមិនមែន ដោយត្រូវ ដូចមនុស្ស និយាយប្រដិតដូតយ៉ាងដែលបានពោលមកហើយ។ គេ មិនអាននឹងកំចាត់ការនិយាយប្រដិតនោះបានទេ តែគេក៏អាចបំបាក់អារម្មណ៍ ទាំងនោះបាន ដោយការហ្វឹកហាត់ច្រៀងទាល់តែគេមានឈ្មោះសំឡេងជាទី និយម របស់មនុស្សទូទៅ ហើយទាល់តែធ្វើឲ្យគេបាក់អារម្មណ៍ខូចចិត្តខូចគំនិត នោះទៀតផង។ បញ្ហាកែរបស់ថ្លៃលក្ខ័សេដ្ឋសាស្ត្រ គេមានលក្ខ័ណ្ឌមួយគឺលក្ខ័ នៃការផ្លាស់ប្តូរ។ អ្នកខ្លះក៏ហៅថា លក្ខ័តូចជំនួស គឺ “ឡ អហូ ស័បស្តិស្តូតសិន” (Law of substitution) ខ្ញុំបាទសូមហៅក្នុងខេមរភាសាថា លក្ខ័តូចជំនួស ។ លក្ខ័តូចជំនួសនេះឯង ក្នុងក្បួនសេដ្ឋសាស្ត្រគេថាធ្វើរបស់ថ្លៃឲ្យថោកបាន តែនឹង ធ្វើបានយ៉ាងម្តេចនោះ សូមលោកអ្នកអានកុំភ្លេចថា សេដ្ឋសាស្ត្រជាសាស្ត្រ ប្រជាគមន៍ គឺមិនមែនវិទ្យាសាស្ត្រ ឬ ពេទ្យសាស្ត្រដែលជាវិជ្ជា ២២ មិនជា ៤ ដរាទេ វាអាចក្លាយទៅជាអ្វីដទៃទៀតក៏បាន។ ទើបគេហៅក្បួនសេដ្ឋ សាស្ត្រថា ជាក្បួននៃការផ្ទៀងផ្ទង់ (Tendency) គឺក្បួននៃការផ្ទៀងផ្ទង់ ឬ ក្បួន នៃការអូនអៀងនោះឯង។

កាលដែលខ្ញុំបាទពោលថា (Law of substitution) អាចកែរបស់ថ្លៃឲ្យ ថោកបាននោះ មានអ្នកប្រាជ្ញក្នុង ផ្លូវសេដ្ឋសាស្ត្រជាច្រើនគេបានពោលទុកថា សន្មតថា បុរេសិក្ខុលាជាទីនិយមរាប់រកត្រូវការរបស់ប្រជាជនគ្រប់ៗគ្នា។ ព្រោះ គេបរិភោគទៅហើយវាឆ្ងាញ់ពិសារ។ តែអ្នកលក់បុរេសិក្ខុលាប្រកាន់យក (Demand) ឬ សេចក្តីត្រូវការរបស់អ្នក បរិភោគជាសារហេតុមួយតំឡើងថ្លៃ។ យើងក៏មិនខ្លីទិញផឹកទៅទិញបៀកឡើយ ឬ អ្វីដទៃដែលមានតម្លៃថោកជាងមក

ដឹកវិញ។ កាលណា បុរសស៊ីកូលា គ្មានមនុស្សដឹក ហើយក៏ចាំបាច់តែត្រូវចុះថ្លៃ ឲ្យថោកនេះហើយគឺ លក្ខ័ត្តជំនួស ឬ (Substitution) ។

ការពិតនោះ លក្ខ័ត្តជំនួសមិនបានទាក់ទងនឹងភាពជាអច្ឆរិយៈសោះទេ។ តែដែលទាញយក (Law of substitution) មកពោលផងនោះ ក៏ព្រោះយល់ ឃើញថា ការស្នើស្នងជំនួសនៃធម្មជាតិដោយផ្លូវរៀប រោះមានឧបមាឧបមែ ប្រហាក់ប្រហែលគ្នាបំផុត។ ការស្នើស្នងជំនួសដោយផ្លូវរៀបរោះ មានសេចក្តី សំខាន់បំផុតជាងការស្នើស្នងជំនួសដោយត្រង់ច្រើនណាស់។ បុគ្គលដែលជា អច្ឆរិយៈ ច្រើនតែបានទទួលការស្នើស្នងបំពេញឲ្យដោយផ្លូវរៀបទាំងអស់។ ការស្នើស្នងបំពេញឲ្យដោយផ្លូវរៀបពីធម្មជាតិ ទើបជាគោលការណ៍មួយដ៏ សំខាន់ក្នុងវិវឌ្ឍនភាពរបស់មនុស្សលោក។

ការស្នើស្នងបំពេញឲ្យក្នុងផ្លូវចិត្តនោះ ចាត់បានជាមានសេចក្តីសំខាន់ ជាងការស្នើស្នងក្នុងកាយច្រើនណាស់។ ព្រោះការស្នើស្នងក្នុងផ្លូវចិត្តជាការ ផ្ទុះហាមពលនៃខួរក្បាលឲ្យមានអំណាចពិសេសឡើង។ តាមការពិត រាងកាយ វិការមិនសមប្រកប ឬ មិនមានការទ្រទ្រង់នោះមិនអាចនឹងសាងឲ្យអ្នកជា អច្ឆរិយៈបានទេ។ តែរាងកាយមិនមានការទ្រទ្រង់អាចជាការបណ្តុះផ្សំឲ្យកើត សន្ទុះផ្ទុះចេញ នៃអំណាចចិត្ត ឆាប់រហ័សណាស់។

លោកអ្នកអានជាទីគោរព លោកអាចជ្រាបបានហើយថា ចិត្តជាតូចក្រ នៃការប្រែប្រួលចិត្តជាតូចប្រធាននៃការបោះជំហានទៅមុខ ចិត្តជាអង្គនៃការបដិរ វត្តន៍ បដិរូប។ គេទើបពោលបានថាកំលាំងនៃអំណាចចិត្តជាកំលាំងនៃសេចក្តី ចំរើនទៅមុខ។ អ្នកទស្សនៈវិទូបានពោលទុកថាក្នុងលោកនេះមានរបស់សំខាន់ ពីរយ៉ាងគឺ វត្ថុមួយអំណាចចិត្ត ឬ យើងហៅថាសមាធិចិត្ត និងមួយវត្ថុទៀតគឺ វត្ថុទាំងឡាយនឹងមានវិវឌ្ឍនភាពក៏ព្រោះចិត្តមានជំហានទៅមុខ។ ចិត្តទើបជា គោលការណ៍ដ៏សំខាន់បំផុតក្នុងភាពជា “អច្ឆរិយបុគ្គលក្នុងលោក”។ ភាពជា “អច្ឆរិយបុគ្គលក្នុងលោក” នឹងកើតឡើងមកឯងៗ មិនបានជាដាច់ខាត ត្រូវតែ មានមូលហេតុយ៉ាងណាមួយធ្វើឲ្យកើតឡើង អាចជាវត្ថុពុំទូលោមដូចសេចក្តី ទីទួលក្រការប្រមាថ មើលងាយសេចក្តីមេត្តាអាណិតអាសូរ គោលនៃការ

ស្ទើរស្នង ការត្រូវការឈ្មោះសំឡេង។ល។ វត្ថុទាំងនេះអាចនឹងកើតឡើងក្នុង វ័យណាក៏បាន តែនឹងកើតក្នុងវ័យណាក៏បាន តែនឹងកើតក្នុងវ័យទារកមិនបាន ត្រូវតែកើតក្នុងវ័យដែលមានអាយុហួសពី ៧ ឆ្នាំទៅហើយ ឬ ច្រើនជាងនោះ។ ទោះបីអច្ឆរិយៈ ឬ នាមធម៌នឹងមានផ្ទេរបន្តពូជគ្នាបានក្នុងផ្លូវតំណខ្សែលោហិត (Heredity) ក៏ដោយ។ តែក៏មិនអាចនឹងស្តែងសេចក្តីឆ្លៀវឆ្លាត សមត្ថភាពបាន ដូចបុព្វបុរសសព្វគ្រប់នោះទេ។ ការផ្ទេរបន្តពូជគ្នាក្នុងផ្លូវតំណខ្សែលោហិតនោះ អាចប្រាកដផលជាក់ច្បាស់ ក៏តែក្នុងសភាពផ្លូវកាយប៉ុណ្ណោះ ដូចគោលការ របស់លោក មេណ្តេន (Law of Menden) ដែលបានសាកល្បងពិសោធន៍ ឲ្យឃើញបានពិតៗ ក្នុងរវាងសត្វតិណជាតិរុក្ខជាតិ អាចផ្ទេរផ្លាស់ប្តូរគ្នាបាន ដោយពិតមែន។ តែក្នុងផ្លូវបញ្ញាកំលាំងចិត្ត កំលាំងសមាធិ ចិត្តានុភាព សេចក្តី នាំ ឃើញថា នៅមិនទាន់មានអ្នកប្រាជ្ញណាបានធ្វើការសាកល្បង ក្នុងរឿងការ ផ្ទេរបន្តឲ្យគ្នាបានក្នុងផ្លូវខួរក្បាលឲ្យជាក់ច្បាស់ម្តងណាសោះ ព្រោះថាមពលនៃ ខួរក្បាលនោះ រមែងនៅនឹងអំណាចចិត្តជាតួសំខាន់បំផុត។ ខ្ញុំបាទយល់ឃើញ ថាមនុស្សគ្រប់រូបចម្រើន ឬ អន់ថយ មានជំហានទៅមុខ ឬ ថយក្រោយក៏ព្រោះ ស្ថាប័ននៃអំណាចចិត្តច្រើនជាង រឿងដទៃ ។ បើសិនជាវាងកាយរបស់យើងនឹង ទ្រុឌទ្រោមទៅយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏មិនជាការអ្វីប៉ុន្មានទេ កុំឲ្យតែកំលាំងចិត្ត របស់យើងទ្រុឌទ្រោមទៅផងឡើយ ចិត្តរបស់យើងត្រូវតែមានសង្ឃឹម មានការ តស៊ូមានសេចក្តីរឹងប៉ឹង មានជំហានទៅមុខ មានការស៊ូទ្រាំ មានសេចក្តីមានៈ មានគោលដៅនៃជីវិតមានការផ្តួចផ្តើមក្នុងការងារ រួមសេចក្តីទៅក៏គឺ យើងត្រូវ តែសន្សំថាមពលនៃអំណាចចិត្តពោលគឺ យើងត្រូវតែហ្វឹកហាត់ អប់រំផ្លូវ បញ្ញា ការពិចារណា ការសិក្សា សតិ សម្បជញ្ញៈ របស់យើងឲ្យសំដៅយកតែផលល្អ ផលវិសេស ទាំងឲ្យជាទម្លាប់ក្នុងការបដិបត្តិការងារនោះ។ តែប៉ុណ្ណោះ ក៏ជា សេចក្តីចម្រើនរុងរឿងរបស់ពួងមនុស្សទាំងឡាយ ក្នុងពិភពលោកនេះគ្រប់គ្រាន់ ណាស់ទៅហើយ។

អច្ឆរិយៈមិនមានការទ្រទ្រង់ ឬ មិនសមប្រកប មានសារៈប្រយោជន៍ក្នុង ការបណ្តុះផ្សំថាមពលនៃសេចក្តីស្រវាស្រទេញ (Ambition) បណ្តុះផ្សំឲ្យមាន

ថាមពលនៃគោលគំនិត ថាមពលនៃចិត្តស្ថានភាព ថាមពលនៃមនោភាព
ថាមពលនៃសញ្ញាតិញ្ញាណនៃការតស៊ូ។ល។

បើសិនយើងចង់រកខពិសោធន៍ក្នុងរឿងនេះ ហើយយើងក៏អាចរកឃើញ
បានភ្លាមថាមុនដែលមនុស្សសំខាន់ៗ ក្នុងពិភពលោកនឹងឡើងកាន់ភាពជាអ្នក
ធំដុំ ជាអ្នកសម្លៀក ជាអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញ។ ភាគច្រើនមនុស្សទាំង
នេះ ច្រើនតែមានរាងកាយមិនមានការទ្រទ្រង់ ឬ មិនសមប្រកបយ៉ាងណាមួយ
មកពីមុនហើយ ដូចលោកប្រែង ក្លិនឌី រ៉ូសវើល ប្រធានាធិបតីទី៣២ របស់
អាមេរិកកាំង ក៏បានកើតរោគខ្លួននៃទារក (Infantile paralysis) អង់តូឡូរេន្ត
ឡា រូស៊ីអា អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រសំខាន់នៃលោក ក៏កើតរោគក្រពះអាហារពិការរ៉ាវែ
វិល្លិយ៉ាភិត (ឌី) និង វិល្លិយ៉ាភិត (កូន) ក៏មានរាងកាយវិកលវិការ មិនមានការ
ទ្រទ្រង់មិនសមប្រកប យូលីអាស៊ីហ្សារ ចក្រពត្តិនៃអាណាចក្ររ៉ូម៉ង់ក្នុងសម័យ
បុរាណ ក៏មានរាងកាយទន់ខ្សោយ ហើយកើតរោគខ្យល់គប្រកាច់ជាញឹកញយ
។ តែលោក ស៊ីហ្សារ ក៏អាចសាងខ្លួនឯងឡើងមកបាន ទាល់តែក្លាយទៅជា
មនុស្សសំខាន់ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃពិភពលោក ជាអ្នកចម្បាំងមានមឌ្យោស
មិន ចាញ់មេចម្បាំងណាប៉ូឡេអុងប៉ូណាបាត នៃបារាំងសេសប៉ុន្មាន។

បីជោហ្វេន អ្នកតែងភ្លេងមានឈ្មោះល្បីល្បាញនៃអាណ្លីម៉ង់ ក៏មានរាង
កាយមិនមានការទ្រទ្រង់មិនសមប្រកប លោកនេះថ្លង់មិនឮអ្វីសោះ ដោយមូល
ហេតុតែត្រចៀកថ្លង់នេះឯងបានក្លាយជាមន្ត្រីវិសេស បណ្តុះផ្សំឲ្យថាមពល
នៃអំណាចចិត្ត មានប្រសិទ្ធិភាពដ៏ បរិបូណ៌ឡើង ទាល់តែមានសមត្ថភាពអាច
តែងភ្លេងបានយ៉ាងពីរោះ គួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ជាទីបំផុត។

លោក ឡូកអហ្សវេល្លិងត័ន បុគ្គលសំខាន់របស់អង់គ្លេសម្នាក់ទៀត
ក៏មានរាងកាយវិកលពិការយ៉ាងខ្លាំងក្នុងខណៈដែលមេចក្រពត្តិនៃ បារាំង
សេស ណាប៉ូឡេអុងប៉ូណាបាត ពង្រីកសែន្យានុភាពធ្វើការរុករានទន្រ្ទានអីរុប
ស្ទើរតែគ្រប់ប្រទេសក្នុងវេលានោះ។ លោកឡូកអហ្សវេល្លិងត័ន ជានាយទា
ហានថ្នាក់មេទ័ព ហើយលោកមេទ័ពកំពុងតែកើត ជំងឺដោយរោគរបេងយ៉ាង
ធ្ងន់ធ្ងរទៀតផង។ លោកបានពិចារណាយល់ឃើញថា អនាគតនៃជីវិតរបស់

លោកកំពុងតែតែរង់ចាំសេចក្តីស្តាប់នៅជានិច្ច ព្រោះរោគដែលសង្កត់ជិះជាន់ លោកនេះកាចសាហាវណាស់ អស់សង្ឃឹមនឹងរក្សាឲ្យជាដាច់បានឡើយ។ សេចក្តីស្តាប់របស់លោកគ្មានប្រយោជន៍អ្វីដល់កិត្តិយសរបស់ខ្លួនឯង កិត្តិយស របស់ជាតិ រាជបល្ល័ង្ក និងប្រយោជន៍សាធារណៈជនសោះឡើយ។ ដូច្នោះ លោកទើបសូមអាសាបង្ក្រាមេទ័ព ណាប៉ូឡេអុងប៉ូណាប៉ាត ហើយក៏ក្នុង ខណៈនោះ ខ្លួនរបស់លោកក៏កំពុងតែមានរោគរបេង សង្កត់សង្កិនលោកយ៉ាង ខ្លាំងបំផុត ដូចបានពោលមកហើយ ដូច្នោះសង្គ្រាម វិទ្យុស្ត ទើបឧប្បត្តិឡើង យ៉ាងទារុណគួរឲ្យស្ងប់ស្ងែងជាទីបំផុត។ ចុងចប់របស់ ណាប៉ូឡេអុង ប៉ូណា ប៉ាត រាជាធិរាជនៃសង្គ្រាមក៏ពើបប្រទះនូវអវសានតែត្រឹមនោះឯង។ នេះគឺជា តម្លៃព្រលឹងពីធម្មជាតិមួយ ដែលមានការស្ទើរស្នងបំពេញឲ្យក្នុងផ្លូវរៀចនិងផ្លូវ ត្រង់ លោក ឡុត ក៏អាចមានអាយុនៅតមកទៀតជាយូរឆ្នាំ ទើបបានស្លាប់។

ចាកតួយ៉ាងដែលបានពោលមកហើយនេះ ស្តែងឲ្យឃើញយ៉ាងច្បាស់ លាស់ថារាងកាយមិនមានការទ្រទ្រង់មិនសមប្រកបជាមូលដ្ឋាន ដ៏សំខាន់សំ រាប់ឲ្យឧប្បត្តិនៃអច្ឆរិយៈសម្បត្តិ។ គោលការណ៍នៃការស្ទើរស្នង ឬគោល ការណ៍នៃការទ្រទ្រង់ (Law of compensation) ទើបជាតួជួយបណ្តុះផ្សំ សមត្ថភាព និង ប្រសិទ្ធភាពក្នុងការធ្វើការងារជាការបណ្តុះផ្សំសមត្ថភាព និង ប្រសិទ្ធភាពក្នុងផ្លូវចិត្ត ជាការបណ្តុះផ្សំបុគ្គលភាព ឲ្យមានឥទ្ធិពលបរិបូណ៌ ឡើង។ បុគ្គលដែលមានរាងកាយមិនមានការទ្រទ្រង់ មិនសមប្រកប ហើយក៏ សេចក្តីមិនមានការទ្រទ្រង់នោះ នឹងបានឧប្បត្តិឡើងក្នុងវ័យណាក៏ដោយ។ រាង កាយដែលមិនមានការទ្រទ្រង់ មិនសមប្រកប ទើបផ្ទុះជាថាមពលនៃការផ្ទុះ ផ្តើម (Originality Power) ឲ្យកើតមានឡើង។ កាលបើថាមពលរូបរបៀបនេះ បានផ្ទុះឡើងលើ ថាមពលនៃសមាធិ (Concentration Power) ថាមពល នៃចិត្តានុភាព (Will Power) ថាមពលនៃមនោភាព (Imagination Power) ថាមពលនៃសេចក្តីសង្កេត (Observation Power) ថាមពលនៃសេចក្តីស្រវា ស្រទេញ (Ambition Power) ថាមពលនៃសេចក្តីសំគាល់ ឬ កត់ចាំ (Memory Power) ក៏កើតតាមកដោយមិនតោងសង្ស័យ។ រួមសេចក្តីមកថា

ថាមពលក្នុងទស្សនៈចិត្តវិទ្យាផ្សេងៗក៏នឹងផ្ទុះចេញ យ៉ាងពេញទំហឹងដោយរួសរាន់។ ថាមពល ដូចបានពោលមកនេះត្រូវតែមានការបដិរូបយ៉ាងសម្បើម ទើបបណ្តុះផ្សំអច្ឆរិយៈ សម្បត្តិឲ្យមានថាមពលយ៉ាងខ្លាំងក្លាបរិបូណ៌បាន។ ថាមពល នៃធម្មជាតិនេះហើយដែលបានស្ថាបនាឲ្យមនុស្សយើងស្មើគ្នា តែភាគច្រើនយើងទេតើ ដែលមិនចេះប្រើវត្ថុដែលស្មើគ្នាដែលធម្មជាតិបានហុចមកឲ្យយើងនោះ ទើបកើតមានសេចក្តីផ្សេងគ្នាក្នុងសេចក្តីសង្កេត សេចក្តីចាំសេចក្តីគិត សេចក្តីក្លាហាន សមាធិ។ល។ កាលបើសេចក្តីផ្សេងគ្នាមាននៅដូច្នោះសភាពនៃការរស់នៅរបស់មនុស្សទូទៅ ទាំងក្នុងផ្លូវ សេដ្ឋកិច្ច នយោបាយ និង អាជីវកម្ម ទើបមានការបោះជំហានទៅមុខ ឬ ថយក្រោយ ក៏ស្រេចតែសេចក្តីផ្សេងគ្នា ដូចបានពោលមកហើយនោះដែរ។

ដោយហេតុតែមនុស្សយើងមិនសូវស្គាល់គុណតម្លៃ “អច្ឆរិយៈនៃធម្មជាតិ” ហើយទាំងមិនចេះចាំមក “អច្ឆរិយៈនៃធម្មជាតិ” មកប្រើឲ្យកើតប្រយោជន៍ដល់មនុស្សបាននោះធម្មជាតិទើបដាក់ទោសមនុស្សទាំងនោះហើយ ក៏បានសាងសញ្ញាភិញ្ញាណផ្សេងៗទុកមកឲ្យមនុស្សទាំងនោះទៀត។ សញ្ញាភិញ្ញាណនៃសេចក្តីត្រូវការទាំងនោះ ក៏អុចផ្ទុះថាមពលនៃអច្ឆរិយៈនៃធម្មជាតិ ឲ្យមានការផ្ទុះផ្តើមកិច្ចការផ្សេងៗឡើង។

មិនដូច្នោះទេ អច្ឆរិយៈនៃធម្មជាតិ ក៏មិនអាចមានឱកាសបានស្តែងសមត្ថភាព និង ប្រសិទ្ធិភាពយ៉ាងណាមួយទាល់តែអស់ជីវិត។

ខ្ញុំបាទបានពោលមកហើយថា ធម្មជាតិរមែងស្ទើរស្ទង់ បំពេញតម្លៃព្រលឹងឲ្យដល់បុគ្គលដែលមានរាងកាយ មិនមានការទ្រទ្រង់មិនសមប្រកប។ រឿងនេះខ្ញុំបាទសូមនាំយកវាទៈរបស់ “អេហ្សឺវ៉េលស៍” អ្នកនិពន្ធល្បីឈ្មោះរបស់អង់គ្លេស ដែលមានឈ្មោះសំឡេងខ្លួនខ្លួរពេលទាំងផ្ទៃនៃសាកលលោក មកជាតួយ៉ាងដូចតទៅនេះ។

“ខ្ញុំបាទមិននឹកខូចចិត្តទោះបីបន្តិចបន្តួចសោះឡើយ ក្នុងការដែលខ្ញុំបាទត្រូវទទួលគ្រោះថ្នាក់ ដល់ទៅបាក់ជើងរបស់ខ្ញុំបាទ ព្រោះបើសិនខ្ញុំបាទមិនបានទទួលគ្រោះថ្នាក់ដល់បាក់ជើងហើយខ្ញុំបាទក៏មិនអាចបានជា អ្នកនិពន្ធល្បី

ឈ្មោះ ក្នុងពិភពលោកដូចសព្វថ្ងៃនេះទេ ខ្ញុំបាទមិនមានសេចក្តីសៅសោក ទោមនស្ស និង ជោគជតាដែលខ្ញុំបាទបានទទួលរហូត មួយជីវិតនោះសោះ ឡើយ។

ថាមពលឬសន្ទុះនៃអច្ឆរិយៈភាពរបស់លោក អេដហ្សឺវ៉េលស៍ បានក្លាយ ជាអច្ឆរិយៈភាពនៃការនិពន្ធ។ ក្នុងគ្រាដែលអ្នកនិពន្ធនេះបានជួបប្រទះគ្រោះ កម្មនៃជីវិត ពីមិត្តភក្តិរបស់គេម្នាក់ កាលប្រមាណ ៧០ ឆ្នាំកន្លងមកនោះមាន និស្សិតធំម្នាក់បានចាប់យក អេដហ្សឺវ៉េលស៍បោះឡើងទៅតែក្នុងវេលាដែល អេដហ្សឺវ៉េលស៍ ធ្លាក់ចុះមកវិញនោះគេទទួលមិនទាន់ជាហេតុឲ្យ អេដហ្សឺវ៉េល ស៍ ធ្លាក់មកប៉ះទង្គិចនឹងផ្ទៃថ្នល់ ហើយជើងម្ខាងបានបាក់ឆ្អឹងខ្លីចសូម្បីតែគ្រូ ពេទ្យនឹងចាត់ការរក្សាព្យាបាលយ៉ាងម៉េចក៏មិនអាចជាបានដូចដើម ទើបក្លាយ ទៅជាមនុស្សពិការអស់មួយជីវិត ដោយឧប្បត្តិហេតុនៃជើងបាក់របស់គេនោះ ឯង ទើបជាមូលហេតុដ៏សំខាន់ដែលធម្មជាតិត្រូវស្នើស្នងបំពេញឲ្យគេ ពោលគឺ បង្គាប់ឲ្យ អេដហ្សឺវ៉េលស៍ ត្រូវបែរកសៀវភៅធ្វើជាមិត្តអានកែអផ្សុក ព្រោះគេ នឹងធ្វើដំណើរទៅណាមកណាមិនបាន។ ដោយការអានសៀវភៅជាច្រើននេះ ឯង ធ្វើឲ្យគេមានគោលគំនិតចេះដឹងជ្រៅជ្រះប្រាជ្ញព្រោកព្រោងព្រាត ឡើង។ សៀវភៅនេះបានជំរុញភ្លើងឲ្យកើតកំលាំងចិត្ត និងចិន្តាណាការដ៏ក្តីថ្លាត្រចះត្រ ចង់ឡើង។ គេបានតាំងគោលដៅនៃជីវិតរបស់គេយ៉ាងទៀងទាត់ពិតប្រាកដថា គេនឹងព្យាយាមធ្វើខ្លួនឲ្យជាអ្នកនិពន្ធល្បីឈ្មោះឲ្យទាល់តែបាន។ ឧប្បត្តិហេតុ នៃជើងបាក់របស់គេ បានប្រែប្រួលនូវថាមពលនៃអច្ឆរិយៈភាពនៃធម្មជាតិ ឲ្យ ត្រឡប់ក្លាយជា អច្ឆរិយៈភាពមានជីវិតរស់រវើកឡើងវិញ។

សញ្ញាណក្តីនៃភាពជាអច្ឆរិយៈរបស់ អេដហ្សឺវ៉េលស៍ បានកើតឡើង ដោយរាងកាយមិនមានការទ្រទ្រង់ មិនសមប្រកដ ពោលគឺរាងកាយរបស់គេ ពិការនោះឯង។ គោលការណ៍នៃការទ្រទ្រង់ (Law of compensation) បាន ឲ្យតម្លៃព្រលឹងដល់គេយ៉ាងខ្ពស់ត្រដែតទើបធ្វើឲ្យ អេដហ្សឺវ៉េលស៍ បានក្លាយ ទៅជាអ្នកនិពន្ធមានឈ្មោះល្បីខ្លាខ្លាពេញទាំងសាកលលោក។ អេដហ្សឺវ៉េល ស៍ កើតក្នុងត្រកូលនៃសេចក្តីខ្សត់ទីទំលក្រ។ តែគេបានព្យាយាមសាងឈ្មោះ

សំឡេង ឡើងមក ដោយសេចក្តីមានៈតស៊ូព្រមទាំងមានសេចក្តីស្រវាស្រវេញ យ៉ាងខ្ពស់។ តែប្រការសមខាន់បំផុតនោះ បើសិនគេមិនបានជួបប្រទះគ្រោះ ថ្នាក់ទេដល់បាក់ជើងដើមិនរួចហើយ។ ជួនកាលគេអាចមានតំណែងត្រឹមតែ ស្បៀនរាយរងតូច តាចមួយក្នុងហាងលក់ទំនិញតូចមួយក៏បាន។ តែព្រោះរាង កាយមិនមានការទ្រទ្រង់មិនសមប្រកប បុគ្គលឡើងមកនេះឯងជាមូលហេតុ ឧបត្ថម រុញច្រាណឲ្យគេក្លាយទៅជា អច្ឆរិយបុគ្គលឡើងមកបាន។

អេជហ្សឺវើលស៍ ជាអ្នកនិពន្ធដែលមានខួរក្បាលភ្លឺថ្លាត្រចះត្រចង់បំផុត ជាអ្នកនិពន្ធដែលមានមនុស្សនិយមច្រើនបំផុត។ គេមានប្រាក់ចំណូលចាកការ និពន្ធរបស់គេរាប់ចំនួនលាវិវិស្វីលីក្នុងមួយឆ្នាំ។ ទោះបីខ្លួនគេនឹងមាន អវៈយវៈ ពិការនិងមានរាងកាយមិនមានការទ្រទ្រង់ដូច្នោះក៏ដោយ។ គោល ការណ៍នៃការទ្រទ្រង់ ក៏បានបំពេញតម្លៃព្រលឹងតបស្មើរស្មងឲ្យគេក្នុងផ្លូវចិត្ត ធ្វើឲ្យគេមានចិត្តានុភាព រឹងប៉ឹងមុតមាំតស៊ូក្នុងឆាកជីវិតទាល់តែមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ល្បីល្បាញ ខួរខួរពេញទាំងផ្ទៃនៃពិភពលោកនេះ ហើយដែលហៅថា “អច្ឆរិយ បុគ្គល”។

‡‡ សេចក្តីព្យាយាម មាននៅទីណា ‡‡

† សេចក្តីសំរេច ក៏មាននៅទីនោះ †

បទទី៨

សមិទ្ធិ ទែន អច្ឆរិយបុគ្គល

១. អច្ឆរិយៈ គឺអ្វី?

មុននឹងអធិប្បាយពាក្យថា “អច្ឆរិយៈ” គឺអ្វី? អច្ឆរិយៈ មានសេចក្តីសំខាន់យ៉ាងម៉េច? យើងតោងតែស្តាប់ ទស្សនៈរបស់ប្រាជ្ញ ផ្សេងៗក្នុងផ្លូវចិត្តវិទ្យា និងអាជ្ញាវិទ្យាដូចតទៅនេះជាមុនសិន។

២. អច្ឆរិយៈក្នុងទស្សនៈ ឡមប្រូសូ

ពាក្យថា អច្ឆរិយៈក្នុងទស្សនៈរបស់លោក ឡមប្រូសូ អ្នកប្រាជ្ញចិត្តវិទ្យា និងអាជ្ញាវិទ្យាជាតិអឺរ៉ុបបានឲ្យ ទស្សនៈក្នុងរឿង អច្ឆរិយៈ ទុកថាអច្ឆរិយៈ និងលក្ខណៈនៃការរីកលចរិកនោះប្រហាក់ប្រហែលគ្នាជាទីបំផុត។

ទស្សនៈរបស់លោក ឡមប្រូសូ ជាទស្សនៈដែលអ្នកប្រាជ្ញផ្លូវចិត្តវិទ្យា (Psychology) ភាកច្រើនបានមូលមតិគ្នារាប់រងថា ជាពាក្យនិយមដែលមានកៅលចារឹកបរិបូណ៌ ហើយទាំងត្រឹមត្រូវជាអតិបរមាក្នុងព្រឹត្តិកម្មគ្រប់យ៉ាង។

អ្នកចិត្តវិទ្យាខ្លះទៀតបានអធិប្បាយពាក្យថា “អច្ឆរិយៈ” ទុកក្នុងទស្សនៈរបស់គេថា “អច្ឆរិយបុគ្គល” គឺបុគ្គល ដែលមានប្រាជ្ញាឃ្លាសវៃ មានសមត្ថភាពប្រសិទ្ធិភាពលើសលើបុគ្គលធម្មតាសាមញ្ញ ព្រមទាំងមានអារម្មណ៍តឹងរឹងខ្លាំងក្លា មុះមុតបំផុត ក្នុងសេចក្តីប្រាថ្នា និងគោលដៅនៃជីវិតរបស់ខ្លួន។

អ្នកចិត្តវិទ្យាខ្លះទៀតបានកំរិតពាក្យថា “អច្ឆរិយៈ” គឺបុគ្គលដែលមានប្រសាទញ្ញាណច្រើនជាង ៥ គឺមានញ្ញាណប្រសាទី ៦-៧-៨ ដោយបរិបូណ៌។ តែតាមធម្មតា ហើយបុគ្គលដែលជាអច្ឆរិយៈនោះ តោងតែអានព្រឹត្តិកម្ម និងព្រឹត្តិការណ៍ប្រហាក់ប្រហែលនឹងមនុស្សរីកលចរិក។ គឺមនុស្សដែលមានសេចក្តីប្រព្រឹត្តខុសពីធម្មតាសាមញ្ញ មនុស្សមានចិត្តគំនិតប្លែកៗ ថ្មីៗជានិច្ចជា

អ្នកមានសញ្ញាតិញ្ញាណក្នុងការលើកតម្កើងខ្លួនយ៉ាងខ្ពស់ ជាអ្នកមានប្រសាទទី ៦-៧-៨ ជាញ្ញាណប្រសាទអាថ៌កំបាំងស្ថិតនៅក្នុងខួរក្បាល ឬចិត្តគំនិត អាចឈ្វេងយល់ឃើញហេតុការណ៍ផ្សេងៗ បានយ៉ាងទូលំទូលាយ រួមទាំងមានសេចក្តីក្លាហានខុសធម្មតា សាមញ្ញជននេះហើយដែលយើងហៅថា “អច្ឆរិយបុគ្គល”។

៣. អច្ឆរិយៈក្នុងឧស្សនៈ ភិទគិន

ក្នុងតម្រាចិត្តវិទ្យារបស់ដុកទ័រ ភិទគិន ដែលមានឈ្មោះ (The psychology of achievement) បានវែកញែកបែងចែកអច្ឆរិយៈទុកច្រើនប្រភេទណាស់។ តែផ្នែកសំខាន់ៗ នៃគុណលក្ខណៈរបស់អច្ឆរិយបុគ្គលមានដូចតទៅនេះ ៖

៤. គុណសម្បត្តិអច្ឆរិយបុគ្គល

១. អច្ឆរិយបុគ្គលនោះមានប្រាកដការណ៍នៃសេចក្តីស្រវាស្រទេញ អន្តៈអន្លែងក្នុងការចង់ចេះ ចង់ដឹង ចង់ឃើញ ចង់ចង់យល់ យ៉ាងខ្លាំងក្លាបំផុត។

២. សិក្សាតាមចំណង់យ៉ាងភ្លៀវភ្លាបំផុត ក្នុងរឿងណាមួយដោយខ្លួនឯង។

៣. ចេះស្គាល់នៅភាពជាអច្ឆរិយបុគ្គល រួមសំបាប់ក្នុងសង្គមមនុស្សដ៏គួរគាប់នឹងអច្ឆរិយៈគ្រប់យុគ គ្រប់សម័យ ដើម្បីពួកដៃគ្នាលើកតម្កើងមនុស្សជាតិក្នុងពិភពលោក។

៤. មានកំលាំងពលំ ក្នុងការរៀនសូត្រខ្លាំងពូកែជាអតិបរមា។

៥. មានកំលាំងពលំ ក្នុងការចេះចាំ មុតមាំ ទៀតទាត់ពិប្រាកដណាស់។

៦. មានមនោគតិ ឧត្តមគតិ ល្អិតល្អន់ ជ្រៅជ្រះ ទូលំទូលាយជាទីបំផុត។

៧. មានសុខភាពបរិបូណ៌ អាចទប់ទល់តស៊ូនូវសេចក្តីវិបត្តិផ្សេងៗ ការប្រមាថមើលងាយសេចក្តីកោងកាច និង សេចក្តីអយុត្តិធម៌ ផ្សេងៗបាន

យ៉ាងវិសេសបំផុត។

៨. សំរេចចិត្តពិភាក្សាក្នុងបញ្ហាចំពោះមុខ បានយ៉ាងប៊ិនប្រសប់ ឆាប់រហ័ស ដាច់ខាត។

៩. និយមការផ្តួចផ្តើមក្នុងការងាររបស់ខ្លួន មិនព្រមធ្វើអ្វីតាមបែបអ្នកដទៃទាំងមិនព្រមមាការទុច្ចរិតក្នុង សេចក្តីផ្តួចផ្តើមរបស់ខ្លួន និង របស់អ្នកដទៃទៀតផង។

១០. ចរិយាមារយាទក្នុងផ្លូវចិត្តថ្លៃថ្នូររបស់ខ្លួន ឃើញទុក្ខអ្នកដទៃដូចទុក្ខរបស់ខ្លួន មានចាតៈចិត្ត និង មេត្តាចិត្ត ជាដរាប មានការពិសោធន៍ និងការស្រាវជ្រាវជានិរន្តរ៍។

១១. មានកំលាំងពលាំងក្នុងសមាធិទៀងទាត់ ហ្នឹងហ្នឹង ស្ងួតស្ងួតពិតប្រាកដ។

១២. មានកំលាំងពលាំងនៃចិត្តានុភាពមុតមាំ។

១៣. មានកំលាំងពលាំងនៃមនោគតិ និង គំនិតថ្មីៗ មិនតាមបែបនរណា។

១៤. មានខន្តីធម៌ រឹងប៉ឹង មុតមាំ ជាទីបំផុត។

១៥. មានកំលាំងពលាំងនៃសេចក្តីមានៈ ព្យាយាមអត់ធន់យ៉ាងស្ងួតស្ងួតជាទីបំផុត។

១៦. មានកំលាំងពលាំងនៃសេចក្តីក្លាហានដាច់ខាត ជាអតិបរមា។

១៧. មានកំលាំងពលាំងនៃកាមារម្មណ៍ខ្លាំងក្លា។

១៨. មានកំលាំងពលាំងក្នុងការអន្តរាគមន៍ពូកែណាស់។

១៩. មានកំលាំងពលាំងនៃជំនឿខ្ជាប់ខ្ជួនមុតមាំមិនប្រែប្រួលផ្លាស់ប្តូរងាយៗឡើយ។

២០. មានកំលាំងពលាំងក្នុងការសាងគោលដៅនៃជីវិតពិតប្រាកដ មិនផ្លាស់ប្តូរប្រែប្រួលទៅតាមអារម្មណ៍ងាយៗ ឡើយ។

២១. មានកំលាំងពលាំងនៃមនុស្សធម៌ថ្លៃថ្នូរជាទីបំផុត។

២២. មានកំលាំងពលាំងពីការទីទាល់ក្រ។

២៣. មានកំលាំងពលាំងពីសេចក្តីខ្លាច។

២៤. មានកំលាំងពលពីតន្ត្រី

២៥. មានកំលាំងពលពីសេចក្តីមិនសមប្រកប ដែលត្រូវតែតបស្នង ដោយក្រិត្យក្រមនៃការទ្រទ្រង់។

២៦. មានកំលាំងពលពីឧបាទាន ឬ សេចក្តីប្រកាន់ភ្ជាប់យ៉ាងស្វិតស្វាញ បំផុត។

២៧. មានកំលាំងពលពីហេតុការណ៍វិបត្តិកាលផ្សេងៗ។

២៨. មានកំលាំងពលនៃមេត្តាធម៌ ដល់ពពួកមនុស្ស និង សត្វទូទៅ យ៉ាងទូលំទូលាយបំផុត។

២៩. មានកំលាំងពលនៃការតស៊ូឆ្នើមបំផុត។

៣០. មិនមានអាថ៌កំបាំងអ្វីសោះសំរាប់ខ្លួនឯង និង អ្នកដទៃឡើយ។

បើសិនយើងសង្កេតមើលអាចឃើញងាយថា អច្ឆរិយបុគ្គលក្នុងពិភព លោកនេះ ភាគច្រើនបំផុតច្រើនតែកើត ដោយហេតុផ្សេងៗយ៉ាងណាមួយដូច បានពោលមកហើយខាង លើនោះ។

ខ្ញុំបាទធ្លាប់បានពោលមកហើយថា អច្ឆរិយៈដោយធម្មជាតិនោះគ្មាន។ មានតែអច្ឆរិយៈដែលកើតឡើងបាន ក៏តោងអាស្រ័យអំណាចកំលាំងចិត្ត (ចិត្តានុភាព)។

អំណាចកំលាំងចិត្តដែលពោលមកនេះ អាចប្រសិទ្ធិភាពសេចក្តីបរិបូណ៌ បាន ក៏តោងអាស្រ័យថាមពលយ៉ាងណាមួយដូចពោលមកហើយ ជាកំលាំង រុញច្រាន ជាឈ្នួនអុចដុតឲ្យផ្ទុះឡើងគឺឲ្យអំណាចកំលាំងចិត្តឡើង ឬ ឲ្យចិត្ត មានកំលាំងខ្លាំងក្លាឡើងៗ កាលបើអំណាចចិត្តខ្លាំងក្លាឡើងកាលណា វេលា ណានោះហើយ គឺជាការបញ្ជាក់ឲ្យឃើញច្បាស់ថា “ភាពនៃអច្ឆរិយៈ” បានចាប់ បញ្ចាំងរស្មី ឲ្យដល់ជីវិតរបស់គេហើយ។

អច្ឆរិយទើបមិនបានបិតនៅក្រោមអំណាចធម្មជាតិ មិនបានបិតនៅ ក្រោមអំណាចព្រហ្មលិខិត ព្រះអាទិទេព ព្រះជាម្ចាស់ មិនបានបិតនៅក្រោម អំណាចដួងចិត្ត ដួងចន្ទ ដួងអាទិត្យមិនបានបិតនៅក្រោមអំណាចជោគជតា វាសនា ឬ ក្រោមអំណាចអារក្សទេវតា ។ល។ ទាំងអស់។ តែវាបិតនៅក្រោម

អំណាចកំលាំងចិត្ត របស់មនុស្សតែម្នាក់ៗ តែប៉ុណ្ណោះ។ មនុស្សណាក៏ដោយ បើនឹងក្លាយទៅជាអច្ឆរិយបុគ្គលបាន លុះត្រាតែធ្វើគុណតម្លៃអំណាចកំលាំង ចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យមានប្រសិទ្ធិភាពត្រដែតឡើង ដោយការអប់រំខ្លួនឯង ហ្វឹកហ្វឺន ខ្លួនឯងតោងឈ្នះចិត្តខ្លួនឯង (ចិត្តន ជិនស ចិត្ត) តាមគោលការនៃចិត្តវិទ្យា (Psychology) របស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ប្តូររបស់ ភិតគិន (Pitkin) ឈ្មោះ (The psychology of Achievement) ជាដើម។

អច្ឆរិយៈក្នុងទស្សនៈផ្សេងៗ ដូចបានពោលមកហើយខាងលើនេះ ជា ការសំដែងឲ្យដឹងថាអច្ឆរិយភាពរបស់ មនុស្សនោះ រមែងស្តែងដល់ព្រឹត្តិកម្ម ដែលកើតឡើង ដល់មនុស្សនោះ។ វាសរទៅដល់លក្ខណៈ ការដែលខុស ប្រក្រតី វិស័យសាមញ្ញជនទូទៅ។ ប្រាកដការណ៍ដែលស្តែងចេញមក ដោយ ព្រឹត្តិការណ៍ខុសពីសាមញ្ញជននោះ ជាសញ្ញាលក្ខណ៍នៃបុគ្គលិកភាព អាច ប្រាប់ឲ្យយើងដឹងថា អច្ឆរិយភាពបានគេចព្រួនទៅក្នុងជួងចិត្ត ដូចអាការស្តែងនៃ ភាពជាអ្នកតស៊ូយ៉ាងភ្លៀវភ្លា អាការស្តែងនៃភាពជាអ្នកតំកើងខ្លួន អាការស្តែង មេដឹកនាំ អាការស្តែងនៃភាព ជាអ្នកនយោបាយ ជាអ្នកនិពន្ធ ជាអ្នកទស្សនវិទូ ជាអ្នកសាសនា ឬ អាការស្តែងចេញមកដោយលក្ខណៈផ្សេងៗយ៉ាងណាក៏ ដោយ ក៏ជាប្រតិកិរិយានៃអំណាចកំលាំងចិត្តក្នុងផ្លូវ ផ្តើមប្រែប្រួលទាំងអស់។

មនុស្សដែលមាននិស្ស័យប្លែកៗមានចិត្តគំនិតប្លែកពិស្តារ ប្រកាន់យកតែ គោលគំនិត របស់ខ្លួនជាធំ មានសញ្ញាតិញ្ញាណក្នុងការលើកតំកើងខ្លួន មាន លក្ខណៈចូលចិត្តធ្វើជាមេដឹកនាំគេជានិច្ចមានសេចក្តីក្លាហាន មានការពិនិត្យ ពិចារណាត្រឹមត្រូវ ចូលចិត្តសាងមនោភាពផ្សេងៗ លក្ខណៈទាំងនេះហាក់ដូច ជាមាននៅនឹងមនុស្សសំខាន់ៗ ក្នុងពិភពលោកសឹងតែគ្រប់រូប ដូច ខេម៉ាលមេ ផ្តាច់ការទូរគី ក៏មានលក្ខណៈជាមេដឹកនាំមកតាំងតែនៅជាកុមារតូចៗ ចូលចិត្ត តស៊ូនិង ផ្សងភ័យ។ លក្ខណៈ និង គុណសម្បត្តិទាំងនេះជាលក្ខណៈនិងគុណ សម្បត្តិដ៏ប្រសើរសំរាប់មនុស្សជាលក្ខណៈដែលតែង តែបញ្ជាក់ឲ្យយើងដឹងថា គេត្រូវតែមានអនាគតនៃសេចក្តីរុងរឿងថ្កុំថ្កើងក្នុងនាគជីវិត ក្នុងផ្លូវណាមួយជា មិនខាន។ បើសិនគេមានការសិក្សានៅមិនទាន់បានជ្រៅជ្រះទេ គេក៏តោងខ្លះ

ខ្មែងស្រវាស្រទេញក្នុងការសិក្សាយ៉ាងពូកែយ៉ាងខ្លាំងក្លា។ តែបើគេមានការសិក្សាគ្រប់គ្រាន់ហើយ អនាគតរបស់គេក៏ត្រូវតែរុងរឿងចម្រើនត្រដែតឡើងក្នុងវង់សង្គមទូទៅ យ៉ាងពិតប្រាកដ។

រុស្ស៊ី អ្នកទស្សនវិទូជាតិបារាំងសេស ជាអ្នកនិពន្ធរឿង សញ្ញាប្រជាគមន៍ “Social Contract” ក៏ជាអ្នកមាននិស្ស័យប្លែកៗ ក្រអឺតក្រទម ព្រហើន ចូលចិត្តធ្វើខ្លួនពិសេស ពិស្តារប្លែកៗ ប្រហែលនឹងវិល្លិយាំភិត (បុត្រ) អតីតនាយករដ្ឋមន្ត្រីអង់គ្លេស ដែលនៅក្មេងបំផុតនៃបណ្តាលនាយករដ្ឋមន្ត្រីដូចគ្នា។

(គេបានធ្វើជានាយករដ្ឋមន្ត្រីក្នុងកំឡុងអាយុ ២៤ឆ្នាំ) មាននិស្ស័យចូលចិត្តធ្វើខ្លួនជាអ្នកដឹកនាំគេតាំងតែនៅកុមារតូចៗ។ ជួនកាលគេធ្វើខ្លួនយ៉ាងសង្ហាអស្ចារ្យ ដំណើរស្វាហាប់ ជួនកាលស្តែងកិរិយាក្រអឺតក្រទម ព្រហើនប្រកាន់ ឬកខ្ពស់។ ទាំងនេះជាសញ្ញាលក្ខណ៍បញ្ជាក់ឲ្យឃើញដល់អច្ឆរិយៈក្នុងអនាគតរបស់គេ គឺកាលវិល្លិយាំភិត (បុត្រ) នៅជាកុមារតូចអាយុប្រហែល៧ឆ្នាំនោះ វិល្លិយាំភិត បានស្តែងចេតនាក្នុងការដំណើរជីវិតជាអ្នកនយោបាយរបស់គេទុកថា “ខ្ញុំត្រូវតែធ្វើជាសមាជិករដ្ឋសភាសាមញ្ញ បែបបិតារបស់ខ្ញុំឲ្យទាល់តែបាន។

នេះជាសន្ទុះ ចិត្តមួយដែលចាំតែដុតភាពជាអច្ឆរិយបុគ្គលរបស់ វិល្លិយាំភិត ឲ្យផ្ទុះឡើង។

៥. ប្រវត្តិសង្ខេបរបស់ វ៉ុលទែរ

លោក វ៉ុលទែរ អ្នកប្រាជ្ញជាតិបារាំងសេស គេក៏មានសញ្ញាលក្ខណ៍ដែលសំដែងដល់សមត្ថភាពក្នុងការនិពន្ធរបស់គេមកតាំងតែនៅជាក្មេងតូចៗ។ វ៉ុលទែរ ច្រើនតែមានមនោភាពកំណត់ផែនគ្រោងការណ៍ផ្សេងៗ យ៉ាងត្រចះត្រចង់។ ខួរក្បាលរបស់គេផ្ទុកទៅដោយផែនការណ៍ផ្សេងៗ ទាំងធំទាំងតូច គេមានសេចក្តីស្រវាស្រទេញយ៉ាងភ្លៀវភ្លា មានសេចក្តីហានយ៉ាងមិនរំភើបញ្ជាប់ញ័រនូវហេតុការណ៍ដែលនឹងត្រូវកើតឡើង ដោយហេតុតែមានខួរក្បាលដ៏ត្រចះត្រចង់ទាំងផ្ទុកដោយគ្រោងការណ៍ផ្សេងៗដូច្នោះ។ គេទើបមានគោលគំនិត

មុតមាំក្នុងការនិពន្ធ គេចាប់ផ្តើមនិពន្ធរឿងផ្សេងៗយ៉ាងពិតប្រាកដ។

ក្នុងសម័យដែល រ៉ូលទែរ សំរេចការសិក្សាពីមហាវិទ្យាល័យ ស៊ីក្រុងដ៍ ហើយគេក៏មានគោលដៅក្នុងការនិពន្ធយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់តែម្តង។ តែកិច្ចការនិពន្ធរបស់រ៉ូលទែរជាការផ្ទុយស្រឡះនឹងឧត្តមគតិនៃបិតារបស់គេ។ កាលបើការនិពន្ធ ជាការផ្ទុយនឹងឧត្តមគតិរបស់បិតាដូច្នោះហើយបិតារបស់គេទើបបញ្ជូនរ៉ូលទែរ ឲ្យទៅធ្វើជាបុគ្គលិកក្នុងស្ថានទូតបារាំងសេសនាប្រទេសហុល ឡងដ៍។ តែលោក រ៉ូលទែរ ត្រឡប់ទៅសាងស្នេហាផ្អែមល្អែមនឹងស្រ្តីជាតិហុលឡងដ៍ម្នាក់ក្នុងប្រទេសហុលឡងដ៍។ បិតាបានឃើញហេតុការណ៍ដូច្នោះហើយកើតឡើង ទើបសូមឲ្យស្ថានទូតបញ្ជូន រ៉ូលទែរ ត្រឡប់មកប្រទេសរបស់ខ្លួនវិញ ហើយបិតាក៏បញ្ជូន រ៉ូលទែរ ឲ្យចូលធ្វើការក្នុងក្រុមអយ្យការនាក្រុងប៉ារីស។ នាក្រុងប៉ារីសនេះឯង មានអនាមិកជនក្លែងក្លាយសរសេរចុតហុយ ថ្កោលទោសលោកប្រធានទីប្រឹក្សាព្រះរាជណាចក្រ សំរាប់ខ្លួន រ៉ូលទែរឯងក៏ត្រូវសង្ស័យថា ជាអ្នករួមគំនិតនឹងគេផង។ ដោយហេតុនេះឯង លោក រ៉ូលទែរ ទើបត្រូវនិរទេសឲ្យទៅនៅស្រុក ស៊ីស្តី ជាបណ្តោះអាសន្ន។ គ្រានេះហើយដែលហេតុការណ៍ផ្សេងៗបានរុញច្រានកំលាំងពលនៃអំណាចចិត្ត ឬ ថាមពលនៃភាពជាអច្ឆរិយៈសន្សឹមៗបញ្ជាំរស្មីទៅក្នុងដួងចិត្តរបស់ រ៉ូលទែរ។ គេមានកំហឹងគំគូនយ៉ាងខ្លាំង គេសាងចិន្តនាការយ៉ាងទូលំទូលាយ។ កំលាំងពលនៃអំណាចចិត្ត កំលាំងពលនៃអំណាចសមាធិ កំលាំងពលនៃមនោភាព កំលាំងពលនៃសេចក្តីក្លាហាន កំលាំងពលនៃសេចក្តីប្តូរផ្តាច់របស់គេក៏សន្សឹមៗ មានសមត្ថភាពនិងប្រសិទ្ធិភាព រឹតតែខ្លាំងក្លាឡើង។

រ៉ូលទែរ ត្រូវនិរទេសទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានទទួលអភ័យទោសហើយក៏បានចូលមកធ្វើការនាក្រុងប៉ារីសវិញ។ លុះតមកមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏មានអ្នកប្រឌិតរឿងថ្កោលទោសទំនងដូចគ្រាមុនទៀត ជាហេតុឲ្យជាប់ជំពាក់ប្រឡាប់ដល់ ប្រៀងស័រ ម៉ារីអាវុអេ ឬ រ៉ូលទែរ ដូចកាលដែលគេត្រូវនិរទេសនោះទៀត។ គេក៏ត្រូវចាត់ចូលក្នុងពួកអ្នករួមគំនិតក្នុងគ្រានេះហើយ គេក៏បានទទួលតំណែងជានាយកការិយាល័យបុគ្គលិកមន្ទីរព្រះបន្ទម របស់ព្រះចៅ ហុយទី១៥។

អំណើះតមកទៀត រ៉ូលទែរ ក៏បានទទួលកិត្តិយសលើកតំកើងជាច្រើន ពោលគឺ រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងសម័យនោះ បានតែងតាំង រ៉ូលទែរ ជាកម្មការសមាគមវណ្ណ កម្មរបស់ជាតិបារាំងសេសមួយតំណែងទៀត។ ចំណែកព្រះចៅ ហ្វ្រង់ស៊ីស មហារាជនៃប្រុស្សី ក៏បានទ្រង់បបួល រ៉ូលទែរ ឲ្យទៅនៅក្នុងប្រទេសប្រុស្សីជា មួយព្រះអង្គ ទាំងទ្រង់ព្រះរាជទានតំណែងជានាយការិយាល័យបុគ្គលិក មន្ទីរ ព្រះបន្ទំរបស់ព្រះអង្គទៀតៗ រ៉ូលទែរ ទើបបានទៅប្រុស្សី តាមព្រះរាជហឫ ទ័យនៅថ្ងៃទី៣០ កក្កដា គ.ស ១៧៥០។ ទាំងនេះក៏ព្រោះ ហ្វ្រង់ស៊ីស មហារាជ ចង់ឲ្យរ៉ូលទែរ ជាគ្រូក្នុងការនិពន្ធរបស់ព្រះអង្គ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ រ៉ូល ទែរ ក៏នៅមិនបានយូរទេព្រោះ រ៉ូលទែរ ជាមនុស្សមាននិស្ស័យមិនញ៉មនរណា ព្រហ័ណសាស្ត្រកាច ប្រកាន់ខ្លួន។ ហើយប្រការសំខាន់បំផុតក៏គឺ ជាមនុស្សមាន សេចក្តីស្រវាស្រទេញ យ៉ាងខ្លាំងក្លាមានសញ្ញាតិញ្ញាណនៃការអំនួត ទើបកើត ខ្លែងគំនិតនឹងបុគ្គលសំខាន់ៗ របស់ព្រះចៅ ហ្វ្រង់ស៊ីស មហារាជ (ប្រវត្តិហ្វ្រង់ស៊ីស មហារាជ)។

រ៉ូលទែរ តោងធ្វើដំណើរត្រឡប់ ហើយការត្រឡប់ពីប្រទេសប្រុស្សីគ្រា នេះ រ៉ូលទែរក៏មានរឿងក្តៅក្រហាយ និង គំនុំគមក្លនជាច្រើន ធ្វើឲ្យសមត្ថភាព នៃអំណាចចិត្តរបស់គេរឹងប៉ឹងដូចបន្ទះនៃដែកថែប ធ្វើឲ្យជំនឿស៊ីបក្នុង ខ្លួនគេ រឹតតែមាំមួនឡើង។

ធ្វើឲ្យកំលាំងនៃអំណាចចិត្តរបស់គេ រឹតតែមានការតស៊ូខ្លាំងក្លាឡើង។ រ៉ូលទែរ បានតស៊ូប្រឹងប្រែងក្នុងការនិពន្ធរឿងរ៉ាវរបស់គេខ្លាំងក្លាជាងគ្រាណាៗ ទាំងអស់។ វិធីនិពន្ធរបស់គេពេញទៅដោយក្រឹត្យក្រមយ៉ាងមុះមុតក្នុងការ ដៀមដាម ឌីដង ឆ្លឹកស្លៀល អ្នកនយោបាយនិងអ្នកសាសនា។ គេហ៊ាន ពិភាក្សាបញ្ហាផ្សេងៗ យ៉ាងមិនញញើតដល់ឥទ្ធិពលនរណាយ៉ាងណាទាំង អស់។ ទស្សនវិជ្ជារបស់គេ ពេញទៅដោយវោហារដ៏លែបខាយក្បោះក្បាយ ខ្លាំងក្លា និងមុះមុតជាទីបំផុត។ គ្រានោះហើយ ដែលកំលាំងពលនៃអច្ឆរិយៈ ក្នុងការនិពន្ធរបស់គេបានបោះសន្ទុះដល់កំរិតខ្ពស់ យ៉ាងពេញទំហឹង។

រហូតអាយុ ៨៤ឆ្នាំ របស់ រ៉ូលទែរ រ៉ូលទែរគង់គ្រងអំណាចកំលាំងចិត្ត

ដូច្នេះរហូតដល់អវសាននៃជីវិតរបស់គេក្នុង ថ្ងៃទី ៣០ ឧសភា គ.ស ១៧៧៩។

ជីវប្រវត្តិសង្ខេបៗរបស់រ៉ូលទេរ អ្នកប្រាជ្ញជាតិបារាំងសេស តាមដែល បានជំរាបមកនេះឲ្យ ឃើញច្បាស់ថា រ៉ូលទេរ ជាមនុស្សមាននិស្ស័យ និង បុគ្គលិកភាពប្លែកយ៉ាងម៉េចខ្លះ។ ពិសេសបំផុត គឺជាមនុស្សមានជំនឿស៊ីប័ន្ទាប់ ក្នុងខ្លួនឯងយ៉ាងខ្លាំងក្លាបំផុត មានគោលដៅនៃជីវិតក្នុងការនិពន្ធយ៉ាងទៀង ទាត់ពិតប្រាកដ រួមទាំងមាន សេចក្តីក្លាហាន អង់អាច មិនខ្លាចឥទ្ធិពលមកពី ទិសទីណាទាំងអស់។ មន្តនៃអំណាចដួងចិត្តនេះឯង ជាថាមពលមួយដ៏វិសេស បំផុត ជួយរុញឲ្យភាពជាអច្ឆរិយបុគ្គលក្នុងពិភពលោកនេះ បានកើតមានឡើង ដូចបានរៀបរាប់មកហើយខាងដើមនេះ។

ស្តង់ដារ

“មានតែសេចក្តីអត់ធន់ និងសេចក្តីព្យាយាម
មិនចេះឈប់ឈរតែប៉ុណ្ណោះទើបធ្វើឲ្យអ្នកទទួល
បាននូវការសម្រេចនាំខ្លួន គ្មានសត្វក្តាន់ណា
ដែលរត់ចូលមកក្នុងមាត់ស៊ីទ្ធតោនោះទេ។”